

Gemeente Rotterdam

KWP
Rotterdams Talent

Basismonitor Onderwijs Nationaal Programma Rotterdam Zuid 2021

J. de Boom

P. van Wensveen

Risbo, Erasmus Universiteit

Mei 2022

A. L. Roode

P. A. de Graaf

I. Vogel

OBI, gemeente Rotterdam

Inhoudsopgave

Bevindingen Basismonitor Onderwijs Rotterdam Zuid 2021	1
Hoofdstuk 1. Inleiding	5
1.1. Opzet van de basismonitor onderwijs NPRZ	5
1.2. De sociaaleconomische positie van de bevolking.....	6
1.3. Ontwikkeling aantal jeugdigen in Rotterdam Zuid.....	8
Rotterdam Zuid met geheel Rotterdam vergeleken:.....	9
1.4. Leeswijzer.....	9
Hoofdstuk 2. Data en methode.....	11
2.1. Inleiding	11
2.2. Gebruikte databestanden	11
Hoofdstuk 3. Basisonderwijs	13
3.1. Inleiding	13
3.2. Leerlingen in het primair onderwijs en speciaal onderwijs.....	13
3.3. Referentieniveaus in groep 8 als onderwijsresultatenmodel.....	17
3.4. Definitief advies vervolgonderwijs in het basisonderwijs	18
3.5. Schooladvies naar opleidingsniveau ouders.....	20
3.6. Relatief verzuim in primair onderwijs	22
Hoofdstuk 4. Voortgezet onderwijs.....	25
4.1. Inleiding	25
4.2. Leerlingen in het voortgezet onderwijs.....	26
4.3. Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs.....	28
4.4. Prestaties van leerlingen in het voortgezet onderwijs.....	30
4.5. Diploma's in het voortgezet onderwijs.....	33
4.6. Doorstroom van vo-gediplomeerden.....	39
4.7. Relatief verzuim en nieuw voortijdig schoolverlaten in het vo.....	42
Hoofdstuk 5. Middelbaar beroepsonderwijs	45
5.1. Inleiding	45
5.2. Studenten mbo naar leerweg	45
5.3. Studenten mbo naar niveau	45
5.4. Studenten mbo naar sector	47
5.5. Diploma's mbo naar niveau.....	51
5.6. Doorstroom van mbo-gediplomeerden.....	52
5.7. Nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo.....	54

Hoofdstuk 6. Hoger onderwijs	55
6.1. Inleiding	55
6.2. Studenten in het hbo en wo.....	55
6.3. Herkomst van studenten in Rotterdam.....	56
6.4. Studenten naar sector in het hbo en wo	58
6.5. Gediplomeerden in het hoger onderwijs	59
Hoofdstuk 7. Overgang onderwijs naar arbeidsmarkt	63
7.1. Inleiding	63
7.2. Positie van geslaagden en onderwijsverlaters na één jaar	63
7.3. Doorstroom van geslaagden in zorg en techniek.....	66
7.4. Doorstroom van mbo-gediplomeerden per sector naar werk.....	67
7.5. Doorstroom van ho-gediplomeerden per sector naar werk.....	71
Bijlage 1 Speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs	75
Bijlage 2 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 1	77
Bijlage 3 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 3	79
Bijlage 4 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 4	85
Bijlage 5 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 5	103
Bijlage 6 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 6	115
Bijlage 7 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 7	129
Bijlage 8 Sectorindeling in het MBO	131
Bijlage 9 Overzicht van de gebruikte SSB-bestanden	135
Definities en afkortingen	137

Bevindingen Basismonitor Onderwijs Rotterdam Zuid 2021

Basisonderwijs

- In het schooljaar 2020/2021 zitten er 17.903 kinderen uit Rotterdam Zuid in het basisonderwijs, 560 in het speciaal basisonderwijs en 722 in het speciaal onderwijs.
- In Rotterdam Zuid is het aantal leerlingen in het basisonderwijs sinds het schooljaar 2011/2012 iets meer toegenomen dan gemiddeld in de vier grote steden. In de focuswijken is er sprake van een afname.
- Het aandeel leerlingen in speciaal (basis-)onderwijs is onder de kinderen wonend in Rotterdam Zuid en in de focuswijken groter dan in de vier grote steden.
- In Rotterdam Zuid daalde het aandeel leerlingen in het speciaal onderwijs tot en met 2014/2015 en daarna is er sprake van een stijging. Het aandeel is in 2020/2021 groter dan in 2011/2012. In de vier grote steden stijgt het aandeel sinds 2017/2018.
- Het opleidingsniveau van de ouders van de leerlingen in het basisonderwijs is in Rotterdam Zuid lager dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Het aandeel 'havo/vwo'-adviezen is in Rotterdam Zuid gestegen: in 2011/2012 was dit 39 procent en 45 procent in 2020/2021. In 2019/2020 was er vanwege de coronapandemie een dip in de stijging van dit percentage: 39 procent van de leerlingen kreeg een 'havo/vwo'-advies. Het niveau van de schooladviezen in Rotterdam Zuid en de focuswijken blijft lager dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Het opleidingsniveau van de ouders van de leerlingen hangt samen met het niveau van het schooladvies van de leerlingen. Hoe lager het opleidingsniveau van de ouders hoe lager het advies. Bij alle drie de opleidingsniveaus "maximaal mbo-1", "mbo-2,3,4/havo/vwo" en "hbo/wo" krijgen de leerlingen wonend in Rotterdam Zuid een lager schooladvies dan gemiddeld in de vier grote steden. Het verschil tussen de hoogte van het advies is onder leerlingen met laagopgeleide ouders uit Rotterdam Zuid en de vier grote steden kleiner dan bij de leerlingen met midden en hoogopgeleide ouders.
- Het aandeel herziene schooladviezen op het totaal aantal definitieve adviezen is in Rotterdam Zuid hoger dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Het schoolverzuim onder basisschoolleerlingen uit Rotterdam Zuid is groter dan onder leerlingen in overig Rotterdam.

Voortgezet onderwijs

- In het schooljaar 2020/2021 volgen er 10.562 leerlingen voortgezet onderwijs in Rotterdam Zuid. Daarvan zit er 6 procent in het voortgezet special onderwijs en volgt 7 procent het praktijkonderwijs. In het speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs zitten meer jongens dan meisjes.
- Het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs in de afgelopen 10 jaar is in Rotterdam Zuid op een vergelijkbaar niveau gebleven. In de vier grote steden neemt het aantal leerlingen in het vo wel toe.
- In het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs zit 31 procent van de leerlingen uit Rotterdam Zuid op de havo of het vwo; in de vier grote steden is dit 51 procent. In de afgelopen tien jaar is het verschil tussen Rotterdam Zuid en de vier grote steden niet kleiner geworden.
- In het derde leerjaar van het vmbo volgt in Rotterdam Zuid 15-20 procent een technisch profiel.
- De afstroom in het derde leerjaar van het vo nam sinds 2014/2015 steeds af, was in 2018/2019 vergelijkbaar met het gemiddeld in de vier grote steden. De twee jaar daarna is de afstroom in Rotterdam Zuid weer iets groter dan in de vier grote steden. De afstroom is het deel van de leerlingen dat in derde leerjaar van het voortgezet onderwijs een lagere opleiding volgt dan hen geadviseerd werd door de basisschool. Het aandeel kinderen van Rotterdam Zuid dat in het derde leerjaar een hogere positie heeft dan het advies in groep 8, is in 2020/2021 wat groter dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Door COVID-19 zijn er in 2019/2020 geen centrale examens afgenomen. Daardoor zijn er geen vergelijking mogelijk over het percentage geslaagden.
- Op de havo is het aandeel geslaagden met een maatschappij-profiel groter dan het aandeel met een natuur-profiel. Op het vwo is dit andersom en is het aandeel geslaagden met een natuur-profiel groter. Het percentage geslaagden met een natuurprofiel is het afgelopen jaar kleiner geworden.
- Van de leerlingen met een 'vmbo-gl/tl'-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken vervolgen iets vaker dan gemiddeld in de vier grote steden hun loopbaan via het mbo-niveau 4. Leerlingen met een havo- of vwo-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken kiezen vaker voor een vervolgopleiding dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Het schoolverzuim in het 3e en 4e leerjaar van het voortgezet onderwijs ligt in Rotterdam Zuid op 8 procent en is daarmee hoger dan in overig Rotterdam.

Mbo

- In het schooljaar 2020/2021 zitten er 7.044 studenten uit Rotterdam Zuid op een Beroeps Opleidende Leerweg (BOL), 1.337 studenten op een Beroeps Begeleidende Leerweg en zijn er 180 studenten extraneï.
- Het aandeel mbo-studenten uit Rotterdam Zuid dat een opleiding op niveau 4 volgt, wordt elk jaar groter. Nu volgt de bijna helft van de mbo'ers niveau 4 opleiding, ook in de vier grote steden stijgt het aandeel mbo-studenten op niveau 4.
- In Rotterdam Zuid stijgt het aandeel van de mbo-studenten dat een studie volgt in de zorgsector. Eén op de zes mbo'ers volgt nu een opleiding in de zorgsector, dat is hoger dan het gemiddeld in de vier grote steden.
- Onder mbo-studenten van Rotterdam Zuid is het aandeel dat een studie volgt in de sector techniek de afgelopen jaren gelijk gebleven en ligt het op hetzelfde niveau als in de vier grote steden. Het aandeel dat een opleiding in de sector vervoer, transport en logistiek volgt, neemt vanaf 2016/2017 af, maar ligt nog duidelijk hoger dan gemiddeld in de vier grote steden.
- In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is de doorstroom van mbo'ers met een diploma op niveau 1 groter dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Tot 2018/2019 is tussen 8 en 10 procent van zowel de mbo-studenten in Rotterdam Zuid als in de vier grote steden een nieuw voortijdig schoolverlater (vsv'er). In het meest recente coronajaar is het aantal vsv'ers over de hele lijn lager.

Hbo en wo

- In Rotterdam Zuid wonen in 2020/2021 6.108 studenten die in het hoger beroepsonderwijs (hbo) studeren. Dit aantal is de afgelopen jaren toegenomen, relatief veel studenten zijn ouder dan 27 jaar.
- Driekwart van de hbo studenten uit Rotterdam Zuid woonde voordat ze gingen studeren al in Rotterdam Zuid, dit was ook in voorgaande jaren het geval.
- Van de hbo'ers volg 39 procent een opleiding in de sector economie. De verdeling van hbo-studenten over de verschillende onderwijssectoren komt overeen met de verdeling in de vier grote steden.
- In Rotterdam Zuid stijgt het aantal bachelor gediplomeerden in het hbo van 2012/2013 tot en met 2017/2018 na een daling in 2018/2019, neemt het aantal gediplomeerden weer toe in 2019/2020. In vier grote steden zet de daling na 2017/2018 ook in 2019/20 door.
- In het schooljaar 2020/2021 volgen er 2.706 studenten uit Rotterdam Zuid wetenschappelijk onderwijs (wo), het aantal wo'ers in Rotterdam Zuid stijgt de laatste drie jaar sterk. Van de wo'ers woonde 60 procent al in Rotterdam Zuid voor ze gingen studeren. In het wo neemt het aantal master gediplomeerden in Rotterdam Zuid elk jaar toe, in het meest recente jaar groeit het aantal master studenten sneller dan in de vier grote steden.

Arbeidsmarkt

- Na het behalen van het mbo-diploma kunnen studenten gaan werken, onderwijs blijven volgen (en daarnaast eventueel werken) of iets anders gaan doen dan werken en/of onderwijs volgen. De uitstroom van mbo-studenten uit Rotterdam Zuid na hun diplomering naar deze richtingen is vergelijkbaar met de uitstroom in de vier grote steden.
- Ook bij de uitstroom van geslaagden uit het hoger onderwijs zijn er geen grote verschillen tussen Rotterdam Zuid en de vier grote steden als het gaat om de keuze voor arbeidsmarkt, onderwijs of iets anders
- Van de jongeren uit Rotterdam Zuid die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, volgt een vijfde deel een jaar later weer onderwijs. Na een jaar volgt 39 procent geen opleiding en heeft ook geen werk. Dit beeld is vergelijkbaar met de situatie in de vier grote steden
- Mbo-geslaagden met een diploma op niveau 3 en 4 in de richting 'zorg' uit de focuswijken zijn na een jaar iets minder vaak aan het werk in de bedrijfssector 'zorg' als de mbo-geslaagden met hetzelfde niveau en richting uit Rotterdam Zuid en de vier grote steden.
- Mbo'ers met een diploma op niveau 3 en 4 in de richting 'techniek' uit Rotterdam Zuid zijn na een jaar even vaak aan het werk in een 'technische bedrijfssector' als de geslaagden met hetzelfde niveau en richting uit de vier grote steden.
- Van de mbo-ge diplomeerden is gekeken naar het aandeel dat het jaar erop 12 uur of meer per week werkt zonder dat zij nog onderwijs volgen. Ook is gekeken of zij economisch zelfstandig zijn. Hierbij is een onderscheid gemaakt naar niveau en sector. Op mbo-2 niveau hebben degenen uit Rotterdam Zuid met een diploma in de richting 'techniek', 'vervoer, transport en logistiek' en 'overig (waaronder groen)' vaker werk dan degenen met een andere richting.
- De gediplomeerden mbo 3 en 4 in de richtingen 'zorg', 'techniek' en 'vervoer, transport en logistiek' uit Rotterdam Zuid hebben vaker werk dan de gediplomeerden met een andere richting. Ook zijn zij vaker economisch zelfstandig.
- Hbo-ge diplomeerden in de richting 'taal en cultuur' uit Rotterdam Zuid hebben minder vaak werk dan studenten met een diploma in een andere richting. Ook is een kleiner deel van hen economisch zelfstandig. De verschillen met de vier grote steden zijn klein.
- Van de wo-ge diplomeerden uit Rotterdam Zuid heeft 65 procent of meer het jaar erop werk met een werkweek van tenminste 12 uur. De verschillen met de gemiddelden in de vier grote steden zijn klein. Onder degenen uit Rotterdam Zuid met een wo-diploma is 68 procent of meer na een jaar economisch zelfstandig. Onder studenten met een diploma in de richtingen 'gezondheidszorg' en 'economie' is het percentage dat economisch zelfstandig is het hoogst.

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1. Opzet van de basismonitor onderwijs NPRZ

Rotterdam Zuid kent een stapeling van achterstanden op het gebied van scholing, werk en wonen. Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ), gestart in 2011, heeft als doel deze achterstanden weg te werken zodat Rotterdam Zuid in 2030 op het niveau komt van de vier grote Nederlandse steden. Het uitgangspunt van het NPRZ is dat school en werk de beste garanties zijn voor een beter leven. De Basismonitor Onderwijs NPRZ richt zich op de ontwikkeling in de pijler 'scholing' waarbinnen alle vormen van onderwijs een plek vinden. Het verbeteren van de onderwijssituatie heeft naar verwachting ook een positief effect op de andere pijlers. Daarom wordt in de Basismonitor ook aandacht besteed aan de overgang vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt.

Een belangrijk onderdeel uit het uitvoeringsplan is het creëren van gebieden waarin kinderen en leerlingen beter en meer onderwijs krijgen: Children's Zone in de zeven zogeheten focuswijken. Scholen zijn 'het kloppend hart' in deze gebieden. Kinderen gaan op jongere leeftijd naar school, de scholen zijn langer open en bieden extra leertijd. Dit wordt aangevuld met praktische zorg en ondersteuning aan kinderen en gezinnen door wijkteams en studenten, die werken volgens de frontlijnaanpak. Met deze praktische hulp voor gezinnen, een extra inzet op Nederlandse taal en algemene ontwikkeling, krijgen de kinderen een aanzet in de goede richting en vergroten zij daarmee naar verwachting hun kansen in het vervolgonderwijs en later op de arbeidsmarkt.

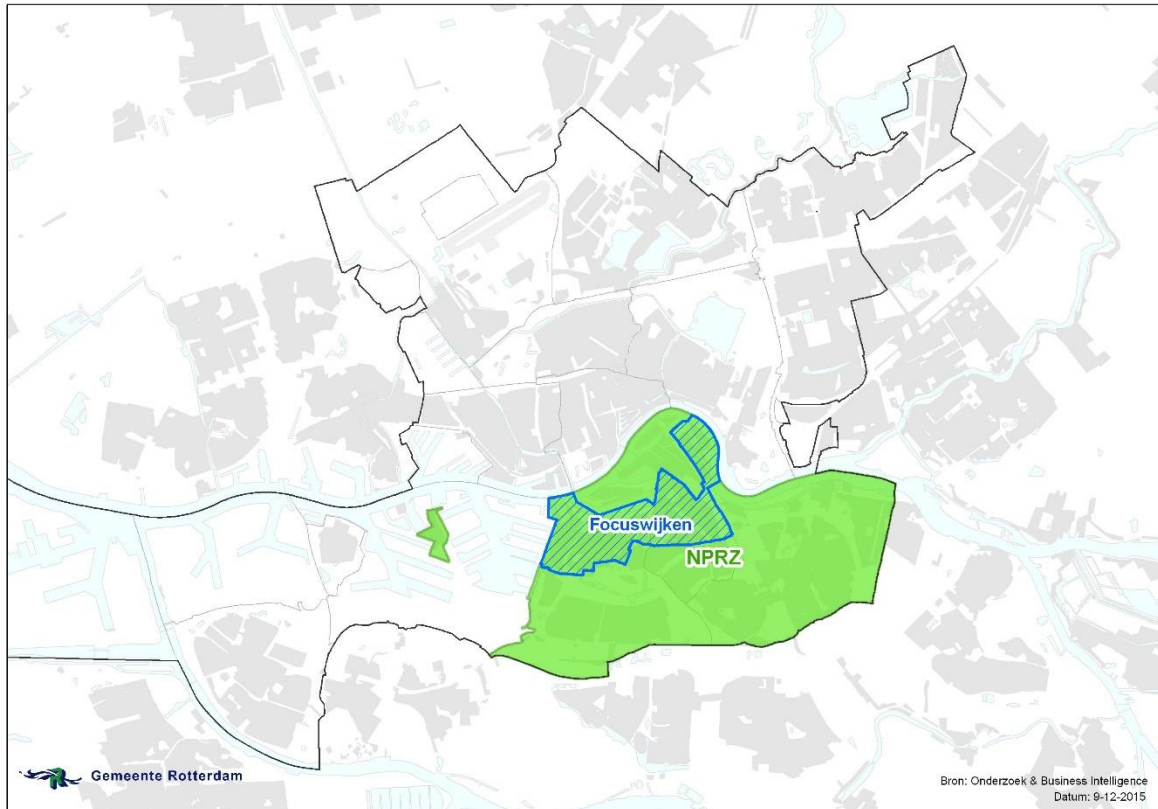
Om een indicatie te krijgen of de beleidsinterventies het gewenste effect sorteren, is het wenselijk om de resultaten van deze maatregelen zo goed mogelijk in kaart te brengen. Deze monitor biedt brede informatie over de doelgroep waarop de interventies zijn gericht: de (schoolgaande) jongeren. Dat kan door de schoolloopbaan van deze schoolgaande op Rotterdam Zuid wonende jongeren te monitoren. Dat is het doel van deze monitor. De monitor baseert zich voornamelijk op data van het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Ontwikkelingen worden vanaf het jaar 2011 in kaart gebracht.

De geografische aanduidingen in deze rapportage hebben betrekking op het woongebied. Dat wil zeggen dat waar in de tabellen of figuren wordt gesproken over bijvoorbeeld de focuswijken of Rotterdam Zuid de analyses betrekking hebben op kinderen en/of jongeren die wonen in het betreffende gebied.

De resultaten worden gepresenteerd voor alle kinderen en/of jongeren in het onderwijs woonachtig in de betreffende gebieden. Daarnaast worden de resultaten daar waar relevant uitgesplitst naar leeftijdsgroepen en geslacht. Deze uitsplitsingen zijn in het algemeen opgenomen in een bijlage bij de betreffende hoofdstukken.

De zeven focuswijken zijn Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof. In deze wijken zijn de achterstanden nog groter dan in de andere wijken van Rotterdam Zuid ten opzichte van het gemiddelde in de vier grote steden. De focus van het NPRZ ligt daarom op

deze zeven wijken. Dit betekent niet dat de andere wijken in Rotterdam Zuid geen aandacht krijgen. Voor deze wijken geldt ook dat achterstand onder de bewoners moet worden verkleind en dat moet worden voorkomen dat deze wijken een focuswijk worden. Zie figuur 1.1 voor een kaart van Rotterdam Zuid en de focuswijken.

Figuur 1.1 Het NPRZ gebied en de focuswijken

1.2. De sociaaleconomische positie van de bevolking

Voordat we uitgebreider ingaan op de stand van zaken in het onderwijs schetsen we aan de hand van enkele kernindicatoren uit diverse bronnen, de sociaaleconomische context van de diverse gebieden (tabel 1.1)¹.

¹ De data van deze tabel zijn overgenomen uit de voortgangsrapportage van NPRZ.

Tabel 1.1 Socioeconomische indicatoren bevolking

	focuswijken	Rotterdam Zuid	Rotterdam	vier grote steden	Nederland
Stand bevolking 1 januari (2021)	80.290	207.510	651.269	2.432.659	17.475.415
Percentage inwoners tot 27 jaar van totale bevolking (2021)	37%	34%	33%	32%	30%
Percentage één-ouder huishouden met tenminste 1 thuiswonend kind, jonger dan 18 jaar op alle huishoudens met ten minste 1 thuiswonend kind, jonger dan 18 jaar (1 jan. 2021)	40%	40%	33%	27%	19%
Gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen, gestandaardiseerd (2019)	€ 22.600	€ 25.500	€ 29.000	€ 31.700	€ 32.300
% huishoudens met een WWB-AO- of WW-uitkering (2019)	19%	16%	14%	12%	8%
% huishoudens met een WWB of WW-uitkering (2019)	14%	12%	10%	8%	4,6%
% huishoudens met een AO-uitkering (2019)	5%	4,6%	3,6%	3,9%	3,5%
% huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (2020)**	25%	22%	19%	16%	10%
Werkzoekenden zonder baan in % van de potentiële beroepsbevolking 15 t/m 74 jaar (2020)**	16%	15%	12%	11%	7%
Kinderen tot 18 jaar in een huishouden met inkomens tot 110% van het sociaal minimum in % van alle kinderen tot 18 jaar in een huishouden (2020)**	24%	22%	17%	14%	8%
% jongeren met startkwalificatie, 18 t/m 22 jaar (1 okt. 2020)**	61%	59%	68%	71%	69%
% kwetsbare meergezinswoningen t.o.v. de woningvoorraad (2021)**	49%	34%	23%	x	x
Gemiddelde WOZ-waarde van de woningen (2020)**	€ 139.500	€ 169.500	€ 224.000	€ 321.000	€ 270.000

Bronnen: CBS, OBI, UWV en DUO, * bron SSB, CBS, wijkt af van voorgaande berekening met Rotterdamse registraties, ** voorlopig

In Rotterdam Zuid wonen op 1 januari 2021 ruim tweehonderdduizend personen; bijna een derde deel van het inwonersaantal van geheel Rotterdam. Van deze bewoners uit Rotterdam Zuid wonen er tachtigduizend in de zeven focuswijken. Sinds 2011 is de bevolking in de focuswijken (4,6 procent) en in Rotterdam Zuid (7 procent) toegenomen, net als in geheel Rotterdam (7 procent).

Het aandeel kinderen en jongeren tot 27 jaar is in Rotterdam Zuid hoger dan in Rotterdam, in de vier grote steden en Nederland. In de focuswijken is dit aandeel nog hoger. Het percentage één-oudergezinnen met een kind onder de 18 jaar is in Rotterdam Zuid hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden.

De indicatoren die de sociaaleconomische positie van huishoudens in kaart brengen, laten zien dat het gemiddelde besteedbaar huishoudinkomen in Rotterdam Zuid lager is dan in Rotterdam en nog lager dan gemiddeld in de vier grote steden. Het aandeel huishoudens met een uitkering is hoger en het aandeel huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden. De focuswijken laten op deze indicatoren meer achterstand zien dan geheel Rotterdam Zuid. Ook het percentage niet-werkende werkzoekenden is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken hoger dan gemiddeld in Rotterdam en dan gemiddeld in de vier grote steden.

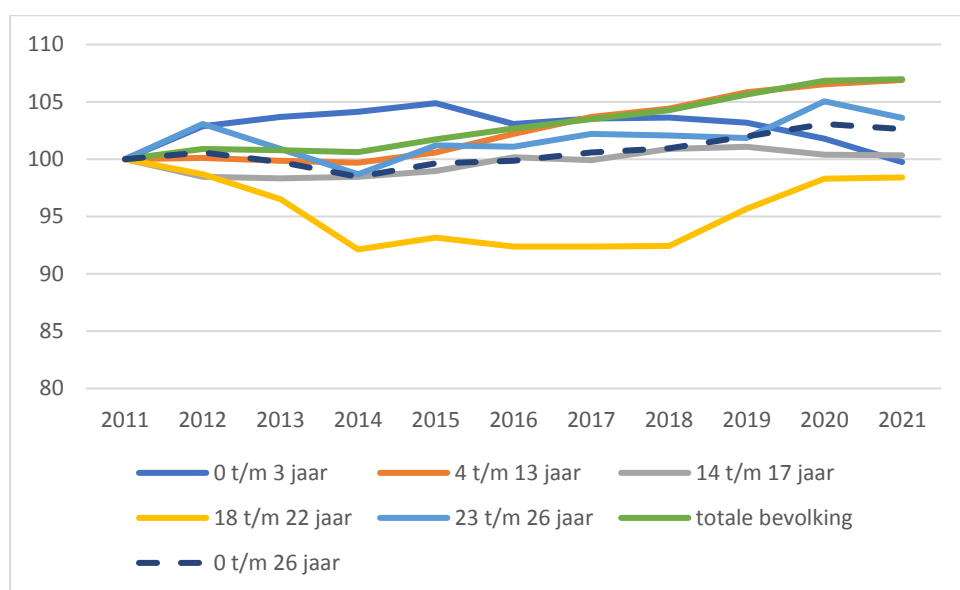
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat woont in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is in Rotterdam Zuid beduidend hoger dan gemiddeld in Rotterdam en hoger dan in de vier grote steden. In de focuswijken is dit percentage nóg hoger. Het percentage jongeren dat een startkwalificatie heeft, is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken lager dan gemiddeld in Rotterdam en de vier grote steden.

Van de woningvoorraad in Rotterdam Zuid is een groter deel een kwetsbare meergezinswoning dan gemiddeld in Rotterdam. In de focuswijken is zelfs de helft van de woningen kwetsbaar te noemen. De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in de focuswijken is lager dan in geheel Rotterdam Zuid, en in Rotterdam Zuid is deze lager dan gemiddeld in Rotterdam. De gemiddelde WOZ-waarde is landelijk hoger dan in Rotterdam.

In de Voortgangsrapportage van NPRZ wordt de ontwikkeling op deze indicatoren beschreven.²

1.3. Ontwikkeling aantal jeugdigen in Rotterdam Zuid

In Rotterdam Zuid wonen er op 1 januari 2021 ruim 70 duizend jeugdigen tot 27 jaar, dat is een derde deel van het totaal aantal inwoners van Rotterdam Zuid. In de volgende figuur is de ontwikkeling van het aantal jeugdigen naar leeftijdsgroep vanaf 2011 weergegeven.

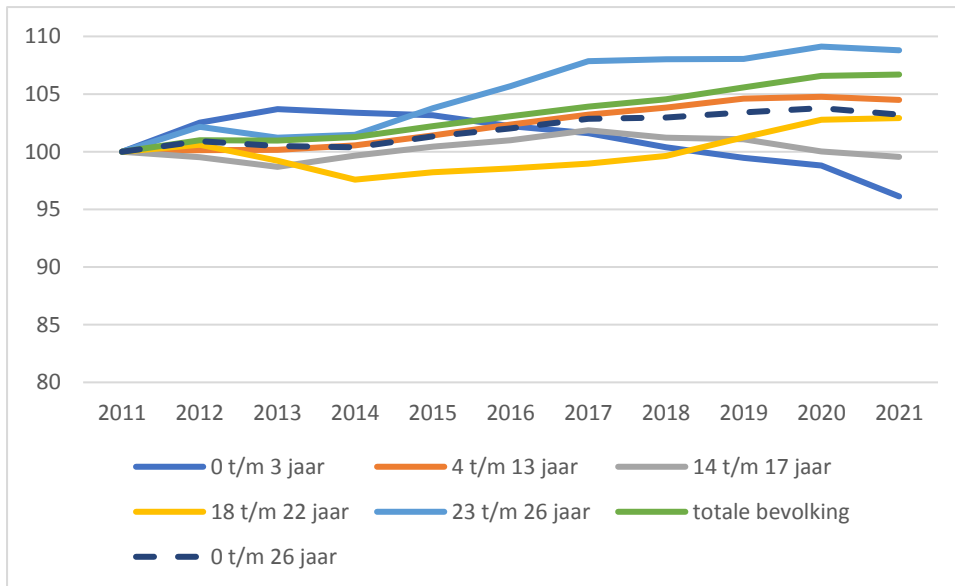

Figuur 1.2 Ontwikkeling van de jeugdigen wonend in Rotterdam Zuid, index 2011=100, 1 januari
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

De ontwikkeling wordt met een index weergegeven waarbij 2011 op 100 is gesteld. De totale bevolking is toegenomen tot 2014 vrijwel stabiel gebleven en daarna gestegen. De gehele groep jeugdigen (de gestreepte lijn in de figuur) neemt na begin 2012 af in omvang af en groeit weer vanaf 2014. De leeftijdsgroepen 18 tot en met 22 jaar neemt na een daling tot 2014 vanaf 2018 weer in omvang toe waarbij de groei weer afvlakt vanaf 2020. De andere leeftijdsgroepen nemen toe in omvang, echter de jongste leeftijdsgroep neemt in de laatste drie jaar af.

In figuur 1.3 is de ontwikkeling van de bevolking van geheel Rotterdam weergegeven.

² De voortgangsrapportage is te vinden op de website van NPRZ: <https://www.nprz.nl/over-nprz/onze-documenten/voortgangsrapportage>.

Figuur 1.3 Ontwikkeling van de jeugdigen wonend in Rotterdam, index 2011=100

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In geheel Rotterdam groeit de bevolking en ook de leeftijdsgroep tot 27 jaar, maar in de laatste twee jaren vlakt de groei onder jongeren af. In figuur 1.3 is te zien dat de leeftijdsgroep 14 tot en met 17 jaar vrijwel gelijk is gebleven in omvang. De grootste toename is er van de oudste leeftijdsgroep, 23 tot en met 27 jaar. De jongste leeftijdsgroep (0 tot en met 3 jaar) is het laatste jaar afgenomen.

Rotterdam Zuid met geheel Rotterdam vergeleken:

Van 2011 tot 2021 is de groei van het aantal jongeren in Rotterdam Zuid en Rotterdam vergelijkbaar. Er zijn wel verschillen tussen de onderscheiden leeftijdsgroepen met het gemiddelde in Rotterdam. Zo is de leeftijdsgroep 0 tot en met 3 jaar in aantal even groot als aan het begin terwijl er in geheel Rotterdam sprake is van een daling. In Rotterdam Zuid is de leeftijdsgroep 4 tot en met 13 jaar iets meer gestegen dan gemiddeld in Rotterdam. De leeftijdsgroep 18 tot en met 22 jaar is licht gedaald in Rotterdam Zuid en in geheel Rotterdam toegenomen. En is de toename van de leeftijdsgroep 23 tot en met 26 jaar kleiner in Rotterdam Zuid dan in geheel Rotterdam.

1.4. Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk gaan we in hoofdstuk 2 kort in op de onderzoeksmethoden, de gehanteerde definities en de beperkingen van het onderzoek. In de hoofdstukken 3 tot en met 6 staat de onderwijsloopbaan van kinderen op Zuid en in de focuswijken centraal. Hierbij worden vergelijkingen gemaakt met de onderwijsloopbanen van kinderen in de rest van Rotterdam, met de vier grote steden en Nederland. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op aantallen leerlingen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs en het niveau van de leerlingen aan het einde van het basisonderwijs. Hoofdstuk 4 gaat in op het voortgezet onderwijs, in hoofdstuk 5 staat de onderwijsloopbaan in het mbo centraal en in hoofdstuk 6 in het hbo en wo. Hoofdstuk 7 van het rapport gaat ten slotte in op de overgang van onderwijs naar werk.

Hoofdstuk 2. Data en methode

2.1. Inleiding

Voor de Basismonitor Onderwijs wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het CvB beschikt onder de noemer 'Sociaal Statistisch Bestand' (SSB) over een groot aantal databestanden. Zo is er bijvoorbeeld een registratie van alle personen vanaf 1995 die in het bevolkingsregister (de BRP, voorheen GBA) geregistreerd staan (of hebben gestaan) en zijn bestanden beschikbaar waarin onderwijsgegevens en gegevens over de arbeidsmarktpositie van alle personen staan geregistreerd. Al deze bestanden zijn op persoonsniveau via unieke persoonsgebonden sleutels te koppelen aan het bevolkingsregister. Daarmee is het mogelijk een beeld te schetsen van de onderwijs- en arbeidsmarktpositie van alle in het bevolkingsregister opgenomen personen op een bepaald moment en is het ook mogelijk om deze situatie per persoon in de tijd te volgen. Omdat de gegevens voor alle personen in Nederland beschikbaar zijn kunnen de leerlingen ook als zij uit Rotterdam naar een andere Nederlandse gemeente verhuizen, worden gevolgd. Omgekeerd kan de loopbaan van leerlingen die hun schoolcarrière elders in Nederland zijn begonnen in kaart worden gebracht.

2.2. Gebruikte databestanden

Om de voor deze Basismonitor noodzakelijke analyses te kunnen verrichten, is een omvangrijk aantal databestanden nodig. Enerzijds omdat elk van de bestanden slechts een beperkt aantal variabelen omvat en er dan veel verschillende bestanden nodig zijn. Anderzijds omdat een deel van de bestanden gegevens over één jaar bevatten en voor de monitor gegevens over meerdere jaren nodig zijn. Er zijn bijvoorbeeld bestanden nodig die een beeld geven van de persoonskenmerken en daarnaast bestanden die de onderwijssituatie en de onderwijsloopbaan in beeld brengen. Ten derde zijn er bestanden nodig die inzicht geven in de positie op de arbeidsmarkt na afronding van het onderwijs; het gaat dan om bestanden die betrekking hebben op de arbeids- en uitkeringssituatie. In bijlage 9 is een overzicht opgenomen van de gebruikte bestanden.

Hoofdstuk 3. Basisonderwijs

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op aantallen leerlingen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs en de ontwikkeling die zich hierin in de afgelopen jaren heeft voorgedaan. Vervolgens wordt aandacht besteed aan het niveau van leerlingen aan het eind van de basisschool. Daarvoor wordt gekeken het advies voor vervolgonderwijs. Daarnaast komt de ontwikkeling in de afgelopen jaren aan de orde. Vanwege het ontbreken van recente scores van de referentieniveaus taal, lezen en rekenen wordt er dit jaar hierover niet gerapporteerd.³ We verwachten dat dit volgend jaar weer beschikbaar is. De normering van de eindtoetsen en referentieniveaus wordt herzien. In de laatste paragraaf wordt er aandacht besteed aan schoolverzuim.

3.2. Leerlingen in het primair onderwijs en speciaal onderwijs

Tabel 3.1 geeft een overzicht van de verdeling van leerlingen in het primair onderwijs. Er wordt een onderscheid gemaakt in drie onderwijstypen, het reguliere basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs (beiden behorend tot het primair onderwijs) en het speciaal onderwijs. Het speciaal onderwijs is bedoeld voor basis- en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een functiebeperking. Het gaat hier om kinderen met een visuele, auditieve of lichamelijke handicap. Daarnaast bieden deze scholen plaats aan zeer moeilijk lerende of moeilijk opvoedbare kinderen en langdurig zieken. In bijlage 1 wordt het verschil tussen het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs verder toegelicht.

Tabel 3.1 Leerlingen in het primair onderwijs en speciaal onderwijs naar woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
Type onderwijs												
Basisonderwijs	6.979	93%	17.903	93%	33.613	96%	51.516	95%	186.150	95%	1.378.659	95%
Speciaal basisonderwijs	224	3,0%	560	2,9%	640	1,8%	1.200	2,2%	4.418	2,3%	35.549	2,5%
Speciaal onderwijs	297	4,0%	722	3,8%	905	2,6%	1.627	3,0%	4.801	2,5%	32.473	2,2%
Mannen												
Basisonderwijs	3.516	90%	8.981	91%	16.911	94%	25.892	93%	93.482	94%	693.922	94%
Speciaal basisonderwijs	143	3,7%	349	3,5%	429	2,4%	778	2,8%	2.973	3,0%	24.163	3,3%
Speciaal onderwijs	229	5,9%	544	5,5%	661	3,7%	1.238	4,4%	3.507	3,5%	24.001	3,2%
Vrouwen												
Basisonderwijs	3.463	96%	8.922	96%	16.702	97%	25.624	97%	92.668	97%	684.737	97%
Speciaal basisonderwijs	81	2,2%	211	2,3%	211	1,2%	422	1,6%	1.445	1,5%	11.386	1,6%
Speciaal onderwijs	68	1,9%	178	1,9%	244	1,4%	422	1,6%	1.294	1,4%	8.472	1,2%

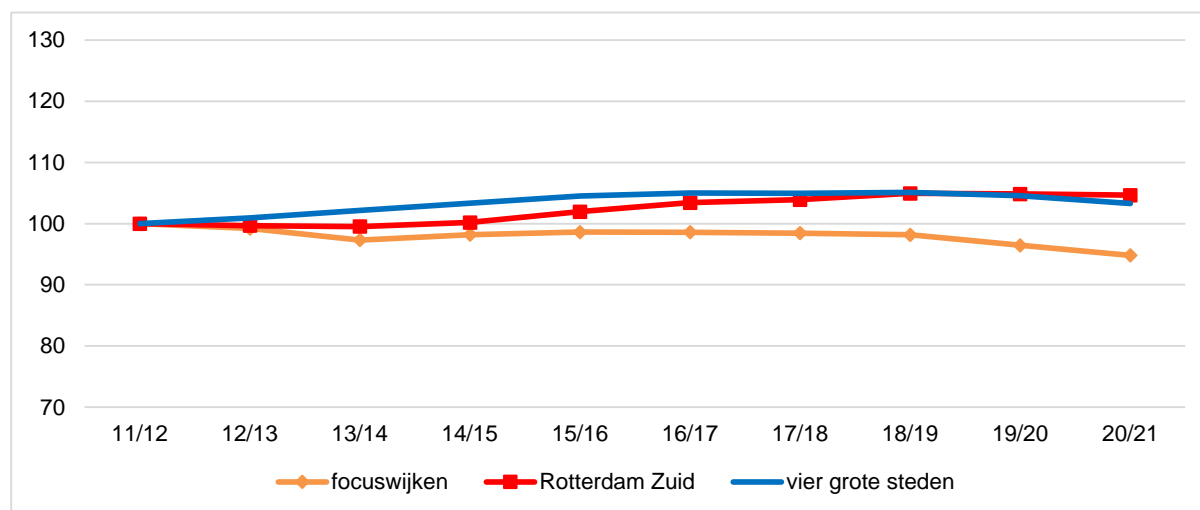
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

³ DUO heeft deze data niet kunnen leveren aan het CBS. Ook op de website van DUO ontbreekt deze data op het moment van het klaarmaken van deze rapportage. <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=c7b05db5-4596-43a9-bfd0-84013514d579>

Van de basisschoolleerlingen die in Rotterdam Zuid wonen, volgt 2,9 procent speciaal basisonderwijs. Dat is hoger dan gemiddeld in de vier grote steden (2,3 procent) en in geheel Rotterdam (2,2 procent). In de focuswijken is het aandeel leerlingen in het speciaal basisonderwijs 3,0 procent. Het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs ligt voor Rotterdam Zuid op 3,8 procent. Dit is hoger dan gemiddeld in de vier grote steden (2,5 procent) en dan gemiddeld in Rotterdam (3,0 procent). In de focuswijken is het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs hoger dan in heel Rotterdam Zuid (4,0 procent).

In tabel 3.1 is ook onderscheid gemaakt naar geslacht. Te zien is dat het aandeel jongens in het speciaal (basis-)onderwijs groter is dan onder meisjes. Dat geldt voor alle onderscheiden gebieden. In Rotterdam Zuid is het aandeel jongens in het speciaal basisonderwijs 3,5 procent en in het speciaal onderwijs is dit 5,5 procent. Voor meisjes in Rotterdam Zuid is dat respectievelijk 2,3 procent en 1,9 procent. In de vier grote steden volgt 3,0 procent van de jongens speciaal basisonderwijs en 3,5 procent speciaal onderwijs. Voor meisjes in de vier grote steden is dat respectievelijk 1,5 procent en 1,4 procent.

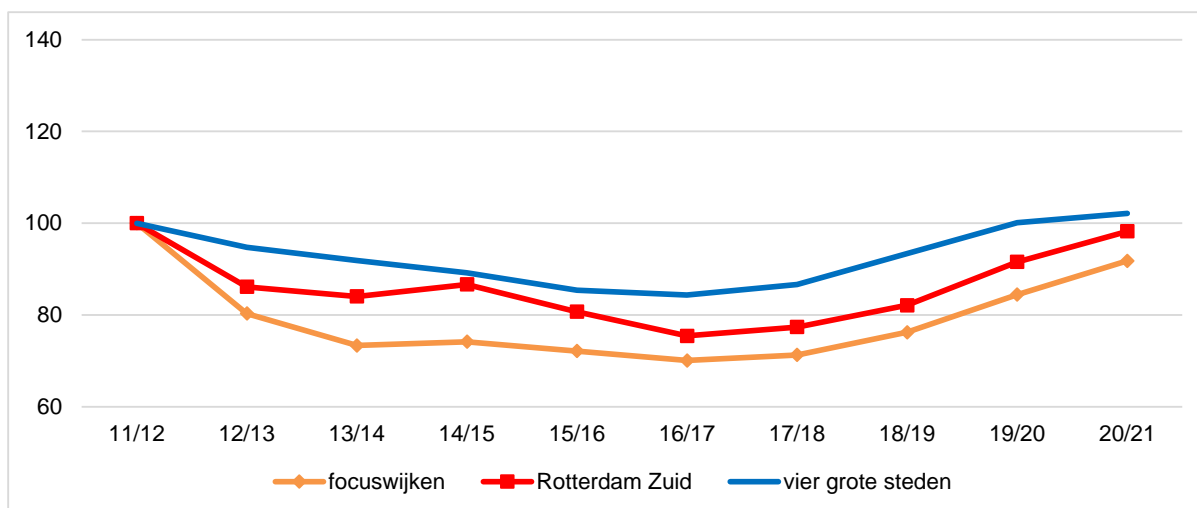
In de figuren 3.1 tot en met 3.3 wordt de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs weergegeven als een indexcijfer. Met een indexcijfer is de ontwikkeling van gebieden met een verschillende omvang en verschillende startsituatie goed vergelijkbaar. Dit indexcijfer start met de waarde van 100 in 2011/2012. In de figuur is de situatie van Rotterdam Zuid vergeleken met de vier grote steden en de focuswijken. In tabel b3.1 in de bijlage zijn de aantallen leerlingen per schooljaar te vinden, ook van de andere gebieden.

Figuur 3.1 Ontwikkeling aantal leerlingen in het basisonderwijs naar woongebied

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

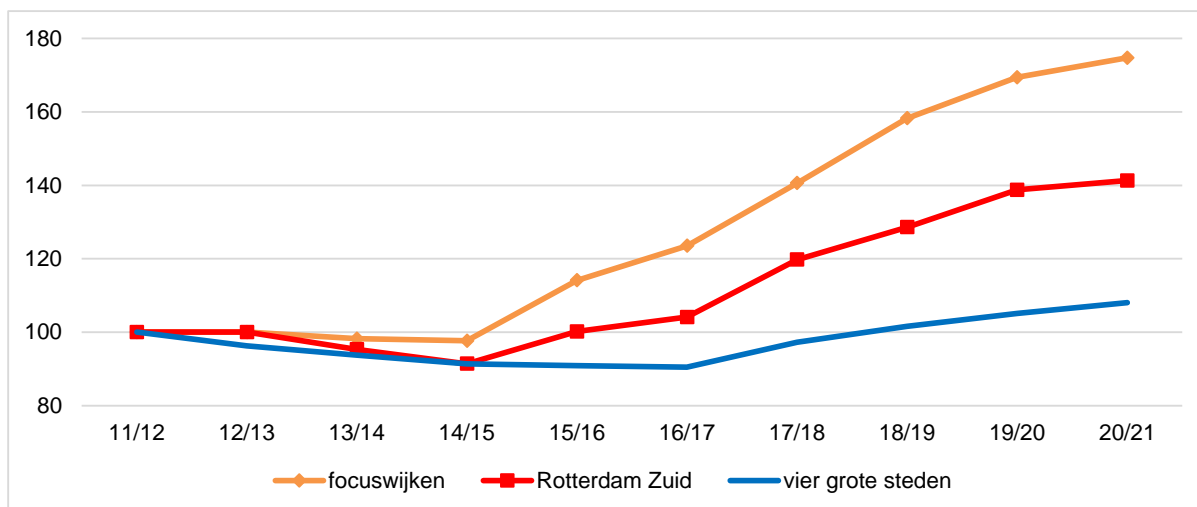
In Rotterdam Zuid is het aantal leerlingen in het basisonderwijs sinds het schooljaar 2011/2012 met 5 procent toegenomen. In de vier grote steden is de toename 3 procent. In de focuswijken is er een afname van 5 procent.

Figuur 3.2 Ontwikkeling aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs naar woongebied

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs daalt vanaf het schooljaar 2011/2012 tot het schooljaar 2016/2017, daarna neemt het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs weer toe. In Rotterdam Zuid en de focuswijken is de daling tot 2016/2017 groter dan gemiddeld in de vier grote steden. In 2020/2021 benadert het aantal leerlingen in Rotterdam Zuid, net als in de vier grote steden, het aantal in 2011/2012. In de focuswijken ligt het aantal 8 procent lager dan in 2011/2012.

Figuur 3.3 Ontwikkeling aantal leerlingen in het speciaal onderwijs naar woongebied

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 3.3 is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs weergegeven. Net als in de vier grote steden daalt het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs in Rotterdam Zuid. Na 2014/2015 stijgt dit aantal weer in de focuswijken en in Rotterdam Zuid. In de vier grote steden begint de stijging twee jaar later, vanaf 2016/2017, ook is de stijging minder sterk dan in Rotterdam Zuid.

Leerlingen in groep 8

Gedurende de basisschoolperiode kunnen kinderen worden overgeplaatst van het basisonderwijs naar het speciaal basisonderwijs en andersom. In tabel 3.2 is de verdeling naar basisonderwijs en speciaal basisonderwijs in groep 8 opgenomen. Het speciaal onderwijs is niet in verdeling in groep 8

opgenomen. Voor de kinderen in het speciaal onderwijs wordt geen onderscheid naar leerjaar gemaakt, daarin is sprake van verblijfsjaren.

Tabel 3.2 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs in groep 8 naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
In groep 8, zonder speciaal onderwijs 2020/2021												
basisonderwijs	750	93%	1.973	94%	4.045	97%	6.018	96%	22.223	96%	174.866	96%
speciaal basisonderwijs	55	6,8%	135	6,4%	134	3,2%	269	4,3%	913	3,9%	7.235	4,0%
Aandeel in speciaal basisonderwijs in groep 8												
2011/2012	63	7,2%	137	6,5%	318	7,5%	455	7,2%	1.311	6,0%	10.846	5,3%
2012/2013	57	6,5%	138	6,7%	324	7,8%	462	7,4%	1.240	5,6%	10.480	5,1%
2013/2014	45	5,5%	135	6,9%	271	6,4%	406	6,6%	1.177	5,3%	9.507	4,7%
2014/2015	54	6,5%	146	7,3%	264	6,3%	410	6,6%	1.148	5,2%	9.291	4,7%
2015/2016	58	6,4%	145	6,8%	221	5,4%	366	5,9%	1.043	4,7%	8.715	4,6%
2016/2017	38	4,5%	101	4,9%	149	3,7%	250	4,1%	791	3,5%	7.157	3,9%
2017/2018	49	5,8%	113	5,6%	152	3,8%	265	4,4%	814	3,7%	7.123	3,9%
2018/2019	43	5,0%	100	5,0%	151	3,7%	251	4,1%	815	3,6%	6.961	3,9%
2019/2020	41	4,8%	101	4,8%	122	2,9%	223	3,6%	789	3,4%	6.914	3,8%
2020/2021	55	6,8%	135	6,4%	134	3,2%	269	4,3%	913	3,9%	7.235	4,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Ook in groep 8 is er een verschil in het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs in Rotterdam Zuid in vergelijking met het gemiddelde in de vier grote steden. In Rotterdam Zuid is de deelname met 6,4 procent aanzienlijk hoger dan gemiddeld in vier grote steden (3,9 procent). Het percentage in 2020/2021 is bijna even hoog als in 2011/2012 (6,5 procent). In de focuswijken is het aandeel leerlingen in het speciaal basisonderwijs hoger dan gemiddeld in Rotterdam Zuid (6,8 procent). De stijging in 2020/2021 ten opzichte van de twee voorgaande schooljaren is in de focuswijken groter dan gemiddeld in Rotterdam Zuid.

Opleidingsniveau van de ouders van de basisschoolleerlingen

Het leerlinggewicht wordt vanaf het schooljaar 2019/2020 niet meer gebruikt in het onderwijs.⁴ Daarom wordt er een overzicht gegeven van het opleidingsniveau van de ouders van de basisschoolleerlingen. Van het overgrote van de ouders is het hoogst afgeronde opleidingsniveau bekend. In de analyses wordt wanneer dit van beide ouders bekend is, het hoogste niveau genomen. Van ongeveer 10 procent van de ouders is het opleidingsniveau niet bekend.

Het opleidingsniveau is verdeeld in:

1. tot en met mbo-1 niveau (laag opgeleid)
2. mbo-2 tot en met -4, havo en vwo (midden opgeleid)
3. hoger onderwijs (hoog opgeleid)
4. onbekend

⁴ Het leerlinggewicht is vervangen in deze rapportage vervangen door het opleidingsniveau van de ouders van de basisschoolleerlingen. Het opleidingsniveau van de ouders is zeer bepalend voor het schoolsucces van kinderen, zie bijv. ook de publicatie Ongelijkheid van het jonge kind, CBP, december 2020 (Notitie 'Ongelijkheid van het jonge kind' | CPB.nl)

Het opleidingsniveau van de ouders heeft invloed op de steun die kinderen kunnen krijgen van thuis uit in hun schoolloopbaan. Het opleidingsniveau van ouders hangt samen met zaken zoals opvoedstijl en ouderbetrokkenheid. Ook hangt de hoogte van de eindtoets in groep 8 van het basisonderwijs samen met opleidingsniveau van de ouders. Zie hiervoor de Basismonitor Onderwijs Nationaal Programma Rotterdam Zuid, Verklarende Analyse (J. de Boom, e.a., april 2019, Risbo/OBI).

Tabel 3.3 Hoogst voltooid opleidingsniveau ouders van alle leerlingen en van leerlingen groep 8 in het basisonderwijs, naar woongebied, 1 oktober 2020*

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Opleidingsniveau ouders												
t/m mbo-1	1.752	25%	3.824	21%	4.532	13%	8.356	16%	26.596	14%	119.999	9%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	3.020	43%	7.820	44%	10.533	31%	18.353	36%	50.305	27%	427.375	31%
hoger onderwijs	1.488	21%	4.609	26%	15.954	47%	20.563	40%	89.797	48%	700.800	51%
onbekend	720	10%	1.654	9%	2.595	8%	4.249	8%	19.524	10%	130.695	9%
Opleidingsniveau ouders groep 8												
t/m mbo-1	218	29%	476	24%	651	16%	1.127	19%	3.716	17%	16.767	10%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	299	40%	784	40%	1.180	29%	1.964	33%	5.757	26%	49.957	29%
hoger onderwijs	162	22%	512	26%	1.881	47%	2.393	40%	10.556	47%	86.574	50%
onbekend	72	10%	202	10%	333	8%	535	9%	2.201	10%	21.586	12%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), * voorlopige cijfers

Van de ouders van de basisschoolleerlingen die in Rotterdam Zuid wonen, heeft 21 procent een opleidingsniveau mbo-1 of lager. In de vier grote steden is dat gemiddeld 14 procent. Het aandeel leerlingen met ouders die een opleidingsniveau hoger onderwijs hebben is in Rotterdam Zuid 26 procent. In de vier grote steden is dit aandeel veel groter, 48 procent. In de focuswijken is het opleidingsniveau van de ouders lager dan in Rotterdam Zuid.

Van de leerlingen in groep 8 van het basisonderwijs in Rotterdam Zuid heeft 24 procent ouders een opleiding ten hoogste van mbo-1. Dit is hoger dan gemiddeld in de vier grote steden (17 procent). Van de leerlingen in Rotterdam Zuid heeft 26 procent een ouder of ouders met een opleiding op het niveau van hoger onderwijs, in de vier grote steden is dit 47 procent. In de focuswijken is het opleidingsniveau van de ouders lager dan gemiddeld in Rotterdam Zuid.

3.3. Referentieniveaus in groep 8 als onderwijsresultatenmodel

In het nieuwe onderwijsresultatenmodel van de Inspectie van het Onderwijs wordt gekeken naar de behaalde referentieniveaus voor taal en rekenen en niet meer naar de gemiddelde eindtoetsscores.⁵ De referentieniveaus geven aan wat leerlingen in opeenvolgende fasen van het onderwijs aan basisvaardigheden taal en rekenen moeten kennen en kunnen. Het referentieniveau wordt op verschillende momenten in de schoolloopbaan bepaald, waaronder in groep 8 van het basisonderwijs.

Door de coronapandemie zijn de eindtoetsen in het schooljaar 2019/2020 niet afgenomen en konden de referentieniveaus niet worden bepaald. In het schooljaar 2020/2021 zijn de eindtoetsen wel afgenomen. Echter doordat er een divergentie in de normering van de referentieniveaus van de eindtoets 2019 en 2021 is geconstateerd is er een nieuwe geharmoniseerde normeringssystematiek

⁵ Zie <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijsresultaten-primair-onderwijs/naar-een-nieuw-onderwijsresultatenmodel>, Onderwijsresultatenmodel PO, Inspectie van het Onderwijs, januari 2020.

ontwikkeld.⁶ Deze nieuwe systematiek is inmiddels voor 2022 en 2023 als valide, bruikbaar en rechtsgeldig beoordeeld door het Research Center voor Examinering en Certificering (RCEC). De consequentie hiervan is: de uitkomsten van de nieuwe normeringssystematiek 2022 zijn niet vergelijkbaar de uitkomsten van de voorgaande jaren. De uitkomsten op de toetsadviezen en referentieniveaus van de verschillende eindtoetsen in 2022 zullen vergelijkbaar zijn met elkaar.

Twee jaar geleden is besloten in de basismonitor te rapporteren op basis van de referentiesniveaus. De scores van de eindtoetsen zijn door de diversiteit van de eindtoetsen niet vergelijkbaar en omdat scholen kunnen wisselen van soort toets is het schetsen van ontwikkelingen op basis van de scores van de eindtoetsen niet mogelijk. We verwachten in het volgend jaar weer te kunnen rapporteren op basis van de referentieniveaus. De ontwikkeling van het niveau van de leerlingen kan worden afgemeten aan het schooladvies waarover in de volgende paragraaf wordt gerapporteerd.

3.4. Definitief advies vervolgonderwijs in het basisonderwijs

In groep 8 van de basisschool krijgen de leerlingen een advies voor het vervolgonderwijs. Dit advies is bindend voor plaatsing in het voortgezet onderwijs en geeft een indicatie van de mogelijkheden van de leerlingen. Als er een gecombineerd advies is gegeven met daarin twee niveaus, dan is de leerling voor deze rapportage ingedeeld bij gemengd advies tot en met het hoogste niveau. Als een leerling bijvoorbeeld een 'vmbo-tl/havo'-advies heeft, dan is deze leerling in tabel 3.4 opgenomen in de categorie 'gemengd advies t/m havo'. Als een leerling een advies krijgt met drie niveaus, dan is deze leerling ingedeeld bij het middelste advies. In sommige gevallen is het advies nog breder en omvat het meer dan drie niveaus; deze adviezen zijn in de tabel niet opgenomen. In tabel 3.3 zijn de definitieve adviezen van de groep 8-leerlingen uit het basisonderwijs van het schooljaar 2020/2021 opgenomen. Het betreft dus de adviezen na eventuele bijstelling naar aanleiding van de eindtoets.

Tabel 3.4 Definitieve advies groep 8 basisonderwijs voor vervolgonderwijs, naar advies en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Advies vervolgonderwijs												
praktijkonderwijs	12	2%	43	2%	38	1%	81	1%	286	1%	1.452	1%
vmbo-bl	69	9%	178	9%	188	5%	366	6%	1.093	5%	8.798	5%
gem. advies t/m vmbo-kl	65	9%	140	7%	204	5%	344	6%	1.010	5%	6.981	4%
vmbo-kl	65	9%	185	9%	282	7%	467	8%	1.635	7%	15.100	9%
gem. advies t/m vmbo-gl/tl	78	10%	178	9%	290	7%	468	8%	971	4%	9.083	5%
vmbo-gl/tl	129	17%	349	18%	627	16%	976	16%	3.082	14%	28.879	17%
gemengd advies t/m havo	80	11%	190	10%	442	11%	632	11%	2.252	10%	18.193	10%
havo	70	9%	211	11%	516	13%	727	12%	3.124	14%	29.222	17%
gemengd advies t/m vwo	84	11%	220	11%	557	14%	777	13%	2.863	13%	20.304	12%
vwo	94	13%	261	13%	859	21%	1120	19%	5.596	26%	35.352	20%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken krijgt een groter deel van de leerlingen een advies op één van de lagere schoolniveaus. Het aandeel leerlingen dat een advies krijgt praktijkonderwijs tot en met

⁶ Zie Kamerbrief schooladvisering en eindtoetsing po 2022, 17 maart 2022 (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/15/schooladvisering-en-eindtoetsing-in-het-primair-onderwijs-in-het-jaar-2022>)

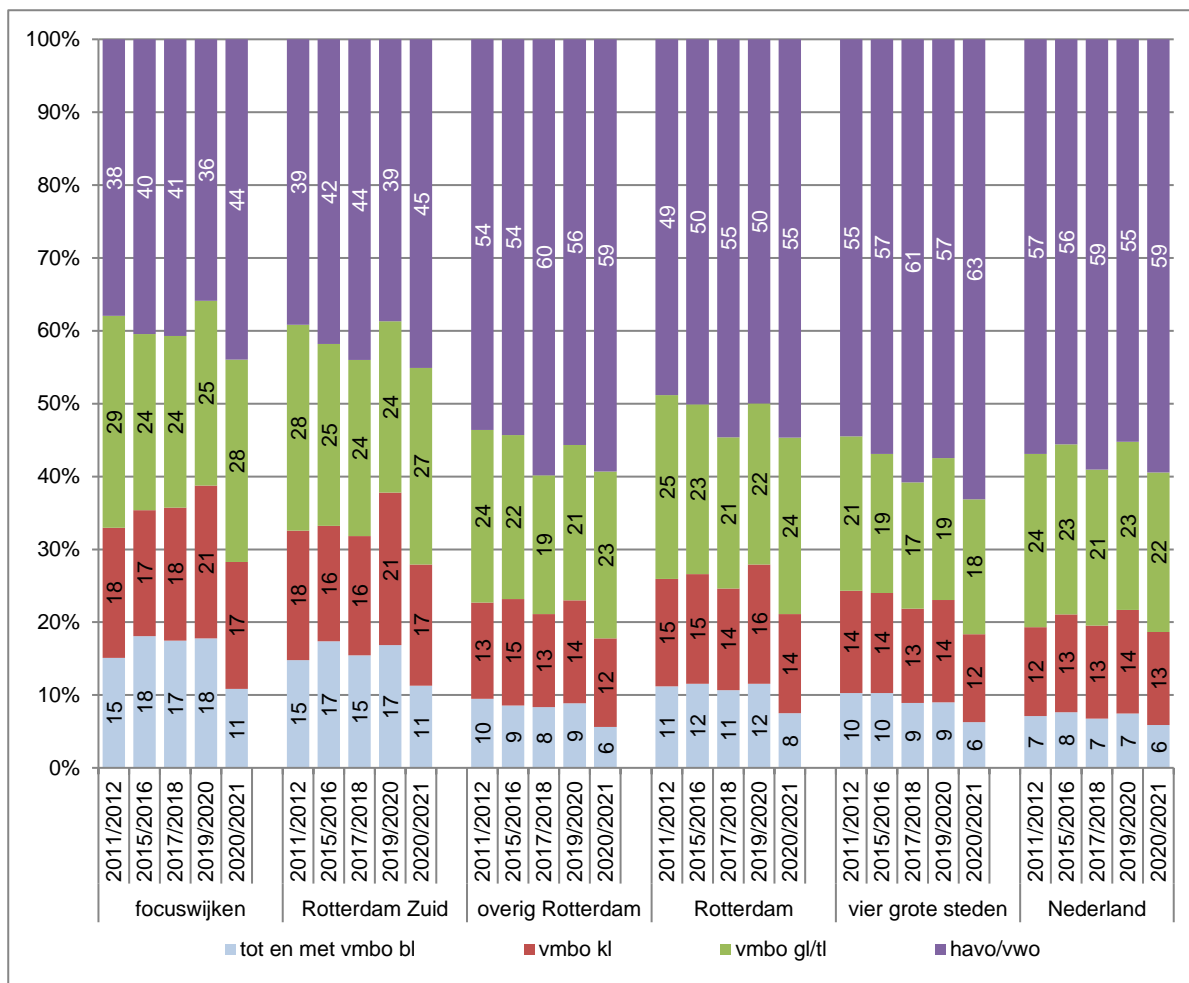
vmbo-gl/tl is hoger dan gemiddeld in de vier grote steden. Een advies havo of hoger wordt minder vaak gegeven aan de leerlingen in Rotterdam Zuid dan gemiddeld in de vier grote steden.

Bij de vergelijking van het advies over de jaren is voor de overzichtelijkheid een indeling gemaakt in vier categorieën van advies, zie figuur 3.5. Hierbij zijn de adviezen verdeeld over de categorieën 'tot en met vmbo-bl', 'vmbo-kl', 'vmbo-gl/tl' en 'havo/vwo'. Als een advies meer dan één niveau omvat, is het hoogste advies bepalend voor de indeling; iemand met een 'vmbo-tl/havo'-advies is hier ingedeeld bij de categorie 'havo/vwo'.

Het aandeel adviezen 'tot en met vmbo-bl' was in het schooljaar 2014/2015 (zie tabel b3.3 in de bijlage) het hoogst in vergelijking met andere schooljaren in Rotterdam Zuid. Daarna daalde het aandeel tot 11 procent in 2020/2021. Het aandeel 'havo/vwo'-adviezen in Rotterdam Zuid is gestegen: in 2011/2012 was dit 39 procent en 45 procent in 2020/2021. In 2019/2020 was er een dip in de stijging van dit percentage: 39 procent van de leerlingen kreeg een 'havo/vwo'-advies. Wellicht dat het niet kunnen afnemen van de eindtoets vanwege de coronapandemie en het niet kunnen herzien van het advies gegeven door de leerkracht hier van invloed op is geweest. Ook in de andere gebieden is te zien dat het aandeel 'havo/vwo'-adviezen lager was in het schooljaar 2019/2020 in vergelijking met het voorgaande en daarop volgende schooljaar.

In de vier grote steden is het aandeel 'havo/vwo'-adviezen steeds hoger dan in Rotterdam Zuid. In het laatste schooljaar is dit aandeel 63 procent. Het aandeel leerlingen met een advies 'tot en met vmbo-bl' is 6 procent, fors lager dan gemiddeld in Rotterdam Zuid. In alle gebieden is dit percentage het jongste jaar afgenomen.

Het niveau van de schooladviezen in Rotterdam Zuid en de focuswijken blijft lager dan gemiddeld in de vier grote steden.

Figuur 3.5 Definitieve advies voor vervolgonderwijs, naar type en woongebied en jaar (geselecteerde jaren)
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

3.5. Schooladvies naar opleidingsniveau ouders

Het opleidingsniveau van de ouders vertoont een samenhang met het schooladvies van de leerlingen aan het einde van de basisschool. Hoe lager het gemiddelde opleidingsniveau van de ouders hoe lager het gemiddelde schooladvies is. In de tabel 3.5 zijn de adviezen aan de basisschoolleerlingen, groep 8, naar opleidingsniveau van de ouders weergegeven.

Leerlingen met hoogopgeleide ouders krijgen gemiddeld genomen een hoger schooladvies dan leerlingen met laagopgeleide ouders. Van de Rotterdam Zuid leerlingen met ouders die een diploma op maximaal mbo niveau 1 hebben gehaald, heeft 36 procent een advies havo/vwo. In de vier grote steden is dit hoger, namelijk 39 procent. Onder de leerlingen met ouders die als hoogste diploma mbo-2 tot en met -4 of havo of vwo hebben, zijn deze percentages hoger, namelijk 39 procent in Rotterdam Zuid en 47 procent gemiddeld in de vier grote steden. Van de leerlingen met ouders met een hbo- of wo-diploma heeft 65 procent een havo/vwo-advies. In de vier grote steden is dit gemiddeld 82 procent.

Het verschil in procentpunten is onder leerlingen met laagopgeleide ouders uit Rotterdam Zuid en de vier grote steden kleiner dan bij de leerlingen met midden en hoogopgeleide ouders. De achterstand is groter bij leerlingen met midden en hoogopgeleide ouders.

In de focuswijken is het aandeel leerlingen met havo/vwo advies ongeveer even hoog als in Rotterdam Zuid ongeacht het opleidingsniveau van de ouders.

Tabel 3.5 Definitieve advies, naar opleidingsniveau ouders en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Opleidingsniveau ouders												
totaal	746		1.955		4.003		5.958		21.912		173.364	
tot en met vmbo bl	81	11%	221	11%	226	6%	447	8%	1.379	6%	10.250	6%
vmbo kl	130	17%	325	17%	486	12%	811	14%	2.645	12%	22.081	13%
vmbo gl/tl	207	28%	527	27%	917	23%	1.444	24%	4.053	18%	37.962	22%
havo/vwo	328	44%	882	45%	2.374	59%	3.256	55%	13.835	63%	103.071	59%
maximaal niveau mbo 1	216		472		645		1.117		3.666		16.593	
tot en met vmbo bl	37	17%	72	15%	78	12%	150	13%	509	14%	2.432	15%
vmbo kl	47	22%	104	22%	151	23%	255	23%	829	23%	3.780	23%
vmbo gl/tl	52	24%	128	27%	181	28%	309	28%	904	25%	4.383	26%
havo/vwo	80	37%	168	36%	235	36%	403	36%	1.424	39%	5.998	36%
mbo 2- 4 tot en met vwo	298		781		1.175		1.956		5.708		49.632	
tot en met vmbo bl	27	9%	90	12%	96	8%	186	10%	509	9%	4.372	9%
vmbo kl	51	17%	146	19%	212	18%	358	18%	1.076	19%	9.409	19%
vmbo gl/tl	102	34%	237	30%	368	31%	605	31%	1.439	25%	13.615	27%
havo/vwo	118	40%	308	39%	499	42%	807	41%	2.684	47%	22.236	45%
hbo, wo	161		504		1.869		2.373		10.469		86.112	
tot en met vmbo bl	x	x	26	5%	26	1%	52	2%	158	2%	1.612	2%
vmbo kl	x	x	46	9%	84	4%	130	5%	426	4%	5.340	6%
vmbo gl/tl	33	20%	106	21%	284	15%	390	16%	1.275	12%	14.397	17%
havo/vwo	103	64%	326	65%	1475	79%	1801	76%	8.610	82%	64.763	75%
onbekend	71		198		314		512		2.069		21.027	
tot en met vmbo bl	11	15%	33	17%	26	8%	59	12%	203	10%	1.834	9%
vmbo kl	13	18%	29	15%	39	12%	68	13%	314	15%	3.552	17%
vmbo gl/tl	20	28%	56	28%	84	27%	140	27%	435	21%	5.567	26%
havo/vwo	27	38%	80	40%	165	53%	245	48%	1.117	54%	10.074	48%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In tabel 3.6 is het aantal herziene adviezen en het aandeel herziene op het totaal aantal schooladviezen naar niveau weergegeven. Het advies dat de leerkracht in eerste instantie geeft kan worden herzien wanneer het advies op basis van de eindtoets hoger is. Het advies van de leerkracht wordt dan naar boven toe bijgesteld.

In Rotterdam Zuid hadden bijvoorbeeld 66 leerlingen oorspronkelijk een advies onder het niveau vmbo kl. Het advies is herzien naar het niveau vmbo kl. Deze 66 is gedeeld op alle 221 adviezen vmbo kl (inclusief de herziene). Dit is 25 procent. Het totaal aantal is te vinden in tabel 3.5 in de bovenste rijen, aangeduid met totaal.

Tabel 3.6 Aantal herziene adviezen en aandeel van het totaal aantal adviezen, naar woongebied, in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Herziene adviezen												
tot en met vmbo bl	x	x	x	x	x	x	17	4%	53	4%	155	2%
vmbo kl	33	25%	66	20%	47	10%	113	14%	449	17%	2.089	9%
vmbo gl/tl	57	28%	138	26%	111	12%	249	17%	574	14%	4.006	11%
havo/vwo	68	21%	172	20%	313	13%	485	15%	1.841	13%	11.265	11%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid wordt op elk adviesniveau boven vmbo-bl een groter deel herzien dan in de vier grote steden. In de focuswijken worden verhoudingsgewijs nog (iets) meer schooladviezen herzien.

3.6. Relatief verzuim in primair onderwijs

In de landelijke bestanden van het SSB zijn geen gegevens over relatief verzuim opgenomen⁷. Deze zijn wel beschikbaar via de gemeente. De verzuimgegevens van Rotterdam zijn gekoppeld aan de SSB bestanden. In tabel 3.7 is een overzicht opgenomen van het verzuim in het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs en de verschillende jaargroepen in het regulier basisonderwijs. Voor de vier grote steden en Nederland zijn data over relatief schoolverzuim niet beschikbaar.

Tabel 3.7 Relatief verzuim in het (speciaal) basisonderwijs, schooljaar 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Basisonderwijs	70	1,0%	160	0,9%	159	0,5%	319	0,6%	.	.	.	.
Speciaal basisonderwijs	x	x	x	x	x	x	19	1,7%	.	.	.	.
Basisonderwijs per groep												
groep 1	x	x	16	0,7%	12	0,3%	28	0,5%	.	.	.	.
groep 2	x	x	21	0,9%	28	0,6%	49	0,7%	.	.	.	.
groep 3	x	x	14	0,6%	27	0,6%	41	0,6%	.	.	.	.
groep 4	x	x	16	0,7%	20	0,5%	36	0,5%	.	.	.	.
groep 5	x	x	13	0,6%	18	0,4%	31	0,5%	.	.	.	.
groep 6	x	x	21	0,9%	18	0,4%	39	0,6%	.	.	.	.
groep 7	x	x	13	0,6%	15	0,4%	28	0,4%	.	.	.	.
groep 8	x	x	12	0,6%	21	0,5%	33	0,5%	.	.	.	.

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het relatieve schoolverzuim in het basisonderwijs in 2020/2021 zeer beperkt. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is er iets meer verzuim dan in overig Rotterdam. In tabel 3.8 is de ontwikkeling van het relatieve schoolverzuim opgenomen. Het relatieve schoolverzuim in het basisonderwijs is in de laatste twee schooljaren in Rotterdam Zuid lager dan in de voorgaande jaren, maar blijft in het basisonderwijs iets hoger dan gemiddeld in overig Rotterdam. Dat het schoolverzuim in de twee laatste schooljaren flink lager is, heeft te maken met het anders registeren van verzuim tijdens de

⁷ Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Volgens de Leerplichtwet zijn scholen alleen verplicht om de gemeente die gevallen te melden waar het verzuim ten minste drie dagen heeft geduurd, of ten minste 1/8 deel van het aantal uren les- of praktijktijd in vier opeenvolgende weken. Deze gevallen van schoolverzuim worden geacht zo zorgwekkend te zijn dat er verder onderzoek en interventie nodig is. De school zelf blijft verantwoordelijk voor het korter durende verzuim. Bij relatief verzuim wordt in de praktijk nog onderscheid gemaakt in luxe verzuim en signaalverzuim.

a) Luxe verzuim treedt op als een leerling zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie gaat. Ouders nemen hun kinderen tijdens de schooltijd mee op vakantie om files te vermijden of met goedkopere vliegtickets weg te kunnen.
b) Signaalverzuim is verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling. Een leerling wordt bijvoorbeeld gepest en wil niet meer naar school.

De gemeente rapporteert over het aantal meldingen in haar jaarlijkse rapport leerplicht. In dit onderzoek wordt gerapporteerd over daadwerkelijk verzuim. Meldingen verzuim die achteraf geen schoolverzuim bleken te zijn, zijn niet meegeteld.

coronapandemie. Leerlingen hebben tijdens deze schooljaren meer dan eens vanuit thuis digitaal onderwijs gevolgd.

Tabel 3.8 Relatief verzuim in het (speciaal) basisonderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
Basisonderwijs	200	2,7%	397	2,3%	523	1,6%	920	1,8%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	12	4,9%	27	4,7%	24	2,6%	51	3,5%	.	.	.	.
2012/2013												
Basisonderwijs	191	2,6%	417	2,4%	516	1,6%	933	1,9%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	23	4,7%	16	1,9%	39	2,9%	.	.	.	.
2013/2014												
Basisonderwijs	211	2,9%	415	2,4%	434	1,3%	849	1,7%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	14	7,8%	30	6,3%	29	3,6%	59	4,6%	.	.	.	.
2014/2015												
Basisonderwijs	201	2,8%	389	2,3%	320	1,0%	709	1,4%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	11	6,1%	20	4,0%	17	2,3%	37	3,0%	.	.	.	.
2015/2016												
Basisonderwijs	128	1,8%	318	1,9%	346	1,0%	664	1,3%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	15	3,4%	15	2,3%	30	2,7%	.	.	.	.
2016/2017												
Basisonderwijs	191	2,6%	414	2,3%	383	1,1%	797	1,6%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	x	x	x	x	24	2,2%	.	.	.	.
2017/2018												
Basisonderwijs	208	2,9%	411	2,3%	369	1,1%	780	1,5%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	21	4,8%	29	5,1%	50	5,0%	.	.	.	.
2018/2019												
Basisonderwijs	206	2,9%	444	2,5%	411	1,2%	855	1,6%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	15	3,2%	13	2,3%	28	2,7%	.	.	.	.
2019/2020												
Basisonderwijs	70	1,0%	160	0,9%	159	0,5%	319	0,6%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	x	x	x	x	19	1,7%	.	.	.	.
2020/2021												
Basisonderwijs	52	0,7%	126	0,7%	159	0,5%	285	0,6%	.	.	.	.
Speciaal Basisonderwijs	x	x	11	2,0%	12	1,9%	23	1,9%	.	.	.	.

Bron: SSB/gemeente Rotterdam, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent dat er minder dan het gaat om minder dan 10 kinderen, daarover mag vanwege privacy niet gerapporteerd worden.

Hoofdstuk 4. Voortgezet onderwijs

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de onderwijspositie van de leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo) beschreven. In elke paragraaf wordt eerst de situatie in het meest recente schooljaar gepresenteerd, vervolgens komt de ontwikkeling vanaf het schooljaar 2011/2012 aan bod. In de tweede paragraaf start met een telling van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het regulier voortgezet onderwijs en het speciaal voortgezet onderwijs aan bod. Ook het aantal leerlingen in het praktijkonderwijs wordt hier beschreven. De derde paragraaf zoomt in op het derde leerjaar van het reguliere voortgezet onderwijs en beschrijft welke opleidingen de leerlingen volgen, voor het vmbo is ook een overzicht opgenomen van de profielen die de leerlingen daar kiezen. In de vierde paragraaf wordt bekeken of de verwachting die er van de leerling op de basisschool was, overeenkomt met de plek in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs. Zitten de leerlingen op niveau, zijn ze afgestroomd of opgestroomd? Paragraaf vijf beschrijft de examenresultaten van de diverse opleidingen in het voortgezet onderwijs, deze paragraaf is deze keer beperkt in omvang vanwege het ontbreken van het centraal schriftelijk examen in het schooljaar 2019/2020. In paragraaf zes staat de doorstroom van gediplomeerden naar een eventuele vervolgopleiding centraal. Ten slotte wordt in paragraaf zeven ingegaan op schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs.

4.2. Leerlingen in het voortgezet onderwijs

In tabel 4.1 wordt een overzicht gegeven van de aantallen leerlingen in het voortgezet onderwijs in het schooljaar 2020/2021. Naast het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en het regulier voortgezet onderwijs is ook het deel dat praktijkonderwijs volgt in de tabel opgenomen. Het praktijkonderwijs wijkt af van de andere onderwijsvormen in het vo en is in de verdere analyse over het vo daar buiten gelaten. In tabel 4.1 is een indicatie gegeven hoe groot deze groep is. in bijlage b4.1 en b4.2 zijn de aantallen leerlingen sinds 2011/2012 opgenomen.

Tabel 4.1 Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar woongebied schooljaar 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
totaal voortgezet onderwijs	4.195		10.562		21.330		31.892		119.435		958.457	
voortgezet speciaal onderwijs	214	5%	585	6%	789	4%	1.374	4%	4.141	3%	36.835	4%
regulier voortgezet onderwijs	3.981	95%	9.977	94%	20.541	96%	30.518	96%	115.294	97%	921.622	96%
waaronder:												
praktijkonderwijs	311	7%	704	7%	915	4%	1.619	5%	4.622	4%	29.464	3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In het schooljaar 2020/2021 volgen er 10.562 leerlingen voortgezet onderwijs in Rotterdam Zuid. Daarvan zit er 6 procent in het voortgezet special onderwijs en volgt 7 procent het praktijkonderwijs. In de vier grote steden is de het deel dat in het vso of het praktijkonderwijs zit kleiner dan in Rotterdam Zuid en de focuswijken.

In de tabel 4.2 worden de leerlingen in het voortgezet onderwijs uitgesplitst naar geslacht.

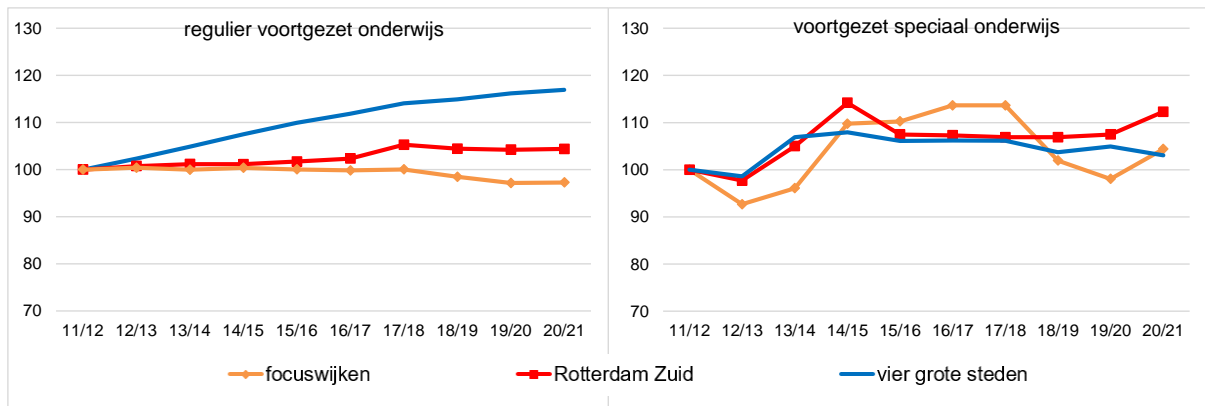
Tabel 4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs naar geslacht en woongebied, 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Voortgezet speciaal ond.	143	7%	402	7%	584	5%	986	6%	2.983	5%	26.193	5%
Voortgezet onderwijs	1.949	93%	5.009	93%	10.312	95%	15.321	94%	57.944	95%	462.777	95%
waaronder:												
praktijkonderwijs	181	9%	399	7%	517	5%	916	6%	2.606	4%	17.265	4%
Vrouwen												
Voortgezet speciaal ond.	71	3%	183	4%	205	2%	388	2%	1.158	2%	10.642	2%
Voortgezet onderwijs	2.032	97%	4.968	96%	10.229	98%	15.197	98%	57.350	98%	458.845	98%
waaronder:												
praktijkonderwijs	130	6%	305	6%	398	4%	703	5%	2.016	3%	12.199	3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel mannen in het vso is meer dan twee keer zo groot als het aandeel vrouwen. Dit geldt voor alle onderscheiden gebieden. Ook in het praktijkonderwijs is het aandeel mannen groter dan het aandeel vrouwen.

In figuur 4.1 is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs en in het voortgezet speciaal onderwijs weergegeven. Daarbij is een indexcijfer gemaakt met als basis de situatie in het schooljaar 2011/2012. In de figuur staat de ontwikkeling in de focuswijken, Rotterdam Zuid en de vier grote steden.

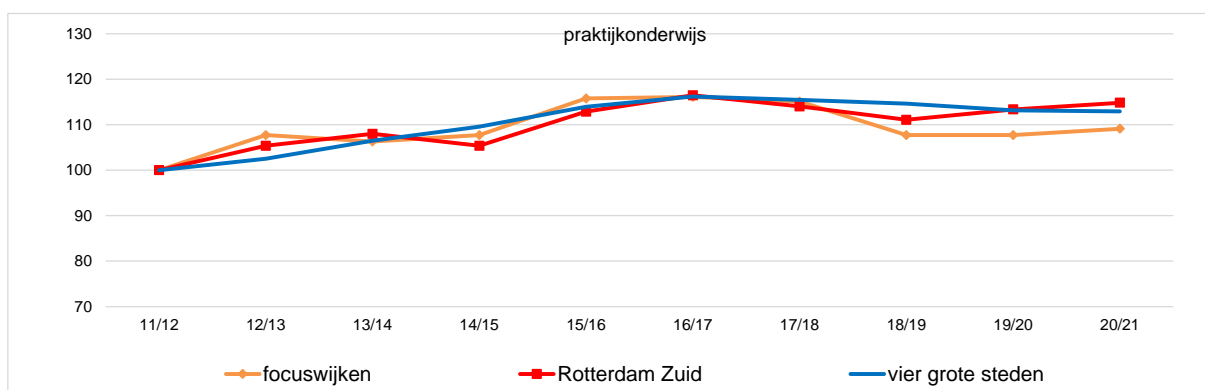

Figuur 4.1 Ontwikkeling aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs 2011/2012 tot en met 2020/2021 (index 2011/2012=100)

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Over de jaren is het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs in Rotterdam Zuid en de focuswijken redelijk stabiel. In de vier grote steden als geheel is er een langzaam stijgend aantal vo leerlingen. In het voortgezet speciaal onderwijs stijgt het aantal leerlingen in Rotterdam Zuid vanaf 2012/2013 tot en met 2014/2015, daarna daalt het iets en blijft in vijf jaren daarna gelijk. In het schooljaar 2020/2021 is het aantal leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs weer iets toegenomen. In de focuswijken is het verloop over de jaren wat grilliger, maar ligt het aantal leerlingen in absolute termen steeds rond de 200 leerlingen. Waar er in de vier grote steden een groei te zien is van het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs, is deze groei er niet in het voortgezet speciaal onderwijs.

In figuur 4.2 is de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het praktijkonderwijs weergegeven. Ook hier is een indexcijfer gemaakt met als basis de situatie in het schooljaar 2011/2012. In de figuur staat de ontwikkeling in de focuswijken, Rotterdam Zuid en de vier grote steden.

Figuur 4.2 Ontwikkeling aantal leerlingen in het praktijkonderwijs 2011/2012 tot en met 2020/2021 (index 2011/2012=100)

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aantal leerlingen in het praktijkonderwijs neemt van 2011/2012 tot en met 2016/2017 langzaam toe. In de jaren daarna stabiliseert het aantal leerlingen in het praktijkonderwijs zowel in Rotterdam Zuid als in de vier grote steden als geheel. In de focuswijken is er na 2016/2017 een lichte afname van het aantal leerlingen in het praktijkonderwijs.

4.3. Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs

In deze paragraaf is de situatie in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs het onderwerp. De keuze voor het derde leerjaar is gemaakt omdat pas vanaf dit leerjaar er een goed beeld is van de verdeling van leerlingen over de verschillende niveaus. In de eerste twee jaren van het voortgezet onderwijs is dit beeld niet te geven omdat veel leerlingen nog een gemengde brugklas volgen waarin meerdere niveaus samen les krijgen.⁸

Tabel 4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar niveau en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Type voortgezet onderwijs												
vmbo basis	175	22%	383	19%	347	9%	730	12%	2.246	10%	15.890	9%
vmbo kader	154	19%	391	19%	603	15%	994	16%	3.054	14%	27.032	14%
vmbo gl/tl	235	29%	607	30%	1.088	27%	1.695	28%	5.334	24%	50.755	27%
derde brugjaar	45	6%	81	4%	143	4%	224	4%	1.092	5%	5.934	3%
havo	124	15%	312	16%	849	21%	1.161	19%	4.946	22%	43.748	23%
vwo	71	9%	236	12%	1.031	25%	1.267	21%	5.753	26%	43.152	23%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

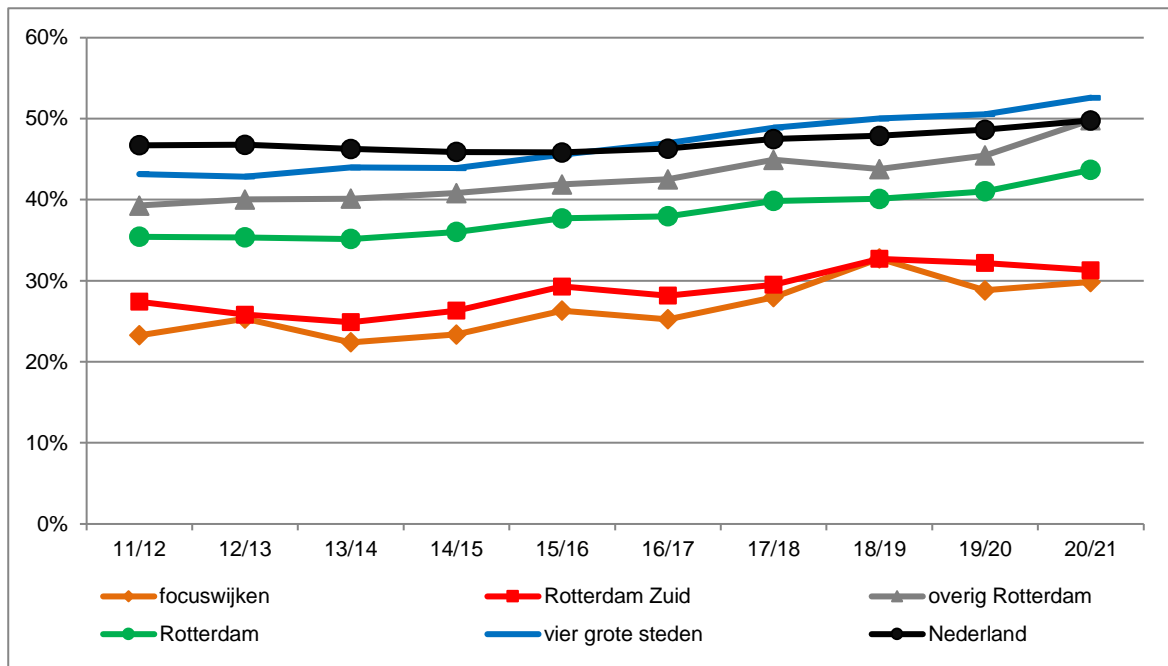
In Rotterdam Zuid volgt een groter deel van de leerlingen een opleiding op een lager niveau dan gemiddeld in de vier grote steden. Dit geldt ook voor de focuswijken. De deelname aan de laagste niveaus van het vmbo is in Rotterdam Zuid groter dan gemiddeld in de vier grote steden. Het aandeel havo- en vwo-leerlingen is in Rotterdam Zuid veel kleiner dan gemiddeld in de vier grote steden.

In figuur 4.3 is de ontwikkeling van het aandeel leerlingen in de havo en het vwo vanaf het schooljaar 2011/2012 weergegeven. Dit is één van de indicatoren van het NPRZ, hierin wordt de deelname aan havo en vwo bij elkaar geteld.⁹ Het verschil in het aandeel leerlingen dat havo/vwo volgt tussen Rotterdam Zuid en de focuswijken enerzijds en de vier grote steden anderzijds is groot. Het verschil wordt vanaf 2013/2014 kleiner, maar neemt vanaf 2016/2017 weer toe. Het verschil tussen Rotterdam Zuid en de vier grote steden is in 2020/2021 21 procentpunten.

⁸ De laatste jaren is er een toename van het aandeel leerlingen dat ook in het derde leerjaar nog in een gemengd brugjaar zit.

⁹ Ook de leerlingen in een derde brugjaar zijn hierin opgenomen

Figuur 4.3 Percentage leerlingen havo en vwo in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Leerlingen in het derde leerjaar vmbo naar profiel

Vanaf het schooljaar 2016/2017 zijn in het derde en vierde leerjaar van het vmbo de beroepsgerichte profielen ingevoerd. Dit geldt voor leerlingen in vmbo-basis, vmbo-kader en de gemengde leerweg, in de theoretische leerweg worden deze profielen niet gebruikt. Leerlingen maken een keuze uit de onderstaande tien profielen, die onder te verdelen zijn in technische en algemene profielen.

Technisch profiel	Algemeen profiel
Bouwen, wonen en interieur (BWI)	Zorg en welzijn (Z&W)
Produceren, installeren en energie (PIE)	Economie en ondernemen (E&O)
Mobiliteit en transport (M&T)	Horeca, bakkerij en recreatie (HBR)
Media, vormgeving en ICT (MVI)	Dienstverlening en producten (D&P)
Maritiem en techniek (MT)	Groen

In tabel 4.4 is de verdeling van de leerlingen in het derde leerjaar in het vmbo uitgesplitst naar de twee hoofdprofielen techniek en algemeen voor het jaar 2020/2021. Daarbij is onderscheid gemaakt naar leerweg. In bijlage b4.5 is het aantal leerlingen voor de afzonderlijke profielen opgenomen.

Tabel 4.4 Profiel van leerlingen in leerjaar 3 van het vmbo-basis, kader en gemengde leerweg naar woongebied, 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo-basisberoeps												
Techniekprofiel	24	15%	58	16%	60	17%	118	17%	404	19%	3.651	23%
Algemeen profiel	139	85%	296	84%	287	83%	583	83%	1.709	81%	11.949	77%
vmbo-kaderberoeps												
Techniekprofiel	36	24%	81	21%	143	24%	224	23%	511	17%	6.009	22%
Algemeen profiel	113	76%	297	79%	459	76%	756	77%	2.529	83%	20.887	78%
vmbo-gemengde leerweg												
Techniekprofiel	x		24	13%	51	35%	75	23%	204	26%	1.631	11%
Algemeen profiel	70		155	87%	96	65%	251	77%	589	74%	13.133	89%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de leerlingen in het vmbo-bl in Rotterdam Zuid volgt 16 procent een technisch profiel, in het vmbo-kader volgt 21 procent een technisch profiel en in de gemengde leerweg is dit 13 procent. In de vier grote steden is het aandeel dat een technisch profiel volgt wat groter op zowel het vmbo-bl als het vmbo-gl, van de leerlingen met een vmbo-kl opleiding volgt in Rotterdam Zuid een groter deel een technisch profiel dan gemiddeld in de vier grote steden.

4.4. Prestaties van leerlingen in het voortgezet onderwijs

Om een indicatie te krijgen van de prestaties van de leerlingen in het voortgezet onderwijs is een analyse uitgevoerd waarbij het niveau van een leerling in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gelegd naast het advies voor het vervolgonderwijs dat hij of zij op de basisschool heeft gekregen. Bekeken wordt of het niveau in leerjaar 3 overeenkomt met het advies.

De positie in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gepresenteerd in tabel 4.3. Eerder zijn in hoofdstuk 3 de definitieve adviezen van de basisschool opgenomen (zie tabel 3.#). In tabel 4.5 zijn deze adviezen en de posities in leerjaar 3 naast elkaar gelegd. Voor een deel van de leerlingen is er geen koppeling mogelijk met een basisschooladvies; dit is in de bovenste regel van de tabel opgenomen. De leerlingen waar wél een vergelijking voor gemaakt is, tellen in het vervolg van de tabel op tot 100 procent. Als een leerling op de basisschool een 'gemengd' advies heeft gekregen, is besloten dat het advies voor beide delen passend is. Bijvoorbeeld: als een leerling in het derde leerjaar 'vmbo-gl/tl' volgt en het advies op de basisschool was 'vmbo-gl/tl/havo', dan is het niveau gelijk aan het advies; ook als deze leerling in het derde jaar de havo volgt is het niveau gelijk aan het advies. In sommige gevallen omvat het advies van de school méér dan twee niveaus. Wanneer dit het geval is, is deze leerling niet meegenomen in de analyses. De leerlingen die in het derde leerjaar

van het vo nog in een brugjaar zitten, zijn in de vergelijking niet opgenomen. Ook leerlingen in het praktijkonderwijs zijn in deze analyse opgenomen.¹⁰

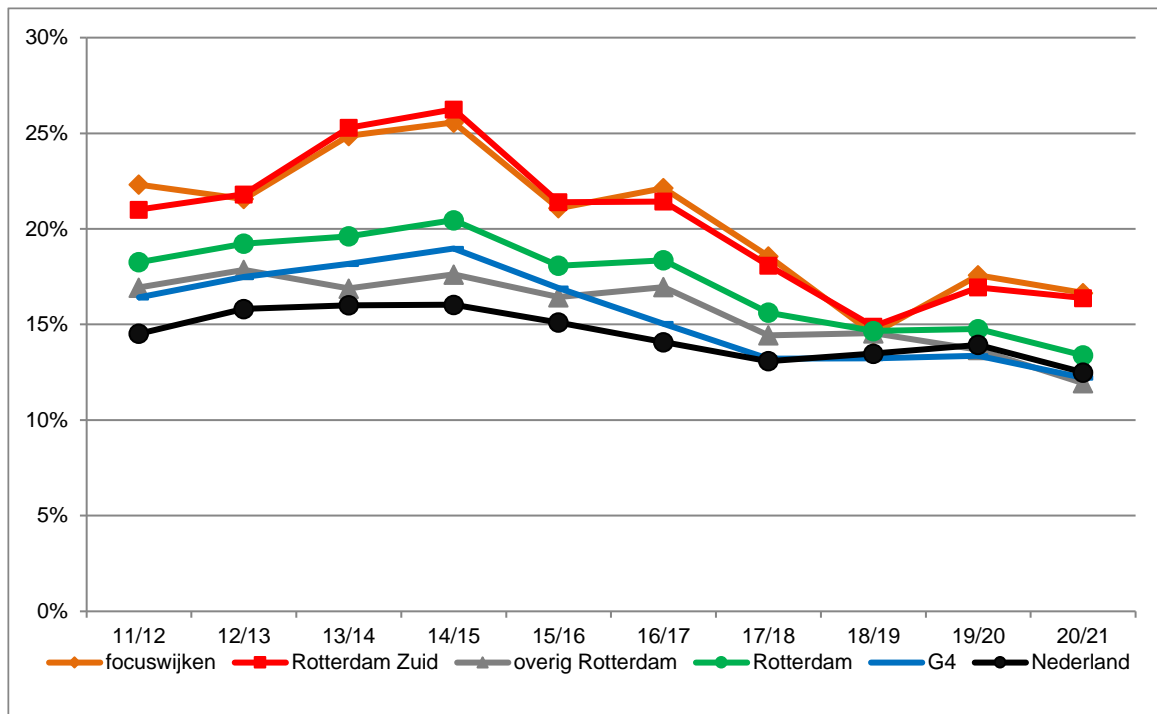
Tabel 4.5 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar woongebied, 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
aantal II-en in leerjaar 3	849		2.123		4.238		6.361		23.288		192.112	
Positie niet berekend	104	12%	230	11%	341	8%	571	9%	2.505	11%	12.946	7%
positie berekend	745		1.893		3.897		5.790		20.783		179.166	
Lager dan advies	124	17%	310	16%	465	12%	775	13%	2.538	12%	22.369	12%
Gelijk aan advies	541	73%	1.386	73%	3.114	80%	4.500	78%	16.383	79%	141.933	79%
Hoger dan advies	80	11%	197	10%	318	8%	515	9%	1.862	9%	14.864	8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In de vier grote steden is voor ongeveer 90 procent van de leerlingen in het derde leerjaar een vergelijking met basisschool-advies mogelijk, dit aandeel is in Rotterdam Zuid en de focuswijken vergelijkbaar. Voor het grootste deel van de leerlingen komt de positie in leerjaar 3 overeen met het eerdere advies. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt een iets groter deel dan gemiddeld in de vier grote steden een opleiding op een lager niveau dan was geadviseerd. Het aandeel dat in leerjaar 3 een opleiding volgt die hoger is dan het advies, ligt in alle gebieden rond negen procent. In de figuren 4.2 en 4.3 is de ontwikkeling van het percentage leerlingen dat een lagere of hogere positie in leerjaar 3 heeft dan geadviseerd was over de afgelopen jaren weergegeven. De achterliggende cijfers zijn in de bijlage opgenomen in tabel b4.6.

¹⁰ Hoewel bij praktijkonderwijsleerlingen sprake is van verblijfsjaren en er niet kan worden bepaald of zij in leerjaar drie zitten, kan er wel worden bepaald of leerlingen met een advies praktijkonderwijs in het praktijkonderwijs zitten en of dat zij op een hoger niveau in leerjaar drie zitten

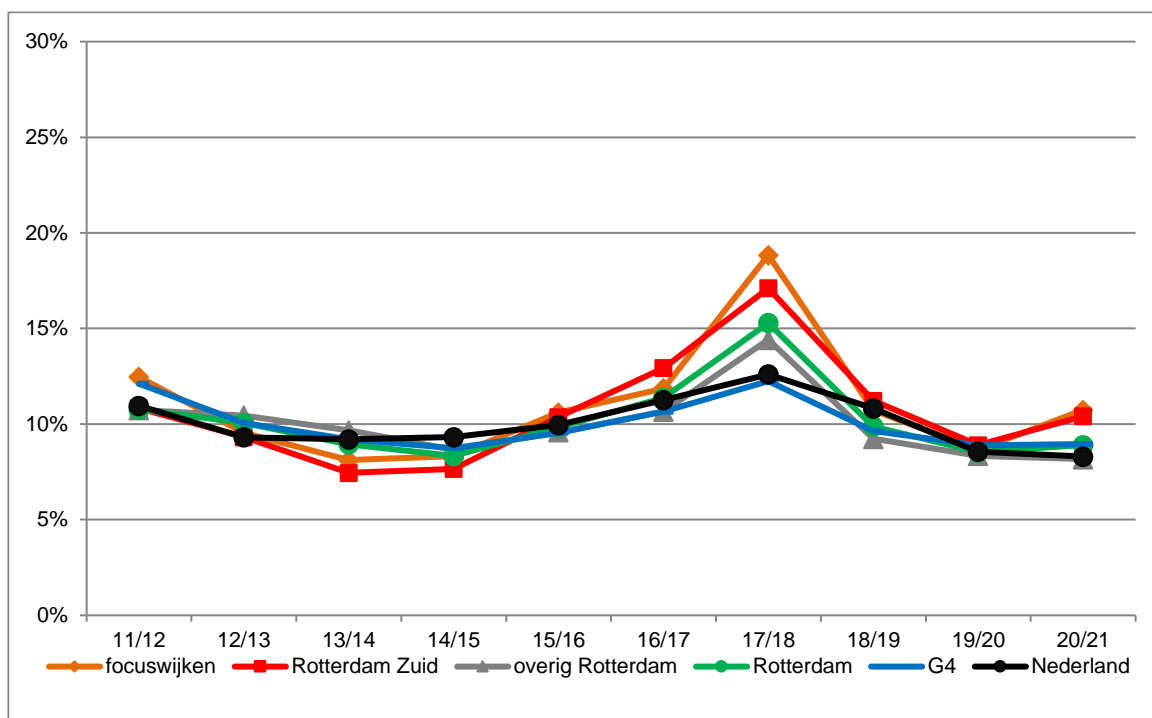

Figuur 4.4 Percentage leerlingen met een lagere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het basisschooladvies in groep 8 (afstroom) naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en de focuswijken is vanaf het schooljaar 2014/2015 een daling te zien van het percentage leerlingen dat een lagere positie heeft dan het advies van de leerkracht in groep 8 (zie figuur 4.4). In het schooljaar 2018/2019 is er het aandeel afstromers in Rotterdam Zuid vrijwel gelijk aan het percentage in de vier grote steden. In het afgelopen twee jaar zijn er in Rotterdam Zuid en de focuswijken weer meer afstromers dan gemiddeld in de vier grote steden.

Het aandeel leerlingen dat in leerjaar 3 een hogere positie heeft dan het basisschooladvies in groep 8 is in figuur 4.5 opgenomen. Tot 2017/2018 neemt in Rotterdam Zuid het aandeel kinderen met een hogere positie in het derde leerjaar toe. Daarna daalt het aandeel opstromers in alle gebieden drie jaar lang. Maar in Rotterdam Zuid stijgt het aandeel opstromers in het laatste schooljaar weer iets en is het groter dan gemiddeld in de vier grote steden.

Figuur 4.5 Percentage leerlingen met een hogere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het basisschooladvies in groep 8 (opstroom) naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

4.5. Diploma's in het voortgezet onderwijs

In het schooljaar 2019/2020 zijn de centrale examens voor het voortgezet onderwijs door COVID-19 niet doorgedaan. Dit betekent dat een aantal onderwerpen die over de cijfers op het examen gaan niet beschikbaar zijn voor 2019/2020. Wel zijn er gegevens van het aandeel geslaagden naar niveau en de gekozen profielen per niveau. Er is gekozen om de opbouw van het hoofdstuk vergelijkbaar te houden met de voorgaande jaren. Dat betekent dat de tabellen en figuren over de gemiddelde cijfers en het aandeel leerlingen met een gemiddelde hoger dan 7,5 wel zijn opgenomen maar geen nieuwe gegevens bevatten.

Als eerste is in tabel 4.6 een overzicht gemaakt van de examens in het voortgezet onderwijs in het schooljaar 2019/2020. Maar een fractie van de leerlingen is dit jaar niet geslaagd, het aantal gezakte leerlingen is zo klein dat veel cellen in tabel 4.6 leeg blijven. Bij een aantal van vijf gezakte leerlingen of minder mogen de cijfers van het CBS namelijk niet openbaar worden gemaakt en is de inhoud van de cel vervangen door een 'x'. Vrijwel alle leerlingen van het schooljaar 2019/2020 hebben hun diploma gekregen.

Tabel 4.6 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs, aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, woongebied schooljaar 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
	x	x	x	x	x	x	x	x	20.323	98%	185.962	99%
Niveau van de opleiding												
vmbo-bl	x	x	x	x	x	x	724	99%	2.194	99%	16.838	99%
vmbo-kl	x	x	369	99%	609	99%	978	99%	2.914	99%	27.540	99%
vmbo-gl/tl	x	x	x	x	x	x	x	x	5.091	99%	48.412	99%
havo	114	93%	328	96%	1.049	97%	1.377	97%	5.372	97%	54.381	98%
vwo	x	x	x	x	x	x	x	x	4.752	99%	38.791	99%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In tabel 4.7 staat welk deel van de examenkandidaten op welk niveau in het vo examen heeft gedaan. Hiermee krijgen we inzicht in de verdeling van de niveaus van de geslaagden.¹¹

Tabel 4.7 Aandeel examenkandidaten naar niveau in het voortgezet onderwijs, woongebied schooljaar 2019/2020

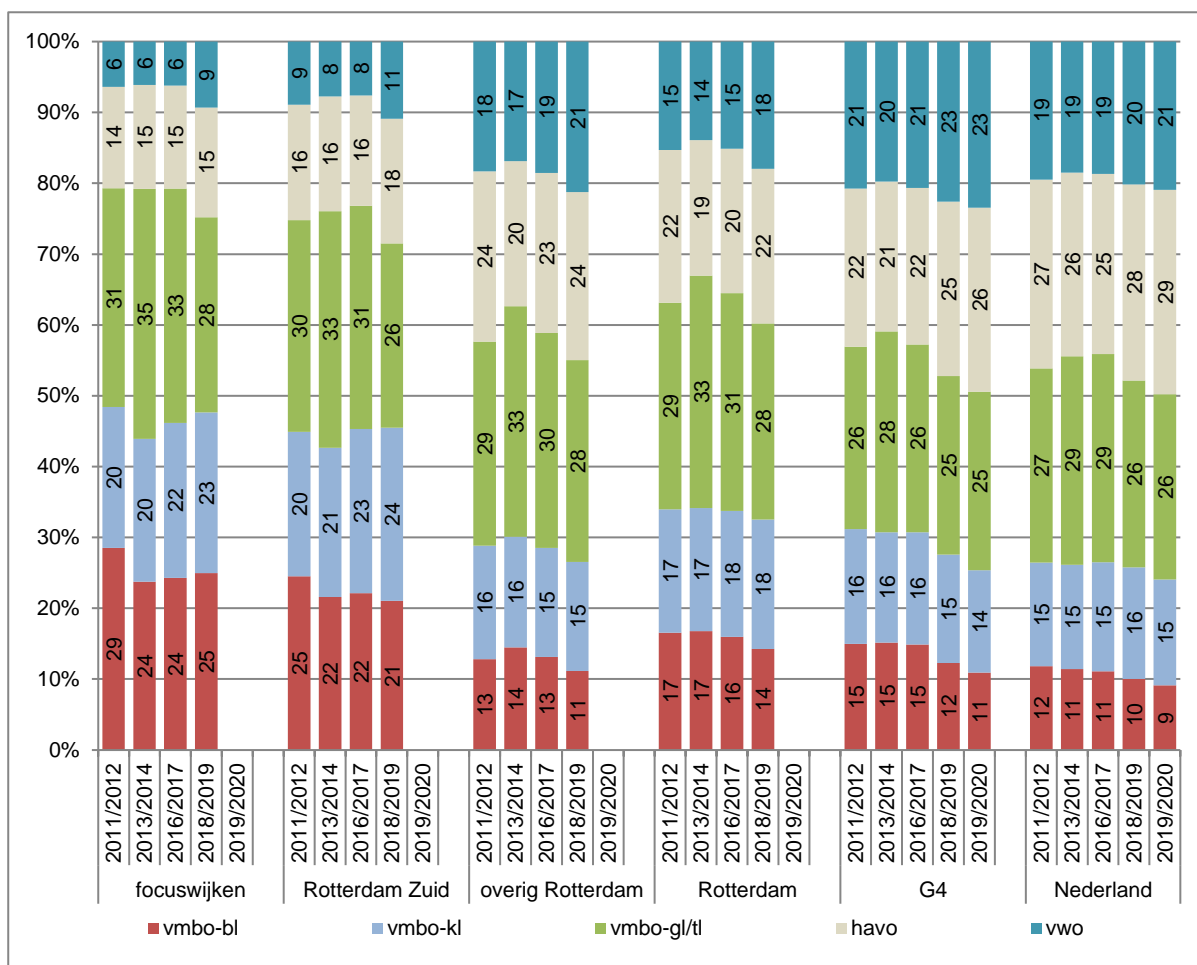
	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
	673		1.811		3.954		5.765		20.648		193.023	
Niveau van de opleiding												
vmbo-bl	148	22%	355	20%	369	9%	724	13%	2.194	11%	16.838	9%
vmbo-kl	142	21%	369	20%	609	15%	978	17%	2.914	14%	27.540	14%
vmbo-gl/tl	206	31%	570	31%	1.162	29%	1.732	30%	5.416	26%	55.473	29%
havo	114	17%	328	18%	1.049	27%	1.377	24%	5.372	26%	54.381	28%
vwo	63	9%	189	10%	765	19%	954	17%	4.752	23%	38.791	20%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de examenkandidaten in het vo in Rotterdam Zuid doet 10 procent vwo-examen, in de vier grote steden is dit 23 procent. Ook het aandeel havisten is met 18 procent in Rotterdam Zuid kleiner dan in de vier grote steden (26 procent). Het aandeel examenkandidaten is voor elk van de vmbo richtingen in Rotterdam Zuid groter dan in de vier grote steden.

In figuur 4.6 is de verdeling van de geslaagden over de verschillende niveaus over de jaren weergegeven. In deze figuur zijn voor 2019/2020 alleen landelijke gegevens en de vier grote steden opgenomen. Het algemene beeld is dat het aandeel geslaagden met een vmbo-bl opleiding over de jaren kleiner wordt.

¹¹ Deze keer is de tabel gebaseerd op het aantal examenkandidaten en niet het aantal geslaagden, deze keuze is gemaakt omdat de tabel anders net als tabel 4.6 vrijwel leeg zou zijn vanwege de privacyregels.

Figuur 4.6 Geslaagden in het voortgezet onderwijs naar niveau, woongebied en schooljaar (geselecteerde jaren)¹²

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Geslaagden havo en vwo naar profiel

Op havo en vwo zijn er vier profielen die de leerlingen kunnen kiezen, een deel van deze profielen kan ook gecombineerd worden. In tabel 4.8 is de verdeling van de geslaagden in 2019/2020 over de diverse profielen opgenomen. Voor de focuswijken zijn de aantallen geslaagden beperkt, en is er geen uitsplitsing in de tabel opgenomen.

¹² In deze figuur is de definitie voor de jaren eerder dan 2018/2019 gecorrigeerd, voorheen telden ook leerlingen die een 3e tijdvak deden of deelcertificaten haalden mee. Nu gaat het alleen om de afgewezen en geslaagde leerlingen.

Tabel 4.8 Geslaagden in havo en vwo naar profiel, woongebied schooljaar 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
havo	x		315		1.014		1.329		5.187		52.982	
natuur en techniek	x	.	20	6%	58	6%	78	6%	407	8%	4.330	8%
natuur en gezondheid	x	.	40	13%	223	22%	263	20%	1.085	21%	12.283	23%
NT en NG	x	.	42	13%	90	9%	132	10%	527	10%	5.113	10%
natuurprofiel totaal			102	32%	371	37%	473	36%	2.019	39%	21.726	41%
economie en maatschappij	x	.	136	43%	500	49%	636	48%	2.337	45%	23.417	44%
cultuur en maatschappij	x	.	39	12%	110	11%	149	11%	646	12%	5.986	11%
EM en CM	x	.	38	12%	32	3%	70	5%	184	4%	1.846	3%
maatschappijprofiel totaal			213	68%	642	63%	855	64%	3.167	61%	31.249	59%
vwo	x		185		759		944		4.688		38.380	
natuur en techniek	x	.	14	8%	98	13%	112	12%	667	14%	5.345	14%
natuur en gezondheid	x	.	26	14%	115	15%	141	15%	834	18%	7.451	19%
NT en NG	x	.	68	37%	200	26%	268	28%	1.129	24%	9.852	26%
natuurprofiel totaal			108	58%	413	54%	521	55%	2.630	56%	22.648	59%
economie en maatschappij	x	.	31	17%	203	27%	234	25%	983	21%	8.589	22%
cultuur en maatschappij	x	.	10	5%	38	5%	55	6%	496	11%	2.926	8%
EM en CM	x	.	31	17%	96	13%	127	13%	568	12%	4.147	11%
maatschappijprofiel totaal			72	39%	337	44%	416	44%	2.047	44%	15.662	41%

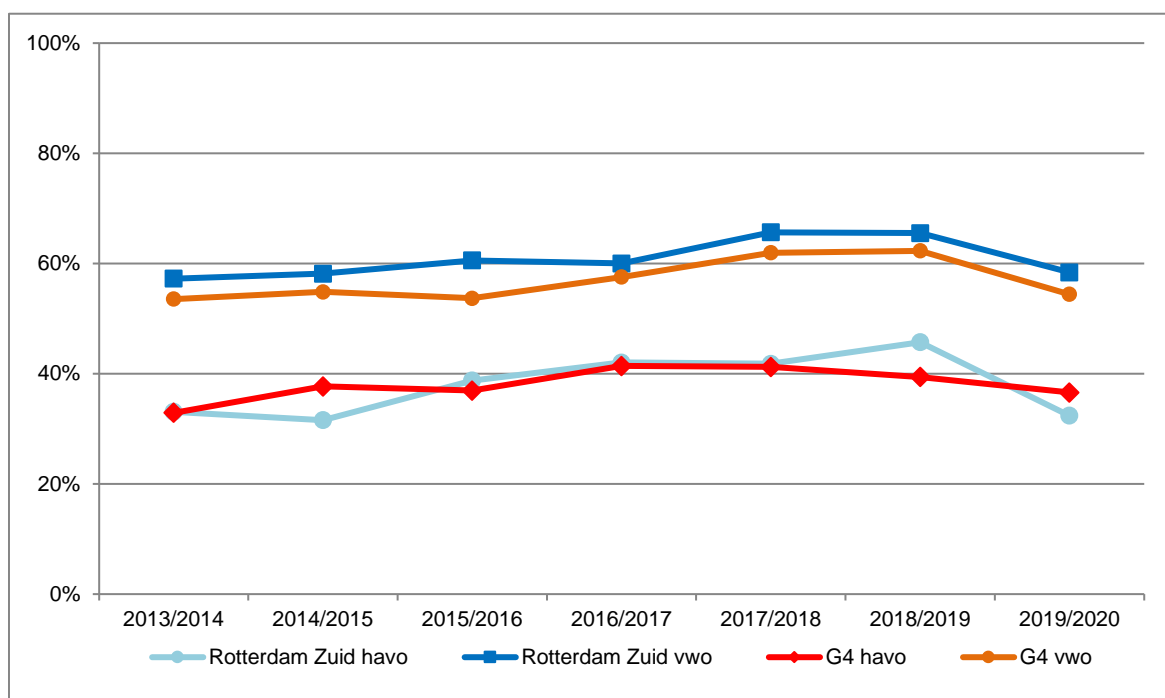
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Op de havo is het aandeel geslaagden met een maatschappij-profiel groter dan het aandeel met een natuur-profiel. Op het vwo is dit andersom en is het aandeel geslaagden met een natuur-profiel groter. De verdeling van de geslaagden is in Rotterdam Zuid vergelijkbaar met die in de vier grote steden, wel is het aandeel leerlingen dan een combinatie doet van twee profielen in Rotterdam Zuid iets groter.

In het Techniepact is voor Nederland als ambitie gesteld dat meer leerlingen in havo en vwo kiezen voor de profielen Natuur en Gezondheid en/of Natuur en Techniek (N-profielen).¹³ In figuur 4.7 is het percentage geslaagden met een N-profiel in Rotterdam Zuid en de vier grote steden over de afgelopen jaren opgenomen. In het meest recente jaar is er een daling van het aandeel leerlingen met een N-profiel. In Rotterdam Zuid is het deel van de leerlingen met een N-profiel op het vwo iets groter en op de havo iets kleiner dan gemiddeld in de vier grote steden.

¹³ www.techniepact.nl

Figuur 4.7 Percentage geslaagden op havo en vwo met een N-profiel in Rotterdam Zuid en de vier grote steden naar jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In de tabellen 4.9 en 4.10 zijn de examencijfers behalen opgenomen. In het coronajaar 2019/2020 zijn geen centrale examens afgenomen, deze cijfers ontbreken in de tabellen. In tabel 4.9 staat het gemiddeld eindcijfer op het centraal schriftelijk examen vanaf het schooljaar 2011/2012. Voor het schooljaar 2018/2019 zijn ook de cijfers voor de verschillende niveaus in het vo opgenomen.

Tabel 4.9 Gemiddeld cijfer op het centraal examen van de geslaagden naar niveau en woongebied sinds 2011/2012

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	gem.	n	gem.	n	gem.	n	gem.	n	gem.	n	gem.
Totaal												
2011/2012	628	6,3	1.517	6,4	3.228	6,4	4.745	6,4	14.961	6,4	164.503	6,5
2012/2013	640	6,4	1.496	6,4	3.453	6,4	4.949	6,4	15.562	6,5	168.253	6,5
2013/2014	640	6,4	1.603	6,4	3.340	6,4	4.943	6,4	16.325	6,4	171.521	6,5
2014/2015	683	6,4	1.685	6,5	3.511	6,5	5.196	6,5	17.061	6,5	177.651	6,6
2015/2016	689	6,4	1.746	6,5	3.493	6,5	5.239	6,5	17.973	6,5	183.264	6,5
2016/2017	699	6,4	1.635	6,4	3.627	6,5	5.262	6,5	18.190	6,5	184.384	6,5
2017/2018	675	6,3	1.706	6,4	3.643	6,5	5.349	6,4	18.368	6,5	183.012	6,5
2018/2019	647	6,4	1.677	6,4	3.572	6,5	5.249	6,4	18.382	6,5	180.480	6,5
2019/2020	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Niveau van de opleiding, 2018/2019												
vmbo-bl	153	6,6	336	6,6	387	6,6	723	6,6	2.216	6,6	17.395	6,8
vmbo-kl	139	6,2	391	6,2	534	6,3	925	6,3	2.755	6,3	27.365	6,4
vmbo-gl/tl	203	6,3	495	6,3	1.090	6,4	1.585	6,4	4.894	6,4	52.612	6,5
havo	95	6,5	281	6,4	824	6,4	1.105	6,4	4.441	6,4	48.092	6,5
vwo	57	6,4	174	6,5	737	6,6	911	6,6	4.076	6,7	35.016	6,6

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het gemiddelde cijfer voor het centraal schriftelijk examen van de geslaagde leerlingen ligt in Rotterdam Zuid vanaf 2011/2012 op 6,4 of 6,5. In de jaren daarvoor was het gemiddelde lager. In de vier grote steden is dit net als in Rotterdam Zuid gestegen, naar een 6,5. Het gemiddelde centraal schriftelijk cijfer voor de verschillende vo-niveaus ligt landelijk in 2018/2019 tussen 6,4 voor vmbo-

kader en 6,8 voor vmbo-bl. Op elk niveau zijn de verschillen tussen de verschillende gebieden klein, één of twee tiende punt.

Welk deel van de leerling presteert bovengemiddeld goed en zijn hierin verschillen per niveau en tussen de gebieden? Hiervoor is de grens bepaald op een gemiddeld cijfer op het centraal schriftelijk examen van 7,5 of hoger.¹⁴

Tabel 4.10 Aantal geslaagden en aandeel geslaagden met een cijfer van 7,5 of hoger, het centraal schriftelijk examen naar niveau sinds 2011/2012

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Totaal												
2011/2012	628	4,5%	1.517	5,0%	3.228	5,9%	4.745	5,6%	14.961	6,5%	164.503	6,8%
2012/2013	640	4,8%	1.496	5,2%	3.453	5,4%	4.949	5,3%	15.562	7,5%	168.253	7,9%
2013/2014	640	4,5%	1.603	5,6%	3.340	5,2%	4.943	5,3%	16.325	6,3%	171.521	7,2%
2014/2015	683	5,0%	1.685	7,8%	3.511	7,2%	5.196	7,4%	17.061	8,2%	177.651	8,8%
2015/2016	689	3,6%	1.746	5,3%	3.493	6,4%	5.239	6,0%	17.973	7,6%	183.264	8,3%
2016/2017	699	5,2%	1.635	5,9%	3.627	6,4%	5.262	6,2%	18.190	8,3%	184.384	8,7%
2017/2018	675	5,3%	1.706	5,5%	3.643	7,2%	5.349	6,6%	18.368	7,7%	183.012	8,0%
2018/2019	647	5,7%	1.677	6,2%	3.572	6,8%	5.249	6,6%	18.382	7,5%	180.480	8,1%
2019/2020	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2018/2019												
vmbo-bl	153	9,2%	336	8,9%	387	7,8%	723	8,3%	2.216	8,8%	17.395	14,7%
vmbo-kl	139	0,7%	391	3,1%	534	3,2%	925	3,1%	2.755	2,8%	27.365	4,3%
vmbo-gl/tl	203	5,4%	495	5,3%	1.090	5,3%	1.585	5,3%	4.894	4,8%	52.612	6,3%
havo	95	6,3%	281	5,3%	824	5,0%	1.105	5,1%	4.441	5,1%	48.092	6,1%
vwo	57	8,8%	174	12,1%	737	13,3%	911	13,1%	4.076	15,8%	35.016	13,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid heeft 6,2 procent van de leerlingen in het vo een examencijfer van 7,5 of hoger. In de afgelopen jaren varieert dit percentage. In de vier grote steden heeft in 2017/2018 7,5 procent van de leerlingen een gemiddeld examencijfer van 7,5 of hoger.

Per niveau zijn er duidelijke verschillen, op het vmbo-basis en het vwo is het aandeel leerlingen met een gemiddelde hoger dan 7,5 duidelijk groter dan bij de andere niveaus.

¹⁴ In eerste instantie werd de grens gelegd bij een 8 gemiddeld, Cum Laude gelegd. Het aantal leerlingen dat dit haalt is echter zo beperkt dat er veel cellen in de tabel leeg bleven. Ter illustratie: in 2016/2017 haalde in Rotterdam Zuid 17 leerlingen en in overig Rotterdam 55 leerlingen het diploma met de aantekening Cum Laude.

4.6. Doorstroom van vo-gediplomeerden

Van de leerlingen die in 2019/2020 geslaagd zijn voor het examen in het voortgezet onderwijs is nagegaan of ze het schooljaar na het slagen een vervolgopleiding in Nederland volgen. Hierbij is ook onderzocht welk niveau de vervolgopleiding heeft. In tabel 4.11 zijn voor de verschillende vmbo-niveaus, de havo en het vwo de meest gekozen vervolgopleidingen opgenomen. De doorstroom van de voorgaande jaren staat in de tabellen b.14a tot en met b14f in de bijlage.

Tabel 4.11 Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2019/2020, positie in 2020/2021												
vmbo-bl	145	100%	351	100%	366	100%	717	100%	2.179	100%	16.736	100%
mbo	140	97%	339	97%	351	96%	690	96%	2.101	96%	15.911	95%
waarvan niveau 2	136	94%	312	89%	332	91%	644	90%	2.008	92%	15.284	91%
andere opleiding	x		x		x		x		x		437	3%
geen onderwijs*	x		x		x		x		x		388	2%
vmbo-kl	140	100%	364	100%	604	100%	968	100%	2.894	100%	27.395	100%
mbo	137	98%	359	99%	588	97%	947	98%	2.816	97%	26.854	98%
waarvan niveau 3	37	26%	99	27%	184	30%	283	29%	715	25%	10.062	37%
waarvan niveau 4	96	69%	246	68%	371	61%	617	64%	1.954	68%	14.370	52%
andere opleiding	x		x		x		x		x		74	0%
geen onderwijs*	x		x		x		x		x		467	2%
vmbo-gl/tl	205	100%	569	100%	1.159	100%	1.728	100%	5.362	100%	55.046	100%
mbo	185	90%	495	87%	959	83%	1.454	84%	4.130	77%	46.412	84%
waarvan niveau 3	10	5%	31	5%	66	6%	97	6%	219	4%	4.648	8%
waarvan niveau 4	174	85%	455	80%	879	76%	1.334	77%	3.819	71%	40.488	74%
andere opleiding	x		x		x		246	14%	1.119	21%	7.820	14%
geen onderwijs*	x		x		x		28	2%	113	3%	814	2%
havo	106	100%	315	100%	1.020	100%	1.335	100%	5.193	100%	53.037	100%
hbo	89	84%	253	80%	741	73%	994	74%	3.656	70%	40.879	77%
andere opleiding	x		x		x		151	11%	568	11%	4.906	9%
geen onderwijs*	x		x		x		190	14%	969	19%	7.252	14%
vwo	61	100%	185	100%	759	100%	944	100%	4.688	100%	38.381	100%
hbo	x		12	6%	38	5%	50	5%	191	4%	3.633	9%
wo	49	80%	151	82%	620	82%	771	82%	3.390	72%	29.079	76%
andere opleiding	x		x		x		x		16	0%	194	1%
geen onderwijs*	x		x		x		x		1.091	23%	5.475	14%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

De doorstroom van leerlingen uit Rotterdam Zuid met een 'vmbo-bl'-diploma is vergelijkbaar met die in de andere gebieden die in de tabel worden onderscheiden. Van de leerlingen in Rotterdam Zuid en de focuswijken met een 'vmbo-kl'-diploma stroomt een iets groter deel dan gemiddeld in overig Rotterdam door naar een mbo-opleiding op het hogere niveau 4. Leerlingen met een 'vmbo-gl/tl'-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken vervolgen iets vaker dan gemiddeld in de vier grote steden hun loopbaan via het mbo-niveau 4. Ook de leerlingen met een havo- of vwo-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken kiezen vaker voor een vervolgopleiding dan gemiddeld in de vier

grote steden. Dit beeld van hogere en grotere doorstroom naar vervolgonderwijs is de afgelopen jaren ook zichtbaar, zie tabellen b4.14a tot en met b4.14f in de bijlage.

Doorstroom van vmbo-geslaagden in het mbo

Volgen vmbo-geslaagden een vervolgopleiding in een vergelijkbare richting? Ook voor deze tabel is vanaf dit jaar gebruik gemaakt van de profielindeling in het vmbo, zie ook tabel 4.4. Voor de doorstroom gaat het om drie groepen vmbo-geslaagden: leerlingen met een techniekprofiel, leerlingen met een algemeen profiel en leerlingen met een zorg en welzijn profiel. Voor de geslaagden staat in tabel 4.12 welk deel doorstroomt naar een vergelijkbare mbo-richting. Voor de vmbo-gediplomeerden met een techniekprofiel is dat de doorstroming naar mbo-techniek en mbo-vervoer, transport en logistiek. Voor geslaagden met een algemeen profiel kijken we welk deel er doorstroomt naar zorg, techniek en vervoer. Van de leerlingen met zorg en welzijnprofiel is de doorstroming naar mbo zorg in de tabel opgenomen. Geslaagden met een vmbo-kl diploma kunnen ook doorstromen naar een mbo zorg opleiding.¹⁵ De percentages zijn berekend op het aantal geslaagden in de betreffende sector. Leesvoorbeeld, in Rotterdam Zuid volgt 39 procent van de leerlingen met een vmbo-basisberoepsdiploma met een techniekprofiel het volgende jaar een mbo-opleiding in de sector techniek, in de vier grote steden is dit 50 procent.

---

¹⁵ Vanuit vmbo basis is er geen doorstroming naar zorg opleidingen in het mbo.

Tabel 4.12 Aandeel geslaagden in het vmbo naar profiel 2019/2020, dat doorstroomt naar aansluitende mbo-sector, woongebied schooljaar 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo-basisberoeps												
<i>Techniekprofiel</i>												
mbo Techniek	x		23	39%	39	55%	62	48%	205	50%	2.654	73%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		10	17%	15	21%	25	19%	27	7%	266	7%
<i>Algemeen profiel</i>												
mbo Zorg	x		x		x		x		x		71	1%
mbo Techniek	11	13%	31	13%	38	14%	69	13%	253	15%	1.941	16%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		16	7%	14	5%	30	6%	49	3%	390	3%
<i>Profiel zorg en welzijn</i>												
mbo Zorg	x		x		x		x		x		x	
vmbo-kaderberoeps												
<i>Techniekprofiel</i>												
mbo Techniek	14	36%	41	47%	60	47%	101	47%	280	56%	4.209	73%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		21	24%	15	12%	36	17%	39	8%	273	5%
<i>Algemeen profiel</i>												
mbo Zorg	31	22%	54	17%	84	18%	138	18%	443	18%	3.923	19%
mbo Techniek	13	9%	37	12%	82	18%	119	15%	418	17%	3.823	18%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		12	4%	28	6%	40	5%	87	4%	671	3%
<i>Profiel zorg en welzijn</i>												
mbo Zorg	24	36%	41	31%	57	38%	98	34%	256	34%	2.459	35%
vmbo-gemengd												
<i>Techniekprofiel</i>												
mbo Techniek	x		11	46%	19	37%	30	40%	46	23%	669	41%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		x		x		12	16%	13	6%	59	4%
<i>Algemeen profiel</i>												
mbo Zorg	x		x		x		14	6%	31	6%	922	9%
mbo Techniek	x		x		x		11	5%	35	7%	1.322	12%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		x		x		x		x		140	1%
<i>Profiel zorg en welzijn</i>												
mbo Zorg	x		x		x		10	15%	20	17%	304	24%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Een meerderheid van de geslaagden in 2019/2020 met een vmbo-bl techniekprofiel gaat verder met een mbo-opleiding in de techniek of vervoer transport en logistiek. Dat is minder dan in het voorgaande examenjaar, zie bijlagetabel b4.15. In Rotterdam Zuid en ook in de rest van Rotterdam is de doorstroming naar vervoer, transport en logistiek duidelijk groter dan gemiddeld in de vier grote steden. Van de geslaagden met een vmbo-kl diploma met een techniekprofiel stroomt een groter deel door naar een aansluitende mbo-opleiding, ook hier is de doorstroom naar de sector vervoer, transport en logistiek groter dan gemiddeld in de vier grote steden. Waarschijnlijk is de aanwezigheid van het STC een factor in de doorstroom naar de sector vervoer, transport en logistiek.

Van de vmbo-leerlingen met een algemeen profiel stroomt in de basisberoepsleerweg in alle gebieden 13-16 procent door naar een mbo-opleiding in de techniek. Met een kaderberoepsdiploma is de doorstroom wat groter (17-19 procent). De doorstroom naar vervoer, transport en logistiek is ook voor geslaagden met een algemeen profiel in Rotterdam Zuid duidelijk groter dan gemiddeld in de vier grote steden.

Geslaagden met een zorg en welzijnprofiel die doorstromen naar een mbo zorg opleiding zijn er vooral in de kaderberoepsleerweg. Van de gediplomeerden in de kaderberoepsleerweg stroomt ruim een derde door naar een mbo-zorgopleiding.

4.7. Relatief verzuim en nieuw voortijdig schoolverlaten in het vo

In tabel 4.13 staat het schoolverzuim naar niveau op het voortgezet onderwijs. In de tabel zijn de leerlingen opgenomen van wie in een schooljaar minimaal één verzuimmelding is gedaan.¹⁶ De gegevens over relatief schoolverzuim zijn afkomstig van de gemeente Rotterdam. Er zijn geen gegevens beschikbaar over de vier grote steden en Nederland.

Tabel 4.13 Relatief verzuim in het voortgezet onderwijs naar aantal leerlingen, leeftijd, woongebied en schooljaar 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
totaal 2020/2021	322	8%	694	7%	901	4%	1.595	5%	.	.	.	.
tot en met 12 jaar	34	4%	73	4%	79	2%	152	2%	.	.	.	.
13-14 jaar	129	8%	327	8%	360	5%	687	6%	.	.	.	.
15 jaar	80	10%	157	8%	257	7%	414	7%	.	.	.	.
16 jaar	57	11%	98	8%	136	5%	234	6%	.	.	.	.
17 jaar of ouder	22	11%	39	8%	69	5%	108	5%	.	.	.	.

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid is van 7 procent van de leerlingen in het vo in 2020/2021 een verzuimmelding gedaan. Dat is hoger dan in de rest van Rotterdam, daar ligt dit percentage op 4 procent. Oudere kinderen verzuimen vaker dan jongere kinderen. In tabel 4.14 is het verzuim uitgesplitst naar type onderwijs. In deze tabel zijn de aantallen lager dan in tabel 4.13. Dat komt omdat er in deze tabel alleen de leerlingen in het derde en vierde leerjaar zijn opgenomen. In het 1e en 2e leerjaar zitten leerlingen vaak nog in gemengde klassen. Om de vergelijking zuiverder te maken zijn leerjaar 5 en 6 van havo en vwo buiten beschouwing gelaten.

¹⁶ De gemeente rapporteert over het aantal meldingen in haar jaarlijkse rapport leerplicht. In dit onderzoek wordt gerapporteerd over daadwerkelijk verzuim. Meldingen verzuim die achteraf geen schoolverzuim bleken te zijn, zijn niet meegeteld.

Tabel 4.14 Relatief verzuim in het leerjaar 3 en 4 van het voortgezet onderwijs naar aantal leerlingen, woongebied en schooljaar 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
totaal leerjaar 3 en 4	152	9%	326	8%	506	6%	849	6%				
praktijkonderwijs	21	24%	36	18%	71	21%	107	20%	.		.	
vmbo-basisberoeps	57	20%	125	18%	128	19%	253	18%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	35	11%	70	9%	141	12%	211	11%	.		.	
vmbo gl/tl	24	5%	61	5%	113	5%	174	5%	.		.	
havo/vwo	15	3%	34	3%	53	1%	87	2%	.		.	

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het schoolverzuim in het 3e en 4e leerjaar van het voortgezet onderwijs is in Rotterdam Zuid 8 procent en daarmee hoger dan in overig Rotterdam. Het verzuim is lager als het opleidingsniveau hoger is. Op de havo/vwo komt verzuim heel beperkt voor. Overall is het verzuim in Rotterdam Zuid hoger, maar zowel in het praktijkonderwijs als in het vmbo is het verzuim in Rotterdam Zuid iets lager dan in overig Rotterdam. Doordat er in Rotterdam Zuid relatief meer leerlingen onderwijs op een lager niveau volgen dan in overig Rotterdam is het overall verzuim in leerjaar 3 en 4 toch hoger in Rotterdam Zuid. In het voorgaande jaar was het verzuim lager vanwege de Coronacrisis en het daaruit volgende thuisonderwijs waardoor er minder verzuim werd geregistreerd, zie tabel b4.16 in de bijlage voor de cijfers van de voorgaande jaren.

Voortijdig schoolverlaten

Leerlingen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) worden aangeduid als nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). De landelijke en gemeentelijke overheden zijn al geruime tijd bezig voortijdig schoolverlaten terug te dringen. Onderdeel van dit beleid is dat voortijdig schoolverlaten nauwgezet wordt gemonitord. De monitoring van het aantal vsv'ers en de afbakening van de populatie is in handen van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het CBS gebruikt deze cijfers van DUO vooralsnog niet. Het CBS publiceert zelf wel een bestand op basis waarvan het aantal vsv'ers in kaart kan worden gebracht, maar vanwege de enigszins afwijkende definitie liggen de cijfers van het CBS aanmerkelijk hoger dan de cijfers van DUO. In tabel 4.15 zijn de resultaten voor de CBS-metmethode opgenomen. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv'ers is het aantal nieuwe vsv'ers in het schooljaar gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en vermenigvuldigd met 100.

Tabel 4.15 Percentage nieuw voortijdig schoolverlaten uit het voortgezet onderwijs naar aantal leerlingen, woongebied en schooljaar *

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nieuw voortijdig schoolverlaten												
2012/2013, leerlingen	3.739		8.846		19.022		27.868		96.011		923.247	
nieuw vsv'ers	39	1,1%	79	0,9%	146	0,8%	225	0,8%	992	1,0%	5288	0,6%
2013/2014, leerlingen	3.725		8.872		18.987		27.859		98.131		934.867	
nieuw vsv'ers	37	1,0%	62	0,7%	139	0,7%	201	0,7%	987	1,0%	5.114	0,6%
2014/2015, leerlingen	3.699		8.818		19.171		27.989		99.624		940.720	
nieuw vsv'ers	20	0,5%	57	0,6%	144	0,8%	201	0,7%	945	0,9%	5.244	0,6%
2015/2016, leerlingen	3.668		8.855		19.216		28.071		101.789		948.633	
nieuw vsv'ers	35	1,0%	63	0,7%	135	0,7%	198	0,7%	992	1,0%	5.541	0,6%
2016/2017, leerlingen	3.679		8.920		19.374		28.294		103.549		949.197	
nieuw vsv'ers	16	0,4%	49	0,5%	119	0,6%	168	0,6%	984	1,0%	6.237	0,7%
2017/2018, leerlingen	3.679		9.145		19.302		28.447		104.181		932.682	
nieuw vsv'ers	25	0,7%	63	0,7%	126	0,6%	189	0,7%	913	0,9%	5.434	0,6%
2018/2019, leerlingen	3.616		9.061		19.196		28.257		104.817		915.779	
nieuw vsv'ers	23	0,6%	53	0,6%	142	0,7%	195	0,7%	899	0,9%	5.079	0,6%
2019/2020, leerlingen	3.581		9.044		19.278		28.322		106.283		899.736	
nieuw vsv'ers	15	0,4%	35	0,4%	85	0,4%	120	0,4%	675	0,6%	3.941	0,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

* De cijfers voor 2019/2020 zijn voorlopige cijfers

Het percentage nieuwe vsv'ers is in het schooljaar 2020/2021 in alle gebieden vergelijkbaar en bedraagt minder dan de één procent. In Rotterdam Zuid is het aandeel nieuwe vsv'ers in de loop van de jaren nooit groter dan gemiddeld in de vier grote steden

Hoofdstuk 5. Middelbaar beroepsonderwijs

5.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de onderwijspositie van de studenten in opleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs, het mbo. In paragraaf 5.2 wordt de verdeling gemaakt naar verschillende leerwegen; bbl, bol en extraneus. In paragraaf 5.3 wordt de verdeling van de mbo-studenten over de verschillende niveaus in het mbo gepresenteerd. De verdeling van de studenten over de verschillende sectoren en met name opleidingen in 'zorg' en 'techniek' staan centraal in paragraaf 5.4. Paragraaf 5.5 geeft een overzicht van de examens in het mbo en in paragraaf 5.6 wordt de positie van de gediplomeerden een jaar later beschreven. In paragraaf 5.7 komt het nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo kort aan bod.

5.2. Studenten mbo naar leerweg

In tabel 5.1 zijn de studenten in het mbo ingedeeld naar de leerweg die zij volgen, de beroepsopleidende leerweg (bol), beroepsbegeleidende leerweg (bbl) of extraneus. Daarbij is ook onderscheid gemaakt tussen studenten tot en met 22 jaar en oudere studenten.

Tabel 5.1 Studenten in het mbo naar leerweg en woongebied in 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Studenten tot en met 22 jaar												
bol	2.624	93%	6.029	92%	8.769	91%	14.798	91%	43.398	90%	354.917	83%
bbl	152	5%	425	6%	730	8%	1.155	7%	3.816	8%	67.042	16%
extraneï	40	1%	107	2%	151	2%	258	2%	816	2%	6.062	1%
Studenten van 23 jaar of ouder												
bol	487	54%	1.015	50%	1.213	48%	2.228	49%	5.410	44%	23.056	27%
bbl	390	43%	952	47%	1.235	49%	2.187	48%	6.559	53%	60.402	70%
extraneï	32	4%	73	4%	66	3%	139	3%	366	3%	3.050	4%
Studenten totaal												
bol	3.111	84%	7.044	82%	9.982	82%	17.026	82%	48.808	81%	377.973	73%
bbl	542	15%	1.377	16%	1.965	16%	3.342	16%	10.375	17%	127.444	25%
extraneï	72	2%	180	2%	217	2%	397	2%	1.182	2%	9.112	2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid volgt het overgrote deel van de mbo'ers een bol opleiding. In de vier grote steden is onder de studenten van 23 jaar en ouder het aandeel bol kleiner en het aandeel bbl groter dan in Rotterdam Zuid.

5.3. Studenten mbo naar niveau

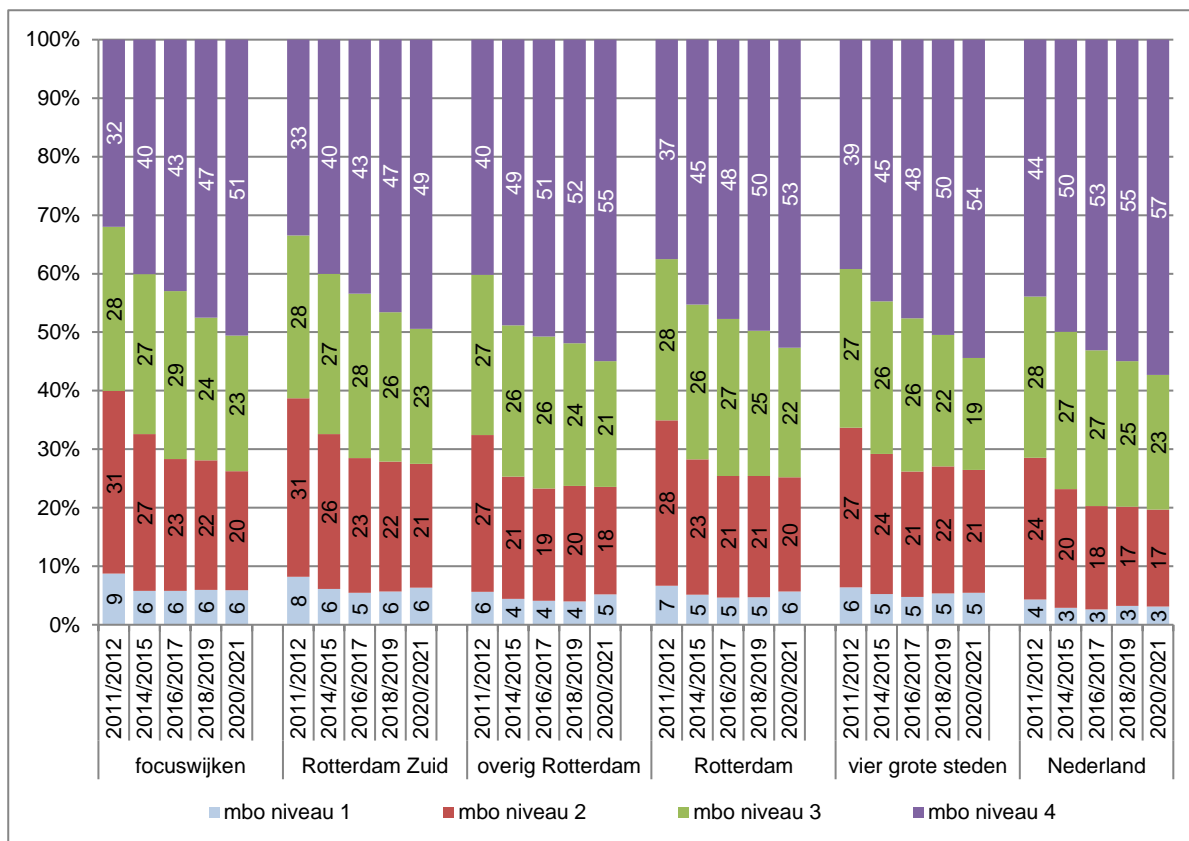
Binnen het mbo bestaan vier niveaus: niveau 1 (de entree-opleiding), niveau 2 (de basisberoepsopleiding), niveau 3 (de vakopleiding) en niveau 4 (de middenkader of specialistenopleiding).

Tabel 5.2 Studenten in het mbo naar niveau van de opleiding en woongebied in 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Studenten tot en met 22 jaar												
niveau 1	172	6%	423	6%	491	5%	914	6%	2.552	5%	13.131	3%
niveau 2	600	21%	1.444	22%	1.793	19%	3.237	20%	10.234	21%	72.144	17%
niveau 3	517	18%	1.257	19%	1.806	19%	3.063	19%	7.760	16%	87.812	21%
niveau 4	1.527	54%	3.437	52%	5.560	58%	8.997	55%	27.572	57%	255.171	60%
Studenten van 23 jaar of ouder												
niveau 1	47	5%	123	6%	141	6%	264	6%	751	6%	2.957	3%
niveau 2	158	17%	374	18%	441	18%	815	18%	2.470	20%	13.199	15%
niveau 3	347	38%	731	36%	805	32%	1.536	34%	3.792	31%	30.581	35%
niveau 4	357	39%	812	40%	1.127	45%	1.939	43%	5.322	43%	39.771	46%
Studenten totaal												
niveau 1	219	6%	546	6%	632	5%	1.178	6%	3.303	5%	16.088	3%
niveau 2	758	20%	1.818	21%	2.234	18%	4.052	20%	12.704	21%	85.343	17%
niveau 3	864	23%	1.988	23%	2.611	21%	4.599	22%	11.552	19%	118.393	23%
niveau 4	1.884	51%	4.249	49%	6.687	55%	10.936	53%	32.894	54%	294.942	57%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt 6 procent van alle mbo studenten een entree-opleiding (niveau 1). Verder zien we dat ruim een vijfde van de studenten de basisberoepsopleiding (niveau 2) volgt. Bijna een kwart volgt de vakopleiding (niveau 3). Het aandeel studenten dat een middenkader- of specialistenopleiding (niveau 4) volgt is het grootst en ligt op 49 procent. Gemiddeld in de vier grote steden zien we een iets ander beeld. Het aandeel studenten op niveau 1 is vergelijkbaar (5 procent). Ook het deel dat een opleiding op niveau 2 volgt is vergelijkbaar. Een kleiner aandeel dan in Rotterdam Zuid volgt een opleiding op niveau 3 (19 procent). Op niveau 4 is het percentage mbo-studenten in de vier grote steden (54 procent) juist hoger dan in Rotterdam Zuid. Bij de jongere studenten is de verdeling over de verschillende niveaus anders dan bij oudere studenten, van de studenten tot en met 22 jaar volgt een groter deel een opleiding op niveau 4 en een kleiner deel een opleiding op niveau 3. Dit verschil is in alle gebieden te zien.

Figuur 5.1 Studenten in het mbo, naar niveau, woongebied en jaar (geselecteerde jaren)

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 5.1 is te zien dat de verdeling van de studenten over de verschillende niveaus in het mbo in alle gebieden over de jaren een vergelijkbare ontwikkeling doormaakt. Het aandeel studenten aan een entree-opleiding (niveau 1) wordt in de eerste jaren kleiner, en blijft na 2014/2015 op een vergelijkbaar niveau. Het aandeel studenten dat een basisberoepsopleiding (niveau 2) wordt over de jaren kleiner. Verder is het aandeel studenten dat een vakopleiding (niveau 3) volgt redelijk stabiel tot en met het schooljaar 2016/2017, daarna wordt het aandeel kleiner. Het deel van de studenten dat een middenkader of specialistenopleiding (niveau 4) volgt, is over de jaren sterk gegroeid.

5.4. Studenten mbo naar sector

Eén van de doelstellingen van het NPRZ is het vergroten van het aantal studenten in de sectoren 'techniek' en 'zorg'. In tabel 5.3 wordt de deelname naar sector gepresenteerd.¹⁷

¹⁷ De indeling van opleidingen in sectoren wordt toegelicht in bijlage 8

Tabel 5.3 Studenten en studenten in het mbo, naar sector en woongebied in 2019/2020

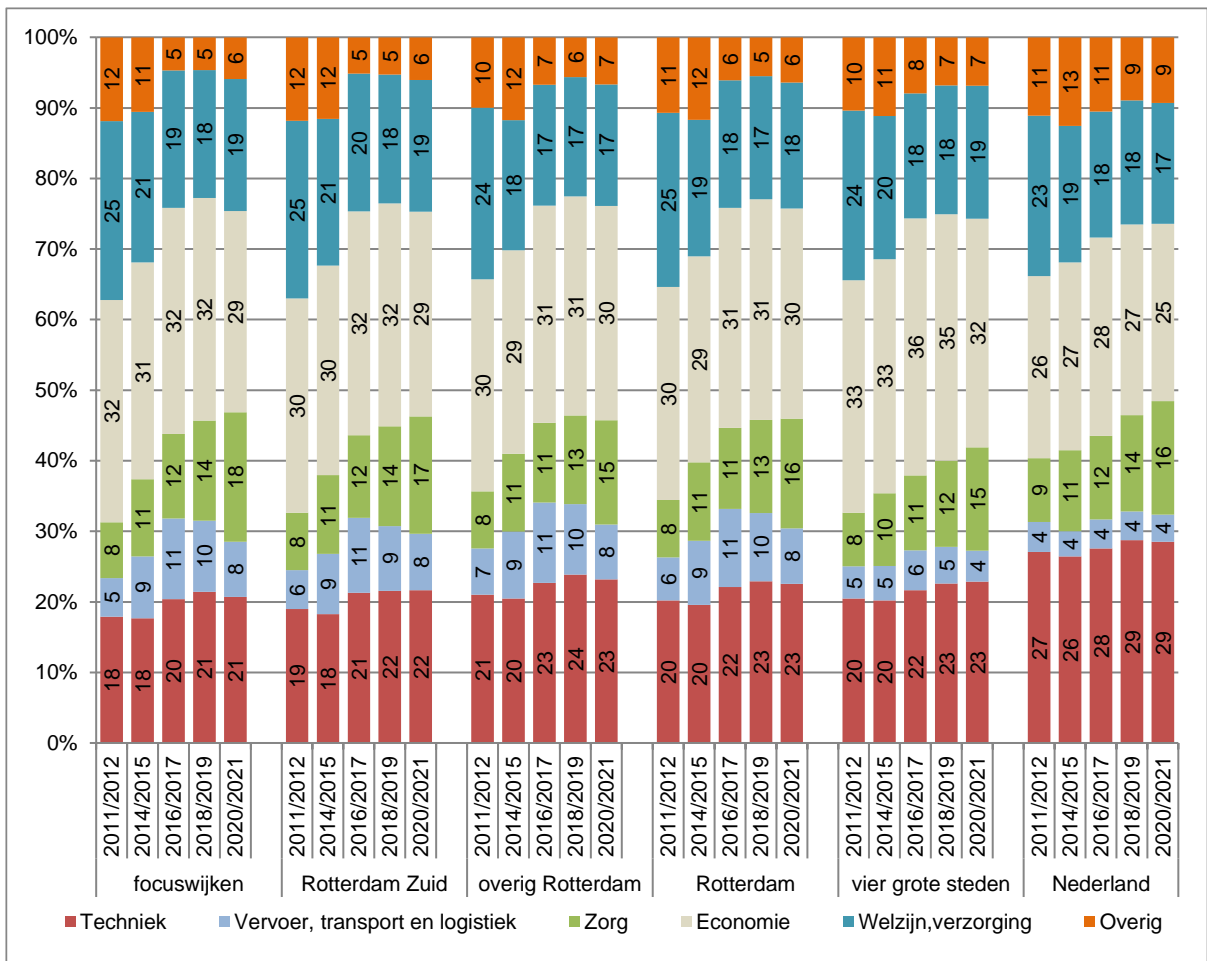
	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Studenten tot en met 22 jaar												
techniek	589	21%	1.470	22%	2.344	24%	3.814	24%	11.233	23%	124.608	29%
vervoer, transport en logistiek	231	8%	563	9%	786	8%	1.349	8%	2.103	4%	16.780	4%
zorg	417	15%	824	13%	1.073	11%	1.897	12%	5.304	11%	51.682	12%
economie	885	31%	2.075	32%	3.169	33%	5.244	32%	16.863	35%	117.073	27%
welzijn, verzorging	537	19%	1.244	19%	1.635	17%	2.879	18%	9.200	19%	75.118	18%
groen	13	0%	48	1%	131	1%	179	1%	529	1%	15.394	4%
overig	144	5%	337	5%	512	5%	849	5%	2.798	6%	27.366	6%
Studenten 23 jaar of ouder												
techniek	182	20%	393	19%	478	19%	871	19%	2.588	21%	22.138	26%
vervoer, transport en logistiek	60	7%	124	6%	157	6%	281	6%	531	4%	2.912	3%
zorg	267	29%	608	30%	726	29%	1.334	29%	3.527	29%	31.197	36%
economie	177	19%	418	20%	524	21%	942	21%	2.708	22%	12.270	14%
welzijn, verzorging	160	18%	363	18%	462	18%	825	18%	2.168	18%	12.937	15%
groen	19	2%	38	2%	36	1%	74	2%	196	2%	1.472	2%
overig	44	5%	96	5%	131	5%	227	5%	617	5%	3.582	4%
Studenten totaal												
techniek	771	21%	1.863	22%	2.822	23%	4.685	23%	13.821	23%	146.746	29%
vervoer, transport en logistiek	291	8%	687	8%	943	8%	1.630	8%	2.634	4%	19.692	4%
zorg	684	18%	1.432	17%	1.799	15%	3.231	16%	8.831	15%	82.879	16%
economie	1.062	29%	2.493	29%	3.693	30%	6.186	30%	19.571	32%	129.343	25%
welzijn, verzorging	697	19%	1.607	19%	2.097	17%	3.704	18%	11.368	19%	88.055	17%
groen	32	1%	86	1%	167	1%	253	1%	725	1%	16.866	3%
overig	188	5%	433	5%	643	5%	1.076	5%	3.415	6%	30.948	6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid volgt 22 procent van de mbo-studenten tot en met 22 jaar een opleiding in de richting 'techniek', 9 procent volgt een opleiding 'vervoer, transport en logistiek', en 13 procent volgt een opleiding in de 'zorg'. Ten opzichte van de vier grote steden gemiddeld is het aandeel studenten vervoer, transport en logistiek groter, het aandeel in de 'zorg' iets groter en het aandeel in de 'techniek' vergelijkbaar. In de andere sectoren is in Rotterdam Zuid het aandeel studenten in de richting 'economie' iets kleiner, dan gemiddeld in de vier grote steden.

Van studenten van 23 jaar of ouder volgt een veel groter deel een zorgopleiding (30 procent) dan onder de jongere studenten (13 procent). In de sector 'techniek' is het verschil met jongere studenten klein. Oudere studenten volgen in mindere mate een studie in de sectoren 'economie' en 'vervoer, transport en logistiek'.

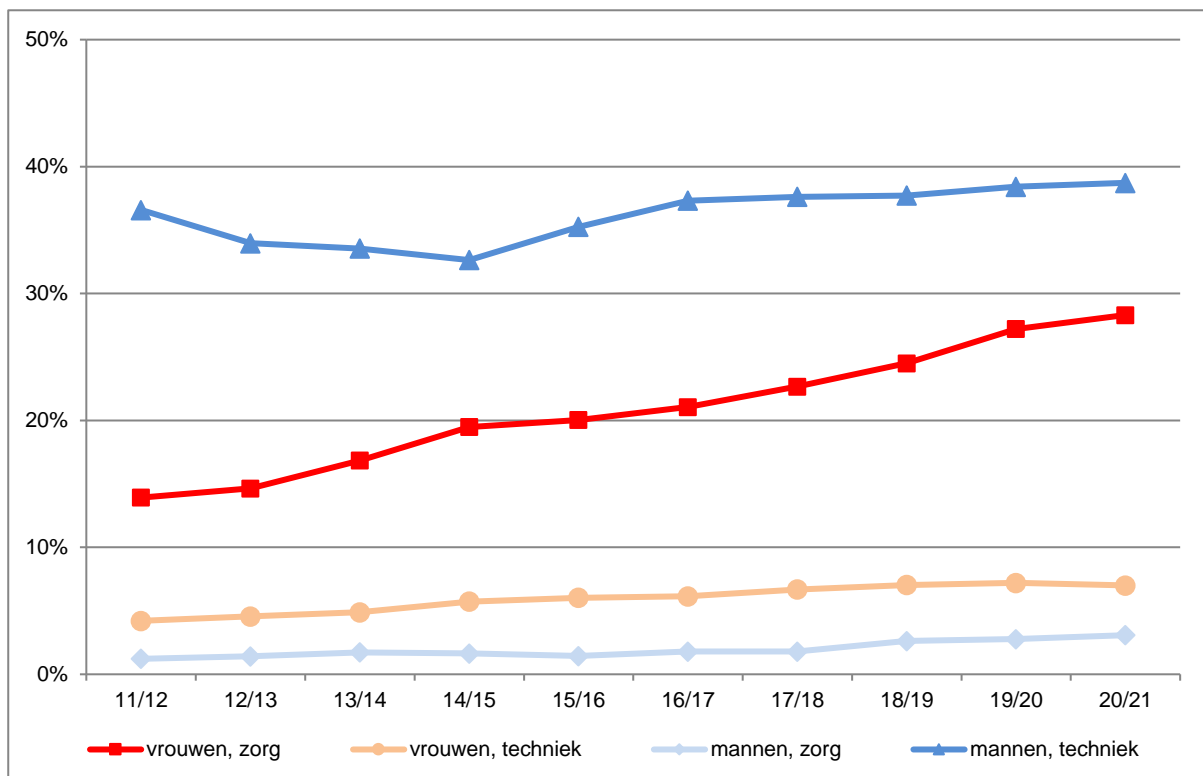
In figuur 5.2 wordt de ontwikkeling van de verdeling van de mbo-studenten over de sectoren over de jaren weergegeven.

Figuur 5.2 Studenten in het mbo naar sector naar woongebied en jaar (geselecteerde jaren)

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de mbo-studenten die in Rotterdam Zuid wonen, is het aandeel studenten in de richting 'zorg' sinds 2011/2012 toegenomen van 8 naar 17 procent. Ook in de focuswijken is dit aandeel toegenomen. Gemiddeld genomen is er onder de mbo-studenten in de vier grote steden ook een toename, de groei in Rotterdam Zuid is groter dan in de vier grote steden. Van de op Rotterdam Zuid wonende studenten volgt in 2020/2021 22 procent een studie in de richting 'techniek'. dat is vergelijkbaar met de laatste jaren ervoor. Ook in de vier grote steden blijft het aandeel studenten dat 'techniek' studeert even groot. Het aandeel studenten in Rotterdam Zuid dat een opleiding in de sector 'vervoer, transport en logistiek' volgt, neemt vanaf 2016/2017 af, maar ligt nog duidelijk hoger dan gemiddeld in de vier grote steden.

Figuur 5.3 Studenten in de mbo-sectoren 'zorg' en 'techniek' in de Rotterdam Zuid naar geslacht en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 5.3 is de ontwikkeling van de deelname in Rotterdam Zuid in de sector 'zorg' en 'techniek' naar geslacht afgebeeld. In beide sectoren is een groot verschil tussen de deelname van mannen en vrouwen. In de sector 'zorg' stijgt de deelname in Rotterdam Zuid in de loop van de jaren. In de sector 'techniek' is in de periode 2011/2012 tot en met 2014/2015 onder mannen een afname zichtbaar: in 2011/2012 volgde 37 procent van de mannen een techniek opleiding, in 2014/2015 is dat gedaald naar 33 procent. De jaren erna stijgt de deelname weer iets, maar in de afgelopen jaren stabiliseert het aandeel mannen dat een opleiding in de 'techniek' tot 39 procent in 2020/2021. De deelname van vrouwen in de 'techniek' stijgt van 4 procent in 2011/2012 naar 7 procent in 2020/2021. Voor de overige gebieden zijn deze gegevens opgenomen in tabel #b5.7 in bijlage 5.

5.5. Diploma's mbo naar niveau

In tabel 5.4 is een overzicht van de gediplomeerden naar leeftijd opgenomen. De cijfers hebben betrekking op het schooljaar 2019/2020.

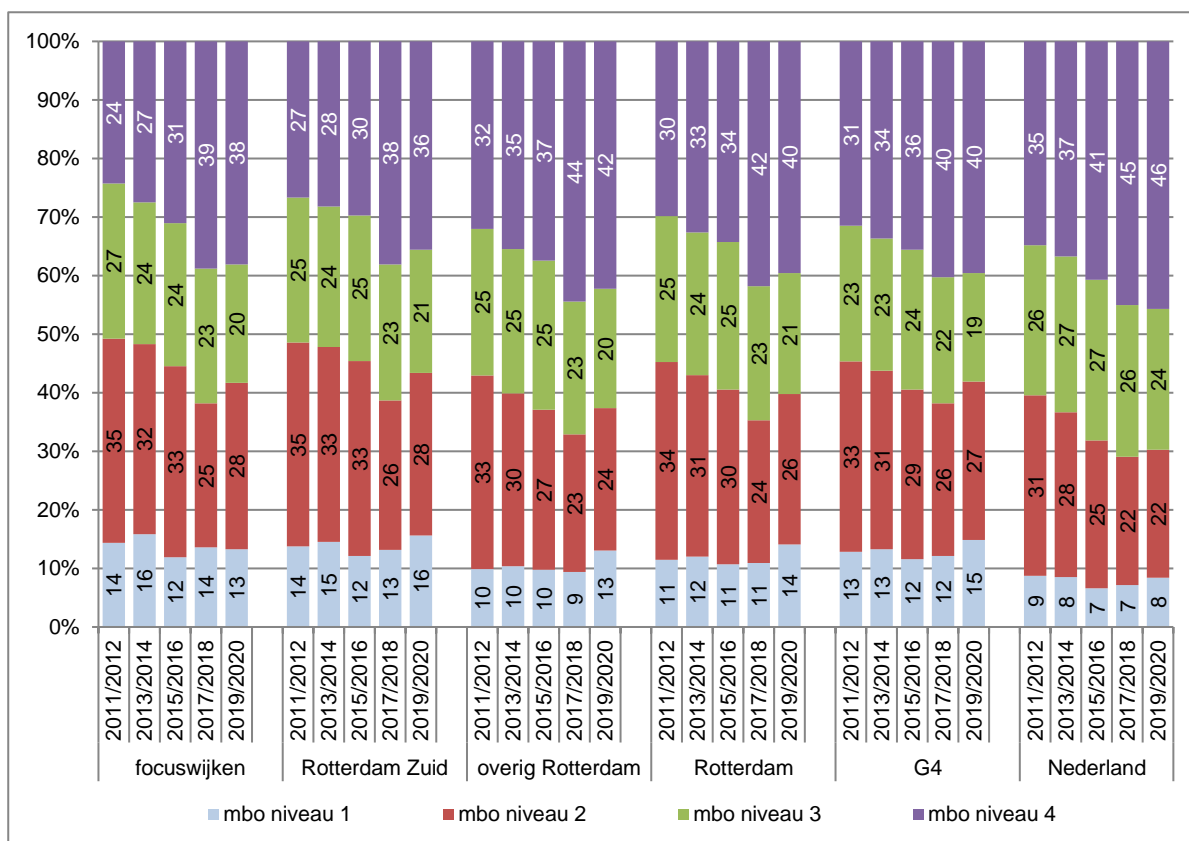
Tabel 5.4 Studenten met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding en woongebied in 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Studenten tot en met 22 jaar												
niveau 1	107	14%	275	16%	372	14%	647	15%	1.979	15%	10.525	9%
niveau 2	223	29%	488	29%	658	25%	1.146	27%	3.575	28%	26.775	22%
niveau 3	123	16%	275	16%	453	17%	728	17%	2.006	16%	25.916	22%
niveau 4	303	40%	633	38%	1.148	44%	1.781	41%	5.362	41%	56.379	47%
Studenten van 23 jaar of ouder												
niveau 1	33	11%	100	14%	91	10%	191	12%	582	13%	2.325	7%
niveau 2	78	26%	178	24%	204	22%	382	23%	1.104	25%	6.694	20%
niveau 3	91	30%	231	32%	272	30%	503	31%	1.197	27%	10.857	32%
niveau 4	100	33%	221	30%	350	38%	571	35%	1.475	34%	13.553	41%
Studenten totaal												
niveau 1	140	13%	375	16%	463	13%	838	14%	2.561	15%	12.850	8%
niveau 2	301	28%	666	28%	862	24%	1.528	26%	4.679	27%	33.469	22%
niveau 3	214	20%	506	21%	725	20%	1.231	21%	3.203	19%	36.773	24%
niveau 4	403	38%	854	36%	1.498	42%	2.352	40%	6.837	40%	69.932	46%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de mbo'ers van Rotterdam Zuid die in 2019/2020 een diploma hebben behaald, haalt 16 procent een diploma op mbo-niveau 1, 28 procent een diploma op niveau 2, 21 procent een diploma op niveau 3 en 36 procent een diploma op niveau 4. Onder gediplomeerde mbo'ers uit de focuswijken wijkt de verdeling hier weinig vanaf. En ook in de vier grote steden is de verdeling vergelijkbaar: het aandeel gediplomeerden op niveau 4 is in Rotterdam Zuid nog wel iets lager.

Er is in Rotterdam Zuid een verschil tussen jongere en oudere studenten voor wat betreft het niveau van het behaalde diploma. De jongere studenten behalen vaker een diploma op niveau 1, 2 of 4, terwijl de studenten van 23 jaar of ouder vaker een diploma op niveau 3 behalen. Dit verschil is ook te zien in de vier grote steden. In de vier grote steden zijn er iets meer jongeren die een diploma op niveau 4 halen.

Figuur 5.4 Studenten met een diploma in het mbo, naar niveau, woongebied en jaar (geselecteerde jaren)

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel gediplomeerden met een diploma op niveau 4 neemt in alle gebieden van 2011/2012 tot 2017/2018 toe, daarna stop de groei.

5.6. Doorstroom van mbo-gediplomeerden

Voor de studenten die in 2019/2020 een mbo-diploma hebben behaald, is per niveau nagegaan of ze een jaar later nog een opleiding volgen. Als dit een mbo-opleiding is, is gekeken welk niveau die vervolgopleiding heeft. In de tabel is ook vermeld welk deel van de studenten het schooljaar na het behalen van het diploma geen bekostigd onderwijs volgt.

Tabel 5.5. Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied (examen in 2019/2020, positie in 2020/2021)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2019/2020, positie in 2020/2021`												
mbo 1	140	100%	375	100%	463	100%	838	100%	2.561	100%	12.850	100%
naar												
mbo	113	81%	289	77%	355	77%	644	77%	1.848	72%	9.374	73%
niveau 2	111	79%	281	75%	342	74%	623	74%	1.794	70%	9.049	70%
overig onderwijs	x	x	x	x	x	x	x	x	12	0%	114	1%
geen onderwijs*	27	19%	84	22%	106	23%	190	23%	701	27%	3.362	26%
mbo 2	301	100%	666	100%	862	100%	1.528	100%	4.679	100%	33.469	100%
naar												
mbo	171	57%	375	56%	471	55%	846	55%	2.509	54%	17.120	51%
niveau 3	97	32%	205	31%	291	34%	496	32%	1.365	29%	11.569	35%
niveau 4	70	23%	163	24%	171	20%	334	22%	1.101	24%	5.008	15%
overig onderwijs	x	x	x	x	x	x	x	x	20	0%		0%
geen onderwijs*	130	43%	291	44%	388	45%	679	44%	2.150	46%	16.252	49%
mbo 3	214	100%	506	100%	725	100%	1.231	100%	3.203	100%	36.773	100%
naar												
mbo	70	33%	145	29%	200	28%	345	28%	1.022	32%	11.123	30%
niveau 4	68	32%	136	27%	191	26%	327	27%	978	31%	10.379	28%
overig onderwijs	x	x	x	x	x	x	x	x	23	1%	219	1%
geen onderwijs*	143	67%	360	71%	519	72%	879	71%	2.158	67%	25.431	69%
mbo 4	403	100%	854	100%	1.498	100%	2.352	100%	6.837	100%	69.932	100%
naar												
hbo	149	37%	313	37%	550	37%	863	37%	2.779	41%	25.601	37%
overig onderwijs	8	2%	19	2%	21	1%	40	2%	84	1%	1.302	2%
geen onderwijs*	246	61%	522	61%	927	62%	1.449	62%	3.974	58%	43.029	62%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) dit gaat om studenten die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken

In Rotterdam Zuid stroomt 77 procent van de niveau 1 gediplomeerden door naar een vervolgopleiding, dat is meer dan gemiddeld in de vier grote steden (daar is het 72 procent). Van de studenten met een niveau 2 diploma stroomt ruim de helft door naar een vervolgopleiding. De doorstroom van mbo 2 naar mbo 4 is de afgelopen jaren toegenomen. In Rotterdam Zuid van 7 procent in 2014/2015 naar 24 procent in 2020/2021. Ook in de andere gebieden is er een toename in de doorstroom van niveau 2 naar niveau 4. De doorstroomcijfers van de voorgaande examenjaren zijn in tabel #b5.10 in de bijlage opgenomen. Studenten met een niveau 3 of niveau 4 diploma leren minder vaak verder dan studenten met een diploma op niveau 1 of 2. In de vier grote steden leert een groter deel dan in Rotterdam Zuid verder na een niveau 3 of 4 opleiding.

5.7. Nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo

Voortijdig schoolverlaten komt in het mbo veel vaker voor dan in het voortgezet onderwijs. Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten in het mbo is daarom een speerpunt van het vsv-beleid. Zoals eerder in paragraaf 4.7 is aangegeven, wijken de gegevens van het CBS af van de landelijk gehanteerde DUO-cijfers. In tabel 5.6 is de ontwikkeling van de CBS-cijfers in de afgelopen jaren ter indicatie opgenomen.¹⁸ De resultaten laten zien dat het aandeel nieuwe vsv'ers in alle onderscheiden gebieden, tot schooljaar 2014/2015 dalen, in de jaren daarna blijft het aandeel vsv'ers op eenzelfde niveau. Onder de mbo-studenten van Rotterdam Zuid ligt het aandeel vsv'ers tot 2018/2019 rond de 9 procent, in het meest recente coronajaar is het aantal vsv'ers over de hele lijn lager.

Tabel 5.6 Percentage nieuw voortijdig schoolverlaten uit het mbo naar aantal studenten, woongebied en schooljaar*

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nieuw voortijdig schoolverlaten												
2012/2013, studenten	2.437		5.313		8.420		13.733		39.284		366.005	
nieuw vsv'ers	299	11%	603	10%	848	9%	1.451	10%	4.285	10%	24.444	6%
2013/2014, studenten	2.485		5.354		8.507		13.861		39.147		366.841	
nieuw vsv'ers	293	11%	606	10%	854	9%	1.460	10%	4.221	10%	22.610	6%
2014/2015, studenten	2.535		5.526		8.635		14.161		39.255		367.602	
nieuw vsv'ers	215	8%	495	8%	725	8%	1.220	8%	3.655	9%	21.373	5%
2015/2016, studenten	2.489		5.541		8.675		14.216		39.347		368.901	
nieuw vsv'ers	269	10%	540	9%	716	8%	1.256	8%	3.635	8%	20.323	5%
2016/2017, studenten	2.449		5.577		8.609		14.186		39.945		374.447	
nieuw vsv'ers	222	8%	490	8%	747	8%	1.237	8%	3.646	8%	20.920	5%
2017/2018, studenten	2.398		5.435		8.414		13.849		40.100		376.174	
nieuw vsv'ers	238	9%	566	9%	772	8%	1.338	9%	3.848	9%	22.805	6%
2018/2019, studenten	2.336		5.328		8.333		13.661		40.375		379.183	
nieuw vsv'ers	244	9%	555	9%	760	8%	1.315	9%	3.911	9%	24.431	6%
2019/2020, studenten	2.379		5.486		8.294		13.780		40.770		383.806	
nieuw vsv'ers	181	7%	441	7%	659	7%	1.100	7%	3.213	7%	20.617	5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

¹⁸ Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv'ers is het aantal nieuwe vsv'ers in het schooljaar gedeeld door het totaal aantal studenten in het mbo en vermenigvuldigd met 100.

Hoofdstuk 6. Hoger onderwijs

6.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de onderwijspositie van de studenten in het hoger onderwijs beschreven. In de tweede paragraaf wordt het onderscheid gemaakt tussen het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). Een deel van de studenten in het hoger onderwijs is niet in Rotterdam opgegroeid, in paragraaf 6.3 wordt daar aandacht aanbesteed. Binnen het hoger onderwijs worden verschillende onderwijssectoren onderscheiden in paragraaf 6.4 wordt de verdeling van de studenten over deze sectoren beschreven. Paragraaf 6.5 geeft een overzicht van de gediplomeerden in het hoger onderwijs.

6.2. Studenten in het hbo en wo

In tabel 6.1 is een overzicht gemaakt van de onderwijsdeelname in het hoger onderwijs. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen studenten in het hoger beroepsonderwijs (hbo) en studenten in het wetenschappelijk onderwijs (wo).¹⁹ Daarbij is ook een onderverdeling gemaakt naar leeftijd.

Tabel 6.1 Studenten in het hoger onderwijs naar leeftijd en woongebied in 2020/2021

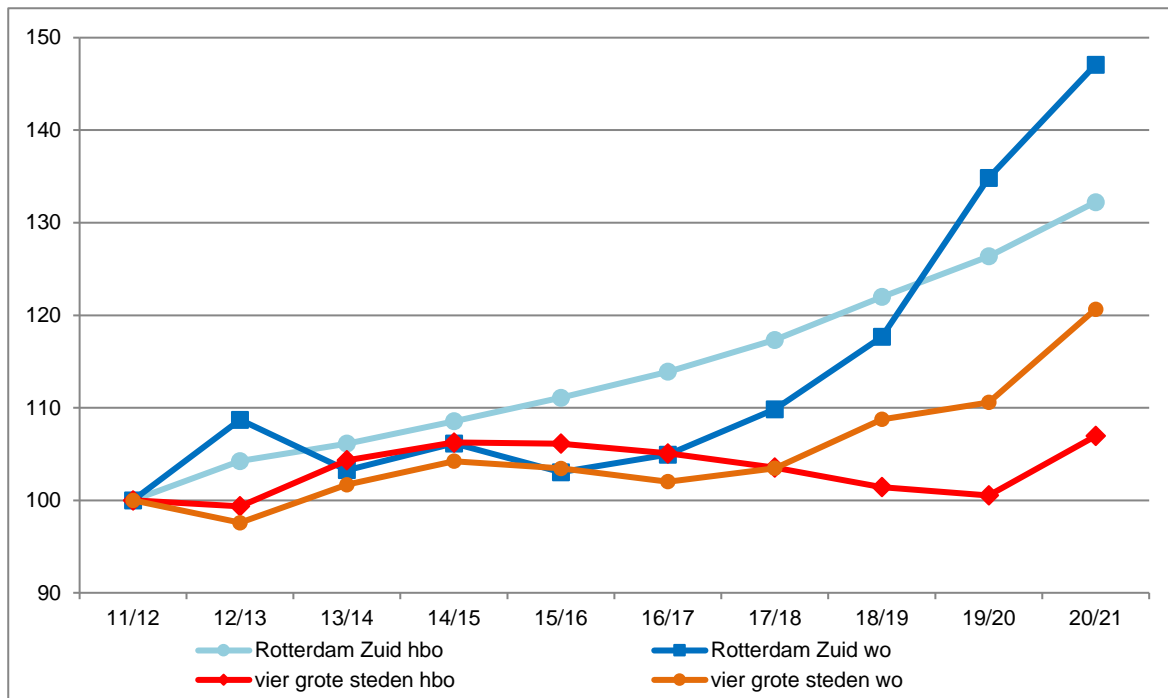
	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
hoger beroepsonderwijs	3.093		6.108		13.636		19.744		74.869		466.425	
tot 22 jaar	1.528	49%	2.990	49%	7.065	52%	10.055	51%	38.901	52%	296.703	64%
23-26 jaar	950	31%	1.759	29%	3.940	29%	5.699	29%	21.811	29%	101.305	22%
27 jaar of ouder	615	20%	1.359	22%	2.631	19%	3.990	20%	14.157	19%	68.417	15%
wetenschappelijk onderwijs	1.279		2.706		16.573		19.279		84.355		288.955	
tot 22 jaar	656	51%	1.384	51%	9.475	57%	10.859	56%	43.992	52%	176.215	61%
23-26 jaar	399	31%	849	31%	5.593	34%	6.442	33%	30.395	36%	85.994	30%
27 jaar of ouder	224	18%	473	17%	1.505	9%	1.978	10%	9.968	12%	26.746	9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid wonen in 2020/2021 6.108 studenten die in het hoger beroepsonderwijs studeren. In vergelijking met de vier grote steden is een groter deel van de in Rotterdam Zuid wonende studenten ouder dan 27 jaar. Ook onder de 2.706 wo studenten die in Rotterdam Zuid wonen is het aandeel studenten van 27 jaar of ouder groter dan in de vier grote steden.

In figuur 6.1 is de ontwikkeling van het aantal studenten in het hbo en wo in Rotterdam Zuid en de vier grote steden naast elkaar gezet. Daarvoor is een indexcijfer gemaakt met als startjaar het schooljaar 2011/2012, waarin het indexcijfer start met 100.

¹⁹ In dit hoofdstuk zijn alleen studenten opgenomen die een opleiding volgen in het bekostigd onderwijs.

Figuur 6.1 Ontwikkeling aantal studenten hbo en wo in Rotterdam Zuid en de vier grote steden, 2011/2012 tot en met 2020/2021, indexcijfer met 2011/2012=100

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid stijgt het aantal hbo'ers sinds 2011/2012. Het aantal hbo'ers in de vier grote steden stijgt tot en met 2014/2015, daarna zet een daling van het aantal hbo studenten in, in het coronajaar 2020/2021 kiezen ook in de vier grote steden weer meer studenten voor een hbo-opleiding.

Het aantal wo'ers in Rotterdam Zuid stijgt de laatste jaren sterk. Ook gemiddeld in de vier grote steden stijgt het aantal wo'ers in de afgelopen jaren, maar minder sterk dan in Rotterdam Zuid. (in de tabellen b6.1 en b61a in de bijlage zijn de onderliggende cijfers vanaf het schooljaar 2011/2012 opgenomen)

6.3. Herkomst van studenten in Rotterdam

Een deel van de studenten in het hoger onderwijs woonde ergens anders voor ze aan hun opleiding begonnen. Deze jongeren zijn 'nieuw' in Rotterdam. Voor NPRZ is de vraag vooral, hoe vergaat het de jongeren die in Rotterdam Zuid zijn opgegroeid. Om dit onderscheid te kunnen maken wordt in de volgende tabel gekeken naar de herkomst van de eerstejaarsstudenten. In de tabel staat welk deel van de studenten dat voor het eerst in het hoger onderwijs instroomt ook tijdens de vooropleiding al in het betreffende gebied woonde en welk deel nieuw in het gebied is.²⁰ In de tabel zijn alleen cijfers opgenomen van Rotterdam, Rotterdam Zuid en overig Rotterdam.

²⁰ Een eerstejaars student is een student die in de vijf jaren ervoor geen opleiding in het hoger onderwijs heeft gevolgd. Voor de woonplaats is de plek waar de student twee jaar ervoor woonde genomen.

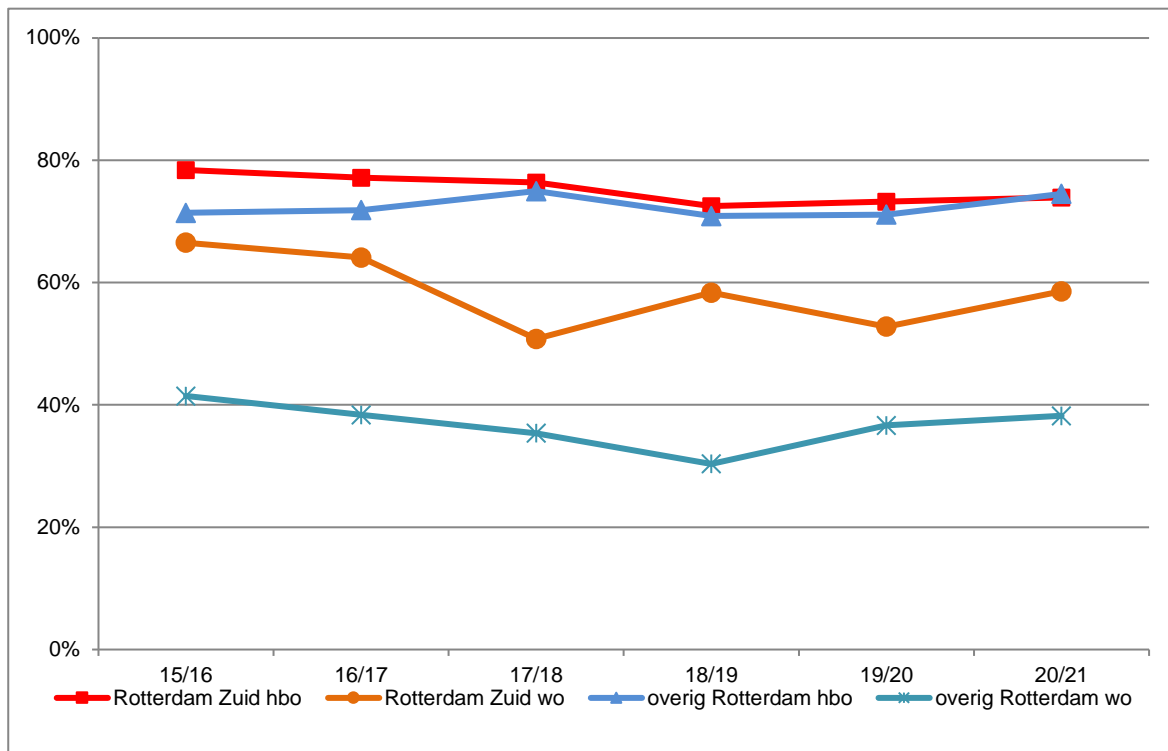
Tabel 6.2 Herkomst van eerstejaarsstudenten in Rotterdam 2020/2021

	Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam	
	n	%	n	%	n	%
hoger beroepsonderwijs						
totaal eerstejaars	1.184		2.804		3.988	
afkomstig uit zelfde gebied	875	74%	2.089	75%	3.044	76%
afkomstig uit Rotterdam	44	4%	36	1%		
afkomstig buiten Rotterdam	265	22%	679	24%	944	24%
wetenschappelijk onderwijs²¹						
totaal eerstejaars	362		2.177		2.539	
afkomstig uit zelfde gebied	212	59%	832	38%	1.065	42%
afkomstig van buiten het gebied	150	41%	1.345	62%	1.474	58%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de 1.184 eerstejaars hbo studenten in Rotterdam Zuid woonde driekwart al in Rotterdam Zuid, van de 375 eerstejaars wo-studenten woonde 59 procent al in Rotterdam Zuid. Het aandeel nieuwe studenten in het hbo van buiten Rotterdam is in Rotterdam Zuid vergelijkbaar met overig Rotterdam. In het wo is het aandeel studenten dat nieuw is, in overig Rotterdam duidelijk groter dan in Rotterdam Zuid.

In figuur 6.2 staat de ontwikkeling van het deel van de studenten dat afkomstig is uit hetzelfde gebied, dat wil zeggen studenten uit Rotterdam Zuid die daar vandaan komen en studenten uit overig Rotterdam die daar voor hun studie al woonden. In de figuur is het onderscheid gemaakt tussen studenten op het hbo en studenten op het wo. Deze cijfers zijn beschikbaar vanaf het schooljaar 2015/2016.

Figuur 6.2 Ontwikkeling deel van de studenten dat afkomstig is uit hetzelfde gebied in Rotterdam Zuid en overig Rotterdam, 2015/2016 tot en met 2020/2021.

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

²¹ Het aantal wo-studenten dat uit een ander gebied van Rotterdam komen is te klein om apart in de tabel op te nemen.

In Rotterdam Zuid komt in 2015/2016 78 procent van de hbo-studenten uit Rotterdam Zuid, in 2020/2021 is dat gedaald tot 74 procent. Van de wo-studenten in Rotterdam Zuid komt in 2015/2016 67 procent uit Rotterdam Zuid zelf, de tweede jaren daarna neemt dat af tot 51 procent, daarna blijft het percentage iets onder de 60 procent.

6.4. Studenten naar sector in het hbo en wo

In tabel 6.3 is de verdeling van de hbo en wo studenten over de verschillen onderwijssectoren opgenomen. De indeling in onderwijssectoren is gebaseerd op de croho indeling, dit is een tiendeling, waarvan een aantal sectoren meer voorkomt in het hbo (onderwijs) of het wo (recht). De sectoren waarin de meeste studenten hun opleiding volgen zijn in de tabel opgenomen.

Tabel 6.3 Studenten in het hoger onderwijs naar onderwijssector en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
hoger beroepsonderwijs	3.091		6.101		13.628		19.729		74.774		465.603	
onderwijs	378	12%	764	13%	1.624	12%	2.388	12%	8.076	11%	59.650	13%
techniek	522	17%	1.097	18%	2.555	19%	3.652	19%	13.817	18%	97.788	21%
gezondheidszorg	258	8%	566	9%	1.107	8%	1.673	8%	6.781	9%	54.513	12%
economie	1.181	38%	2.363	39%	5.517	40%	7.880	40%	30.243	40%	167.476	36%
gedrag en maatschappij	402	13%	824	14%	1.430	10%	2.254	11%	8.696	12%	58.258	13%
taal en cultuur	337	11%	460	8%	1.315	10%	1.775	9%	6.563	9%	14.966	3%
overig	13	0%	27	0%	80	1%	107	1%	598	1%	12.952	3%
wetenschappelijk onderwijs	1.275		2.699		16.540		19.239		83.854		287.514	
natuur	71	6%	167	6%	533	3%	700	4%	10.654	13%	33.239	12%
techniek	100	8%	248	9%	1.816	11%	2.064	11%	5.155	6%	42.393	15%
gezondheidszorg	167	13%	323	12%	2.070	13%	2.393	12%	10.657	13%	34.851	12%
economie	258	20%	558	21%	5.701	34%	6.259	33%	14.159	17%	41.378	14%
recht	193	15%	423	16%	1.512	9%	1.935	10%	8.411	10%	30.921	11%
gedrag en maatschappij	288	23%	586	22%	2.805	17%	3.391	18%	17.538	21%	51.670	18%
taal en cultuur	153	12%	283	10%	1.269	8%	1.552	8%	10.278	12%	29.717	10%
overig	45	4%	111	4%	834	5%	945	5%	7.002	8%	23.345	8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de hbo-studenten die in Rotterdam Zuid wonen volgt 39 procent een economie-opleiding, 18 procent volgt een techniek opleiding, 14 procent een opleiding gedrag en maatschappij en 13 procent een opleiding op het onderwijsgebied. Deze verdeling is vergelijkbaar met de verdeling van de hbo-studenten in de vier grote steden.

Van de wo studenten die in Rotterdam Zuid wonen volgt 21 procent en economie-opleiding, 22 procent volgt een gedrag en maatschappij opleiding en 16 procent een opleiding op het gebied van recht.

In het wo wijkt de verdeling van de studenten in Rotterdam Zuid wel af van de verdeling in de vier grote steden. Het aandeel studenten recht, economie en techniek is groter dan in de vier grote steden. Er wonen in Rotterdam Zuid minder studenten die een opleiding in de onderwijssector natuur volgen.

6.5. Gediplomeerden in het hoger onderwijs

In de volgende tabel staan de aantallen studenten in hbo die het bachelor- of masterdiploma hebben behaald. Daarbij zijn ook de belangrijkste onderwijssectoren opgenomen.

Tabel 6.4 Gediplomeerden in het hbo naar onderwijssector en woongebied in 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
bachelor	368		704		1.790		2.494		10.321		62.779	
onderwijs	41	11%	77	11%	208	12%	285	11%	983	10%	7.748	12%
techniek	80	22%	140	20%	321	18%	461	18%	1.791	17%	12.592	20%
gezondheidszorg	26	7%	54	8%	180	10%	234	9%	966	9%	7.786	12%
economie	107	29%	262	37%	673	38%	935	37%	4.200	41%	22.326	36%
gedrag en maatschappij	53	14%	96	14%	185	10%	281	11%	1.199	12%	8.124	13%
taal en cultuur	59	16%	70	10%	212	12%	282	11%	1.105	11%	2.384	4%
master	39		60		210		270		945		3.674	
taal en cultuur	23	59%	31	52%	79	38%	110	41%	486	51%	826	22%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In tabel 6.3 bleek de verdeling van de studenten over de onderwijssectoren in Rotterdam Zuid vergelijkbaar met die in de vier grote steden. Ook in de verdeling van de bachelor gediplomeerden over de onderwijssectoren is Rotterdam Zuid vergelijkbaar met de vier grote steden.

In tabel 6.5 staan de aantallen studenten in wo die in 2019/2020 het bachelor-of masterdiploma hebben behaald. Wederom is een onderverdeling gemaakt naar belangrijkste onderwijssectoren.

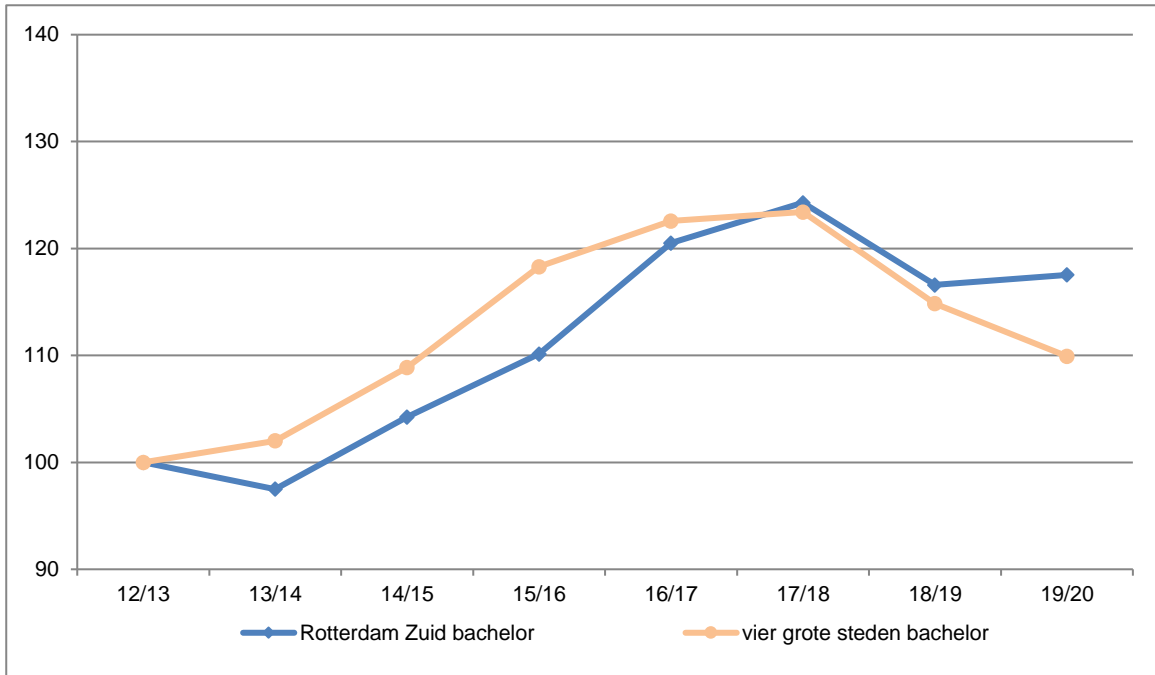
Tabel 6.5 Gediplomeerden in het wo naar onderwijssector en woongebied in 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
bachelor	106		226		2.067		2.293		10.037		34.660	
gezondheidszorg	18	17%	36	16%	250	12%	286	12%	1.140	11%	3.854	11%
economie	28	26%	51	23%	810	39%	861	38%	1.736	17%	5.295	15%
recht	10	9%	21	9%	162	8%	183	8%	856	9%	3.305	10%
gedrag en maatschappij	23	22%	47	21%	406	20%	453	20%	2.255	22%	6.812	20%
taal en cultuur	x	.	24	11%	133	6%	157	7%	1.212	12%	3.652	11%
master	152		325		2.643		2.968		12.577		36.244	
gezondheidszorg	x	.	13	4%	95	4%	108	4%	582	5%	1.855	5%
economie	41	27%	97	30%	1.247	47%	1.344	45%	3.188	25%	7.838	22%
recht	18	12%	41	13%	278	11%	319	11%	1.664	13%	4.345	12%
gedrag en maatschappij	43	28%	86	26%	371	14%	457	15%	3.135	25%	7.955	22%
taal en cultuur	23	15%	44	14%	233	9%	277	9%	1.508	12%	3.868	11%
postmaster/doctoraal	24		44		245		289		1.404		3.364	
gezondheidszorg	20	83%	34	77%	220	90%	254	88%	1.125	80%	2.569	76%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid is het aandeel bachelor en master gediplomeerden in de sector economie aanzienlijk groter dan gemiddeld in de vier grote steden. Onder de bachelor gediplomeerden is het aandeel met een diploma gezondheidszorg groter in Rotterdam Zuid dan gemiddeld in de vier grote steden.

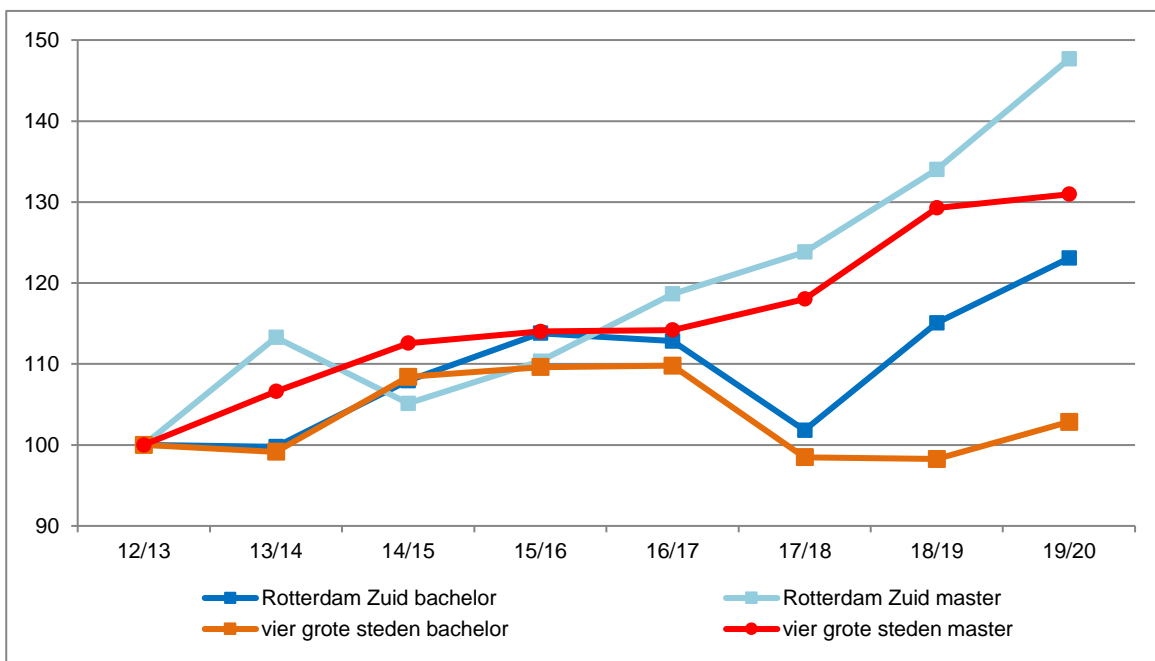
In de figuren 6.2 en 6.3 is de ontwikkeling van de gediplomeerden in het hbo (figuur 6.2) en het wo (figuur 6.3) opgenomen. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt tussen studenten die in Rotterdam Zuid en de vier grote steden wonen, hiervoor is een indexcijfer gebruikt met als startjaar 2012/2013.

Figuur 6.2 Ontwikkeling aantal gediplomeerden voor bachelor in het hbo in Rotterdam Zuid en de vier grote steden, 2012/2013 tot en met 2019/2020, indexcijfer met 2012/2013=100

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tot 2017/2018 stijgt het aantal gediplomeerden in het hbo, zowel in Rotterdam Zuid als gemiddeld in de vier grote steden. Daarna neemt het aantal bachelor gediplomeerden in de vier grote steden af. In Rotterdam Zuid is het beeld anders, er is wel een daling tussen 2017/2018 en 2018/2019 maar in het meest recente jaar stijgt het aantal bachelor-gediplomeerden weer.

Figuur 6.3 Ontwikkeling aantal gediplomeerden voor bachelor en master in het wo in Rotterdam Zuid en de vier grote steden, 2012/2013 tot en met 2019/2020, indexcijfer met 2012/2013=100

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aantal master gediplomeerden in het wo dat in Rotterdam Zuid woont stijgt vanaf 2014/2015. In het meest recente jaar groeit het aantal master gediplomeerden in Rotterdam Zuid sneller dan in de vier grote steden.

Het aantal bachelor diploma's in Rotterdam Zuid neemt vanaf 2013/2014 eerst toe, maar vanaf 2015/2016 stopt de stijging. In 2016/2017 is er een afname van het aantal bachelor diploma's, in de laatste twee jaar is er een sterke stijging te zien. In de vier grote steden is het beeld tot 2017/2018 redelijk vergelijkbaar, maar de grote stijging in Rotterdam Zuid in de laatste twee jaar is in de vier grote steden niet terug te zien.

Hoofdstuk 7. Overgang onderwijs naar arbeidsmarkt

7.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de overgang vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt besproken. In paragraaf 7.2 wordt een beeld geschetst van de doorstroom naar arbeid en onderwijs na het behalen van een diploma. Van de leerlingen en studenten die een diploma halen, is bepaald of zij het jaar erop doorgestroomd zijn naar de arbeidsmarkt of dat zij doorgestroomd zijn in het onderwijs of naar geen van beiden ('overig').²² Hierbij zijn ook de leerlingen opgenomen die zonder diploma het onderwijs verlaten én geen startkwalificatie hebben behaald. In paragraaf 7.3 wordt de vervolgloopbaan voor vmbo-scholieren en mbo-studenten met de afstudeerrichtingen 'zorg' en 'techniek' nader bekeken. Paragraaf 7.4 gaat in op de doorstroom van mbo-gediplomeerden naar werk, daar wordt onderscheid gemaakt naar het niveau en sector van de mbo-opleiding. In paragraaf 7.5 wordt beschreven welk deel van de hbo en wo studenten een jaar na het halen van hun diploma werkt en economisch zelfstandig is, hierbij wordt ook bekeken welke richtingen meer of minder kans bieden op werk.

7.2. Positie van geslaagden en onderwijsverlaters na één jaar

De analyses in dit hoofdstuk gaan over alle leerlingen en studenten die in de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 een diploma hebben gehaald of het onderwijs hebben verlaten zonder een diploma én zonder een startkwalificatie te halen. Van deze leerlingen en studenten is hun situatie ruim een jaar later bekeken, dus respectievelijk op 1 oktober 2018 (uitstromers schooljaar 2016/2017), op 1 oktober 2019 (uitstromers schooljaar 2017/2018) en op 1 oktober 2020 (uitstromers schooljaar 2018/2019). Van de studenten is op dat moment bepaald of zij betaald werk verrichten, onderwijs volgen of geen van beide. Personen die onderwijs volgen én betaald werk verrichten worden geteld bij de onderwijsvolgenden. Een deel van de studenten verlaat het mbo zonder diploma. Van degenen die zonder diploma én zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, is bepaald of zij na ruim een jaar weer onderwijs volgen of betaald werk hebben of geen van beide doen.

Gezien de kleine aantallen in met name de focuswijken is er in de analyse voor gekozen om de gegevens over de drie schooljaren bij elkaar opgeteld te presenteren. Ook dan komen in enkele gevallen nog aantallen onder de 4 voor. Deze aantallen zijn om mogelijke herkenbaarheid van individuele personen te voorkomen in de tabel vervangen door een kruisje.

In de tabel is het woongebied het gebied waar de persoon woonde op 1 oktober in het schooljaar waarin het diploma is behaald. Er is geen leeftijdselectie toegepast: alle geslaagden zijn opgenomen in de tabel, behalve degenen die een jaar later niet meer in het bevolkingsbestand zijn opgenomen.²³ In tabel 7.1 zijn de gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs en het mbo opgenomen. In tabel 7.2

---

²² Degenen die geteld worden tot de werkenden, volgen geen onderwijs meer.

²³ Dit zijn personen die bijvoorbeeld zijn geëmigreerd of overleden.

staan de gediplomeerden uit het hoger onderwijs en degenen die zonder diploma en startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten.

Tabel 7.1 Uitstroom uit het voortgezet onderwijs en mbo, schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar werk, onderwijs of overig op 1 oktober 2018 resp. 2019 resp. 2020, naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo basis												
arbeidsmarkt	28	6%	56	5%	61	4%	117	5%	426	6%	3.435	6%
vervolgonderwijs	416	88%	925	90%	1.222	90%	2.147	90%	6.612	89%	51.514	90%
overig	27	6%	50	5%	75	6%	125	5%	353	5%	2.013	4%
vmbo kader												
arbeidsmarkt	17	4%	47	4%	67	4%	114	4%	385	4%	3.345	4%
vervolgonderwijs	419	93%	1.093	93%	1.500	92%	2.593	92%	7.887	92%	78.756	94%
overig	14	3%	35	3%	68	4%	103	4%	288	3%	1.694	2%
vmbo gl/tl												
arbeidsmarkt	18	3%	52	3%	113	3%	165	3%	547	4%	4.429	3%
vervolgonderwijs	630	95%	1.455	95%	3.077	94%	4.532	94%	13.621	94%	153.286	96%
overig	14	2%	24	2%	85	3%	109	2%	382	3%	2.418	2%
havo												
arbeidsmarkt	20	7%	73	9%	208	8%	281	8%	1369	11%	13.368	9%
vervolgonderwijs	274	91%	732	88%	2.201	88%	2.933	88%	10.973	85%	126.482	88%
overig	6	3%	24	3%	88	4%	112	3%	546	4%	4.140	3%
vwo												
arbeidsmarkt	6	≥ 4%	22	5%	65	3%	87	3%	493	4%	4.044	4%
vervolgonderwijs	136	≥ 94%	432	92%	1.986	95%	2.418	94%	10.909	92%	98.332	94%
overig	x	≤ 2%	16	3%	48	2%	64	2%	394	3%	2.496	2%
mbo 1 en 2												
arbeidsmarkt	431	31%	1.007	32%	1.302	35%	2.309	33%	6.680	33%	56.250	42%
vervolgonderwijs	819	58%	1.761	56%	1.981	53%	3.742	54%	11.079	54%	67.422	50%
overig	154	11%	376	12%	483	13%	859	12%	2.658	13%	11.410	8%
mbo 3 en 4												
arbeidsmarkt	1.051	53%	2.485	55%	4.137	57%	6.622	56%	17.480	55%	198.900	61%
vervolgonderwijs	752	38%	1.658	37%	2.534	35%	4.192	36%	12.117	38%	110.514	34%
overig	166	8%	347	8%	593	8%	940	8%	2.470	8%	14.128	4%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo / gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 4. Door de geheimhouding van zulke kleine aantallen kan voor sommige percentages alleen een onder- of bovengrens worden aangegeven. *SK betekent startkwalificatie.

Voortgezet onderwijs

Leerlingen die een diploma halen in het voortgezet onderwijs, volgen het jaar erop voor het merendeel wederom onderwijs. Verschillen tussen de gebieden zijn beperkt. Wel valt op is dat de havisten in de vier grote steden gemiddeld iets minder vaak doorstromen naar het vervolgonderwijs ten opzichte van de andere woongebieden en dus ook ten opzichte van Rotterdam Zuid.

Middelbaar beroepsonderwijs

Vanuit het mbo stromen er verhoudingsgewijs meer studenten door naar de arbeidsmarkt dan vanuit het voortgezet onderwijs. Er zijn geen grote verschillen tussen Rotterdam Zuid en het gemiddelde in de vier grote steden. Het landelijk beeld wijkt af: meer mbo'ers stromen de arbeidsmarkt op na het behalen van het diploma.

Tabel 7.2 Uitstroom uit het hoger onderwijs en uitstroom van niet-startkwalificeerden, schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar werk, onderwijs of overig op 1 oktober 2018 resp. 2019 resp. 2020, naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
hbo, bachelor												
arbeidsmarkt	754	83%	1.534	83%	4.661	82%	6.195	82%	26.411	79%	157.468	83%
vervolgonderwijs	82	9%	181	10%	651	11%	832	11%	4.382	13%	23.243	12%
overig	68	8%	143	8%	356	6%	499	7%	2.490	7%	9.986	5%
hbo, master												
arbeidsmarkt	44	≥85%	89	≥88%	385	≥91%	474	90%	1.844	90%	9.416	95%
vervolgonderwijs	x	≤6%	x	≤3%	x	≤1%	8	2%	31	2%	93	1%
overig	5	≤10%	8	≤8%	35	≤8%	43	8%	180	9%	379	4%
hbo, associate degree												
arbeidsmarkt	65	≥80%	133	72%	271	72%	404	72%	655	70%	3.912	66%
vervolgonderwijs	13	≤16%	36	20%	84	22%	120	22%	228	24%	1.787	30%
overig	x	≤4%	15	8%	19	5%	34	6%	53	6%	228	4%
wo, bachelor												
arbeidsmarkt	96	28%	179	26%	1.182	22%	1.361	22%	6.836	23%	18.599	20%
vervolgonderwijs	220	64%	461	66%	3.913	72%	4.374	71%	20.514	70%	70.590	74%
overig	26	8%	56	8%	339	6%	395	6%	2.021	7%	5.831	6%
wo, master												
arbeidsmarkt	318	85%	699	88%	5.698	92%	6.397	91%	29.833	91%	83.860	91%
vervolgonderwijs	17	5%	31	4%	167	3%	198	3%	806	2%	2.234	2%
overig	37	10%	68	9%	358	6%	426	6%	2.131	7%	6.209	7%
wo, postmaster, doctoraal												
arbeidsmarkt	52	≥90%	104	≥94%	737	≥95%	841	95%	4.497	95%	10.838	95%
vervolgonderwijs	x	≤5%	x	≤3%	x	0%	11	1%	59	1%	132	1%
overig	x	≤5%	4	≤4%	33	≤4%	37	4%	199	4%	465	4%
zonder dipl., geen sk												
arbeidsmarkt	427	50%	913	47%	1.396	46%	2.309	47%	7.029	47%	46.874	54%
vervolgonderwijs	117	14%	288	15%	444	15%	732	15%	2.129	14%	12.262	14%
overig	306	36%	754	39%	1.165	39%	1.919	39%	5.714	38%	28.169	32%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo / gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 4. Door de geheimhouding van zulke kleine aantallen kan voor sommige percentages alleen een onder- of bovengrens worden aangegeven. *SK betekent startkwalificatie.

Hoger onderwijs

Studenten die een hbo- of wo-diploma halen, kunnen na het behalen van een bachelor-diploma verder studeren voor een masterdiploma. In het wo volgt een groot deel van de bachelor-geslaagden na een jaar nog onderwijs. Er zijn geen grote verschillen tussen de hbo- en wo-gediplomeerden uit Rotterdam Zuid met het gemiddelde in de vier grote steden. De geslaagden uit Rotterdam Zuid met een hbo-bachelor diploma stromen iets vaker de arbeidsmarkt op dan gemiddeld in de vier grote steden.

Geen startkwalificatie

De laatste groep die is onderscheiden in tabel 7.2 is de groep die zonder een diploma uit het onderwijs stroomt en geen startkwalificatie heeft gehaald. Bijna de helft (47 procent) van deze groep heeft ruim een jaar later werk. Een klein deel (15 procent) volgt ruim een jaar later weer onderwijs.²⁴ In Rotterdam Zuid heeft 39 procent het jaar erop geen werk én geen opleiding. Het beeld in Rotterdam Zuid wijkt niet af van het gemiddelde in de vier grote steden.

²⁴ Een voorbeeld: Van deelnemers die op 1 okt. 2016 ingeschreven waren in het onderwijs en die op 1 okt. 2017 geen diploma met een startkwalificatie hebben behaald én geen onderwijs volgen is bepaald of zij op 1 oktober 2018 werken, onderwijs volgen of geen beiden doen (overig).

7.3. Doorstroom van geslaagden in zorg en techniek

In de volgende tabellen zijn geslaagden opgenomen met een (v)mbo-diploma in de richtingen 'zorg' en 'techniek'.²⁵ De geslaagden met vmbo-tl hadden in het schooljaar 2017/2018 en eerder een algemeen profiel en zijn daarom niet in de tabel opgenomen. Vanaf het schooljaar 2018/2019 is er van deze studenten wel een profiel geregistreerd.

Bij de geslaagden die de arbeidsmarkt zijn ingestroomd, is gekeken naar de bedrijfssector waar zij werken na één jaar. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het gaat om de sector waarin het betreffende bedrijf actief is en het niet gaat om de functie die wordt uitgeoefend. Bij het CBS is geen informatie beschikbaar om te bepalen of iemand ook daadwerkelijk een functie in de zorg of de techniek vervult.

Tabel 7.3 Uitstroom uit vmbo-basis, kader en gemengde/theoretische leerweg (gesplitst naar richting zorg/welzijn en techniek) schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar werk (in de sector zorg, techniek of overig) op 1 oktober 2018 resp. 2019 resp. 2020, naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo zorg/welzijn												
arbeidsmarkt zorg	x	≤ 1%	x	0%	x	0%	x	0%	13	0%	136	0%
arbeidsmarkt overig	7	≥2%	21	≥2%	26	≥3%	47	≥ 3%	188	4%	1.696	3%
vervolgonderwijs	404	≥95%	909	≥95%	856	≥93%	1.765	≥ 94%	4.782	93%	48.209	94%
overig	13	≥3%	23	≥2%	33	≥4%	56	≥ 3%	166	3%	1.094	2%
vmbo techniek												
arbeidsmarkt techniek	4	2%	19	3%	25	3%	44	3%	83	2%	864	2%
arbeidsmarkt overig	16	6%	27	5%	18	2%	45	3%	110	3%	1038	2%
vervolgonderwijs	225	89%	535	90%	886	91%	1.421	91%	3.538	91%	39.705	94%
overig	7	3%	13	2%	41	4%	54	3%	138	4%	850	2%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 4 of het percentage is niet te berekenen vanwege de kleine aantallen.

In tabel 7.3 zijn de geslaagden uit het vmbo te zien.²⁶ De vmbo-geslaagden met een diploma in de richtingen 'zorg' en 'techniek' volgen in het jaar erop voor het grootste deel wederom onderwijs. In de landelijke cijfers is dit beeld ook te zien. Geen tot slechts enkele procenten hebben in de "eigen sector" werk, en eveneens slechts enkele procenten in overige sectoren. De categorie 'arbeidsmarkt overig' bevat ook uitzendkrachten; van hen is de sector waarin zij werken niet bekend.

Tabel 7.4 Uitstroom uit mbo 1 en 2 (richting techniek) schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar werk vervolgonderwijs of overig op 1 oktober 2018 resp. 2019 resp. 2020, naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 1 en 2 techniek												
arbeidsmarkt techniek	31	13%	94	18%	126	22%	220	20%	730	21%	9.136	28%
arbeidsmarkt uitzendwerk	28	12%	48	9%	39	7%	87	8%	222	7%	2.423	7%
arbeidsmarkt overig	17	7%	39	8%	53	9%	92	8%	323	10%	2.582	8%
vervolgonderwijs	130	56%	287	56%	301	52%	588	54%	1.784	53%	16.740	51%
overig	25	11%	47	9%	59	10%	106	10%	339	10%	1.851	6%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI) Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 4 of het percentage is niet te berekenen vanwege de kleine aantallen.

²⁵ Zie bijlage 8 voor de indeling naar sectoren.

²⁶ Vanaf het schooljaar 2018/2019 zijn de geslaagden vmbo-tl ook naar richting geregistreerd bij DUO.

De geslaagden uit de focuswijken en uit Rotterdam Zuid met mbo-niveau 1 en 2 in de richting 'techniek' werken het jaar erop even vaak als gemiddeld in de vier grote steden en volgen net zo vaak onderwijs.

Op dit mbo-niveau zijn er weinig studenten die een opleiding doen in de richting 'zorg'. Dit is om die reden weggelaten.

Tabel 7.5 Uitstroom uit mbo 3 en 4 (gesplitst naar richting zorg en techniek) schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar werk vervolgonderwijs of overig op 1 oktober 2018 resp. 2019 resp. 2020, naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 3 en 4 zorg												
arbeidsmarkt zorg	164	48%	429	56%	582	56%	1.011	56%	2.498	55%	33.037	68%
arbeidsmarkt uitzendwerk	26	8%	50	7%	52	5%	102	6%	191	4%	691	1%
arbeidsmarkt overig	41	12%	71	9%	102	10%	173	10%	455	10%	3.503	7%
vervolgonderwijs	93	27%	176	23%	248	24%	424	23%	1.165	26%	10.302	21%
overig	19	6%	38	5%	58	6%	96	5%	207	5%	958	2%
mbo 3 en 4 techniek												
arbeidsmarkt techniek	121	30%	275	28%	572	32%	847	31%	2.066	29%	32.886	38%
arbeidsmarkt uitzendwerk	18	4%	52	5%	90	5%	142	5%	315	4%	3.925	5%
arbeidsmarkt overig	85	21%	204	21%	371	21%	575	21%	1.583	22%	16.123	19%
vervolgonderwijs	144	36%	380	39%	592	34%	972	35%	2.631	37%	28.795	34%
overig	34	8%	71	7%	142	8%	213	8%	553	8%	3.771	4%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 4.

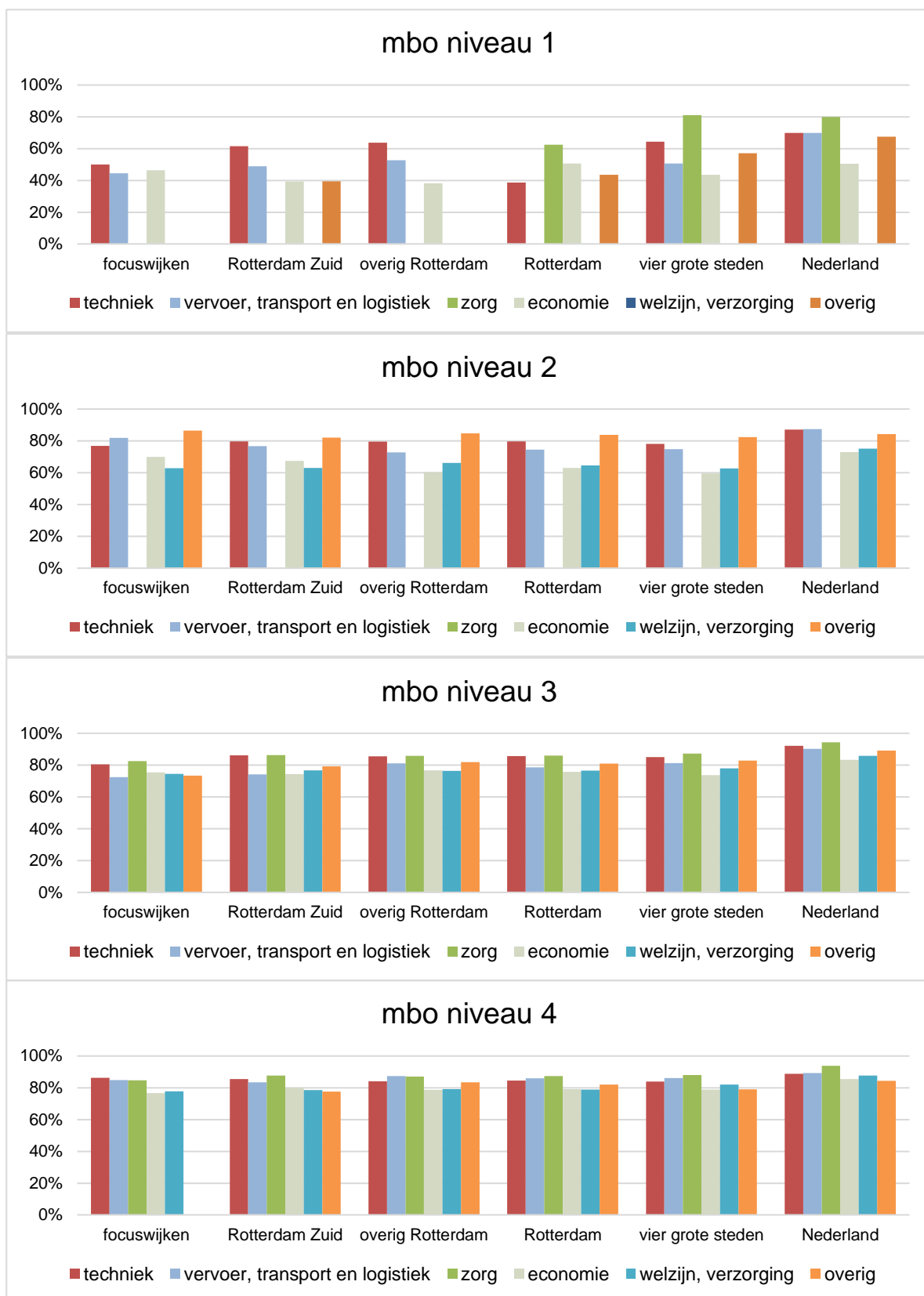
Op mbo-niveau 3 en 4 zijn de geslaagden uit de richting 'zorg' uit de focuswijken (48 procent) minder aan het werk in de bedrijfssector 'zorg' dan de geslaagden uit Rotterdam Zuid (56 procent) en uit de vier grote steden (55 procent). Op landelijk niveau is dit aandeel groter. De geslaagden uit de focuswijken werken iets vaker in een andere bedrijfssector.

Van de geslaagden met een techniek diploma werkt het jaar erop 28 procent in de technieksector, dit is in Rotterdam Zuid gelijk aan het gemiddelde in de vier grote steden.

7.4. Doorstroom van mbo-gediplomeerden per sector naar werk

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de arbeidsmarktkansen van mbo-gediplomeerden en de kans op economische zelfstandigheid na het behalen van een mbo-diploma. Doelstelling van het NPRZ is de kans op werk en het economisch zelfstandig zijn na het verlaten van het onderwijs te vergroten. Van de mbo-gediplomeerden is bepaald of zij aan het werk zijn na het behalen van een diploma en of zij economisch zelfstandig zijn. Het betreft hier alle gediplomeerden ongeacht hun leeftijd die na het behalen van het diploma *geen* onderwijs meer volgen. De percentages zijn daarom hoger dan in de tabellen in de vorige paragrafen. Daarin zijn de onderwijsvolgenden in het totaal meegeteld. Het genoemde gebied is het woongebied in het schooljaar dat het diploma is behaald.

In de volgende figuur worden de gediplomeerden weergegeven naar niveau en mbo-sector van het behaalde diploma in de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019. Van hen is bepaald of zij een jaar later op 1 oktober werk hebben met een werkweek van ten minste 12 uur. Het percentage is berekend op degenen die op dat moment niet ingeschreven zijn bij een onderwijsinstelling. In tabel b7.1 zijn de achterliggende gegevens weergegeven.

Figuur 7.1 Uitstroom gediplomeerden uit mbo naar niveau en sector, schooljaren 2016/2017 t/m 2018/2019 naar aandeel met werk (12 uur of meer per week) respectievelijk op 1 oktober 2018, 2019 en 2020* naar woongebied, *voorlopig

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aantal gediplomeerden met werk op mbo *niveau 1* is minder groot dan bij de andere niveaus. In Rotterdam Zuid zijn er in de drie schooljaren samen minder dan 200 gediplomeerden (zie ook tabel b7.1 in de bijlage). Het grootste deel heeft een diploma 'economie'. Ten opzichte van het gemiddelde in de vier grote steden hebben degenen uit Rotterdam Zuid minder vaker werk met een werkweek van 12 uur en meer.

De gediplomeerden met mbo *niveau 2* uit Rotterdam Zuid hebben met een diploma 'techniek', 'vervoer, transport en logistiek' en 'overig'²⁷ vaker werk dan degenen met een andere richting. Ten opzichte van het gemiddelde in de vier grote steden hebben de gediplomeerden in de meeste richtingen uit Rotterdam Zuid ongeveer in gelijke mate werk. Alleen voor de richting 'economie' geldt dat de gediplomeerden uit Rotterdam Zuid vaker aan het werk zijn.

Bij de mbo'ers in Rotterdam Zuid met een diploma op *niveau 3* is het percentage werkenden in de afstudeerrichting 'zorg' en 'techniek' het hoogst, 86 procent. In vergelijking met de vier grote steden, werkt een kleiner deel van de studenten met een diploma in de richting 'vervoer, transport en logistiek'.

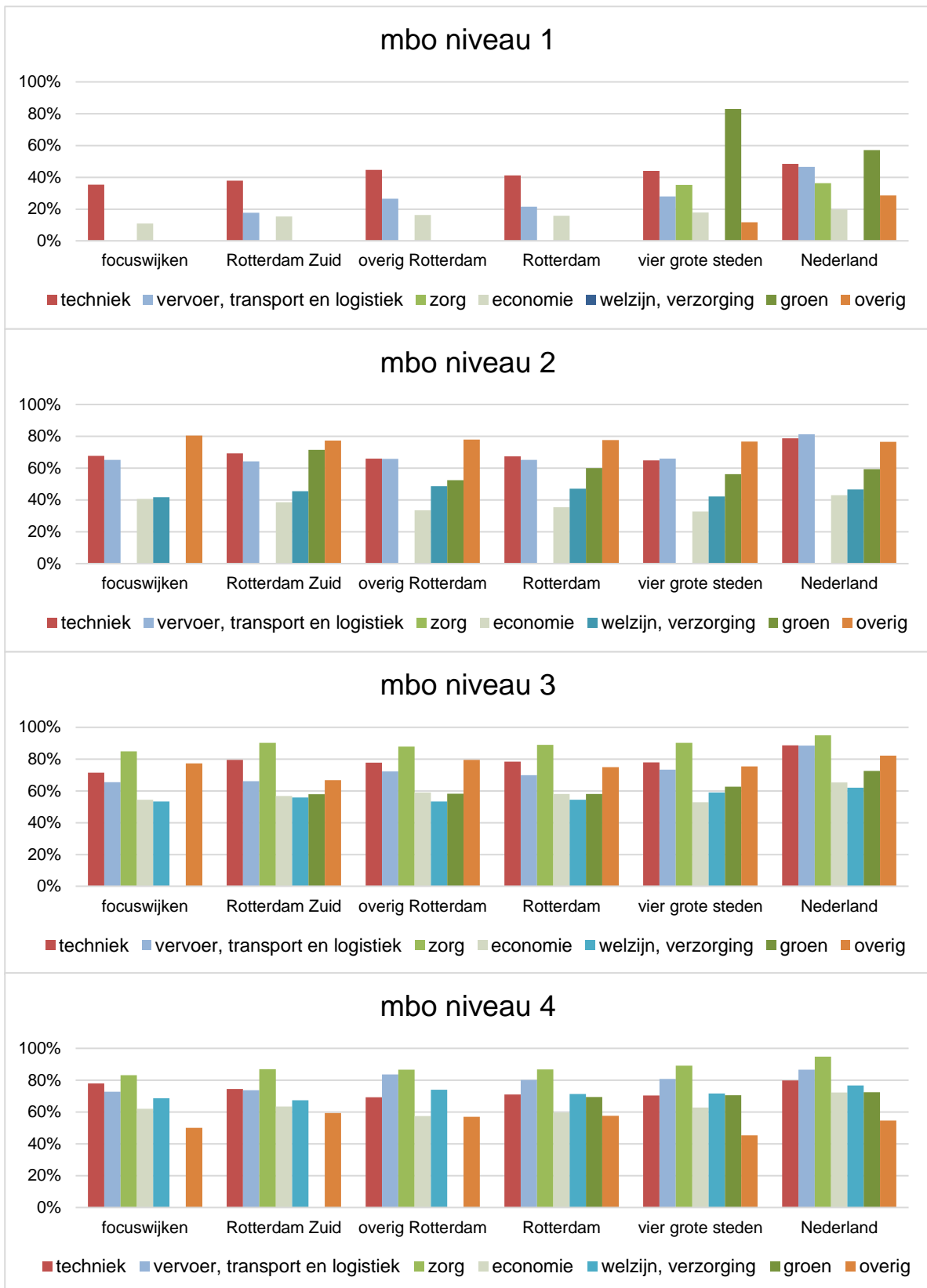
De gediplomeerden uit Rotterdam Zuid met *mbo-diploma niveau 4* zijn ongeveer even vaak aan het werk als gemiddeld in de vier grote steden. Alleen degenen met een diploma 'vervoer, transport en logistiek' en 'welzijn en verzorging' zijn iets minder vaak aan het werk.

In de volgende figuur worden de gediplomeerden weergegeven naar niveau en mbo-sector van het behaalde diploma in de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019. Van hen is bepaald of zij respectievelijk op 1 oktober 2018 (uitstromers 2016/2017), op 1 oktober 2019 (uitstromers 2017/2018) en op 1 oktober 2020 (uitstromers 2018/2019) economisch zelfstandig zijn.²⁸ Het percentage is berekend op degenen die op dat moment niet ingeschreven zijn bij een onderwijsinstelling. De achterliggende gegevens, de aantallen en percentages zijn opgenomen in tabel b7.2 in de bijlage.

---

²⁷ De overige richtingen is inclusief de richting groen.

²⁸ Definitie van het CBS: Economische zelfstandigheid is een begrip dat beleidsmatig verbonden is met het bestaansminimum: iemand wordt als economisch zelfstandig beschouwd als het individuele netto inkomen uit arbeid en eigen onderneming op of boven de drempelwaarde ligt van de beleidsnorm voor het individuele inkomensminimum. Die drempelwaarde is gelijkgesteld aan 70% van het wettelijke netto minimumloon, ofwel de netto bijstand van een alleenstaande.

Figuur 7.2 Uitstroom gediplomeerden uit mbo naar niveau en sector, schooljaren 2016/2017 t/m 2018/2019 naar economische zelfstandigheid respectievelijk op 1 oktober 2018, 2019 en 2020 naar woongebied

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Maar een klein deel van de gediplomeerden op het mbo *niveau 1* is economisch zelfstandig. Hierdoor kan er maar beperkt worden vergeleken met de andere gebieden. Voor geslaagden in de richting 'techniek' is er wel een vergelijking mogelijk. Van deze groep is het aandeel werkenden in Rotterdam Zuid kleiner dan in de vier grote steden.

Van de geslaagden uit Rotterdam Zuid met een *niveau 2* diploma zijn vooral degenen met een diploma in de richting 'techniek', 'vervoer, transport en logistiek' en 'overig' economisch zelfstandig. Het verschil met de vier grote steden is beperkt. Wel valt op dat in Rotterdam Zuid het aandeel economische zelfstandigen met een diploma in de richting 'economie' hoger is dan gemiddeld in de vier grote steden. Geslaagden in de richting 'groen' zijn ook in grote mate economisch zelfstandig, maar in absolute aantallen gaat dit over een klein aantal geslaagden.

Mbo'ers in Rotterdam Zuid met een diploma op *niveau 3* 'zorg' en 'techniek' zijn ongeveer in gelijke mate economisch zelfstandig als gemiddeld in de vier grote steden. Van de gediplomeerden in de richting 'economie' is een groter deel economisch zelfstandig dan in de vier grote steden. Studenten met een andere afstudeerrichting zijn minder vaak economisch zelfstandig dan gemiddeld in de vier grote steden. In Rotterdam Zuid zijn gediplomeerden in de richting 'zorg', 'techniek' en 'vervoer, transport en logistiek' vaker economisch zelfstandig dan gediplomeerden in de andere richtingen.

Gediplomeerden uit Rotterdam Zuid met een *niveau 4 mbo diploma* in de richting 'techniek' zijn in grotere mate economisch zelfstandig dan gemiddeld in de vier grote steden. De geslaagden in de richtingen 'vervoer, transport en logistiek' en 'welzijn, verzorging' zijn juist minder vaak economisch zelfstandig. Het vaakst economisch zelfstandig zijn de geslaagden met de richting 'zorg', 'vervoer, transport en logistiek' of 'techniek' hebben.

7.5. Doorstroom van ho-gediplomeerden per sector naar werk

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de arbeidsmarktkansen van gediplomeerden in het hoger onderwijs en de kans op economische zelfstandigheid na het behalen van een diploma. Doelstelling van het NPRZ is de kans op werk en het economisch zelfstandig zijn na het verlaten van het onderwijs te vergroten. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de geslaagden die een hbo- en de geslaagden die een wo-diploma hebben gehaald.

In de volgende tabel worden de gediplomeerden weergegeven naar niveau, hbo of wo, en de richting van het behaalde diploma in de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019. Van hen is bepaald of zij respectievelijk op 1 oktober 2018 (uitstromers 2016/2017), op 1 oktober 2019 (uitstromers 2017/2018) en op 1 oktober 2020 (uitstromers 2018/2019) werk hebben met een werkweek van ten minste 12 uur. Het percentage is berekend op degenen die op dat moment niet ingeschreven zijn bij een onderwijsinstelling.

Tabel 7.6 Uitstroom gediplomeerden uit hoger onderwijs naar niveau en richting, schooljaren 2016/2017 t/m 2018/2019 naar aantal en aandeel met werk (12 uur of meer per week) respectievelijk op 1 oktober 2018, 2019 en 2020** naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
hbo												
onderwijs	41	89%	105	92%	318	94%	423	94%	1.570	92%	11.666	94%
landbouw/natuur. omgeving*	x	x	x	x	x	x	16	84%	68	84%	1.782	87%
techniek	47	90%	94	89%	288	90%	382	90%	1.680	89%	11.971	91%
gezondheidszorg	x	x	54	92%	214	97%	268	96%	1.289	92%	9.850	93%
economie	104	85%	241	86%	811	88%	1052	88%	4.336	87%	22.293	89%
gedrag en maatschappij	62	87%	116	89%	245	90%	361	90%	1.523	86%	9.871	89%
taal en cultuur	54	82%	68	80%	232	78%	300	78%	1.175	79%	2.392	79%
wo												
onderwijs	x	x	x	x	x	x	x	x	262	90%	944	93%
landbouw/natuur. omgeving*	x	x	x	x	x	x	x	x	138	88%	1.403	87%
natuur	x	x	13	65%	x	x	63	86%	1.340	89%	3.341	88%
techniek	x	x	x	x	x	x	311	93%	849	94%	4.815	92%
gezondheidszorg	24	86%	44	90%	354	93%	398	93%	1.941	91%	5.085	90%
economie	56	89%	129	87%	1.458	91%	1.587	91%	4.205	90%	11.185	90%
recht	34	81%	80	85%	398	88%	478	88%	2.248	90%	5.656	89%
gedrag en maatschappij	49	84%	103	90%	561	88%	664	89%	4.867	88%	12.194	86%
taal en cultuur	x	x	26	76%	219	89%	245	88%	2.188	83%	5.510	81%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI). * voluit: landbouw en natuurlijke omgeving, ** voorlopig

Van de geslaagden uit Rotterdam Zuid met een *hbo-diploma*, werkt na één jaar meer dan 80 procent 12 uur per week of meer. Bij studenten met een hbo-diploma in de sector 'onderwijs' of 'gezondheidszorg' werkt zelfs meer dan 90 procent na een jaar minimaal 12 uur per week. Ten opzichte van de vier grote steden zijn de verschillen beperkt.

Van de *wo-gediplomeerden* uit Rotterdam Zuid heeft 65 procent of meer het jaar erop werk met een werkweek van tenminste 12 uur. Bij de richtingen 'natuur' en 'taal en cultuur' is de groep werkenden het kleinst, waarbij vermeld moet worden dat het aantal geslaagden in de richting 'natuur' klein is. Gediplomeerden uit Rotterdam Zuid in de richting 'recht' hebben iets minder vaak werk dan gemiddeld in de vier grote steden.

In de volgende tabel worden de gediplomeerden weergegeven naar niveau, hbo of wo, en de richting van het behaalde diploma in de schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019. Van hen is bepaald of zij respectievelijk op 1 oktober 2018 (uitstromers 2016/2017), op 1 oktober 2019 (uitstromers 2017/2018) en op 1 oktober 2020 (uitstromers 2018/2019) economisch zelfstandig zijn.²⁹ Het percentage is berekend op degenen die op dat moment niet ingeschreven zijn bij een onderwijsinstelling.

²⁹ Definitie van het CBS: Economische zelfstandigheid is een begrip dat beleidsmatig verbonden is met het bestaansminimum: iemand wordt als economisch zelfstandig beschouwd als het individuele netto inkomen uit arbeid en eigen onderneming op of boven de drempelwaarde ligt van de beleidsnorm voor het individuele inkomensminimum. Die drempelwaarde is gelijkgesteld aan 70% van het wettelijke netto minimumloon, ofwel de netto bijstand van een alleenstaande.

Tabel 7.7 Uitstroom gediplomeerden uit ho naar niveau en richting, schooljaren 2016/2017 t/m 2018/2019 naar aantal en aandeel met economisch zelfstandigen respectievelijk op 1 oktober 2018, 2019 en 2020 naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
hbo												
onderwijs	42	91%	106	93%	310	92%	416	92%	1.556	91%	11.611	94%
landbouw/natuur. omgeving*	x	x	x	x	x	x	14	74%	65	80%	1.688	83%
techniek	41	79%	88	84%	283	89%	371	88%	1.565	83%	11.539	88%
gezondheidszorg	x	x	51	88%	207	94%	258	93%	1.261	91%	9.870	93%
economie	99	82%	229	82%	771	84%	1000	84%	4.130	83%	21.528	86%
gedrag en maatschappij	58	82%	110	85%	237	87%	347	86%	1.481	84%	9.612	87%
taal en cultuur	33	53%	44	54%	136	47%	180	49%	734	51%	1.570	53%
wo												
onderwijs	x	x	x	x	x	x	x	x	262	91%	945	93%
landbouw/natuur. omgeving*	x	x	x	x	x	x	x	x	140	91%	1.328	85%
natuur	x	x	x	x	x	x	59	83%	1.280	87%	3.170	85%
techniek	x	x	22	81%	275	90%	297	89%	826	92%	4.694	91%
gezondheidszorg	24	86%	42	86%	349	93%	391	92%	1.900	90%	4.947	88%
economie	50	82%	122	84%	1.354	86%	1.476	86%	3.937	86%	10.468	85%
recht	32	76%	72	77%	388	86%	460	84%	2.138	86%	5.343	85%
gedrag en maatschappij	40	70%	86	75%	523	83%	609	82%	4.399	80%	10.954	79%
taal en cultuur	x	x	23	68%	194	80%	217	78%	1.884	73%	4.704	70%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI). * voluit: landbouw en natuurlijke omgeving

Een jaar na het behalen van een *hbo-diploma* is het aandeel geslaagden uit Rotterdam Zuid met een diploma in de richting 'onderwijs' en 'gezondheidszorg' economisch zelfstandig het grootst. Onder de geslaagden met een diploma met de richting 'taal en cultuur' is dit het kleinst. Vergeleken met het gemiddelde in de vier grote steden zijn de geslaagden uit Rotterdam Zuid ongeveer even vaak economisch zelfstandig.

Onder geslaagden uit Rotterdam Zuid met een *wo-diploma* is 68 procent of meer na een jaar economisch zelfstandig. Van de geslaagden met een diploma in de richtingen 'gezondheidszorg' en 'economie' is de economische zelfstandigheid het hoogst. In de richtingen 'economie', 'recht', en taal en cultuur' is het percentage economische zelfstandigheid lager dan het gemiddelde in de vier grote steden.

Bijlage 1 Speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs

Wat is speciaal onderwijs?

Speciaal onderwijs is onderwijs voor kinderen met een handicap, chronische ziekte of stoornis. Deze kinderen krijgen in het speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning dan in het gewone onderwijs.

Het speciaal onderwijs bestaat uit 4 clusters:

Cluster 1: blinde, slechtziende kinderen. Dit zijn scholen voor visueel gehandicapte kinderen of meervoudig gehandicapte kinderen die slechtziend of blind zijn. De meeste van deze kinderen gaan met speciale begeleiding naar het gewone onderwijs. De overige bezoeken speciale scholen.

Cluster 2: dove, slechthorende kinderen. Dit cluster bestaat uit scholen voor dove en slechthorende kinderen en voor kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden of taalmoeilijkheden. De scholen zijn er ook voor kinderen met communicatieve problemen, zoals bij bepaalde vormen van autisme.

Cluster 3: gehandicapte en langdurig zieke kinderen. Dit zijn scholen voor leerlingen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen. En voor langdurig zieke kinderen en leerlingen met epilepsie.

Cluster 4: kinderen met stoornissen en gedragsproblemen. Dit cluster bestaat uit scholen voor kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen. Ook scholen die verbonden zijn aan pedagogische (kinderkundige) instituten vallen onder dit cluster.

Voortgezet speciaal onderwijs

Leerlingen in het speciaal onderwijs gaan meestal na hun 12e naar het voortgezet speciaal onderwijs. Hier kunnen ze blijven tot hun 20e verjaardag. Het voortgezet speciaal onderwijs werkt met dezelfde clusters.

Speciaal basisonderwijs

Naast het speciaal onderwijs is er het speciaal basisonderwijs. Speciale basisscholen zijn bedoeld voor:

- moeilijk lerende kinderen;
- kinderen met opvoedingsmoeilijkheden;
- alle andere kinderen die speciale ondersteuning en aandacht nodig hebben.

Deze scholen hebben dezelfde kerndoelen als gewone basisscholen, maar de leerlingen krijgen meer tijd om deze te bereiken. De scholen hebben kleinere groepen en meer deskundigen. Leerlingen kunnen tot hun 14e jaar op een school voor speciaal basisonderwijs terecht.

Na het speciaal basisonderwijs gaan leerlingen naar het vmbo, het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs.

Bijlage 2 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 1

Tabel b1.1 Aantal jongeren per 1 oktober 2020 voorlopig³⁰ en groei t.o.v. oktober 2011

	0 t/m 3 jaar	t.o.v. 2011	4 t/m 13 jaar	t.o.v. 2011	14 t/m 17 jaar	t.o.v. 2011	18 t/m 22 jaar	t.o.v. 2011	23 t/m 26 jaar	t.o.v. 2011	totaal 0 t/m 26 jaar	t.o.v. 2011
focuswijken	4.124	-9%	9.346	-2%	3.448	-7%	6.344	-2%	6.470	2%	29.732	-3%
Rotterdam Zuid	10.277	-1%	23.789	7%	8.765	2%	13.660	0%	13.630	4%	70.121	3%
overig Rotterdam	18.370	-7%	44.010	3%	16.800	0%	31.664	2%	31.708	8%	142.552	2%
Rotterdam	28.647	-5%	67.799	4%	25.565	0%	45.324	1%	45.338	7%	212.673	2%
vier grote steden	107.073	-7%	247.673	7%	93.384	13%	162.802	2%	177.489	11%	788.421	5%
Nederland	682.145	-7%	1.840.840	-6%	794.659	1%	1.102.271	6%	880.010	6%	5.299.925	-1%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/OBI

Tabel b1.2 Onderwijsvolgend jongeren per 1 oktober 2020 voorlopig en groei t.o.v. oktober 2011

	4 t/m 13 jaar	groei tov 2011	14 t/m 17 jaar	groei tov 2011	18 t/m 22 jaar	groei tov 2011	23 t/m 26 jaar	groei tov 2011	totaal 4 t/m 26 jaar	groei tov 2011
focuswijken	9.346	-2%	3.394	-6%	4.289	5%	1.872	7%	18.901	0%
Rotterdam Zuid	23.789	7%	8.605	2%	9.112	6%	3.726	6%	45.232	6%
overig Rotterdam	44.010	3%	16.473	0%	23.529	8%	11.073	10%	95.085	4%
Rotterdam	67.799	4%	25.078	1%	32.641	7%	14.799	9%	140.317	5%
vier grote steden	247.673	7%	90.217	13%	117.876	5%	59.607	7%	515.373	8%
Nederland	1.840.840	-6%	776.196	1%	764.601	9%	237.411	9%	3.619.048	-1%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/OBI

Tabel b1.3 Werkende jongeren per oktober 2020 voorlopig en groei t.o.v. oktober 2011

	14 t/m 17 jaar	groei tov 2011	18 t/m 22 jaar	groei tov 2011	23 t/m 26 jaar	groei tov 2011	totaal 14 t/m 26 jaar	groei tov 2011
focuswijken	980	29%	3.823	12%	4.574	16%	9.377	15%
Rotterdam Zuid	2.588	33%	8.153	8%	9.651	12%	20.392	13%
overig Rotterdam	5.352	18%	17.404	1%	22.486	12%	45.242	8%
Rotterdam	7.940	23%	25.557	3%	32.137	12%	65.634	10%
vier grote steden	29.594	34%	89.350	-1%	126.007	14%	244.951	10%
Nederland	332.192	22%	745.526	7%	677.245	7%	1.754.963	9%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/OBI

Tabel b1.4 Onderwijsvolgende en werkende jongeren per 1 oktober 2020 voorlopig en groei t.o.v. oktober 2011

	18 t/m 22 jaar	groei tov 2011	23 t/m 26 jaar	groei tov 2011	totaal 18 t/m 26 jaar	groei tov 2011
focuswijken	2.484	17%	1.203	17%	3.687	17%
Rotterdam Zuid	5.282	14%	2.393	12%	7.675	13%
overig Rotterdam	12.589	6%	6.582	11%	19.171	8%
Rotterdam	17.871	8%	8.975	11%	26.846	9%
vier grote steden	63.196	0%	35.631	3%	98.827	1%
Nederland	501.723	9%	152.986	6%	654.709	9%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/OBI

Tabel b1.5 Geen onderwijsvolgende en niet werkende jongeren per 1 oktober 2020 voorlopig en groei t.o.v. oktober 2011

	18 t/m 22 jaar	groei tov 2011	23 t/m 26 jaar	groei tov 2011	totaal 18 t/m 26 jaar	groei tov 2011
focuswijken	716	-35%	1.227	-26%	1.943	-29%
Rotterdam Zuid	1.677	-23%	2.646	-14%	4.323	-18%
overig Rotterdam	3.320	-16%	4.731	-10%	8.051	-12%
Rotterdam	4.997	-18%	7.377	-11%	12.374	-14%
vier grote steden	18.772	-9%	27.506	-3%	46.278	-5%
Nederland	93.867	-5%	118.340	-1%	212.207	-3%

³⁰ 2020 zijn voorlopige cijfers. De voorlopige cijfers kunnen met name afwijken voor werk omdat de verwerking van de gegevens van zelfstandigen bij de belastingdienst lang duurt.

Bijlage 3 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 3

Tabel b3.1 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar type en woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Type basisonderwijs												
Basisonderwijs												
2011/2012	7.360	95%	17.106	94%	33.061	95%	50.167	95%	180.190	95%	1.509.253	95%
2012/2013	7.301	95%	17.050	94%	33.055	95%	50.105	95%	181.839	96%	1.489.734	95%
2013/2014	7.163	95%	17.023	95%	33.195	95%	50.218	95%	184.068	96%	1.468.234	96%
2014/2015	7.227	95%	17.140	95%	33.495	96%	50.635	95%	186.181	96%	1.448.703	96%
2015/2016	7.258	95%	17.438	95%	33.765	96%	51.203	95%	188.353	96%	1.433.897	96%
2016/2017	7.256	95%	17.692	95%	33.956	96%	51.648	96%	189.208	96%	1.418.723	96%
2017/2018	7.245	95%	17.774	94%	34.065	96%	51.839	95%	189.081	96%	1.406.745	96%
2018/2019	7.225	94%	17.951	94%	34.208	96%	52.159	95%	189.359	96%	1.398.118	96%
2019/2020	7.100	93%	17.933	94%	34.035	96%	51.968	95%	188.381	95%	1.388.904	95%
2020/2021	6.979	93%	17.903	93%	33.613	96%	51.516	95%	186.150	95%	1.378.659	95%
Speciaal basisonderwijs												
2011/2012	244	3,1%	570	3,1%	906	2,6%	1.476	2,8%	4.326	2,3%	41.568	2,6%
2012/2013	196	2,6%	491	2,7%	838	2,4%	1.329	2,5%	4.100	2,2%	39.731	2,5%
2013/2014	179	2,4%	479	2,7%	797	2,3%	1.276	2,4%	3.974	2,1%	37.932	2,5%
2014/2015	181	2,4%	494	2,7%	736	2,1%	1.230	2,3%	3.859	2,0%	36.648	2,4%
2015/2016	176	2,3%	460	2,5%	662	1,9%	1.122	2,1%	3.694	1,9%	34.560	2,3%
2016/2017	171	2,2%	430	2,3%	582	1,6%	1.012	1,9%	3.649	1,9%	33.733	2,3%
2017/2018	174	2,3%	441	2,3%	568	1,6%	1.009	1,9%	3.747	1,9%	33.841	2,3%
2018/2019	186	2,4%	468	2,5%	574	1,6%	1.042	1,9%	4.040	2,0%	34.824	2,4%
2019/2020	206	2,7%	522	2,7%	606	1,7%	1.128	2,1%	4.332	2,2%	35.600	2,4%
2020/2021	224	3,0%	560	2,9%	640	1,8%	1.200	2,2%	4.418	2,3%	35.549	2,5%
Speciaal onderwijs												
2011/2012	170	2,2%	511	2,8%	948	2,7%	1.459	2,7%	4.442	2,4%	34.095	2,2%
2012/2013	170	2,2%	511	2,8%	909	2,6%	1.420	2,7%	4.278	2,2%	33.191	2,1%
2013/2014	167	2,2%	487	2,7%	864	2,5%	1.351	2,6%	4.164	2,2%	31.687	2,1%
2014/2015	166	2,2%	467	2,6%	835	2,4%	1.302	2,4%	4.058	2,1%	30.979	2,0%
2015/2016	194	2,5%	512	2,8%	850	2,4%	1.362	2,5%	4.037	2,1%	29.552	2,0%
2016/2017	210	2,7%	532	2,9%	840	2,4%	1.372	2,5%	4.018	2,0%	29.054	2,0%
2017/2018	239	3,1%	612	3,3%	879	2,5%	1.491	2,7%	4.319	2,2%	29.796	2,0%
2018/2019	269	3,5%	657	3,4%	938	2,6%	1.595	2,9%	4.514	2,3%	30.791	2,1%
2019/2020	288	3,8%	709	3,7%	943	2,7%	1.652	3,0%	4.669	2,4%	31.986	2,2%
2020/2021	297	4,0%	722	3,8%	905	2,6%	1.627	3,0%	4.801	2,5%	32.473	2,2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.2a Hoogst voltooid opleidingsniveau ouders van alle leerlingen in het basisonderwijs, naar woongebied, 1 oktober

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Opleidingsniveau ouders, 2017												
t/m mbo-1	2.232	30,8%	4.685	26,4%	5.712	16,8%	10.397	20,1%	33.204	17,6%	147.354	10,5%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	2.992	41,3%	7.485	42,1%	10.396	30,5%	17.881	34,5%	50.004	26,4%	415.452	29,5%
hoger onderwijs	1.310	18,1%	3.973	22,4%	15.008	44,1%	18.981	36,6%	86.537	45,8%	665.543	47,3%
onbekend	711	9,8%	1.631	9,2%	2.949	8,7%	4.580	8,8%	19.336	10,2%	178.396	12,7%
Opleidingsniveau ouders, 2018												
t/m mbo-1	1.941	27%	4.192	23%	5.153	15%	9.345	18%	30.133	16%	135.508	10%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	3.075	43%	7.635	43%	10.573	31%	18.208	35%	50.247	27%	416.990	30%
hoger onderwijs	1.470	20%	4.388	24%	15.607	46%	19.995	38%	89.311	47%	687.287	49%
onbekend	739	10%	1.736	10%	2.875	8%	4.611	9%	19.668	10%	158.333	11%
Opleidingsniveau ouders, 2019												
t/m mbo-1	1.832	26%	3.954	22%	4.768	14%	8.722	17%	28.073	15%	126.226	9%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	3.044	43%	7.741	43%	10.572	31%	18.313	35%	50.570	27%	423.291	30%
hoger onderwijs	1.475	21%	4.505	25%	15.923	47%	20.428	39%	90.012	48%	696.059	50%
onbekend	749	11%	1.733	10%	2.772	8%	4.505	9%	19.726	10%	143.328	10%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.2b Hoogst voltooid opleidingsniveau ouders van leerlingen groep 8 in het basisonderwijs, naar woongebied, 1 oktober

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Opleidingsniveau ouders, 2017												
t/m mbo-1	295	37,9%	615	32,9%	763	20,1%	1.378	24,3%	4.404	21,2%	19.066	11,1%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	274	35,2%	732	39,1%	1.030	27,1%	1.762	31,1%	5.153	24,8%	46.118	26,8%
hoger onderwijs	130	16,7%	358	19,1%	1.577	41,6%	1.935	34,2%	8.988	43,2%	77.823	45,3%
onbekend	79	10,2%	165	8,8%	424	11,2%	589	10,4%	2.262	10,9%	28.905	16,8%
Opleidingsniveau ouders, 2018												
t/m mbo-1	264	33%	522	27%	704	18%	1.226	21%	4.175	19%	18.402	11%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	328	40%	793	41%	1.166	30%	1.959	34%	5.540	26%	47.122	27%
hoger onderwijs	147	18%	428	22%	1.635	42%	2.063	36%	9.589	44%	80.887	47%
onbekend	72	9%	174	9%	382	10%	556	10%	2.382	11%	25.815	15%
Opleidingsniveau ouders, 2019												
t/m mbo-1	220	27%	482	24%	639	16%	1.121	19%	3.852	17%	17.387	10%
mbo-2 t/m 4, havo, vwo	328	41%	809	41%	1.179	29%	1.988	33%	5.716	26%	48.984	28%
hoger onderwijs	166	21%	493	25%	1.839	46%	2.332	39%	10.399	47%	84.229	48%
onbekend	95	12%	212	11%	380	9%	592	10%	2.309	10%	23.501	13%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.3 Advies groep 8 basisonderwijs voor vervolgonderwijs, naar type en woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
tot en met vmbo basis	120	15%	275	15%	362	10%	637	11%	1.995	10%	12.649	7%
vmbo kader	142	18%	331	18%	502	13%	833	15%	2.715	14%	21.641	12%
vmbo gl/tl	231	29%	528	28%	904	24%	1.432	25%	4.120	21%	42.056	24%
havo/vwo	302	38%	730	39%	2.040	54%	2.770	49%	10.588	55%	100.681	57%
2012/2013												
tot en met vmbo basis	135	17%	304	16%	404	11%	708	13%	2.246	11%	14.080	8%
vmbo kader	132	17%	308	16%	473	13%	781	14%	2.785	14%	23.746	13%
vmbo gl/tl	236	30%	551	29%	918	25%	1.469	26%	4.294	21%	45.113	24%
havo/vwo	294	37%	709	38%	1.934	52%	2.643	47%	10.796	54%	102.472	55%
2013/2014												
tot en met vmbo basis	154	21%	321	19%	393	10%	714	13%	2.300	11%	15.142	8%
vmbo kader	119	16%	296	17%	528	14%	824	15%	2.878	14%	24.979	14%
vmbo gl/tl	220	30%	482	28%	901	23%	1.383	25%	4.092	20%	44.770	24%
havo/vwo	238	33%	627	36%	2.024	53%	2.651	48%	11.208	55%	99.448	54%
2014/2015												
tot en met vmbo basis	174	23%	391	22%	427	11%	818	14%	2.504	12%	15.627	8%
vmbo kader	150	20%	333	18%	515	13%	848	15%	2.957	14%	25.649	14%
vmbo gl/tl	193	25%	459	25%	1005	26%	1.464	26%	4.081	20%	45.049	24%
havo/vwo	252	33%	629	35%	1.941	50%	2.570	45%	11.267	54%	98.859	53%
2015/2016												
tot en met vmbo basis	149	18%	337	17%	325	9%	662	12%	2.160	10%	13.814	8%
vmbo kader	142	17%	308	16%	554	15%	862	15%	2.878	14%	24.287	13%
vmbo gl/tl	199	24%	484	25%	853	22%	1.337	23%	4.014	19%	42.152	23%
havo/vwo	333	40%	811	42%	2.060	54%	2.871	50%	11.945	57%	100.499	56%
2016/2017												
tot en met vmbo basis	105	13%	240	12%	323	8%	563	10%	1.981	9%	12.074	7%
vmbo kader	145	19%	305	16%	497	13%	802	14%	2.724	13%	22.231	13%
vmbo gl/tl	204	26%	468	24%	800	21%	1.268	22%	3.890	18%	38.258	22%
havo/vwo	328	42%	908	47%	2.242	58%	3.150	54%	12.693	60%	103.326	59%
2017/2018												
tot en met vmbo basis	137	17%	289	15%	316	8%	605	11%	1.860	9%	11.653	7%
vmbo kader	143	18%	306	16%	485	13%	791	14%	2.691	13%	21.916	13%
vmbo gl/tl	185	24%	452	24%	722	19%	1.174	21%	3.608	17%	36.860	21%
havo/vwo	319	41%	823	44%	2.271	60%	3.094	55%	12.648	61%	101.483	59%
2018/2019												
tot en met vmbo basis	120	15%	274	15%	263	7%	537	9%	1.645	8%	10.930	6%
vmbo kader	141	18%	322	17%	523	14%	845	15%	2.767	13%	21.924	13%
vmbo gl/tl	219	27%	493	26%	803	21%	1.296	23%	3.970	19%	37.714	22%
havo/vwo	318	40%	800	42%	2.242	59%	3.042	53%	12.906	61%	99.612	59%
2019/2020												
tot en met vmbo basis	143	18%	334	17%	351	9%	685	12%	1.956	9%	12.841	7%
vmbo kader	169	21%	415	21%	557	14%	972	16%	3.063	14%	24.503	14%
vmbo gl/tl	204	25%	467	24%	844	21%	1.311	22%	4.239	19%	39.752	23%
havo/vwo	289	36%	767	39%	2.199	56%	2.966	50%	12.509	57%	95.117	55%
2020/2021												
tot en met vmbo basis	81	11%	221	11%	226	6%	447	8%	1.379	6%	10.250	6%
vmbo kader	130	17%	325	17%	486	12%	811	14%	2.645	12%	22.081	13%
vmbo gl/tl	207	28%	527	27%	917	23%	1.444	24%	4.053	18%	37.962	22%
havo/vwo	328	44%	882	45%	2.374	59%	3.256	55%	13.835	63%	103.071	59%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.4a Schooladvies groep 8 basisonderwijs, naar opleidingsniveau ouders en woongebied in 2018/2019

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Opleidingsniveau ouders												
totaal	798		1.889		3.831		5.720		21.287		170.179	
tot en met vmbo bl	120	15%	274	15%	263	7%	537	9%	1.645	8%	10.930	6%
vmbo kl	141	18%	322	17%	523	14%	845	15%	2.767	13%	21.924	13%
vmbo gl/tl	219	27%	493	26%	803	21%	1.296	23%	3.969	19%	37.713	22%
havo/vwo	318	40%	800	42%	2.242	59%	3.042	53%	12.906	61%	99.612	59%
maximaal niveau mbo 1	268		530		707		1.237		4.185		18.406	
tot en met vmbo bl	52	19%	101	19%	102	14%	203	16%	644	15%	2.933	16%
vmbo kl	55	21%	110	21%	163	23%	273	22%	935	22%	4.118	22%
vmbo gl/tl	77	29%	142	27%	181	26%	323	26%	1.007	24%	4.893	27%
havo/vwo	84	31%	177	33%	261	37%	438	35%	1.599	38%	6.462	35%
mbo 2- 4 tot en met vwo	313		772		1.141		1.913		5.474		46.803	
tot en met vmbo bl	49	16%	127	16%	99	9%	226	12%	589	11%	4.230	9%
vmbo kl	58	19%	142	18%	214	19%	356	19%	1.025	19%	8.738	19%
vmbo gl/tl	95	30%	216	28%	319	28%	535	28%	1.348	25%	12.763	27%
havo/vwo	111	35%	287	37%	509	45%	796	42%	2.512	46%	21.072	45%
hbo/wo	147		418		1.613		2.031		9.379		79.366	
tot en met vmbo bl	x	x	17	4%	24	1%	41	2%	146	2%	1.549	2%
vmbo kl	x	x	36	9%	94	6%	130	6%	424	5%	4.783	6%
vmbo gl/tl	30	20%	94	22%	210	13%	304	15%	1.126	12%	13.329	17%
havo/vwo	97	66%	271	65%	1.285	80%	1.556	77%	7.683	82%	59.705	75%
onbekend	70		169		370		539		2.249		25.604	
tot en met vmbo bl	x	x	29	17%	38	10%	67	12%	266	12%	2.218	9%
vmbo kl	x	x	34	20%	52	14%	86	16%	383	17%	4.285	17%
vmbo gl/tl	17	24%	41	24%	93	25%	134	25%	488	22%	6.728	26%
havo/vwo	26	37%	65	38%	187	51%	252	47%	1.112	49%	12.373	48%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.4b Schooladvies groep 8 basisonderwijs, naar opleidingsniveau ouders en woongebied in 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Opleidingsniveau ouders												
totaal	805		1.983		3.951		5.934		21.767		172.213	
tot en met vmbo bl	143	18%	334	17%	351	9%	685	12%	1.956	9%	12.841	7%
vmbo kl	169	21%	415	21%	557	14%	972	16%	3.063	14%	24.503	14%
vmbo gl/tl	204	25%	467	24%	844	21%	1.311	22%	4.239	19%	39.752	23%
havo/vwo	289	36%	767	39%	2.199	56%	2.966	50%	12.509	57%	95.117	55%
maximaal niveau mbo 1	219		479		631		1.110		3.770		17.135	
tot en met vmbo bl	53	24%	106	22%	122	19%	228	21%	719	19%	3.083	18%
vmbo kl	44	20%	116	24%	158	25%	274	25%	971	26%	4.283	25%
vmbo gl/tl	67	31%	128	27%	161	26%	289	26%	913	24%	4.503	26%
havo/vwo	55	25%	129	27%	190	30%	319	29%	1.167	31%	5.266	31%
mbo 2- 4 tot en met vwo	328		805		1.167		1.972		5.625		48.592	
tot en met vmbo bl	51	16%	138	17%	142	12%	280	14%	716	13%	5.334	11%
vmbo kl	81	25%	200	25%	246	21%	446	23%	1.183	21%	9.979	21%
vmbo gl/tl	81	25%	200	25%	326	28%	526	27%	1.433	25%	13.618	28%
havo/vwo	115	35%	267	33%	453	39%	720	37%	2.293	41%	19.661	40%
hbo/wo	165		490		1.800		2.290		10.258		83.672	
tot en met vmbo bl	12	7%	36	7%	43	2%	79	3%	220	2%	2.101	3%
vmbo kl	25	15%	61	12%	102	6%	163	7%	577	6%	6.064	7%
vmbo gl/tl	38	23%	97	20%	272	15%	369	16%	1.413	14%	15.508	19%
havo/vwo	90	55%	296	60%	1.383	77%	1.679	73%	8.048	78%	59.999	72%
onbekend	93		209		353		562		2.114		22.814	
tot en met vmbo bl	27	29%	54	26%	44	12%	98	17%	301	14%	2.323	10%
vmbo kl	19	20%	38	18%	51	14%	89	16%	332	16%	4.177	18%
vmbo gl/tl	18	19%	42	20%	85	24%	127	23%	480	23%	6.123	27%
havo/vwo	29	31%	75	36%	173	49%	248	44%	1.001	47%	10.191	45%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.5 Herziene adviezen groep 8 basisonderwijs voor vervolgonderwijs naar woongebied*

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2015/2016												
tot en met vmbo basis	x	x	x	x	x	x	x	x	19	1%	75	1%
vmbo kader	12	8%	41	13%	37	7%	78	9%	212	7%	1.051	4%
vmbo gl/tl	44	22%	94	19%	102	12%	196	15%	519	13%	3.267	8%
havo/vwo	64	19%	145	18%	265	13%	410	14%	1.324	11%	8.128	8%
2016/2017												
tot en met vmbo basis	x	x	x	x	x	x	x	x	16	1%	74	1%
vmbo kader	x	x	x	x	x	x	x	x	211	8%	1.094	5%
vmbo gl/tl	26	13%	90	19%	97	12%	187	15%	504	13%	3.442	9%
havo/vwo	73	22%	196	22%	298	13%	494	16%	1.510	12%	9.383	9%
2017/2018												
tot en met vmbo basis	x	x	x	x	x	x	x	x	22	1%	105	1%
vmbo kader	30	21%	50	16%	51	11%	101	13%	287	11%	1.139	5%
vmbo gl/tl	47	26%	104	23%	102	14%	206	18%	546	15%	3.247	9%
havo/vwo	87	27%	180	22%	367	16%	547	18%	1.723	14%	9.302	9%
2018/2019												
tot en met vmbo basis	x	x	x	x	10	4%	17	3%	50	3%	184	2%
vmbo kader	43	30%	81	25%	121	23%	202	24%	510	18%	2.082	9%
vmbo gl/tl	82	37%	146	30%	174	22%	320	25%	761	19%	4.438	12%
havo/vwo	102	32%	210	26%	368	16%	578	19%	1.847	14%	10.808	11%
2020/2021												
tot en met vmbo basis	x	x	x	x	x	x	17	4%	53	4%	155	2%
vmbo kader	33	25%	66	20%	47	10%	113	14%	449	17%	2.089	9%
vmbo gl/tl	57	28%	138	26%	111	12%	249	17%	574	14%	4.006	11%
havo/vwo	68	21%	172	20%	313	13%	485	15%	1.841	13%	11.265	11%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), * In het schooljaar 2019/2020 waren er geen herziene adviezen. De eindtoets is dat schooljaar vanwege de coronapandemie niet afgenomen.

Tabel b3.6 Verzuim in het regulier basisonderwijs naar woongebied (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012 bo								
groep 1	35	3,9%	55	2,8%	58	1,5%	113	2,0%
groep 2	33	3,0%	75	3,0%	88	2,0%	163	2,4%
groep 3	26	2,6%	56	2,4%	80	1,8%	136	2,0%
groep 4	30	3,1%	60	2,7%	68	1,6%	128	1,9%
groep 5	22	2,5%	47	2,2%	65	1,6%	112	1,8%
groep 6	24	2,7%	45	2,3%	61	1,5%	106	1,7%
groep 7	21	2,4%	37	1,9%	59	1,5%	96	1,6%
groep 8	x	.	22	1,1%	44	1,1%	66	1,1%
2012/2013 bo								
groep 1	22	2,4%	55	2,7%	54	1,3%	109	1,8%
groep 2	29	2,8%	62	2,6%	98	2,2%	160	2,4%
groep 3	32	3,3%	63	2,8%	78	1,8%	141	2,1%
groep 4	20	2,2%	61	2,8%	68	1,6%	129	2,0%
groep 5	29	3,1%	57	2,6%	64	1,5%	121	1,9%
groep 6	25	3,0%	47	2,3%	49	1,2%	96	1,6%
groep 7	18	2,1%	37	1,9%	59	1,5%	96	1,6%
groep 8	16	2,0%	35	1,8%	46	1,2%	81	1,4%
2014/2015 bo								
groep 1	30	3,4%	47	2,2%	36	0,9%	83	1,4%
groep 2	29	2,7%	55	2,2%	51	1,0%	106	1,4%
groep 3	31	3,2%	56	2,4%	48	1,1%	104	1,5%
groep 4	28	3,0%	66	3,1%	46	1,1%	112	1,7%
groep 5	23	2,6%	49	2,4%	31	0,8%	80	1,3%
groep 6	29	3,4%	48	2,3%	42	1,1%	90	1,5%
groep 7	16	1,8%	39	1,9%	28	0,7%	67	1,1%
groep 8	15	1,9%	29	1,6%	38	1,0%	67	1,2%
2016/2017 bo								
groep 1	38	4,0%	59	2,7%	35	0,9%	94	1,5%
groep 2	33	3,1%	81	3,0%	50	1,0%	131	1,7%
groep 3	20	2,0%	51	2,1%	80	1,7%	131	1,8%
groep 4	23	2,6%	53	2,3%	53	1,2%	106	1,6%
groep 5	23	2,6%	46	2,1%	60	1,4%	106	1,7%
groep 6	22	2,5%	42	2,1%	31	0,8%	73	1,2%
groep 7	17	2,1%	47	2,4%	33	0,8%	80	1,4%
groep 8	15	1,9%	35	1,8%	41	1,1%	76	1,3%
2018/2019 bo								
groep 1	26	2,8%	50	2,3%	36	0,9%	86	1,4%
groep 2	33	3,4%	72	2,9%	69	1,5%	141	2,0%
groep 3	29	2,9%	69	2,8%	91	2,0%	160	2,3%
groep 4	26	2,8%	54	2,2%	52	1,1%	106	1,5%
groep 5	28	3,1%	60	2,7%	57	1,3%	117	1,8%
groep 6	24	2,9%	52	2,5%	36	0,8%	88	1,4%
groep 7	25	2,9%	53	2,5%	37	0,9%	90	1,4%
groep 8	15	1,8%	34	1,8%	33	0,8%	67	1,2%
2019/2020 bo								
groep 1	x	x	x	x	x	x	25	0,4%
groep 2	12	1,2%	25	1,0%	21	0,4%	46	0,6%
groep 3	12	1,3%	31	1,3%	30	0,7%	61	0,9%
groep 4	x	x	16	0,7%	21	0,5%	37	0,6%
groep 5	x	x	x	x	x	x	34	0,5%
groep 6	10	1,1%	21	1,0%	20	0,5%	41	0,6%
groep 7	x	x	15	0,7%	20	0,5%	35	0,6%
groep 8	x	x	20	1,0%	20	0,5%	40	0,7%

Bron: SSB/gemeente Rotterdam, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bijlage 4 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 4

Tabel b4.1 Leerlingen in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs naar woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
voortgezet onderwijs												
2011/2012	4.092	95%	9.558	95%	19.827	96%	29.385	96%	98.608	96%	941.958	96%
2012/2013	4.108	96%	9.630	95%	20.001	96%	29.631	96%	100.892	96%	954.335	96%
2013/2014	4.091	95%	9.671	95%	20.051	96%	29.722	95%	103.413	96%	967.581	96%
2014/2015	4.107	95%	9.668	94%	20.367	96%	30.035	95%	105.989	96%	978.726	96%
2015/2016	4.094	95%	9.721	95%	20.445	96%	30.166	95%	108.392	96%	987.610	96%
2016/2017	4.085	95%	9.783	95%	20.661	96%	30.444	95%	110.289	96%	987.506	96%
2017/2018	4.094	95%	10.063	95%	20.710	96%	30.773	96%	112.483	96%	978.997	96%
2018/2019	4.030	95%	9.982	95%	20.661	96%	30.643	96%	113.337	96%	961.703	96%
2019/2020	3.976	95%	9.961	95%	20.647	96%	30.608	96%	114.563	96%	944.069	96%
2020/2021	3.981	95%	9.977	94%	20.541	96%	30.518	96%	115.294	97%	921.622	96%
voortgezet speciaal onderwijs												
2011/2012	205	5%	521	5%	777	4%	1.298	4%	4.018	4%	35.720	4%
2012/2013	190	4%	509	5%	794	4%	1.303	4%	3.963	4%	36.848	4%
2013/2014	197	5%	547	5%	874	4%	1.421	5%	4.295	4%	39.209	4%
2014/2015	225	5%	595	6%	885	4%	1.480	5%	4.337	4%	39.700	4%
2015/2016	226	5%	560	5%	898	4%	1.458	5%	4.263	4%	38.397	4%
2016/2017	233	5%	559	5%	883	4%	1.442	5%	4.267	4%	37.764	4%
2017/2018	233	5%	557	5%	884	4%	1.441	4%	4.266	4%	37.770	4%
2018/2019	209	5%	557	5%	810	4%	1.367	4%	4.168	4%	36.899	4%
2019/2020	201	5%	560	5%	784	4%	1.344	4%	4.217	4%	37.011	4%
2020/2021	214	5%	585	6%	789	4%	1.374	4%	4.141	3%	36.835	4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.2 Aantal leerlingen en aandeel van het totaal aantal vo leerlingen in het praktijkonderwijs naar woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
praktijkonderwijs												
2011/2012	285	7%	613	6%	847	4%	1.460	5%	4.092	4%	26.529	3%
2012/2013	307	7%	646	6%	825	4%	1.571	5%	4.196	4%	27.347	3%
2013/2014	303	7%	662	6%	852	4%	1.514	5%	4.358	4%	28.384	3%
2014/2015	307	7%	646	6%	854	4%	1.500	5%	4.483	4%	29.057	3%
2015/2016	330	8%	692	7%	890	4%	1.582	5%	4.663	4%	29.540	3%
2016/2017	331	8%	714	7%	930	4%	1.644	5%	4.756	4%	29.568	3%
2017/2018	328	8%	699	7%	927	4%	1.626	5%	4.726	4%	29.367	3%
2018/2019	307	7%	681	6%	963	4%	1.644	5%	4.692	4%	29.057	3%
2019/2020	307	7%	695	7%	931	4%	1.626	5%	4.631	4%	29.090	3%
2020/2021	311	7%	704	7%	915	4%	1.619	5%	4.622	4%	29.464	3%

Tabel b4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar geslacht en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen	388		1.023		2.062		3.085		11.343		94.563	
vmbo basis	91	23%	219	21%	181	9%	400	13%	1.244	11%	9.320	10%
vmbo kader	78	20%	211	21%	343	17%	554	18%	1.669	15%	14.626	15%
vmbo gl/tl	98	25%	281	27%	554	27%	835	27%	2.736	24%	26.003	27%
derde brugjaar	22	6%	38	4%	67	3%	105	3%	506	4%	2.681	3%
havo	57	15%	152	15%	432	21%	584	19%	2.509	22%	21.629	23%
vwo	42	11%	122	12%	485	24%	607	20%	2.679	24%	20.304	21%
Vrouwen	416		987		1.999		2.986		11.082		91.948	
vmbo basis	84	20%	164	17%	166	8%	330	11%	1.002	9%	6.570	7%
vmbo kader	76	18%	180	18%	260	13%	440	15%	1.385	12%	12.406	13%
vmbo gl/tl	137	33%	326	33%	534	27%	860	29%	2.598	23%	24.752	27%
derde brugjaar	23	6%	43	4%	76	4%	119	4%	586	5%	3.253	4%
havo	67	16%	160	16%	417	21%	577	19%	2.437	22%	22.119	24%
vwo	29	7%	114	12%	546	27%	660	22%	3.074	28%	22.848	25%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.4 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar jaar en woongebied (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012	855		2.013		4.193		6.206		20.340		194.437	
vmbo basis	227	27%	499	25%	632	15%	1.131	18%	3.240	16%	22.457	12%
vmbo kader	178	21%	407	20%	588	14%	995	16%	3.070	15%	28.392	15%
vmbo gl/tl	251	29%	555	28%	1.326	32%	1.881	30%	5.249	26%	52.756	27%
havo	124	15%	327	16%	869	21%	1.196	19%	4.396	22%	47.884	25%
vwo	75	9%	225	11%	778	19%	1.003	16%	4.385	22%	42.948	22%
2013/2014	857		2.049		4.240		6.289		21.328		201.435	
vmbo basis	212	25%	494	24%	564	13%	1.058	17%	3.094	15%	22.064	11%
vmbo kader	179	21%	416	20%	720	17%	1.136	18%	3.377	16%	29.943	15%
vmbo gl/tl	274	32%	629	31%	1.255	30%	1.884	30%	5.480	26%	56.251	28%
havo	125	15%	307	15%	892	21%	1.199	19%	4.801	23%	50.306	25%
vwo	67	8%	203	10%	809	19%	1.012	16%	4.576	21%	42.871	21%
2015/2016	882		2.049		4.134		6.183		22.128		205.423	
vmbo basis	201	23%	416	20%	521	13%	937	15%	3.197	14%	22.477	11%
vmbo kader	176	20%	435	21%	619	15%	1.054	17%	3.223	15%	30.420	15%
vmbo gl/tl	273	31%	598	29%	1.263	31%	1.861	30%	5.627	25%	58.366	28%
havo	140	16%	324	16%	874	21%	1.198	19%	5.037	23%	49.863	24%
vwo	92	10%	276	13%	857	21%	1.133	18%	5.044	23%	44.297	22%
2017/2018	826		2.054		4.181		6.235		22.568		202.975	
vmbo basis	187	23%	414	20%	442	11%	856	14%	2.851	13%	19.781	10%
vmbo kader	171	21%	455	22%	630	15%	1.085	17%	3.104	14%	29.914	15%
vmbo gl/tl	237	29%	579	28%	1.231	29%	1.810	29%	5.582	25%	56.878	28%
derde brugjaar	72	9%	116	6%	143	3%	259	4%	823	4%	5.202	3%
havo	83	10%	260	13%	854	20%	1.114	18%	4.819	21%	46.050	23%
vwo	76	9%	230	11%	881	21%	1.111	18%	5.389	24%	45.150	22%
2018/2019	843		2.088		4.204		6.292		22.774		198.476	
vmbo basis	173	21%	409	20%	420	10%	829	13%	2.661	12%	18.603	9%
vmbo kader	164	19%	409	20%	663	16%	1.072	17%	3.161	14%	29.294	15%
vmbo gl/tl	230	27%	587	28%	1.281	30%	1.868	30%	5.564	24%	55.568	28%
derde brugjaar	71	8%	135	6%	191	5%	326	5%	1.009	4%	5.479	3%
havo	112	13%	289	14%	779	19%	1.068	17%	4.922	22%	44.742	23%
vwo	93	11%	259	12%	870	21%	1.129	18%	5.457	24%	44.790	23%

2019/2020	843		2.109		4.236		6.345		23.279		193.075	
vmbo basis	144	17%	351	17%	380	9%	731	12%	2.541	11%	17.176	9%
vmbo kader	190	23%	432	20%	633	15%	1.065	17%	3.119	13%	28.336	15%
vmbo gl/tl	266	32%	647	31%	1.298	31%	1.945	31%	5.851	25%	53.680	28%
derde brugjaar	50	6%	85	4%	235	6%	320	5%	1.086	5%	5.580	3%
havo	109	13%	327	16%	787	19%	1.114	18%	4.864	21%	44.412	23%
vwo	84	10%	267	13%	903	21%	1.170	18%	5.818	25%	43.891	23%
2020/2021	804		2.010		4.061		6.071		22.425		186.511	
vmbo basis	175	22%	383	19%	347	9%	730	12%	2.246	10%	15.890	9%
vmbo kader	154	19%	391	19%	603	15%	994	16%	3.054	14%	27.032	14%
vmbo gl/tl	235	29%	607	30%	1.088	27%	1.695	28%	5.334	24%	50.755	27%
derde brugjaar	45	6%	81	4%	143	4%	224	4%	1.092	5%	5.934	3%
havo	124	15%	312	16%	849	21%	1.161	19%	4.946	22%	43.748	23%
vwo	71	9%	236	12%	1.031	25%	1.267	21%	5.753	26%	43.152	23%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.5 Profiel van leerlingen in leerjaar 3 van het vmbo-basis, kader en gemengde leerweg naar woongebied, en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2019/2020 vmbo-basisberoeps												
Techniekprofiel	22	17%	50	15%	82	22%	132	19%	439	18%	3.842	23%
Algemeen profiel	109	83%	279	85%	297	78%	576	81%	1.974	82%	12.943	77%
bouwen, wonen en interieur	x		x		x		x		x		x	
produceren, installeren en energie	10	8%	21	6%	41	11%	62	9%	199	8%	1.685	10%
mobiliteit en transport	x		x		x		x		x		x	
media, vormgeving en ict	x		x		x		x		x		x	
maritiem en techniek	10	8%	20	6%	19	5%	39	6%	40	2%	81	0%
zorg en welzijn	69	53%	150	46%	106	28%	256	36%	683	28%	4.200	25%
economie en ondernemen	26	20%	55	17%	45	12%	100	14%	364	15%	1.831	11%
horeca, bakkerij en recreatie	x		x		x		x		x		x	
dienstverlening en producten	11	8%	53	16%	106	28%	159	22%	556	23%	3.429	20%
groen	x		18	5%	11	3%	29	4%	268	11%	2.596	15%
vmbo-kaderberoeps												
Techniekprofiel	36	19%	85	20%	133	21%	218	21%	537	17%	6.160	22%
Algemeen profiel	149	81%	339	80%	500	79%	839	79%	2.574	83%	21.995	78%
bouwen, wonen en interieur	x		x		x		x		x		x	
produceren, installeren en energie	16	9%	31	7%	48	8%	79	7%	189	6%	2.533	9%
mobiliteit en transport	x		x		x		x		x		x	
media, vormgeving en ict	10	5%	24	6%	38	6%	62	6%	217	7%	906	3%
maritiem en techniek	x		23	5%	33	5%	56	5%	57	2%	103	0%
zorg en welzijn	72	39%	140	33%	161	25%	301	28%	744	24%	7.090	25%
economie en ondernemen	60	32%	130	31%	135	21%	265	25%	791	25%	3.917	14%
horeca, bakkerij en recreatie	x		x		x		x		x		x	
dienstverlening en producten	13	7%	56	13%	150	24%	206	19%	689	22%	6.413	23%
groen	x		x		x		x		x		x	
vmbo-gemengd												
Techniekprofiel	16	15%	39	18%	57	36%	96	26%	203	25%	1.455	9%
Algemeen profiel	89	85%	177	82%	102	64%	279	74%	609	75%	13.988	91%
bouwen, wonen en interieur	x		x		x		x		x		x	
produceren, installeren en energie	x		x		x		x		x		x	
mobiliteit en transport	x		x		x		x		x		x	
media, vormgeving en ict	x		13	6%	30	19%	43	11%	122	15%	326	2%
maritiem en techniek	x		16	7%	26	16%	42	11%	42	5%	85	1%
zorg en welzijn	35	33%	61	28%	21	13%	82	22%	123	15%	1.495	10%
economie en ondernemen	54	51%	109	50%	27	17%	136	36%	177	22%	1.193	8%
horeca, bakkerij en recreatie	x		x		x		x		x		x	
dienstverlening en producten	x		x		x		51	14%	208	26%	9.004	58%
groen	x		x		x		10	3%	91	11%	2.087	14%

2020/2021 vmbo-basisberoeps												
Techniekprofiel	24	15%	58	16%	60	17%	118	17%	404	19%	3.651	23%
Algemeen profiel	139	85%	296	84%	287	83%	583	83%	1.709	81%	11.949	77%
bouwen, wonen en interieur	x		x		x		x		x		1.130	7%
produceren, installeren en energie	14	9%	27	8%	27	8%	54	8%	189	9%	1.549	10%
mobiliteit en transport	x		x		x		x		x		608	4%
media, vormgeving en ict	x		x		x		x		x		297	2%
maritiem en techniek	x		17	5%	13	4%	30	4%	30	1%	67	0%
zorg en welzijn	94	58%	177	50%	115	33%	292	42%	640	30%	4.097	26%
economie en ondernemen	27	17%	63	18%	39	11%	102	15%	295	14%	1.499	10%
horeca, bakkerij en recreatie	x		11	3%	21	6%	32	5%	97	5%	774	5%
dienstverlening en producten	12	7%	38	11%	103	30%	141	20%	452	21%	3.162	20%
groen	x		x		x		16	2%	225	11%	2.417	15%
vmbo-kaderberoeps												
Techniekprofiel	36	24%	81	21%	143	24%	224	23%	511	17%	6.009	22%
Algemeen profiel	113	76%	297	79%	459	76%	756	77%	2.529	83%	20.887	78%
bouwen, wonen en interieur	x		x		x		x		x		1.837	7%
produceren, installeren en energie	13	9%	24	6%	36	6%	60	6%	184	6%	2.379	9%
mobiliteit en transport	x		x		x		x		x		841	3%
media, vormgeving en ict	x		19	5%	36	6%	55	6%	181	6%	807	3%
maritiem en techniek	11	7%	31	8%	55	9%	86	9%	87	3%	145	1%
zorg en welzijn	66	44%	140	37%	151	25%	291	30%	697	23%	6.903	26%
economie en ondernemen	35	23%	107	28%	118	20%	225	23%	696	23%	3.440	13%
horeca, bakkerij en recreatie	x		x		x		x		95	3%	1.330	5%
dienstverlening en producten	10	7%	30	8%	147	24%	177	18%	813	27%	6.027	22%
groen	x		x		x		32	3%	228	8%	3.187	12%
vmbo-gemengd												
Techniekprofiel	x		24	13%	51	35%	75	23%	204	26%	1.631	11%
Algemeen profiel	70	x	155	87%	96	65%	251	77%	589	74%	13.133	89%
bouwen, wonen en interieur	x		x		x		x		x		491	3%
produceren, installeren en energie	x		x		x		x		x		580	4%
mobiliteit en transport	x		x		x		x		x		126	1%
media, vormgeving en ict	x		x		x		33	10%	152	19%	358	2%
maritiem en techniek	x		12	7%	23	16%	35	11%	37	5%	76	1%
zorg en welzijn	20	x	48	27%	14	10%	62	19%	144	18%	1.716	12%
economie en ondernemen	39	x	78	44%	12	8%	90	28%	139	18%	1.219	8%
horeca, bakkerij en recreatie	x		x		x		x		x		256	2%
dienstverlening en producten	11	x	21	12%	64	44%	85	26%	200	25%	7.748	52%
groen	x		x		x		14	4%	96	12%	2.194	15%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.6 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar woongebied en jaar (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
Geen advies bepaald	572	62%	1.216	57%	2.414	55%	3.630	56%	12.614	60%	112.662	56%
Lager dan advies	77	22%	196	21%	328	17%	524	18%	1.405	16%	12.615	15%
Gelijk aan advies	225	65%	636	68%	1.401	72%	2.037	71%	6.119	71%	64.754	75%
Hoger dan advies	43	12%	101	11%	208	11%	309	11%	1.037	12%	9.515	11%
2013/2014												
Geen advies bepaald	158	17%	336	16%	593	14%	929	14%	3.781	17%	29.582	14%
Lager dan advies	187	25%	462	25%	641	17%	1.103	20%	3.343	18%	28.395	16%
Gelijk aan advies	504	67%	1.229	67%	2.790	73%	4.019	71%	13.368	73%	132.705	75%
Hoger dan advies	61	8%	136	7%	367	10%	503	9%	1.695	9%	16.323	9%
2015/2016												
Geen advies bepaald	92	10%	198	9%	292	7%	490	8%	2.014	9%	15.307	7%
Lager dan advies	179	21%	423	21%	659	16%	1.082	18%	3.551	17%	29.624	15%
Gelijk aan advies	580	68%	1.349	68%	2.967	74%	4.316	72%	15.457	74%	146.981	75%
Hoger dan advies	90	11%	205	10%	384	10%	589	10%	2.004	10%	19.510	10%
2017/2018												
Geen advies bepaald	140	16%	250	11%	355	8%	605	9%	2.109	9%	12.710	6%
Lager dan advies	140	19%	352	18%	580	14%	932	16%	2.830	13%	25.631	13%
Gelijk aan advies	472	63%	1.262	65%	2.860	71%	4.122	69%	15.959	75%	145.652	74%
Hoger dan advies	142	19%	333	17%	579	14%	912	15%	2.620	12%	24.681	13%
2018/2019												
Geen advies bepaald	142	16%	284	13%	398	9%	682	10%	2.397	10%	12.669	6%
Lager dan advies	111	15%	288	15%	583	15%	871	15%	2.823	13%	25.786	13%
Gelijk aan advies	572	75%	1.429	74%	3.055	76%	4.484	75%	16.460	77%	144.927	76%
Hoger dan advies	82	11%	217	11%	370	9%	587	10%	2.056	10%	20.718	11%
2019/2020												
Geen advies bepaald	117	13%	242	11%	446	10%	688	10%	2.541	11%	13.054	7%
Lager dan advies	136	18%	333	17%	541	14%	874	15%	2.879	13%	25.792	14%
Gelijk aan advies	571	74%	1.458	74%	3.085	78%	4.543	77%	16.756	78%	143.496	78%
Hoger dan advies	67	9%	175	9%	330	8%	505	9%	1.915	9%	15.834	9%
2020/2021												
Geen advies bepaald	104	12%	230	11%	341	8%	571	9%	2.505	11%	12.946	7%
Lager dan advies	124	17%	310	16%	465	12%	775	13%	2.538	12%	22.369	12%
Gelijk aan advies	541	73%	1.386	73%	3.114	80%	4.500	78%	16.383	79%	141.933	79%
Hoger dan advies	80	11%	197	10%	318	8%	515	9%	1.862	9%	14.864	8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.7 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar geslacht en woongebied, 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Geen advies bepaald	22	6%	49	5%	83	4%	132	4%	766	7%	3.368	4%
Lager dan advies	75	20%	193	20%	273	14%	466	16%	1.567	15%	14.003	15%
Gelijk aan advies	265	72%	713	73%	1.563	79%	2.276	77%	8.283	78%	71.449	78%
Hoger dan advies	26	7%	68	7%	143	7%	211	7%	727	7%	5.743	6%
Vrouwen												
Geen advies bepaald	37	9%	68	6,9%	81	4,1%	149	5,0%	876	7,9%	3.977	4,3%
Lager dan advies	49	13%	117	13%	192	10%	309	11%	971	10%	8.366	10%
Gelijk aan advies	276	73%	673	73%	1.551	81%	2.224	78%	8.100	79%	70.484	80%
Hoger dan advies	54	14%	129	14%	175	9%	304	11%	1.135	11%	9.121	10%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.8 Aandeel opstomers, naar opleidingsniveau ouders, indeling Rotterdam en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aandeel opstomers												
Opleidingsniveau ouders												
onbekend	x		20	12%	35	9%	55	10%	219	10%	2.452	9%
maximaal niveau mbo 1	33	12%	75	13%	95	12%	170	13%	467	11%	1.859	9%
mbo 2 t/m mbo4	21	9%	59	9%	64	7%	123	8%	379	9%	3.578	8%
havo/vwo	x		11	10%	22	9%	33	9%	116	10%	695	8%
hoger onderwijs	14	12%	32	8%	102	6%	134	7%	681	8%	6.280	8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.9 Aandeel afstromers, naar opleidingsniveau ouders, indeling Rotterdam en woongebied in 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aandeel afstromers												
Opleidingsniveau ouders												
onbekend	x		31	18%	32	8%	63	11%	247	11%	3.612	13%
maximaal niveau mbo 1	40	15%	85	15%	116	15%	201	15%	678	15%	3.231	16%
mbo 2 t/m mbo4	50	21%	130	20%	158	18%	288	19%	728	17%	6.643	16%
havo/vwo	x		14	12%	38	16%	52	15%	176	14%	1.250	15%
hoger onderwijs	14	12%	50	13%	121	7%	171	9%	709	8%	7.633	10%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.10 Uitgestroomd uit het vo aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012	760	83%	1.786	85%	3.787	86%	5.573	86%	17.531	86%	186.153	89%
2012/2013	749	86%	1.758	86%	3.899	89%	5.657	88%	17.895	87%	187.147	90%
2013/2014	749	86%	1.844	88%	3.823	88%	5.667	88%	18.607	88%	189.687	91%
2014/2015	775	89%	1.888	90%	4.005	88%	5.893	89%	19.190	89%	195.072	91%
2015/2016	722	88%	1.925	91%	3.945	89%	5.870	89%	19.963	90%	200.044	92%
2016/2017	781	90%	1.849	88%	4.056	89%	5.905	89%	20.483	89%	203.113	91%
2017/2018	784	86%	1.962	87%	4.074	89%	6.036	89%	20.806	88%	201.801	91%
2018/2019	747	82%	1.877	85%	3.892	89%	5.769	88%	20.641	87%	192.588	90%
2019/2020	x		x		x		x		x	98%	185.962	99%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.10 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma per niveau, woongebied en jaar (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
vmbo-bl	195	91%	409	91%	455	92%	864	92%	2.448	92%	21.028	93%
vmbo-kl	156	81%	352	89%	586	89%	938	89%	2.743	89%	26.291	92%
vmbo-gl/tl	219	89%	514	89%	1.113	84%	1.627	85%	4.603	84%	50.688	89%
havo	127	71%	323	76%	940	83%	1.263	81%	4.061	82%	51.277	86%
vwo	63	63%	188	72%	693	85%	881	82%	3.676	84%	36.869	87%
2013/2014												
vmbo-bl	168	92%	379	93%	534	92%	913	92%	2.717	92%	20.998	95%
vmbo-kl	142	92%	367	93%	571	92%	938	92%	2.794	92%	27.212	94%
vmbo-gl/tl	262	86%	613	87%	1.226	89%	1.839	88%	5.297	88%	54.770	93%
havo	128	73%	331	79%	825	83%	1.156	82%	4.100	84%	51.158	87%
vwo	49	80%	154	81%	667	85%	821	84%	3.699	87%	35.549	89%
2015/2016												
vmbo-bl	170	90%	415	93%	526	94%	941	93%	2.835	94%	21.402	95%
vmbo-kl	166	89%	405	91%	644	90%	1.049	90%	3.104	93%	29.651	95%
vmbo-gl/tl	254	90%	621	92%	1.245	89%	1.866	90%	5.505	90%	58.132	93%
havo	132	84%	321	86%	900	85%	1.221	85%	4.741	85%	54.868	87%
vwo	57	89%	163	89%	630	89%	793	89%	3.778	89%	35.991	89%
2016/2017												
vmbo-bl	179	96%	383	95%	507	94%	890	94%	2.868	94%	21.376	96%
vmbo-kl	168	92%	416	92%	612	91%	1.028	91%	3.082	94%	30.032	95%
vmbo-gl/tl	254	90%	574	89%	1.231	89%	1.805	89%	5.450	88%	59.010	92%
havo	122	83%	311	81%	963	85%	1.274	84%	4.845	83%	54.601	86%
vwo	58	76%	165	76%	743	90%	908	88%	4.238	89%	38.094	90%
2017/2018												
vmbo-bl	161	93%	356	94%	519	96%	875	95%	2.704	94%	20.073	95%
vmbo-kl	173	91%	439	92%	584	93%	1.023	92%	3.127	93%	29.678	94%
vmbo-gl/tl	248	90%	568	90%	1.243	87%	1.811	88%	5.414	88%	57.673	91%
havo	142	73%	387	74%	979	86%	1.366	82%	5.233	81%	55.743	86%
vwo	60	70%	212	78%	749	92%	961	89%	4.328	90%	38.634	91%
2018/2019												
vmbo-bl	168	91%	362	93%	418	93%	780	93%	2.362	94%	18.465	94%
vmbo-kl	161	86%	431	91%	580	92%	1.011	91%	2.993	92%	29.079	94%
vmbo-gl/tl	195	87%	474	88%	1.093	90%	1.567	90%	5.165	88%	49.961	92%
havo	142	67%	375	75%	992	83%	1.367	81%	5.461	81%	55.854	86%
vwo	81	70%	235	74%	809	91%	1.044	87%	4.660	87%	39.229	89%
2019/2020												
vmbo-bl	x		x		x		724	99%	2.194	99%	16.838	99%
vmbo-kl	x		369	99%	609	99%	978	99%	2.914	99%	27.540	99%
vmbo-gl/tl	x		x		x		x		5.091	99%	48.412	99%
havo	114	93%	328	96%	1.049	97%	1.377	97%	5.372	97%	54.381	98%
vwo	x		x		x		x		4.752	99%	38.791	99%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.12 Geslaagden in het voortgezet onderwijs, naar niveau, woongebied schooljaar (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012	629		1.524		3.244		4.758		14.978		165.030	
vmbo-bl	177	28%	372	24%	419	13%	795	17%	2.252	15%	19.556	12%
vmbo-kl	126	20%	313	21%	522	16%	835	18%	2.441	16%	24.188	15%
vmbo-gl/tl	195	31%	457	30%	935	29%	1.383	29%	3.867	26%	45.112	27%
havo	90	14%	245	16%	780	24%	1.023	22%	3.330	22%	44.098	27%
vwo	40	6%	135	9%	589	18%	722	15%	3.088	21%	32.076	19%
2013/2014	643		1.613		3.359		4.959		16.394		172.610	
vmbo-bl	155	24%	352	22%	491	15%	840	17%	2.500	15%	19.948	12%
vmbo-kl	131	20%	341	21%	525	16%	863	17%	2.570	16%	25.579	15%
vmbo-gl/tl	225	35%	533	33%	1.091	32%	1.618	33%	4.661	28%	50.936	30%
havo	93	15%	261	16%	685	20%	948	19%	3.444	21%	44.507	26%
vwo	39	6%	125	8%	567	17%	690	14%	3.218	20%	31.639	18%
2015/2016	691		1.749		3.499		5.248		17.933		182.561	
vmbo-bl	153	22%	387	22%	492	14%	879	17%	2.671	15%	20.413	11%
vmbo-kl	147	21%	370	21%	578	17%	948	18%	2.886	16%	28.059	15%
vmbo-gl/tl	229	33%	570	33%	1.103	32%	1.673	32%	4.969	28%	54.089	30%
havo	111	16%	277	16%	765	22%	1.042	20%	4.045	23%	47.968	26%
vwo	51	7%	145	8%	561	16%	706	13%	3.362	19%	32.032	18%
2016/2017	699		1.635		3.627		5.262		18.190		184.384	
vmbo-bl	172	25%	365	22%	476	13%	841	16%	2.706	15%	20.427	11%
vmbo-kl	154	22%	381	23%	559	15%	940	18%	2.891	16%	28.439	15%
vmbo-gl/tl	228	33%	511	31%	1.101	30%	1.612	31%	4.811	26%	54.166	29%
havo	101	14%	253	15%	819	23%	1.072	20%	4.023	22%	46.938	25%
vwo	44	6%	125	8%	672	19%	797	15%	3.759	21%	34.414	19%
2017/2018	675		1.706		3.643		5.349		18.368		183.012	
vmbo-bl	149	22%	336	20%	497	14%	833	16%	2.546	14%	19.058	10%
vmbo-kl	157	23%	405	24%	541	15%	946	18%	2.915	16%	27.883	15%
vmbo-gl/tl	224	33%	514	30%	1.081	30%	1.595	30%	4.764	26%	52.748	29%
havo	103	15%	285	17%	838	23%	1.123	21%	4.264	23%	48.161	26%
vwo	42	6%	166	10%	686	19%	852	16%	3.879	21%	35.162	19%
2018/2019	613		1.598		3.470		5.068		18.035		173.713	
vmbo-bl	153	25%	336	21%	387	11%	723	14%	2.216	12%	17.395	10%
vmbo-kl	139	23%	391	24%	534	15%	925	18%	2.755	15%	27.365	16%
vmbo-gl/tl	169	28%	416	26%	988	28%	1.404	28%	4.547	25%	45.845	26%
havo	95	15%	281	18%	824	24%	1.105	22%	4.441	25%	48.092	28%
vwo	57	9%	174	11%	737	21%	911	18%	4.076	23%	35.016	20%
2019/2020									19.992		183.567	
vmbo-bl	x		x		x		717		2.179	11%	16.736	9%
vmbo-kl	x		364		604		968		2.894	14%	27.395	15%
vmbo-gl/tl	x		x		x		x		5.038	25%	48.018	26%
havo	106		315		1.020		1.335		5.193	26%	53.037	29%
vwo	x		x		x		x		4.688	23%	38.381	21%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.13 Geslaagden in havo en vwo naar profiel en jaar (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2013/2014												
havo	x		260		684		944		3.452		44.416	
natuur en techniek	x	.	18	7%	57	8%	75	8%	329	10%	4.474	10%
natuur en gezondheid	x	.	51	20%	112	16%	163	17%	660	19%	9.049	20%
NT en NG	x	.	17	7%	56	8%	73	8%	191	6%	3.302	7%
natuurprofiel totaal	x	.	86	33%	225	33%	311	33%	1.180	34%	16.825	38%
economie en maatschappij	x	.	127	49%	321	47%	448	47%	1.637	47%	19.679	44%
cultuur en maatschappij	x	.	32	12%	110	16%	142	15%	540	16%	6.510	15%
EM en CM	x	.	15	6%	28	4%	43	5%	95	3%	1.396	3%
maatschappijprofiel totaal	x	.	174	67%	459	67%	633	67%	2.272	66%	27.585	62%
vwo	x	.	124		564		688		3.225		31.753	
natuur en techniek	x	.	22	18%	100	18%	122	18%	518	16%	5.109	16%
natuur en gezondheid	x	.	27	22%	90	16%	117	17%	676	21%	6.225	20%
NT en NG	x	.	22	18%	112	20%	134	19%	572	18%	6.000	19%
natuurprofiel totaal	x	.	71	57%	302	54%	373	54%	1.766	55%	17.334	55%
economie en maatschappij			30	24%	136	24%	166	24%	741	23%	8.171	26%
cultuur en maatschappij	x	.	13	10%	63	11%	76	11%	422	13%	3.449	11%
EM en CM	x	.	10	8%	63	11%	73	11%	293	9%	2.769	9%
maatschappijprofiel totaal	x	.	53	43%	262	46%	315	46%	1.456	45%	14.389	45%
2015/2016												
havo	x		276		761		1.037		4.041		47.938	
natuur en techniek	x	.	23	8%	88	12%	111	11%	457	11%	5.390	11%
natuur en gezondheid	x	.	62	22%	124	16%	186	18%	822	20%	10.812	23%
NT en NG	x	.	22	8%	69	9%	91	9%	309	8%	4.141	9%
natuurprofiel totaal	x	.	107	39%	281	37%	388	37%	1.588	39%	20.343	42%
economie en maatschappij	x	.	115	42%	344	45%	459	44%	1.762	44%	20.437	43%
cultuur en maatschappij	x	.	43	16%	95	12%	138	13%	543	13%	5.595	12%
EM en CM	x	.	11	4%	41	5%	52	5%	147	4%	1.556	3%
maatschappijprofiel totaal	x	.	169	61%	480	63%	649	63%	2.452	61%	27.588	58%
vwo	x	.	142		555		697		3.378		32.608	
natuur en techniek	x	.	21	15%	139	25%	160	23%	613	18%	5.512	17%
natuur en gezondheid	x	.	31	22%	68	12%	99	14%	644	19%	6.461	20%
NT en NG	x	.	34	24%	91	16%	125	18%	663	20%	6.826	21%
natuurprofiel totaal	x	.	86	61%	298	54%	384	55%	1.920	57%	18.799	58%
economie en maatschappij			28	20%	150	27%	178	26%	741	22%	7.778	24%
cultuur en maatschappij	x	.	18	13%	53	10%	71	10%	423	13%	2.992	9%
EM en CM	x	.	10	7%	54	10%	64	9%	291	9%	3.009	9%
maatschappijprofiel totaal	x	.	56	39%	257	46%	313	45%	1.455	43%	13.779	42%

2017/2018

havo	x		280		830		1.110		4.251		48.127	
natuur en techniek	x	.	23	8%	76	9%	99	9%	417	10%	5.442	11%
natuur en gezondheid	x	.	62	22%	189	23%	251	23%	939	22%	11.169	23%
NT en NG	x	.	32	11%	77	9%	109	10%	356	8%	3.754	8%
natuurprofiel totaal	x	.	117	42%	342	41%	459	41%	1.712	40%	20.365	42%
economie en maatschappij	x	.	123	44%	370	45%	493	44%	1.874	44%	21.112	44%
cultuur en maatschappij	x	.	23	8%	93	11%	116	10%	537	13%	5.382	11%
EM en CM	x	.	17	6%	25	3%	42	4%	127	3%	1.263	3%
maatschappijprofiel totaal	x	.	163	58%	488	59%	651	59%	2.538	60%	27.757	58%
vwo	x	.	166		686		852		3.879		35.160	
natuur en techniek	x	.	44	27%	214	31%	258	30%	733	19%	6.531	19%
natuur en gezondheid	x	.	28	17%	112	16%	140	16%	671	17%	7.363	21%
NT en NG	x	.	37	22%	99	14%	136	16%	893	23%	7.172	20%
natuurprofiel totaal	x	.	109	66%	425	62%	534	63%	2.297	59%	21.066	60%
economie en maatschappij	x	.	27	16%	138	20%	165	19%	773	20%	8.151	23%
cultuur en maatschappij	x	.	10	6%	55	8%	65	8%	397	10%	2.931	8%
EM en CM	x	.	20	12%	68	10%	88	10%	408	11%	2.987	8%
maatschappijprofiel totaal	x	.	57	34%	261	38%	318	37%	1.578	41%	14.069	40%

2018/2019

havo	x		280		820		1.100		4.436		48.051	
natuur en techniek	x	.	27	10%	57	7%	84	8%	470	11%	4.960	10%
natuur en gezondheid	x	.	73	26%	185	23%	258	23%	1.002	23%	11.114	23%
NT en NG	x	.	28	10%	81	10%	109	10%	359	8%	4.085	9%
natuurprofiel totaal	x	.	128	46%	323	39%	451	41%	1.831	41%	20.159	42%
economie en maatschappij	x	.	105	38%	384	47%	489	44%	1.964	44%	21.292	44%
cultuur en maatschappij	x	.	25	9%	90	11%	115	10%	519	12%	5.169	11%
EM en CM	x	.	22	8%	23	3%	45	4%	120	3%	1.423	3%
maatschappijprofiel totaal	x	.	152	54%	497	61%	649	59%	2.603	59%	27.884	58%
vwo	x	.	174		737		911		4.076		35.014	
natuur en techniek	x	.	35	20%	214	29%	249	27%	895	22%	6.247	18%
natuur en gezondheid	x	.	19	11%	91	12%	110	12%	681	17%	6.906	20%
NT en NG	x	.	60	34%	154	21%	214	23%	839	21%	7.851	22%
natuurprofiel totaal	x	.	114	66%	459	62%	573	63%	2.415	59%	21.004	60%
economie en maatschappij	x	.	16	9%	146	20%	162	18%	894	22%	8.090	23%
cultuur en maatschappij	x	.	10	6%	38	5%	48	5%	364	9%	2.753	8%
EM en CM	x	.	35	20%	93	13%	128	14%	398	10%	3.126	9%
maatschappijprofiel totaal	x	.	61	35%	277	38%	338	37%	1.656	41%	13.969	40%

2019/2020

havo	x		315		1.014		1.329		5.187		52.982	
natuur en techniek	x	.	20	6%	58	6%	78	6%	407	8%	4.330	8%
natuur en gezondheid	x	.	40	13%	223	22%	263	20%	1.085	21%	12.283	23%
NT en NG	x	.	42	13%	90	9%	132	10%	527	10%	5.113	10%
natuurprofiel totaal	x	.	102	32%	371	37%	473	36%	2.019	39%	21.726	41%
economie en maatschappij	x	.	136	43%	500	49%	636	48%	2.337	45%	23.417	44%
cultuur en maatschappij	x	.	39	12%	110	11%	149	11%	646	12%	5.986	11%
EM en CM	x	.	38	12%	32	3%	70	5%	184	4%	1.846	3%
maatschappijprofiel totaal	x	.	213	68%	642	63%	855	64%	3.167	61%	31.249	59%
vwo	x	.	185		759		944		4.688		38.380	
natuur en techniek	x	.	14	8%	98	13%	112	12%	667	14%	5.345	14%
natuur en gezondheid	x	.	26	14%	115	15%	141	15%	834	18%	7.451	19%
NT en NG	x	.	68	37%	200	26%	268	28%	1.129	24%	9.852	26%
natuurprofiel totaal	x	.	108	58%	413	54%	521	55%	2.630	56%	22.648	59%
economie en maatschappij	x	.	31	17%	203	27%	234	25%	983	21%	8.589	22%
cultuur en maatschappij	x	.	10	5%	38	5%	55	6%	496	11%	2.926	8%
EM en CM	x	.	31	17%	96	13%	127	13%	568	12%	4.147	11%
maatschappijprofiel totaal	x	.	72	39%	337	44%	416	44%	2.047	44%	15.662	41%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.14a Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2013/2014 plek in 2014/2015												
vmbo-bl	154	100%	352	100%	490	100%	842	100%	2.509	100%	19.849	100%
mbo	141	92%	326	93%	463	95%	789	94%	2.286	91%	18.169	92%
waarvan niveau 2	133	86%	309	88%	452	92%	761	90%	2.198	88%	17.574	89%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	26	1%	490	3%
geen onderwijs*	12	8%	22	6%	27	6%	49	6%	197	8%	1.190	6%
vmbo kl	131	100%	341	100%	523	100%	864	100%	2.562	100%	25.516	100%
mbo	121	92%	324	95%	500	96%	824	95%	2.410	94%	24.456	96%
waarvan niveau 3	47	36%	157	46%	219	42%	376	44%	1.076	42%	11.315	44%
waarvan niveau 4	66	50%	135	40%	225	43%	360	42%	1.086	42%	9.139	36%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	x	.	139	1%
geen onderwijs*	10	8%	16	5%	21	4%	37	4%	147	6%	921	4%
vmbo-gl/tl	226	100%	535	100%	1.087	100%	1.622	100%	4.641	100%	50.659	100%
mbo	202	89%	470	88%	914	84%	1.384	85%	3.743	81%	42.365	84%
waarvan niveau 3	27	12%	55	10%	98	9%	153	9%	368	8%	5.300	11%
waarvan niveau 4	174	77%	400	75%	798	73%	1.198	74%	3.268	70%	35.325	70%
andere opleiding	22	10%	57	11%	137	13%	194	12%	719	16%	7.001	14%
geen onderwijs*	x	.	x	.	36	3%	44	3%	179	4%	1.293	3%
havo	93	100%	261	100%	685	100%	946	100%	3.454	100%	44.463	100%
hbo	81	87%	217	83%	536	78%	753	80%	2.612	76%	36.809	83%
andere opleiding	x	.	17	7%	66	10%	83	9%	270	8%	3.380	8%
geen onderwijs*	10	11%	27	10%	83	12%	110	12%	572	17%	4.274	10%
vwo	39	100%	124	100%	564	100%	688	100%	3.227	100%	31.754	100%
hbo	x	.	x	.	24	4%	33	5%	151	5%	3.222	10%
wo	35	90%	108	87%	482	86%	590	86%	2.521	78%	25.693	81%
andere opleiding	x	.	x	.	0	0%	1	0%	8	0%	83	0%
geen onderwijs*	x	.	x	.	58	10%	64	9%	547	17%	2.756	9%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.14b Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2014/2015 plek in 2015/2016												
vmbo-bl	171	100%	403	100%	501	100%	904	100%	2.620	100%	20.344	100%
mbo	164	96%	381	95%	461	92%	842	93%	2.429	93%	18.561	91%
waarvan niveau 2	162	95%	370	92%	454	91%	824	91%	2.364	90%	18.043	89%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	12	1%	558	3%
geen onderwijs*	7	4%	21	5%	39	8%	60	7%	179	7%	1.225	6%
Vmbo-kl	136	100%	336	100%	609	100%	945	100%	2.715	100%	26.717	100%
mbo	131	96%	317	94%	582	96%	899	95%	2.563	94%	25.642	96%
waarvan niveau 3	56	41%	136	41%	266	44%	402	43%	1.202	44%	12.475	47%
waarvan niveau 4	64	47%	141	42%	244	40%	385	41%	1.079	40%	9.623	36%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	x	0%	163	1%
geen onderwijs*	x	.	18	5%	27	4%	45	5%	145	5%	912	3%
vmbo-gl/tl	230	100%	550	100%	1.099	100%	1.649	100%	4.772	100%	52.927	100%
mbo	203	88%	472	86%	902	82%	1.374	83%	3.740	78%	43.590	82%
waarvan niveau 3	12	5%	49	9%	114	10%	163	10%	355	7%	5.371	10%
waarvan niveau 4	185	80%	411	75%	768	70%	1.179	72%	3.282	69%	36.600	69%
andere opleiding	22	10%	69	13%	159	15%	228	14%	850	18%	7.981	15%
geen onderwijs*	x	.	x	.	38	4%	47	3%	182	4%	1.356	3%
havo	98	100%	265	100%	710	100%	975	100%	3.606	100%	45.362	100%
hbo	78	80%	209	79%	491	69%	700	72%	2.372	66%	34.400	76%
andere opleiding	x	.	26	10%	89	13%	115	12%	392	11%	4.356	10%
geen onderwijs*	12	12%	30	11%	130	18%	160	16%	842	23%	6.606	15%
vwo	51	100%	141	100%	609	100%	750	100%	3.430	100%	33.121	100%
hbo	x	.	x	.	20	3%	25	3%	117	3%	3.002	9%
wo	43	84%	117	83%	497	82%	614	82%	2.328	68%	24.990	76%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	19	1%	170	1%
geen onderwijs*	x	.	17	12%	90	15%	107	14%	966	28,2%	4.959	15%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.14c Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2015/2016, positie in 2016/2017												
vmbo-bl	153	100%	387	100%	492	100%	879	100%	2.671	100%	20.413	100%
mbo	145	95%	366	95%	464	94%	830	94%	2.506	94%	18.853	92%
waarvan niveau 2	144	94%	360	93%	450	92%	810	92%	2.433	91%	18.150	89%
andere opleiding	x	.	2	1%	0	0%	2	0%	9	0%	706	4%
geen onderwijs*	x	.	19	5%	28	6%	47	5%	156	6%	854	4%
vmbo-kl	147	100%	370	100%	578	100%	948	100%	2.886	100%	28.059	100%
mbo	143	97%	364	98%	559	97%	923	97%	2.759	96%	27.171	97%
waarvan niveau 3	50	34%	125	34%	244	42%	369	39%	1.215	42%	13.471	48%
waarvan niveau 4	91	62%	222	60%	268	46%	490	52%	1.327	46%	10.813	39%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	0	0%	9	0%	177	1%
geen onderwijs*	x	.	x	.	x	.	25	.	118	.	711	.
vmbo-gl/tl	229	100%	570	100%	1.103	100%	1.673	100%	4.969	100%	54.089	100%
mbo	191	83%	466	82%	901	82%	1.367	82%	3.932	79%	44.556	82%
waarvan niveau 3	x	.	37	7%	77	7%	114	7%	313	6%	4.670	9%
waarvan niveau 4	178	78%	416	73%	804	73%	1.220	73%	3.524	71%	38.620	71%
andere opleiding	30	13%	92	16%	173	16%	265	16%	852	17%	8.354	15%
geen onderwijs*	x	.	12	3%	29	3%	41	3%	185	5%	1.179	3%
havo	111	100%	277	100%	765	100%	1.042	100%	4.045	100%	47.968	100%
hbo	92	83%	228	82%	555	73%	783	75%	2.645	65%	35.755	75%
andere opleiding	8	7%	15	5%	78	10%	93	9%	420	10%	4.675	10%
geen onderwijs*	11	10%	34	12%	132	17%	166	16%	980	24%	7.538	16%
vwo	49	100%	142	100%	555	100%	697	100%	3.378	100%	32.602	100%
hbo	x	.	12	9%	21	4%	33	5%	106	3%	2.562	8%
wo	41	84%	115	81%	427	77%	542	78%	2.297	68%	24.621	76%
andere opleiding	x	.	2	1%	3	1%	5	1%	14	0%	172	1%
geen onderwijs*	x	.	15	11%	107	19%	122	18%	975	29%	5.419	17%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.14d Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2016/2017, positie in 2017/2018												
vmbo-bl	172	100%	365	100%	476	100%	841	100%	2.706	100%	20.427	100%
mbo	160	93%	344	94%	451	95%	795	95%	2.550	94%	19.160	94%
waarvan niveau 2	150	87%	312	86%	414	87%	726	86%	2.410	89%	18.347	90%
andere opleiding	x		6	2%	6	1%	12	1%	28	1%	595	3%
geen onderwijs*	x		15	4%	19	4%	34	4%	128	5%	672	3%
vmbo-kl	154	100%	381	100%	559	100%	940	100%	2.891	100%	28.439	100%
mbo	151	98%	370	97%	544	97%	914	97%	2.799	97%	27.629	97%
waarvan niveau 3	41	27%	130	34%	243	44%	373	40%	1.127	39%	12.917	45%
waarvan niveau 4	106	69%	226	59%	265	47%	491	52%	1.490	52%	12.145	43%
andere opleiding	x		x		x		x		x		189	1%
geen onderwijs*	x		x		x		x		x		621	2%
vmbo-gl/tl	228	100%	511	100%	1.101	100%	1.612	100%	4.811	100%	54.166	100%
mbo	197	86%	419	82%	901	82%	1.320	82%	3.770	78%	44.404	82%
waarvan niveau 3	x		x		x		104	7%	263	6%	4.429	8%
waarvan niveau 4	182	80%	392	77%	804	73%	1.196	74%	3.419	71%	38.930	72%
andere opleiding	x		x		x		257	16%	908	19%	8.625	16%
geen onderwijs*	x		x		x		35	3%	133	4%	1.137	3%
havo	101	100%	253	100%	819	100%	1.072	100%	4.023	100%	46.938	100%
hbo	83	82%	197	78%	595	73%	792	74%	2.680	67%	35.068	75%
andere opleiding	8	8%	18	7%	86	11%	104	10%	449	11%	4.400	9%
geen onderwijs*	10	10%	38	15%	138	17%	176	16%	894	22%	7.470	16%
vwo	44	100%	125	100%	672	100%	797	100%	3.759	100%	34.414	100%
hbo	x		x		x		32	4%	103	3%	2.712	8%
wo	37	84%	102	82%	543	81%	645	81%	2.604	69%	25.896	75%
andere opleiding	x		x		x		8	1%	16	0%	149	0%
geen onderwijs*	x		x		x		112	14%	1.036	28%	5.657	16%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.14e Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2017/2018, positie in 2018/2019												
vmbo-bl	149	100%	336	100%	497	100%	833	100%	2.546	100%	19.058	100%
mbo	145	97%	325	97%	477	96%	802	96%	2.435	96%	17.922	94%
waarvan niveau 2	137	92%	303	90%	453	91%	756	91%	2.346	92%	17.184	90%
andere opleiding	x		x		x		6	1%	19	1%	569	3%
geen onderwijs*	x		x		x		25	3%	92	4%	567	3%
vmbo-kl	157	100%	405	100%	541	100%	946	100%	2.915	100%	27.883	100%
mbo	154	98%	397	98%	524	97%	921	97%	2.827	97%	27.225	98%
waarvan niveau 3	48	31%	133	33%	211	39%	344	36%	893	31%	11.189	40%
waarvan niveau 4	104	66%	251	62%	294	54%	545	58%	1.786	61%	13.868	50%
andere opleiding	x		x		x		x		x		130	1%
geen onderwijs*	x		x		x		x		x		528	2%
vmbo-gl/tl	224	100%	514	100%	1.081	100%	1.595	100%	4.764	100%	52.748	100%
mbo	203	91%	454	88%	873	81%	1.327	83%	3.751	79%	44.047	84%
waarvan niveau 3	11	5%	36	7%	62	6%	98	6%	191	4%	4.135	8%
waarvan niveau 4	186	83%	404	79%	793	73%	1.197	75%	3.483	73%	39.027	74%
andere opleiding	x		x		x		242	15%	895	19%	7.757	15%
geen onderwijs*	x		x		x		26	2%	118	3%	944	2%
havo	103	100%	285	100%	838	100%	1.123	100%	4.264	100%	48.161	100%
hbo	85	83%	222	78%	594	71%	816	73%	2.810	66%	35.952	75%
andere opleiding	x		22	8%	88	11%	110	10%	421	10%	4.300	9%
geen onderwijs*	x		41	14%	156	19%	197	18%	1.033	24%	7.909	16%
vwo	42	100%	166	100%	686	100%	852	100%	3.879	100%	35.162	100%
hbo	x		x		x		43	5%	133	3%	2.899	8%
wo	35	83%	134	81%	511	75%	645	76%	2.684	69%	26.075	74%
andere opleiding	x		x		x		2	0%	15	0%	180	1%
geen onderwijs*	x		x		x		162	19%	1.047	27%	6.008	17%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.14f Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2018/2019, positie in 2019/2020												
vmbo-bl	153	100%	336	100%	387	100%	723	100%	2.216	100%	17.395	100%
mbo	137	90%	312	93%	370	96%	682	94%	2.106	95%	16.425	94%
waarvan niveau 2	129	84%	287	85%	355	92%	642	89%	2.026	91%	15.775	91%
andere opleiding	x		x		x		14	2%	32	1%	494	3%
geen onderwijs*	x		x		x		27	4%	78	4%	476	3%
vmbo-kl	139	100%	391	100%	534	100%	925	100%	2.755	100%	27.365	100%
mbo	136	98%	383	98%	519	97%	902	98%	2.677	97%	26.720	98%
waarvan niveau 3	32	23%	108	28%	179	34%	287	31%	725	26%	10.555	39%
waarvan niveau 4	97	70%	264	68%	316	59%	580	63%	1.839	67%	13.960	51%
andere opleiding	x		x		x		x		x		93	0%
geen onderwijs*	x		x		x		x		x		552	2%
vmbo-gl/tl	203	100%	495	100%	1.090	100%	1.585	100%	4.894	100%	52.612	100%
mbo	180	89%	433	88%	903	83%	1.336	84%	3.797	78%	44.455	85%
waarvan niveau 3	x		34	7%	88	8%	122	8%	239	5%	4.367	8%
waarvan niveau 4	173	85%	392	79%	798	73%	1.190	75%	3.493	71%	39.104	74%
andere opleiding	x		x		x		206	13%	960	20%	7.220	14%
geen onderwijs*	x		x		x		43	3%	137	4%	937	2%
havo	95	100%	281	100%	824	100%	1.105	100%	4.441	100%	48.092	100%
hbo	79	83%	221	79%	571	69%	792	72%	2.864	65%	35.685	74%
andere opleiding	x		x		104	13%	123	11%	508	11%	4.233	9%
geen onderwijs*	11	12%	41	15%	149	18%	190	17%	1.069	24%	8.174	17%
vwo	57	100%	174	100%	737	100%	911	100%	4.076	100%	35.016	100%
hbo	x		x		x		36	4%	145	4%	2.875	8%
wo	47	83%	138	79%	566	77%	704	77%	2.636	65%	25.511	73%
andere opleiding	x		x		x		x		26	1%	188	1%
geen onderwijs*	x		x		x		169	19%	1.269	31%	6.442	18%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.15 Aandeel geslaagden in het vmbo naar profiel 2018/2019, dat doorstroomt naar aansluitende mbo-sector, woongebied schooljaar 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo-basisberoeps												
<i>Techniekprofiel</i>												
mbo Techniek	10	53%	19	48%	43	47%	62	47%	221	56%	2.700	67%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		10	25%	25	27%	35	27%	40	10%	310	8%
<i>Algemeen profiel</i>												
mbo Zorg	x		x		x		x		x		73	1%
mbo Techniek	14	13%	41	16%	38	13%	79	15%	266	15%	2.112	16%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		12	5%	20	7%	32	6%	46	3%	424	3%
<i>Profiel zorg en welzijn</i>												
mbo Zorg	x		x		x		x		x		50	1%
vmbo-kaderberoeps												
<i>Techniekprofiel</i>												
mbo Techniek	15	65%	52	64%	68	65%	120	65%	307	67%	4.235	76%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		x		x		21	11%	24	5%	268	5%
<i>Algemeen profiel</i>												
mbo Zorg	22	20%	51	17%	63	15%	114	16%	386	17%	3.851	18%
mbo Techniek	11	10%	40	13%	64	15%	104	15%	392	17%	3.879	18%
mbo Vervoer, transport en logistiek	14	13%	29	10%	32	8%	61	9%	91	4%	690	3%
<i>Profiel zorg en welzijn</i>												
mbo Zorg	20	49%	44	37%	38	36%	82	37%	232	38%	2.412	36%
vmbo-gemengd												
<i>Techniekprofiel</i>												
mbo Techniek	x		x		x		x		41	42%	600	72%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		x		x	56%	25	50%	26	27%	84	10%
<i>Algemeen profiel</i>												
mbo Zorg	x		x		x		18	14%	28	12%	918	16%
mbo Techniek	x		11	19%	23	33%	34	27%	56	25%	1.343	24%
mbo Vervoer, transport en logistiek	x		x		x		x		x		142	3%
<i>Profiel zorg en welzijn</i>												
mbo Zorg	x		x		x		x		15	33%	323	40%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.16 Verzuim in het 3^e en 4^e jaar van het voortgezet onderwijs naar, woongebied en schooljaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2012/2013												
praktijkonderwijs	36	30%	69	27%	52	18%	121	22%	.		.	
vmbo-basisberoeps	83	22%	183	21%	226	20%	409	20%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	61	17%	124	15%	173	14%	297	15%	.		.	
vmbo gl/tl	48	9%	88	8%	157	6%	245	7%	.		.	
havo	22	7%	34	5%	71	4%	105	4%	.		.	
vwo	x		18	4%	22	1%	40	2%	.		.	
2013/2014												
praktijkonderwijs	31	30%	54	23%	52	18%	106	20%	.		.	
vmbo-basisberoeps	80	21%	187	21%	195	18%	382	19%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	44	14%	100	13%	171	13%	271	13%	.		.	
vmbo gl/tl	50	9%	99	8%	175	7%	274	7%	.		.	
havo	23	9%	57	8%	67	4%	124	5%	.		.	
vwo	x	x	x		x		31	2%	.		.	
2014/2015												
praktijkonderwijs	32	29%	54	24%	58	19%	112	21%	.		.	
vmbo-basisberoeps	67	17%	164	18%	228	21%	392	19%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	59	17%	132	16%	161	12%	293	13%	.		.	
vmbo gl/tl	42	8%	88	7%	127	5%	215	6%	.		.	
havo	15	6%	44	6%	63	3%	107	4%	.		.	
vwo	x		x		x		27	1%	.		.	
2015/2016												
praktijkonderwijs	36	30%	73	29%	75	24%	148	26%	.		.	
vmbo-basisberoeps	84	23%	183	22%	206	20%	389	21%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	45	13%	117	14%	190	15%	307	14%	.		.	
vmbo gl/tl	34	6%	76	6%	155	6%	231	6%	.		.	
havo	27	9%	61	9%	79	4%	140	5%	.		.	
vwo	x	4%	13	3%	25	1%	38	2%	.		.	
2016/2017												
praktijkonderwijs	28	26%	74	31%	63	20%	137	24%	.		.	
vmbo-basisberoeps	78	22%	149	20%	167	16%	316	18%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	38	11%	102	12%	173	14%	275	13%	.		.	
vmbo gl/tl	43	8%	90	7%	186	7%	276	7%	.		.	
havo	22	8%	52	7%	117	6%	169	6%	.		.	
vwo	x	0%	12	2%	25	1%	37	2%	.		.	
2017/2018												
praktijkonderwijs	31	27%	68	26%	72	20%	140	23%	.		.	
vmbo-basisberoeps	56	16%	136	18%	188	20%	324	19%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	40	12%	111	12%	127	10%	238	11%	.		.	
vmbo gl/tl	31	6%	74	6%	144	6%	218	6%	.		.	
havo	25	10%	60	9%	98	5%	158	6%	.		.	
vwo	x	x	15	3%	36	2%	51	2%	.		.	
2018/2019												
praktijkonderwijs	25	21%	48	19%	94	25%	142	22%	.		.	
vmbo-basisberoeps	46	14%	127	17%	188	23%	315	20%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	46	14%	116	14%	205	16%	321	15%	.		.	
vmbo gl/tl	34	7%	80	7%	204	8%	284	8%	.		.	
havo	15	6%	46	7%	122	6%	168	6%	.		.	
vwo	x	x	7	1%	29	2%	36	2%	.		.	
2019/2020												
praktijkonderwijs	17	16%	36	16%	47	14%	83	15%	.		.	
vmbo-basisberoeps	28	10%	84	24%	119	16%	203	14%	.		.	
vmbo-kaderberoeps	27	8%	52	7%	116	9%	168	8%	.		.	
vmbo gl/tl	17	4%	55	5%	116	5%	171	5%	.		.	
havo/vwo	11	2%	36	3%	73	2%	109	2%	.		.	

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bijlage 5 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 5

Tabel b5.1 Studenten in het mbo naar leerweg en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
bol	3.290	80%	7.027	79%	10.354	77%	17.381	78%	47.183	74%	356.054	67%
bbl	733	18%	1.734	19%	2.741	21%	4.475	20%	14.046	22%	158.536	30%
extraneï	87	2%	163	2%	267	2%	430	2%	2.160	3%	14.431	3%
2012/2013												
bol	3.292	82%	6.987	80%	10.312	79%	17.299	79%	47.025	76%	358.578	69%
bbl	631	16%	1.525	17%	2.520	19%	4.045	19%	12.676	20%	146.572	28%
extraneï	91	2%	212	2%	291	2%	503	2%	2.304	4%	14.090	3%
2013/2014												
bol	3.409	85%	7.216	83%	10.649	82%	17.865	82%	47.981	79%	369.014	73%
bbl	512	13%	1.247	14%	2.085	16%	3.332	15%	10.629	17%	125.135	25%
extraneï	93	2%	210	2%	313	2%	523	2%	2.298	4%	13.696	3%
2014/2015												
bol	3.496	88%	7.486	87%	10.840	85%	18.326	86%	48.244	83%	376.556	77%
bbl	377	10%	952	11%	1.574	12%	2.526	12%	8.162	14%	102.552	21%
extraneï	90	2%	176	2%	271	2%	447	2%	1.615	3%	10.094	2%
2015/2016												
bol	3.513	89%	7.538	87%	10.840	86%	18.378	86%	48.225	84%	377.111	78%
bbl	365	9%	938	11%	1.621	13%	2.559	12%	7.678	13%	96.956	20%
extraneï	81	2%	167	2%	181	1%	348	2%	1.211	2%	7.714	2%
2016/2017												
bol	3.405	89%	7.480	87%	10.832	86%	18.312	87%	48.634	84%	380.579	78%
bbl	363	9%	979	11%	1.551	12%	2.530	12%	7.920	14%	101.388	21%
extraneï	76	2%	147	2%	176	1%	323	2%	1.191	2%	8.161	2%
2017/2018												
bol	3.248	87%	7.141	85%	10.438	85%	17.579	85%	48.127	83%	378.322	77%
bbl	394	11%	1.103	13%	1.665	14%	2.768	13%	8.399	15%	107.805	22%
extraneï	77	2%	145	2%	198	2%	343	2%	1.167	2%	8.385	2%
2018/2019												
bol	3.141	85%	6.841	82%	10.020	82%	16.861	82%	47.487	81%	375.372	74%
bbl	465	13%	1.299	16%	1.890	16%	3.189	16%	9.780	17%	120.645	24%
extraneï	72	2%	165	2%	243	2%	408	2%	1.347	2%	9.192	2%
2019/2020												
bol	3.048	83%	6.829	81%	9.742	81%	16.571	81%	47.067	80%	372.237	73%
bbl	557	15%	1.445	17%	2.106	17%	3.551	17%	10.585	18%	129.479	25%
extraneï	73	2%	170	2%	217	2%	387	2%	1.202	2%	8.985	2%
2020/2021												
bol	3.111	84%	7.044	82%	9.982	82%	17.026	82%	48.808	81%	377.973	73%
bbl	542	15%	1.377	16%	1.965	16%	3.342	16%	10.375	17%	127.444	25%
extraneï	72	2%	180	2%	217	2%	397	2%	1.182	2%	9.112	2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.2 Studenten in het mbo naar leerweg en geslacht 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mannen												
bol	1.330	80%	3.152	79%	4.707	80%	7.859	79%	23.414	78%	181.985	69%
bbl	287	17%	716	18%	1.060	18%	1.776	18%	5.696	19%	76.906	29%
extraneï	42	3%	107	3%	151	3%	258	3%	725	2%	6.151	2%
vrouwen												
bol	1.781	86%	3.892	84%	5.275	84%	9.167	84%	25.394	83%	195.988	79%
bbl	255	12%	661	14%	905	14%	1.566	14%	4.679	15%	50.538	20%
extraneï	30	1%	73	2%	66	1%	139	1%	457	1%	2.961	1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.3 Studenten in het mbo naar niveau van de opleiding, geslacht en woongebied 2020/2021

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
niveau 1	121	7%	287	7%	343	6%	630	6%	1.913	6%	9.476	4%
niveau 2	419	25%	1.012	25%	1.316	22%	2.328	24%	7.513	25%	53.321	20%
niveau 3	376	23%	899	23%	1.255	21%	2.154	22%	5.745	19%	64.729	24%
niveau 4	743	45%	1.777	45%	3.004	51%	4.781	48%	14.722	49%	137.686	52%
Vrouwen												
niveau 1	98	5%	259	6%	289	5%	548	5%	1.390	5%	6.612	3%
niveau 2	339	16%	806	17%	918	15%	1.724	16%	5.191	17%	32.022	13%
niveau 3	488	24%	1.089	24%	1.356	22%	2.445	22%	5.807	19%	53.664	22%
niveau 4	1.141	55%	2.472	53%	3.683	59%	6.155	57%	18.172	59%	157.256	63%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.4 Studenten in het mbo naar niveau van de opleiding, woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
niveau 1	360	9%	732	8%	756	6%	1.488	7%	4.065	6%	22.734	4%
niveau 2	1.283	31%	2.724	31%	3.578	27%	6.302	28%	17.274	27%	128.244	24%
niveau 3	1.152	28%	2.483	28%	3.658	27%	6.141	28%	17.181	27%	145.832	28%
niveau 4	1.315	32%	2.985	33%	5.370	40%	8.355	37%	24.868	39%	232.212	44%
2012/2013												
niveau 1	357	9%	759	9%	810	6%	1.569	7%	4.183	7%	21.971	4%
niveau 2	1.214	30%	2.535	29%	3.174	24%	5.709	26%	16.590	27%	121.014	23%
niveau 3	1.065	27%	2.348	27%	3.555	27%	5.903	27%	16.282	26%	142.701	27%
niveau 4	1.378	34%	3.082	35%	5.584	43%	8.666	40%	24.948	40%	233.555	45%
2013/2014												
niveau 1	281	7%	605	7%	630	5%	1.235	6%	3.780	6%	19.392	4%
niveau 2	1.147	29%	2.466	28%	3.027	23%	5.493	25%	15.681	26%	112.059	22%
niveau 3	1.088	27%	2.345	27%	3.425	26%	5.770	27%	16.014	26%	138.582	27%
niveau 4	1.498	37%	3.257	38%	5.965	46%	9.222	42%	25.429	42%	237.811	47%
2014/2015												
niveau 1	229	6%	527	6%	565	4%	1.092	5%	3.061	5%	14.185	3%
niveau 2	1.062	27%	2.278	26%	2.649	21%	4.927	23%	13.879	24%	99.299	20%
niveau 3	1.082	27%	2.362	27%	3.279	26%	5.641	26%	15.118	26%	131.454	27%
niveau 4	1.589	40%	3.446	40%	6.192	49%	9.638	45%	25.958	45%	244.265	50%
2015/2016												
niveau 1	236	6%	491	6%	544	4%	1.035	5%	2.819	5%	12.854	3%
niveau 2	1.028	26%	2.241	26%	2.557	20%	4.798	23%	12.809	22%	90.823	19%
niveau 3	1.121	28%	2.458	28%	3.395	27%	5.853	28%	15.309	27%	130.107	27%
niveau 4	1.574	40%	3.458	40%	6.134	49%	9.592	45%	26.226	46%	248.556	52%
2016/2017												
niveau 1	223	6%	471	5%	513	4%	984	5%	2.741	5%	12.880	3%
niveau 2	866	23%	1.982	23%	2.411	19%	4.393	21%	12.387	21%	86.542	18%
niveau 3	1.103	29%	2.417	28%	3.265	26%	5.682	27%	15.108	26%	130.506	27%
niveau 4	1.652	43%	3.736	43%	6.370	51%	10.106	48%	27.509	48%	260.200	53%
2017/2018												
niveau 1	196	5%	432	5%	477	4%	909	4%	2.825	5%	14.237	3%
niveau 2	820	22%	1.870	22%	2.349	19%	4.219	20%	12.340	21%	84.752	17%
niveau 3	979	26%	2.250	27%	3.158	26%	5.408	26%	14.313	25%	129.371	26%
niveau 4	1.724	46%	3.837	46%	6.317	51%	10.154	49%	28.215	49%	266.152	54%
2018/2019												
niveau 1	219	6%	474	6%	483	4%	957	5%	3.138	5%	16.421	3%
niveau 2	814	22%	1.840	22%	2.404	20%	4.244	21%	12.715	22%	85.549	17%
niveau 3	898	24%	2.124	26%	2.959	24%	5.083	25%	13.173	22%	125.784	25%
niveau 4	1.747	47%	3.867	47%	6.307	52%	10.174	50%	29.602	50%	277.587	55%
2019/2020												
niveau 1	191	5%	498	6%	587	5%	1.085	5%	3.284	6%	17.404	3%
niveau 2	783	21%	1.797	21%	2.255	19%	4.052	20%	12.420	21%	84.883	17%
niveau 3	889	24%	2.090	25%	2.764	23%	4.854	24%	12.159	21%	121.983	24%
niveau 4	1.815	49%	4.059	48%	6.459	54%	10.518	51%	31.073	53%	286.681	56%
2020/2021												
niveau 1	219	6%	546	6%	632	5%	1.178	6%	3.303	5%	16.088	3%
niveau 2	758	20%	1.818	21%	2.234	18%	4.052	20%	12.704	21%	85.343	17%
niveau 3	864	23%	1.988	23%	2.611	21%	4.599	22%	11.552	19%	118.393	23%
niveau 4	1.884	51%	4.249	49%	6.687	55%	10.936	53%	32.894	54%	294.942	57%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.5 Studenten in het mbo naar sector en jaar (geselecteerde jaren)

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
techniek	736	18%	1.695	19%	2.809	21%	4.504	20%	12.978	20%	143.177	27%
vervoer, transport en logistiek	225	5%	491	6%	873	7%	1.364	6%	2.896	5%	22.451	4%
zorg	324	8%	725	8%	1.086	8%	1.811	8%	4.809	8%	47.998	9%
economie	1.043	25%	2.248	25%	3.253	24%	5.501	25%	15.258	24%	120.104	23%
welzijn, verzorging	1.295	32%	2.710	30%	4.010	30%	6.720	30%	20.877	33%	136.505	26%
groen	40	1%	125	1%	239	2%	364	2%	1.043	2%	23.524	4%
overig	447	11%	930	10%	1.092	8%	2.022	9%	5.528	9%	35.262	7%
2013/2014												
techniek	688	17%	1.565	18%	2.701	21%	4.266	20%	12.110	20%	132.501	26%
vervoer, transport en logistiek	302	8%	661	8%	1.138	9%	1.799	8%	2.759	5%	19.624	4%
zorg	393	10%	859	10%	1.329	10%	2.188	10%	5.759	9%	56.134	11%
economie	931	23%	1.973	23%	2.630	20%	4.603	21%	13.747	23%	104.382	21%
welzijn, verzorging	1.245	31%	2.601	30%	3.800	29%	6.401	29%	19.942	33%	131.228	26%
groen	47	1%	110	1%	280	2%	390	2%	1.050	2%	22.389	4%
overig	408	10%	904	10%	1.169	9%	2.073	10%	5.541	9%	41.587	8%
2015/2016												
techniek	759	19%	1.719	20%	2.798	22%	4.517	21%	11.967	21%	129.976	27%
vervoer, transport en logistiek	430	11%	894	10%	1.423	11%	2.317	11%	3.145	6%	18.897	4%
zorg	425	11%	970	11%	1.466	12%	2.436	11%	6.127	11%	55.458	12%
economie	827	21%	1.732	20%	2.150	17%	3.882	18%	10.477	18%	87.692	18%
welzijn, verzorging	1.248	32%	2.671	31%	3.702	29%	6.373	30%	19.613	34%	131.061	27%
groen	22	1%	79	1%	212	2%	291	1%	806	1%	20.759	4%
overig	248	6%	578	7%	891	7%	1.469	7%	4.979	9%	37.938	8%
2017/2018												
techniek	749	20%	1.775	21%	2.865	23%	4.640	22%	12.823	22%	139.765	28%
vervoer, transport en logistiek	409	11%	864	10%	1.305	11%	2.169	11%	3.127	5%	19.588	4%
zorg	493	13%	1.083	13%	1.429	12%	2.512	12%	6.459	11%	62.041	13%
economie	691	19%	1.569	19%	2.032	17%	3.601	17%	10.283	18%	87.425	18%
welzijn, verzorging	1.224	33%	2.717	32%	3.955	32%	6.672	32%	21.035	37%	138.221	28%
groen	24	1%	63	1%	165	1%	228	1%	783	1%	19.297	4%
overig	125	3%	304	4%	531	4%	835	4%	2.985	5%	25.881	5%
2019/2020												
techniek	784	21%	1.848	22%	2.792	23%	4.640	23%	13.523	23%	146.453	29%
vervoer, transport en logistiek	298	8%	709	8%	1.085	9%	1.794	9%	2.807	5%	20.582	4%
zorg	614	17%	1.327	16%	1.685	14%	3.012	15%	8.111	14%	78.242	15%
economie	716	19%	1.562	18%	2.074	17%	3.636	18%	10.897	19%	88.050	17%
welzijn, verzorging	1.078	29%	2.549	30%	3.792	31%	6.341	31%	19.645	33%	132.893	26%
groen	38	1%	99	1%	164	1%	263	1%	791	1%	18.246	4%
overig	150	4%	350	4%	473	4%	823	4%	3.080	5%	26.235	5%
2020/2021												
techniek	771	21%	1.863	22%	2.822	23%	4.685	23%	13.821	23%	146.746	29%
vervoer, transport en logistiek	291	8%	687	8%	943	8%	1.630	8%	2.634	4%	19.692	4%
zorg	684	18%	1.432	17%	1.799	15%	3.231	16%	8.831	15%	82.879	16%
economie	697	19%	1.607	19%	2.097	17%	3.704	18%	11.368	19%	88.055	17%
welzijn, verzorging	1.062	29%	2.493	29%	3.693	30%	6.186	30%	19.571	32%	129.343	25%
groen	32	1%	86	1%	167	1%	253	1%	725	1%	16.866	3%
overig	188	5%	433	5%	643	5%	1.076	5%	3.415	6%	30.948	6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.6 Studenten in het mbo naar sector, geslacht, woongebied en 2019/2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
techniek	631	38%	1.539	39%	2.240	38%	3.779	38%	11.393	38%	120.636	46%
vervoer, transport en logistiek	253	15%	579	15%	740	13%	1.319	13%	2.002	7%	15.315	6%
zorg	51	3%	123	3%	178	3%	301	3%	1.032	3%	11.189	4%
economie	480	29%	1.138	29%	1.838	31%	2.976	30%	10.158	34%	67.936	26%
welzijn, verzorging	131	8%	329	8%	510	9%	839	8%	2.938	10%	23.993	9%
groen	15	1%	29	1%	55	1%	84	1%	273	1%	7.233	3%
overig	98	6%	238	6%	357	6%	595	6%	2.039	7%	18.740	7%
Vrouwen												
techniek	140	7%	324	7%	582	9%	906	8%	2.428	8%	26.110	10%
vervoer, transport en logistiek	38	2%	108	2%	203	3%	311	3%	632	2%	4.377	2%
zorg	633	31%	1.309	28%	1.621	26%	2.930	27%	7.799	26%	71.690	29%
economie	582	28%	1.355	29%	1.855	30%	3.210	30%	9.413	31%	61.407	25%
welzijn, verzorging	566	27%	1.278	28%	1.587	25%	2.865	26%	8.430	28%	64.062	26%
groen	17	1%	57	1%	112	2%	169	2%	452	1%	9.633	4%
overig	90	4%	195	4%	286	5%	481	4%	1.376	5%	12.208	5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.7 Studenten in het mbo naar sector techniek en zorg, geslacht, woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mannen, zorg												
2011/2012	25	1%	50	1%	106	2%	156	1%	491	2%	4.617	2%
2012/2013	23	1%	56	1%	129	2%	185	2%	553	2%	5.187	2%
2013/2014	32	2%	69	2%	124	2%	193	2%	663	2%	5.607	2%
2014/2015	33	2%	66	2%	124	2%	190	2%	654	2%	5.366	2%
2015/2016	28	2%	59	1%	114	2%	173	2%	601	2%	5.069	2%
2016/2017	31	2%	75	2%	131	2%	206	2%	634	2%	5.666	2%
2017/2018	31	2%	75	2%	131	2%	206	2%	634	2%	5.666	2%
2018/2019	49	3%	103	3%	159	3%	262	3%	825	3%	8.603	3%
2019/2020	45	3%	110	3%	163	3%	273	3%	942	3%	10.298	4%
2020/2021	51	3%	123	3%	178	3%	301	3%	1.032	3%	11.189	4%
vrouwen, zorg												
2011/2012	299	14%	675	14%	980	15%	1.655	14%	4.318	14%	43.381	18%
2012/2013	313	14%	697	15%	1.080	16%	1.777	15%	4.638	15%	47.278	19%
2013/2014	361	16%	790	17%	1.205	18%	1.995	18%	5.096	16%	50.527	21%
2014/2015	400	19%	897	19%	1.276	20%	2.173	20%	5.337	18%	50.711	22%
2015/2016	397	19%	911	20%	1.352	21%	2.263	21%	5.526	19%	50.389	22%
2016/2017	429	22%	932	21%	1.293	21%	2.225	21%	5.492	19%	52.294	22%
2017/2018	464	23%	1.008	23%	1.281	21%	2.289	22%	5.766	20%	55.161	23%
2018/2019	473	24%	1.072	25%	1.370	23%	2.442	23%	6.318	22%	60.346	25%
2019/2020	569	28%	1.217	27%	1.522	25%	2.739	26%	7.169	24%	67.944	28%
2020/2021	633	31%	1.309	28%	1.621	26%	2.930	27%	7.799	26%	71.690	29%
mannen, techniek												
2011/2012	653	34%	1.491	37%	2.409	36%	3.900	36%	11.207	36%	125.841	45%
2012/2013	603	33%	1.347	34%	2.236	35%	3.583	35%	10.618	35%	119.604	44%
2013/2014	587	33%	1.336	34%	2.235	35%	3.571	34%	10.178	34%	114.252	43%
2014/2015	582	32%	1.309	33%	2.094	34%	3.403	33%	9.753	34%	110.710	43%
2015/2016	629	34%	1.445	35%	2.261	36%	3.706	36%	9.920	35%	110.262	44%
2016/2017	660	35%	1.560	37%	2.280	36%	3.840	37%	10.319	36%	113.331	44%
2017/2018	618	36%	1.478	38%	2.282	37%	3.760	37%	10.543	37%	116.499	45%
2018/2019	650	38%	1.483	38%	2.336	38%	3.819	38%	11.003	37%	120.650	46%
2019/2020	643	39%	1.526	38%	2.227	37%	3.753	38%	11.233	38%	121.130	46%
2020/2021	631	38%	1.539	39%	2.240	38%	3.779	38%	11.393	38%	120.636	46%
vrouwen, techniek												
2011/2012	83	4%	204	4%	400	6%	604	5%	1.771	6%	17.336	7%
2012/2013	88	4%	217	5%	425	6%	642	6%	1.856	6%	17.973	7%
2013/2014	101	5%	229	5%	466	7%	695	6%	1.932	6%	18.249	8%
2014/2015	119	6%	264	6%	504	8%	768	7%	1.972	7%	18.707	8%
2015/2016	130	6%	274	6%	537	8%	811	7%	2.047	7%	19.714	9%
2016/2017	124	6%	272	6%	568	9%	840	8%	2.176	8%	21.763	9%
2017/2018	131	7%	297	7%	583	9%	880	8%	2.280	8%	23.266	10%
2018/2019	139	7%	308	7%	565	9%	873	8%	2.259	8%	24.568	10%
2019/2020	141	7%	322	7%	565	9%	887	8%	2.290	8%	25.323	10%
2020/2021	140	7%	324	7%	582	9%	906	8%	2.428	8%	26.110	10%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.8 Studenten met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, woongebied en jaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
niveau 1	178	14%	374	14%	391	10%	765	11%	2.570	13%	14.888	9%
niveau 2	433	35%	949	35%	1.314	33%	2.263	34%	6.521	33%	52.504	31%
niveau 3	329	27%	676	25%	993	25%	1.669	25%	4.644	23%	43.695	26%
niveau 4	301	24%	726	27%	1.271	32%	1.997	30%	6.304	31%	59.282	35%
2012/2013												
niveau 1	232	19%	473	17%	474	11%	947	14%	2.701	13%	14.959	9%
niveau 2	424	34%	899	33%	1.267	31%	2.166	32%	6.559	33%	51.519	30%
niveau 3	274	22%	624	23%	995	24%	1.619	24%	4.417	22%	45.026	26%
niveau 4	324	26%	754	27%	1.390	34%	2.144	31%	6.420	32%	61.660	36%
2013/2014												
niveau 1	192	16%	386	15%	426	10%	812	12%	2.671	13%	14.557	8%
niveau 2	393	32%	886	33%	1.213	30%	2.099	31%	6.168	31%	48.260	28%
niveau 3	293	24%	637	24%	1.013	25%	1.650	24%	4.557	23%	45.600	27%
niveau 4	333	27%	750	28%	1.456	35%	2.206	33%	6.788	34%	62.967	37%
2014/2015												
niveau 1	186	14%	401	14%	411	10%	812	12%	2.281	12%	10.481	6%
niveau 2	439	33%	911	32%	1.080	27%	1.991	29%	6.067	31%	43.729	27%
niveau 3	286	22%	650	23%	944	24%	1.594	23%	4.543	23%	44.867	27%
niveau 4	414	31%	906	32%	1.500	38%	2.406	35%	6.801	35%	64.110	39%
2015/2016												
niveau 1	152	12%	333	12%	381	10%	714	11%	2.100	12%	10.008	7%
niveau 2	416	33%	915	33%	1.071	27%	1.986	30%	5.271	29%	38.284	25%
niveau 3	312	24%	685	25%	996	25%	1.681	25%	4.343	24%	41.586	27%
niveau 4	396	31%	817	30%	1.465	37%	2.282	34%	6.469	36%	61.754	41%
2016/2017												
niveau 1	159	13%	353	13%	385	10%	738	11%	2.022	11%	9.928	6%
niveau 2	352	29%	778	28%	967	25%	1.745	26%	4.594	26%	34.990	23%
niveau 3	313	26%	703	26%	959	24%	1.662	25%	4.204	24%	40.775	26%
niveau 4	394	32%	903	33%	1.619	41%	2.522	38%	7.026	39%	69.253	45%
2017/2018												
niveau 1	151	14%	330	13%	336	9%	666	11%	2.093	12%	10.638	7%
niveau 2	273	25%	643	26%	840	23%	1.483	24%	4.494	26%	32.740	22%
niveau 3	256	23%	583	23%	812	23%	1.395	23%	3.716	22%	38.771	26%
niveau 4	431	39%	958	38%	1.590	44%	2.548	42%	6.952	40%	67.213	45%
2018/2019												
niveau 1	164	15%	338	14%	351	10%	689	12%	2.454	14%	12.063	8%
niveau 2	310	29%	712	30%	907	26%	1.619	27%	4.775	27%	33.702	22%
niveau 3	202	19%	490	20%	787	22%	1.277	22%	3.438	20%	38.268	25%
niveau 4	383	36%	862	36%	1.476	42%	2.338	39%	6.724	39%	68.213	45%
2019/2020												
niveau 1	140	13%	375	16%	463	13%	838	14%	2.561	15%	12.850	8%
niveau 2	301	28%	666	28%	862	24%	1.528	26%	4.679	27%	33.469	22%
niveau 3	214	20%	506	21%	725	20%	1.231	21%	3.203	19%	36.773	24%
niveau 4	403	38%	854	36%	1.498	42%	2.352	40%	6.837	40%	69.932	46%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.9 Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2013/2014, plek in 2014/2015												
mbo 1	191	100%	385	100%	426	100%	811	100%	2.671	100%	14.555	100%
naar												
mbo	132	69%	252	66%	228	54%	480	59%	1.341	50%	6.811	47%
niveau 2	130	68%	245	64%	219	51%	464	57%	1.287	48%	6.489	45%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	x	.	27	1%	316	2%
geen onderwijs*	59	31%	133	35%	198	47%	331	41%	1.330	50%	7.744	53%
mbo 2	393	100%	886	100%	1.213	100%	2.099	100%	6.168	100%	48.260	100%
naar												
mbo	202	51%	438	49%	624	51%	1.062	51%	2.764	45%	22.036	46%
niveau 3	169	43%	356	40%	469	39%	825	39%	2.241	36%	18.265	38%
niveau 4	27	7%	63	7%	123	10%	186	9%	398	7%	2.579	5%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	16	1%	72	1%	311	1%
geen onderwijs*	186	47%	439	50%	582	48%	1.021	49%	3.332	54%	25.913	54%
mbo 3	293	100%	637	100%	1.013	100%	1.650	100%	4.557	100%	45.600	100%
naar												
mbo	144	49%	285	45%	400	40%	685	42%	1.833	40%	15.211	33%
niveau 4	135	46%	270	42%	378	37%	648	39%	1.746	38%	14.047	31%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	11	1%	32	1%	333	1%
geen onderwijs*	149	51%	350	55%	604	60%	954	58%	2.692	59%	30.056	66%
mbo 4	333	100%	750	100%	1.456	100%	2.206	100%	6.788	100%	62.966	100%
naar												
hbo	158	47%	337	45%	621	43%	958	43%	2.936	43%	25.284	40%
overig onderwijs	x	.	13	2%	15	1%	28	1%	70	1%	1.272	2%
geen onderwijs*	171	51%	400	53%	820	56%	1.220	55%	3.782	56%	36.410	58%
examen in 2014/2015, plek in 2015/2016												
mbo 1	186	100%	401	100%	411	100%	812	100%	2.281	100%	10.481	100%
naar												
mbo	130	70%	272	68%	274	67%	546	67%	1.296	57%	5.722	55%
niveau 2	128	69%	269	67%	272	66%	541	67%	1.254	55%	5.515	53%
overig onderwijs	5	3%	7	2%	8	2%	15	2%	66	3%	398	4%
geen onderwijs*	51	27%	122	30%	129	31%	251	31%	919	40%	4.361	42%
mbo 2	439	100%	911	100%	1.080	100%	1.991	100%	6.067	100%	43.729	100%
naar												
mbo	243	55%	518	57%	575	53%	1.093	55%	2.868	47%	21.536	49%
niveau 3	195	44%	415	46%	453	42%	868	44%	2.368	39%	18.072	41%
niveau 4	41	9%	83	9%	102	9%	185	9%	391	6%	2.460	6%
overig onderwijs	7	2%	23	3%	33	3%	56	3%	168	3%	1.386	3%
geen onderwijs*	189	43%	370	41%	472	44%	842	42%	3.031	50%	20.807	48%
mbo 3	286	100%	650	100%	944	100%	1.594	100%	4.543	100%	44.867	100%
naar												
mbo	142	50%	282	43%	399	42%	681	43%	1.817	40%	15.101	34%
niveau 4	106	37%	240	37%	308	33%	548	34%	1.622	36%	13.082	29%
overig onderwijs	5	2%	16	3%	29	3%	45	3%	91	2%	1.282	3%
geen onderwijs*	139	49%	352	54%	516	55%	868	55%	2.635	58%	28.484	64%
mbo 4	414	100%	906	100%	1.500	100%	2.406	100%	6.801	100%	64.110	100%
naar												
hbo	153	37%	340	38%	545	36%	885	37%	2.506	37%	22.458	35%
overig onderwijs	8	2%	16	2%	21	1%	37	2%	89	1%	1.239	2%
geen onderwijs*	253	61%	550	61%	934	62%	1.484	62%	4.206	62%	40.413	63%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10. *dit gaat om studenten die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken

Tabel b5.9a Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2015/2016, positie in 2016/2017												
mbo 1	152	100%	333	100%	381	100%	714	100%	2.100	100%	10.002	100%
naar												
mbo	105	69%	224	67%	241	63%	465	65%	1.326	63%	6.210	62%
niveau 2	102	67%	217	65%	237	62%	454	64%	1.282	61%	5.948	60%
overig onderwijs	1	1%	1	0%	2	1%	3	0%	38	2%	286	3%
geen onderwijs*	46	30%	108	32%	138	36%	246	35%	736	35%	3.506	35%
mbo 2	416	100%	915	100%	1.071	100%	1.986	100%	5.271	100%	38.284	100%
naar												
mbo	266	64%	570	62%	598	56%	1.168	59%	2.837	54%	20.858	55%
niveau 3	213	51%	447	49%	476	44%	923	47%	2.328	44%	17.490	46%
niveau 4	45	11%	102	11%	108	10%	210	11%	435	8%	2.601	7%
overig onderwijs	0	0%	0	0%	4	0%	4	0%	17	0%	153	0%
geen onderwijs*	150	36%	345	38%	469	44%	814	41%	2.417	46%	17.273	45%
mbo 3	312	100%	685	100%	996	100%	1.681	100%	4.343	100%	41.586	100%
naar												
mbo	138	44%	276	40%	347	35%	623	37%	1.605	37%	13.748	33%
niveau 4	133	43%	264	39%	334	34%	598	36%	1.548	36%	12.870	31%
overig onderwijs	1	0%	3	0%	3	0%	6	0%	18	0%	233	1%
geen onderwijs*	173	55%	406	59%	646	65%	1.052	63%	2.720	63%	27.605	66%
mbo 4	396	100%	817	100%	1.465	100%	2.282	100%	6.469	100%	61.754	100%
naar												
hbo	170	43%	320	39%	571	39%	891	39%	2.565	40%	22.478	36%
overig onderwijs	4	1%	7	1%	19	1%	26	1%	67	1%	1.175	2%
geen onderwijs*	222	56%	490	60%	875	60%	1.365	60%	3.837	59%	38.101	62%
examen in 2016/2017, positie in 2017/2018												
mbo 1	159	100%	353	100%	385	100%	738	100%	2.022	100%	9.928	100%
naar												
mbo	116	73%	262	74%	270	70%	532	72%	1.362	67%	6.630	67%
niveau 2	113	71%	254	72%	257	67%	511	69%	1.298	64%	6.304	64%
overig onderwijs	0	0%	1	0%	4	1%	5	1%	21	1%	201	2%
geen onderwijs*	43	27%	90	26%	111	29%	201	27%	639	32%	3.097	31%
mbo 2	352	100%	778	100%	967	100%	1.745	100%	4.594	100%	34.990	100%
naar												
mbo	211	60%	441	57%	514	53%	955	55%	2.361	51%	18.362	53%
niveau 3	175	50%	366	47%	436	45%	802	46%	1.977	43%	15.312	44%
niveau 4	33	9%	69	9%	71	7%	140	8%	342	7%	2.399	7%
overig onderwijs	0	0%	1	0%	3	0%	4	0%	22	1%		0%
geen onderwijs*	141	40%	336	43%	450	47%	786	45%	2.211	48%	16.498	47%
mbo 3	313	100%	703	100%	959	100%	1.662	100%	4.204	100%	40.775	100%
naar												
mbo	123	39%	288	41%	316	33%	604	36%	1.602	38%	13.544	33%
niveau 4	120	38%	282	40%	306	32%	588	35%	1.561	37%	12.703	31%
overig onderwijs	1	0%	2	0%	5	1%	7	0%	23	1%	204	1%
geen onderwijs*	189	60%	413	59%	638	67%	1.051	63%	2.579	61%	27.027	66%
mbo 4	394	100%	903	100%	1.619	100%	2.522	100%	7.026	100%	69.253	100%
naar												
hbo	162	41%	369	41%	613	38%	982	39%	2.814	40%	25.089	36%
overig onderwijs	8	2%	15	2%	6	0%	21	1%	68	1%	1.270	2%
geen onderwijs*	224	57%	519	58%	1.000	62%	1.519	60%	4.144	59%	42.894	62%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.9b Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2017/2018, positie in 2018/2019												
mbo 1	151	100%	330	100%	336	100%	666	100%	2.093	100%	10.638	100%
naar												
mbo	114	76%	247	75%	252	75%	499	75%	1.509	72%	7.644	72%
niveau 2	113	75%	239	72%	247	74%	486	73%	1.439	69%	7.287	69%
overig onderwijs	3	2%	4	1%	1	0%	5	1%	27	1%	146	1%
geen onderwijs*	34	23%	79	24%	83	25%	162	24%	557	27%	2.848	27%
mbo 2	273	100%	643	100%	840	100%	1.483	100%	4.494	100%	32.740	100%
naar												
mbo	172	63%	379	59%	440	52%	819	55%	2.519	56%	17.207	53%
niveau 3	115	42%	269	42%	331	39%	600	41%	1.706	38%	13.173	40%
niveau 4	54	20%	103	16%	99	12%	202	14%	759	17%	3.476	11%
overig onderwijs	0	0%	0	0%	3	0%	3	0%	11	0%		0%
geen onderwijs*	101	37%	264	41%	397	47%	661	45%	1.964	44%	15.433	47%
mbo 3	256	100%	583	100%	812	100%	1.395	100%	3.716	100%	38.771	100%
naar												
mbo	102	40%	222	38%	283	35%	505	36%	1.329	36%	12.385	32%
niveau 4	91	36%	206	35%	269	33%	475	34%	1.284	35%	11.615	30%
overig onderwijs	0	0%	1	0%	4	1%	5	0%	17	1%	183	1%
geen onderwijs*	154	60%	360	62%	525	65%	885	63%	2.370	64%	26.203	68%
mbo 4	431	100%	958	100%	1.590	100%	2.548	100%	6.952	100%	67.213	100%
naar												
hbo	174	40%	366	38%	555	35%	921	36%	2.649	38%	24.014	36%
overig onderwijs	4	1%	16	2%	19	1%	35	1%	75	1%	1.148	2%
geen onderwijs*	253	59%	576	60%	1.016	64%	1.592	63%	4.228	61%	42.051	63%
examen in 2018/2019, positie in 2019/2020												
mbo 1	164	100%	338	100%	351	100%	689	100%	2.454	100%	12.063	100%
naar												
mbo	124	76%	266	79%	268	76%	534	78%	1.768	72%	8.623	72%
niveau 2	122	74%	260	77%	262	75%	522	76%	1.712	70%	8.263	69%
overig onderwijs	1	1%	1	0%	3	1%	4	1%	24	1%	123	1%
geen onderwijs*	39	24%	71	21%	80	23%	151	22%	662	27%	3.317	28%
mbo 2	310	100%	712	100%	907	100%	1.619	100%	4.775	100%	33.702	100%
naar												
mbo	179	58%	396	56%	473	52%	869	54%	2.578	54%	17.498	52%
niveau 3	106	34%	238	33%	308	34%	546	34%	1.459	31%	12.310	37%
niveau 4	72	23%	150	21%	161	18%	311	19%	1.070	22%	4.632	14%
overig onderwijs	0	0%	2	0%	1	0%	3	0%	8	0%		0%
geen onderwijs*	131	42%	314	44%	433	48%	747	46%	2.189	46%	16.121	48%
mbo 3	202	100%	490	100%	787	100%	1.277	100%	3.438	100%	38.268	100%
naar												
mbo	67	33%	164	34%	258	33%	422	33%	1.205	35%	11.742	31%
niveau 4	64	32%	158	32%	247	31%	405	32%	1.151	34%	11.018	29%
overig onderwijs	0	0%	1	0%	3	0%	4	0%	13	0%	178	1%
geen onderwijs*	135	67%	325	66%	526	67%	851	67%	2.220	65%	26.348	69%
mbo 4	383	100%	862	100%	1.476	100%	2.338	100%	6.724	100%	68.213	100%
naar												
hbo	137	36%	312	36%	509	35%	821	35%	2.463	37%	23.490	34%
overig onderwijs	6	2%	10	1%	23	2%	33	1%	73	1%	1.099	2%
geen onderwijs*	240	63%	540	63%	944	64%	1.484	64%	4.188	62%	43.624	64%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.9c Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2019/2020, positie in 2020/2021`												
mbo 1	140	100%	375	100%	463	100%	838	100%	2.561	100%	12.850	100%
naar												
mbo	113	81%	289	77%	355	77%	644	77%	1.848	72%	9.374	73%
niveau 2	111	79%	281	75%	342	74%	623	74%	1.794	70%	9.049	70%
overig onderwijs	0	0%	0	0%	0	0%	4	0%	12	0%	114	1%
geen onderwijs*	27	19%	84	22%	106	23%	190	23%	701	27%	3.362	26%
mbo 2	301	100%	666	100%	862	100%	1.528	100%	4.679	100%	33.469	100%
naar												
mbo	171	57%	375	56%	471	55%	846	55%	2.509	54%	17.120	51%
niveau 3	97	32%	205	31%	291	34%	496	32%	1.365	29%	11.569	35%
niveau 4	70	23%	163	24%	171	20%	334	22%	1.101	24%	5.008	15%
overig onderwijs	0	0%	0	0%	0	0%	3	0%	20	0%		0%
geen onderwijs*	130	43%	291	44%	388	45%	679	44%	2.150	46%	16.252	49%
mbo 3	214	100%	506	100%	725	100%	1.231	100%	3.203	100%	36.773	100%
naar												
mbo	70	33%	145	29%	200	28%	345	28%	1.022	32%	11.123	30%
niveau 4	68	32%	136	27%	191	26%	327	27%	978	31%	10.379	28%
overig onderwijs	0	0%	0	0%	0	0%	7	1%	23	1%	219	1%
geen onderwijs*	143	67%	360	71%	519	72%	879	71%	2.158	67%	25.431	69%
mbo 4	403	100%	854	100%	1.498	100%	2.352	100%	6.837	100%	69.932	100%
naar												
hbo	149	37%	313	37%	550	37%	863	37%	2.779	41%	25.601	37%
overig onderwijs	8	2%	19	2%	21	1%	40	2%	84	1%	1.302	2%
geen onderwijs*	246	61%	522	61%	927	62%	1.449	62%	3.974	58%	43.029	62%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bijlage 6 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 6

Tabel b6.1 Studenten in het hoger beroepsonderwijs naar leeftijd en woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
hoger beroepsonderwijs	2.243		4.620		13.069		17.689		70.003		407.912	
tot 22 jaar	1.103	49%	2.253	49%	6.731	52%	8.984	51%	36.075	52%	254.721	62%
23-26 jaar	741	33%	1.444	31%	3.800	29%	5.244	30%	20.809	30%	89.944	22%
27 jaar of ouder	399	18%	923	20%	2.538	19%	3.461	20%	13.119	19%	63.247	16%
2012/2013												
hoger beroepsonderwijs	2.230		4.816		12.792		17.608		69.561		406.705	
tot 22 jaar	1.054	47%	2.307	48%	6.639	52%	8.946	51%	36.618	53%	258.408	64%
23-26 jaar	780	35%	1.570	33%	3.778	30%	5.348	30%	20.812	30%	91.002	22%
27 jaar of ouder	396	18%	939	19%	2.375	19%	3.314	19%	12.131	17%	57.295	14%
2013/2014												
hoger beroepsonderwijs	2.274		4.903		13.248		18.151		73.032		424.148	
tot 22 jaar	1.039	46%	2.250	46%	6.750	51%	9.000	50%	38.193	52%	267.563	63%
23-26 jaar	807	35%	1.635	33%	4.000	30%	5.635	31%	22.168	30%	98.008	23%
27 jaar of ouder	428	19%	1.018	21%	2.498	19%	3.516	19%	12.671	17%	58.577	14%
2014/2015												
hoger beroepsonderwijs	2.362		5.015		13.390		18.405		74.374		429.018	
tot 22 jaar	1.063	45%	2.281	45%	6.759	50%	9.040	49%	38.817	52%	269.404	63%
23-26 jaar	846	36%	1.691	34%	4.173	31%	5.864	32%	22.869	31%	101.594	24%
27 jaar of ouder	453	19%	1.043	21%	2.458	18%	3.501	19%	12.688	17%	58.020	14%
2015/2016												
hoger beroepsonderwijs	2.444		5.132		13.315		18.447		74.297		424.810	
tot 22 jaar	1.048	43%	2.277	44%	6.581	49%	8.858	48%	38.041	51%	263.577	62%
23-26 jaar	928	38%	1.770	34%	4.233	32%	6.003	33%	23.416	32%	102.937	24%
27 jaar of ouder	468	19%	1.085	21%	2.501	19%	3.586	19%	12.840	17%	58.296	14%
2016/2017												
hoger beroepsonderwijs	2.607		5.262		13.538		18.800		73.559		428.761	
tot 22 jaar	1.123	43%	2.311	44%	6.653	49%	8.964	48%	37.186	51%	266.066	62%
23-26 jaar	932	36%	1.757	33%	4.257	31%	6.014	32%	23.359	32%	103.464	24%
27 jaar of ouder	552	21%	1.194	23%	2.628	19%	3.822	20%	13.014	18%	59.231	14%
2017/2018												
hoger beroepsonderwijs	2.713		5.421		13.471		18.892		72.476		434.641	
tot 22 jaar	1.211	45%	2.442	45%	6.668	49%	9.110	48%	36.328	50%	270.531	62%
23-26 jaar	938	35%	1.776	33%	4.192	31%	5.968	32%	23.008	32%	102.874	24%
27 jaar of ouder	564	21%	1.203	22%	2.611	19%	3.814	20%	13.140	18%	61.236	14%
2018/2019												
HBO Hoger Beroepsonderwijs	2.804		5.635		13.151		18.786		71.003		440.155	
hoger beroepsonderwijs	1.279	46%	2.585	46%	6.589	50%	9.174	49%	35.487	50%	276.045	63%
tot 22 jaar	926	33%	1.753	31%	3.969	30%	5.722	30%	22.280	31%	100.854	23%
23-26 jaar	599	21%	1.297	23%	2.593	20%	3.890	21%	13.236	19%	63.256	14%
2019/2020												
HBO Hoger Beroepsonderwijs	2.961		5.838		12.919		18.757		70.375		447.598	
hoger beroepsonderwijs	1.414	48%	2.782	48%	6.454	50%	9.236	49%	35.395	50%	281.907	63%
tot 22 jaar	930	31%	1.723	30%	3.860	30%	5.583	30%	21.436	30%	99.687	22%
23-26 jaar	617	21%	1.333	23%	2.605	20%	3.938	21%	13.544	19%	66.004	15%
2020/2021												
hoger beroepsonderwijs	3.093		6.108		13.636		19.744		74.869		466.425	
tot 22 jaar	1.528	49%	2.990	49%	7.065	52%	10.055	51%	38.901	52%	296.703	64%
23-26 jaar	950	31%	1.759	29%	3.940	29%	5.699	29%	21.811	29%	101.305	22%
27 jaar of ouder	615	20%	1.359	22%	2.631	19%	3.990	20%	14.157	19%	68.417	15%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.1a Studenten in het wetenschappelijk onderwijs naar leeftijd en woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
wetenschappelijk onderwijs	870		1.840		12.192		14.032		69.922		236.651	
tot 22 jaar	424	49%	918	50%	6.469	53%	7.387	53%	35.272	50%	136.868	58%
23-26 jaar	309	36%	616	33%	4.156	34%	4.772	34%	24.970	36%	72.183	31%
27 jaar of ouder	399	16%	923	17%	2.538	13%	3.461	13%	13.119	14%	63.247	12%
2012/2013												
wetenschappelijk onderwijs	906		2.000		12.016		14.016		68.232		234.166	
tot 22 jaar	424	47%	927	46%	6.703	56%	7.630	54%	35.824	53%	139.763	60%
23-26 jaar	343	38%	726	36%	3.979	33%	4.705	34%	23.911	35%	70.001	30%
27 jaar of ouder	396	15%	939	17%	2.375	11%	3.314	12%	12.131	12%	57.295	10%
2013/2014												
wetenschappelijk onderwijs	848		1.900		12.377		14.277		71.109		239.368	
tot 22 jaar	394	46%	879	46%	6.889	56%	7.768	54%	37.819	53%	143.612	60%
23-26 jaar	308	36%	666	35%	4.025	33%	4.691	33%	24.593	35%	71.478	30%
27 jaar of ouder	428	17%	1.018	19%	2.498	12%	3.516	13%	12.671	12%	58.577	10%
2014/2015												
wetenschappelijk onderwijs	834		1.953		12.474		14.427		72.882		241.376	
tot 22 jaar	388	47%	915	47%	7.197	58%	8.112	56%	39.345	54%	145.136	60%
23-26 jaar	311	37%	670	34%	3.917	31%	4.587	32%	25.016	34%	72.515	30%
27 jaar of ouder	453	16%	1.043	19%	2.458	11%	3.501	12%	12.688	12%	58.020	10%
2015/2016												
wetenschappelijk onderwijs	844		1.896		12.755		14.651		72.338		242.722	
tot 22 jaar	406	48%	901	48%	7.319	57%	8.220	56%	38.159	53%	145.059	60%
23-26 jaar	293	35%	647	34%	4.097	32%	4.744	32%	25.811	36%	74.027	30%
27 jaar of ouder	468	17%	1.085	18%	2.501	10%	3.586	12%	12.840	12%	58.296	10%
2016/2017												
wetenschappelijk onderwijs	862		1.931		13.088		15.019		71.335		245.702	
tot 22 jaar	415	48%	906	47%	7.381	56%	8.287	55%	36.729	51%	146.736	60%
23-26 jaar	309	36%	678	35%	4.342	33%	5.020	33%	26.231	37%	75.299	31%
27 jaar of ouder	552	16%	1.194	18%	2.628	10%	3.822	11%	13.014	12%	59.231	10%
2017/2018												
wetenschappelijk onderwijs	924		2.021		13.797		15.818		72.344		255.454	
tot 22 jaar	436	47%	985	49%	7.811	57%	8.796	56%	36.323	50%	152.592	60%
23-26 jaar	325	35%	690	34%	4.582	33%	5.272	33%	27.388	38%	78.475	31%
27 jaar of ouder	564	18%	1.203	17%	2.611	10%	3.814	11%	13.140	12%	61.236	10%
2018/2019												
27 jaar of ouder	1.005		2.165		14.898		17.063		76.043		275.134	
wetenschappelijk onderwijs	463	46%	1.037	48%	8.557	57%	9.594	56%	38.454	51%	165.871	60%
tot 22 jaar	359	36%	746	34%	4.830	32%	5.576	33%	28.394	37%	83.415	30%
23-26 jaar	599	18%	1.297	18%	2.593	10%	3.890	11%	13.236	12%	63.256	9%
2019/2020												
27 jaar of ouder	1.150		2.481		15.484		17.965		77.318		282.969	
wetenschappelijk onderwijs	573	50%	1.259	51%	8.800	57%	10.059	56%	39.564	51%	171.745	61%
tot 22 jaar	379	33%	817	33%	5.155	33%	5.972	33%	28.292	37%	84.686	30%
23-26 jaar	617	17%	1.333	16%	2.605	10%	3.938	11%	13.544	12%	66.004	9%
2020/2021												
wetenschappelijk onderwijs	1.279		2.706		16.573		19.279		84.355		288.955	
tot 22 jaar	656	51%	1.384	51%	9.475	57%	10.859	56%	43.992	52%	176.215	61%
23-26 jaar	399	31%	849	31%	5.593	34%	6.442	33%	30.395	36%	85.994	30%
27 jaar of ouder	615	18%	1.359	17%	2.631	9%	3.990	10%	14.157	12%	68.417	9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.2 Herkomst van eerstejaarsstudenten hbo in Rotterdam

	Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam	
	n	%	n	%	n	%
2015/2016						
totaal eerstejaars	963		2.188		3.151	
afkomstig uit zelfde gebied	755	78%	1.562	71%	2.389	76%
afkomstig van buiten het gebied						
afkomstig buiten Rotterdam	208	22%	626	29%	762	24%
2016/2017						
totaal eerstejaars	988		2.426		3.414	
afkomstig uit zelfde gebied	762	77%	1.743	72%	2.583	76%
afkomstig van buiten het gebied						
afkomstig buiten Rotterdam	226	23%	683	28%	831	24%
2017/2018						
totaal eerstejaars	1.023		2.395		3.418	
afkomstig uit zelfde gebied	781	76%	1.795	75%	2.639	77%
afkomstig uit Rotterdam	39	4%	24	1%		
afkomstig buiten Rotterdam	203	20%	576	24%	779	23%
2018/2019						
totaal eerstejaars	1.120		2.527		3.647	
afkomstig uit zelfde gebied	812	73%	1.791	71%	2.690	74%
afkomstig uit Rotterdam	44	4%	43	2%		
afkomstig buiten Rotterdam	264	24%	693	27%	957	26%
2019/2020						
totaal eerstejaars	1.079		2.423		3.502	
afkomstig uit zelfde gebied	790	73%	1.723	71%	2.557	73%
afkomstig uit Rotterdam	25	2%	19	1%		
afkomstig buiten Rotterdam	264	24%	681	28%	945	27%
2020/2021						
totaal eerstejaars	1.184		2.804		3.988	
afkomstig uit zelfde gebied	875	74%	2.089	75%	3.044	76%
afkomstig uit Rotterdam	44	4%	36	1%		
afkomstig buiten Rotterdam	265	22%	679	24%	944	24%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.2a Herkomst van eerstejaarsstudenten wo in Rotterdam

	Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam	
	n	%	n	%	n	%
2015/2016						
totaal eerstejaars	230		1.660		1.890	
afkomstig uit zelfde gebied	153	67%	688	41%	856	45%
afkomstig buiten Rotterdam	77	33%	972	59%	1.034	55%
2016/2017						
totaal eerstejaars	245		1.785		2.030	
afkomstig uit zelfde gebied	157	64%	685	38%	854	42%
afkomstig buiten Rotterdam	88	36%	1.100	62%	1.176	58%
2017/2018						
totaal eerstejaars	252		2.078		2.330	
afkomstig uit zelfde gebied	128	51%	735	35%	877	38%
afkomstig buiten Rotterdam	124	49%	1.343	65%	1.453	62%
2018/2019						
totaal eerstejaars	305		2.537		2.842	
afkomstig uit zelfde gebied	178	58%	770	30%	963	34%
afkomstig buiten Rotterdam	127	42%	1.767	70%	1.879	66%
2019/2020						
totaal eerstejaars	375		2.172		2.547	
afkomstig uit zelfde gebied	198	53%	796	37%	1.006	39%
afkomstig buiten Rotterdam	177	47%	1.376	63%	1.541	61%
2020/2021						
totaal eerstejaars	362		2.177		2.539	
afkomstig uit zelfde gebied	212	59%	832	38%	1.065	42%
afkomstig buiten Rotterdam	150	41%	1.345	62%	1.474	58%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.3 Studenten in het hoger beroepsonderwijs naar onderwijssector en woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
ho	2.243		4.620		13.069		17.689		70.003		407.912	
onderwijs	243	11%	542	12%	1.557	12%	2.099	12%	8.032	11%	63.542	16%
techniek	295	13%	626	14%	1.773	14%	2.399	14%	9.878	14%	69.737	17%
gezondheidszorg	113	5%	238	5%	840	6%	1.078	6%	4.980	7%	36.094	9%
economie	1.030	46%	2.109	46%	5.561	43%	7.670	43%	29.810	43%	148.547	36%
gedrag en maatschappij	451	20%	898	19%	1.936	15%	2.834	16%	10.731	15%	65.158	16%
taal en cultuur	106	5%	191	4%	1.350	10%	1.541	9%	6.303	9%	15.949	4%
overig	5	0%	16	0%	52	0%	68	0%	269	0%	8.885	2%
2012/2013												
ho	2.230		4.816		12.792		17.608		69.561		406.705	
onderwijs	241	11%	577	12%	1.503	12%	2.080	12%	7.681	11%	59.153	15%
techniek	326	15%	696	14%	1.772	14%	2.468	14%	9.998	14%	71.235	18%
gezondheidszorg	123	6%	293	6%	884	7%	1.177	7%	5.258	8%	37.947	9%
economie	988	44%	2.161	45%	5.418	42%	7.579	43%	29.372	42%	147.856	36%
gedrag en maatschappij	435	20%	887	18%	1.878	15%	2.765	16%	10.666	15%	65.674	16%
taal en cultuur	112	5%	186	4%	1.292	10%	1.478	8%	6.310	9%	15.618	4%
overig	5	0%	16	0%	45	0%	61	0%	276	0%	9.222	2%
2013/2014												
ho	2.274		4.903		13.248		18.151		73.032		424.148	
onderwijs	262	12%	619	13%	1.554	12%	2.173	12%	8.174	11%	60.141	14%
techniek	346	15%	723	15%	1.927	15%	2.650	15%	10.899	15%	75.671	18%
gezondheidszorg	135	6%	318	6%	961	7%	1.279	7%	5.821	8%	41.295	10%
economie	975	43%	2.129	43%	5.564	42%	7.693	42%	30.455	42%	153.117	36%
gedrag en maatschappij	442	19%	912	19%	1.887	14%	2.799	15%	11.128	15%	68.759	16%
taal en cultuur	108	5%	186	4%	1.302	10%	1.488	8%	6.228	9%	15.394	4%
overig	6	0%	16	0%	53	0%	69	0%	327	0%	9.771	2%
2014/2015												
ho	2.362		5.015		13.390		18.405		74.374		429.018	
onderwijs	290	12%	649	13%	1.566	12%	2.215	12%	8.240	11%	60.177	14%
techniek	370	16%	770	15%	2.075	15%	2.845	15%	11.590	16%	79.594	19%
gezondheidszorg	125	5%	312	6%	1.011	8%	1.323	7%	5.958	8%	41.239	10%
economie	959	41%	2.099	42%	5.577	42%	7.676	42%	30.617	41%	153.656	36%
gedrag en maatschappij	451	19%	932	19%	1.900	14%	2.832	15%	11.495	15%	69.307	16%
taal en cultuur	157	7%	235	5%	1.216	9%	1.451	8%	6.105	8%	14.827	3%
overig	10	0%	18	0%	45	0%	63	0%	369	0%	10.218	2%
2015/2016												
ho	2.444		5.132		13.315		18.447		74.297		424.810	
onderwijs	288	12%	618	12%	1.556	12%	2.174	12%	8.036	11%	57.443	14%
techniek	395	16%	818	16%	2.151	16%	2.969	16%	12.143	16%	82.169	19%
gezondheidszorg	146	6%	332	6%	1.089	8%	1.421	8%	6.281	8%	42.414	10%
economie	956	39%	2.139	42%	5.454	41%	7.593	41%	30.054	40%	149.775	35%
gedrag en maatschappij	462	19%	941	18%	1.837	14%	2.778	15%	11.355	15%	67.983	16%
taal en cultuur	184	8%	256	5%	1.167	9%	1.423	8%	6.002	8%	14.286	3%
overig	13	1%	28	1%	61	0%	89	0%	426	1%	10.740	3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.3 Studenten in het hoger beroepsonderwijs naar onderwijssector en woongebied, vervolg

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2016/2017												
ho	2.607		5.262		13.538		18.800		73.559		428.761	
onderwijs	318	12%	655	12%	1.612	12%	2.267	12%	7.941	11%	56.809	13%
techniek	422	16%	856	16%	2.290	17%	3.146	17%	12.571	17%	86.175	20%
gezondheidszorg	170	7%	363	7%	1.045	8%	1.408	7%	6.137	8%	43.951	10%
economie	1.010	39%	2.170	41%	5.551	41%	7.721	41%	29.540	40%	149.556	35%
gedrag en maatschappij	463	18%	910	17%	1.778	13%	2.688	14%	10.957	15%	66.672	16%
taal en cultuur	210	8%	280	5%	1.204	9%	1.484	8%	5.956	8%	14.237	3%
overig	14	1%	28	1%	58	0%	86	0%	457	1%	11.361	3%
2017/2018												
ho	2.713		5.421		13.471		18.892		72.476		434.641	
onderwijs	326	12%	630	12%	1.616	12%	2.246	12%	7.745	11%	56.243	13%
techniek	482	18%	943	17%	2.360	18%	3.303	17%	12.745	18%	90.139	21%
gezondheidszorg	204	8%	424	8%	1.065	8%	1.489	8%	6.190	9%	45.917	11%
economie	1.031	38%	2.178	40%	5.508	41%	7.686	41%	28.891	40%	150.423	35%
gedrag en maatschappij	460	17%	943	17%	1.701	13%	2.644	14%	10.578	15%	65.603	15%
taal en cultuur	194	7%	271	5%	1.159	9%	1.430	8%	5.855	8%	14.319	3%
overig	16	1%	32	1%	62	0%	94	0%	472	1%	11.997	3%
2018/2019												
ho	2.804		5.635		13.151		18.786		71.003		440.155	
onderwijs	343	12%	669	12%	1.562	12%	2.231	12%	7.639	11%	55.791	13%
techniek	505	18%	1.010	18%	2.374	18%	3.384	18%	12.823	18%	93.242	21%
gezondheidszorg	190	7%	432	8%	1.016	8%	1.448	8%	5.947	8%	47.633	11%
economie	1.104	39%	2.349	42%	5.538	42%	7.887	42%	29.580	42%	160.979	37%
gedrag en maatschappij	395	14%	798	14%	1.421	11%	2.219	12%	8.523	12%	54.962	12%
taal en cultuur	250	9%	346	6%	1.167	9%	1.513	8%	6.032	8%	15.267	3%
overig	17	1%	31	1%	73	1%	104	1%	459	1%	12.281	3%
2019/2020												
ho	2.961		5.838		12.919		18.757		70.375		447.598	
onderwijs	360	12%	690	12%	1.470	11%	2.160	12%	7.373	10%	56.183	13%
techniek	535	18%	1.058	18%	2.365	18%	3.423	18%	12.903	18%	94.682	21%
gezondheidszorg	209	7%	483	8%	1.027	8%	1.510	8%	6.111	9%	49.994	11%
economie	1.149	39%	2.367	41%	5.384	42%	7.751	41%	29.144	41%	163.420	37%
gedrag en maatschappij	384	13%	789	14%	1.399	11%	2.188	12%	8.245	12%	55.284	12%
taal en cultuur	311	11%	419	7%	1.202	9%	1.621	9%	6.077	9%	15.510	3%
overig	13	0%	32	1%	72	1%	104	1%	522	1%	12.525	3%
2020/2021												
ho	3.091		6.101		13.628		19.729		74.774		465.603	
onderwijs	378	12%	764	13%	1.624	12%	2.388	12%	8.076	11%	59.650	13%
techniek	522	17%	1.097	18%	2.555	19%	3.652	19%	13.817	18%	97.788	21%
gezondheidszorg	258	8%	566	9%	1.107	8%	1.673	8%	6.781	9%	54.513	12%
economie	1.181	38%	2.363	39%	5.517	40%	7.880	40%	30.243	40%	167.476	36%
gedrag en maatschappij	402	13%	824	14%	1.430	10%	2.254	11%	8.696	12%	58.258	13%
taal en cultuur	337	11%	460	8%	1.315	10%	1.775	9%	6.563	9%	14.966	3%
overig	13	0%	27	0%	80	1%	107	1%	598	1%	12.952	3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.3a Studenten in het wetenschappelijk onderwijs naar onderwijssector en woongebied

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
wo	870		1.840		12.192		14.032		69.922		236.651	
natuur	32	4%	64	3%	204	2%	268	2%	6.650	10%	19.760	8%
techniek	101	12%	214	12%	925	8%	1.139	8%	3.292	5%	30.118	13%
gezondheidszorg	128	15%	259	14%	1.978	16%	2.237	16%	11.022	16%	30.994	13%
economie	249	29%	492	27%	4.819	40%	5.311	38%	11.760	17%	37.001	16%
recht	137	16%	300	16%	1.350	11%	1.650	12%	8.051	12%	27.472	12%
gedrag en maatschappij	153	18%	325	18%	1.827	15%	2.152	15%	15.634	22%	47.971	20%
taal en cultuur	68	8%	174	9%	995	8%	1.169	8%	11.081	16%	31.755	13%
overig	2	0%	12	1%	94	1%	106	1%	2.432	3%	11.580	5%
2012/2013												
wo	906		2.000		12.016		14.016		68.232		234.166	
natuur	36	4%	84	4%	244	2%	328	2%	6.859	10%	20.435	9%
techniek	95	10%	204	10%	860	7%	1.064	8%	3.121	5%	30.759	13%
gezondheidszorg	135	15%	276	14%	1.950	16%	2.226	16%	10.871	16%	31.223	13%
economie	264	29%	585	29%	5.006	42%	5.591	40%	11.901	17%	36.862	16%
recht	145	16%	341	17%	1.247	10%	1.588	11%	7.722	11%	26.349	11%
gedrag en maatschappij	159	18%	350	18%	1.752	15%	2.102	15%	14.888	22%	46.466	20%
taal en cultuur	67	7%	151	8%	868	7%	1.019	7%	9.902	15%	29.178	12%
overig	5	1%	9	0%	89	1%	98	1%	2.968	4%	12.894	6%
2013/2014												
wo	848		1.900		12.377		14.277		71.109		239.368	
natuur	35	4%	80	4%	284	2%	364	3%	7.594	11%	22.233	9%
techniek	84	10%	178	9%	959	8%	1.137	8%	3.302	5%	32.560	14%
gezondheidszorg	121	14%	262	14%	2.003	16%	2.265	16%	11.157	16%	31.900	13%
economie	211	25%	503	26%	5.007	40%	5.510	39%	12.055	17%	36.096	15%
recht	143	17%	342	18%	1.280	10%	1.622	11%	7.807	11%	26.006	11%
gedrag en maatschappij	160	19%	347	18%	1.830	15%	2.177	15%	15.385	22%	46.592	19%
taal en cultuur	83	10%	164	9%	858	7%	1.022	7%	10.152	14%	29.234	12%
overig	11	1%	24	1%	156	1%	180	1%	3.657	5%	14.747	6%
2014/2015												
wo	834		1.953		12.474		14.427		72.882		241.376	
natuur	38	5%	81	4%	280	2%	361	3%	8.208	11%	23.349	10%
techniek	79	9%	187	10%	968	8%	1.155	8%	3.516	5%	34.271	14%
gezondheidszorg	126	15%	273	14%	2.027	16%	2.300	16%	11.321	16%	32.245	13%
economie	192	23%	477	24%	4.811	39%	5.288	37%	11.832	16%	34.787	14%
recht	152	18%	372	19%	1.337	11%	1.709	12%	8.110	11%	26.362	11%
gedrag en maatschappij	157	19%	359	18%	1.942	16%	2.301	16%	15.780	22%	45.874	19%
taal en cultuur	70	8%	166	8%	853	7%	1.019	7%	9.843	14%	28.368	12%
overig	20	2%	38	2%	256	2%	294	2%	4.272	6%	16.120	7%
2015/2016												
wo	844		1.896		12.755		14.651		72.338		242.722	
natuur	41	5%	100	5%	304	2%	404	3%	8.602	12%	24.752	10%
techniek	76	9%	170	9%	1.035	8%	1.205	8%	3.531	5%	36.209	15%
gezondheidszorg	128	15%	282	15%	2.028	16%	2.310	16%	11.290	16%	32.412	13%
economie	188	22%	428	23%	4.917	39%	5.345	36%	11.592	16%	34.027	14%
recht	146	17%	353	19%	1.397	11%	1.750	12%	7.997	11%	26.190	11%
gedrag en maatschappij	171	20%	352	19%	1.903	15%	2.255	15%	15.284	21%	44.160	18%
taal en cultuur	78	9%	170	9%	817	6%	987	7%	9.519	13%	27.720	11%
overig	16	2%	41	2%	354	3%	395	3%	4.523	6%	17.252	7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.3a Studenten in het wetenschappelijk onderwijs naar onderwijssector en woongebied, vervolg

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2016/2017												
wo	862		1.931		13.088		15.019		71.335		245.702	
natuur	55	6%	114	6%	316	2%	430	3%	8.755	12%	25.878	11%
techniek	75	9%	172	9%	1.175	9%	1.347	9%	3.713	5%	36.898	15%
gezondheidszorg	142	16%	283	15%	1.935	15%	2.218	15%	10.786	15%	32.058	13%
economie	173	20%	419	22%	4.911	38%	5.330	35%	11.522	16%	34.414	14%
recht	141	16%	350	18%	1.423	11%	1.773	12%	7.787	11%	26.109	11%
gedrag en maatschappij	181	21%	362	19%	1.930	15%	2.292	15%	14.521	20%	42.913	17%
taal en cultuur	75	9%	173	9%	929	7%	1.102	7%	9.280	13%	27.528	11%
overig	20	2%	58	3%	469	4%	527	4%	4.971	7%	19.904	8%
2017/2018												
wo	924		2.021		13.797		15.818		72.344		255.454	
natuur	46	5%	103	5%	336	2%	439	3%	9.200	13%	27.821	11%
techniek	67	7%	166	8%	1.231	9%	1.397	9%	3.872	5%	39.171	15%
gezondheidszorg	144	16%	279	14%	1.914	14%	2.193	14%	10.502	15%	32.542	13%
economie	198	21%	465	23%	5.250	38%	5.715	36%	12.045	17%	36.299	14%
recht	146	16%	354	18%	1.436	10%	1.790	11%	7.633	11%	26.697	10%
gedrag en maatschappij	193	21%	375	19%	2.056	15%	2.431	15%	14.414	20%	43.854	17%
taal en cultuur	110	12%	210	10%	981	7%	1.191	8%	9.251	13%	27.816	11%
overig	20	2%	69	3%	593	4%	662	4%	5.427	8%	21.254	8%
2018/2019												
wo	1.005		2.165		14.898		17.063		76.043		275.134	
natuur	50	5%	124	6%	398	3%	522	3%	9.696	13%	30.315	11%
techniek	87	9%	203	9%	1.364	9%	1.567	9%	4.272	6%	41.993	15%
gezondheidszorg	145	14%	292	13%	1.985	13%	2.277	13%	10.475	14%	33.468	12%
economie	222	22%	470	22%	5.555	37%	6.025	35%	13.056	17%	40.412	15%
recht	168	17%	363	17%	1.479	10%	1.842	11%	7.705	10%	28.321	10%
gedrag en maatschappij	200	20%	417	19%	2.318	16%	2.735	16%	15.274	20%	48.035	17%
taal en cultuur	114	11%	225	10%	1.073	7%	1.298	8%	9.506	13%	29.419	11%
overig	19	2%	71	3%	726	5%	797	5%	6.059	8%	23.171	8%
2019/2020												
wo	1.150		2.481		15.484		17.965		77.318		282.969	
natuur	58	5%	145	6%	466	3%	611	3%	9.915	13%	32.042	11%
techniek	96	8%	246	10%	1.619	10%	1.865	10%	4.740	6%	42.549	15%
gezondheidszorg	161	14%	312	13%	1.990	13%	2.302	13%	10.160	13%	33.895	12%
economie	246	21%	519	21%	5.492	35%	6.011	33%	13.101	17%	41.289	15%
recht	167	15%	379	15%	1.482	10%	1.861	10%	7.759	10%	29.332	10%
gedrag en maatschappij	248	22%	511	21%	2.514	16%	3.025	17%	15.791	20%	50.085	18%
taal en cultuur	132	11%	264	11%	1.168	8%	1.432	8%	9.573	12%	29.890	11%
overig	42	4%	105	4%	753	5%	858	5%	6.279	8%	23.887	8%
2020/2021												
wo	1.275		2.699		16.540		19.239		83.854		287.514	
natuur	71	6%	167	6%	533	3%	700	4%	10.654	13%	33.239	12%
techniek	100	8%	248	9%	1.816	11%	2.064	11%	5.155	6%	42.393	15%
gezondheidszorg	167	13%	323	12%	2.070	13%	2.393	12%	10.657	13%	34.851	12%
economie	258	20%	558	21%	5.701	34%	6.259	33%	14.159	17%	41.378	14%
recht	193	15%	423	16%	1.512	9%	1.935	10%	8.411	10%	30.921	11%
gedrag en maatschappij	288	23%	586	22%	2.805	17%	3.391	18%	17.538	21%	51.670	18%
taal en cultuur	153	12%	283	10%	1.269	8%	1.552	8%	10.278	12%	29.717	10%
overig	45	4%	111	4%	834	5%	945	5%	7.002	8%	23.345	8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.4 Gediplomeerden in het hbo naar onderwijssector en woongebied en studiejaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2012/2013												
bachelor	204		451		1.671		2.122		9.389		54.928	
onderwijs	20	10%	60	13%	200	12%	260	12%	1.063	11%	8.357	15%
techniek	27	13%	67	15%	231	14%	298	14%	1.325	14%	9.700	18%
gezondheidszorg	13	6%	28	6%	105	6%	133	6%	825	9%	5.862	11%
economie	74	36%	163	36%	661	40%	824	39%	3.421	36%	17.587	32%
gedrag en maatschappij	42	21%	84	19%	230	14%	314	15%	1.413	15%	9.335	17%
taal en cultuur	27	13%	47	10%	236	14%	283	13%	1.287	14%	2.717	5%
master	10		28		112		140		632		3.323	
taal en cultuur	x	.	x	.	x	.	67	48%	327	52%	570	17%
2013/2014												
bachelor	220		470		1.599		2.069		9.578		56.263	
onderwijs	25	11%	61	13%	183	11%	244	12%	1.023	11%	8.128	14%
techniek	40	18%	70	15%	251	16%	321	16%	1.451	15%	9.817	17%
gezondheidszorg	18	8%	35	7%	109	7%	144	7%	866	9%	6.324	11%
economie	74	34%	190	40%	600	38%	790	38%	3.564	37%	18.137	32%
gedrag en maatschappij	43	20%	81	17%	195	12%	276	13%	1.413	15%	9.676	17%
taal en cultuur	20	9%	31	7%	247	15%	278	13%	1.220	13%	2.694	5%
master	11		24		157		181		644		3.404	
taal en cultuur	x	.	x	.	x	.	89	49%	323	50%	554	16%
2014/2015												
bachelor	253		538		1.674		2.212		10.222		59.063	
onderwijs	32	13%	76	14%	173	10%	249	11%	1.031	10%	7.988	14%
techniek	48	19%	86	16%	231	14%	317	14%	1.486	15%	10.358	18%
gezondheidszorg	12	5%	33	6%	130	8%	163	7%	909	9%	6.518	11%
economie	89	35%	217	40%	674	40%	891	40%	4.076	40%	20.322	34%
gedrag en maatschappij	44	17%	81	15%	229	14%	310	14%	1.461	14%	9.884	17%
taal en cultuur	28	11%	45	8%	228	14%	273	12%	1.202	12%	2.576	4%
master	11		24		139		163		659		3.355	
taal en cultuur	x	.	x	.	x	.	79	48%	369	56%	623	19%
2015/2016												
bachelor	272		565		1.772		2.337		11.106		60.504	
onderwijs	35	13%	66	12%	182	10%	248	11%	1.092	10%	7.719	13%
techniek	49	18%	98	17%	263	15%	361	15%	1.739	16%	10.977	18%
gezondheidszorg	12	4%	30	5%	155	9%	185	8%	1.062	10%	7.024	12%
economie	104	38%	237	42%	694	39%	931	40%	4.327	39%	20.554	34%
gedrag en maatschappij	38	14%	90	16%	240	14%	330	14%	1.563	14%	10.151	17%
taal en cultuur	33	12%	40	7%	225	13%	265	11%	1.249	11%	2.598	4%
master	16		31		131		162		718		3.478	
taal en cultuur	10	63%	13	42%	60	46%	73	45%	370	52%	611	18%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.4 Gediplomeerden in het hbo naar onderwijssector en woongebied en studiejaar, vervolg

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2016/2017												
bachelor	296		595		1.962		2.557		11.508		63.444	
onderwijs	28	9%	65	11%	198	10%	263	10%	1.073	9%	7.837	12%
techniek	46	16%	98	16%	312	16%	410	16%	1.807	16%	11.687	18%
gezondheidszorg	17	6%	44	7%	166	8%	210	8%	1.128	10%	7.982	13%
economie	102	34%	227	38%	806	41%	1.033	40%	4.537	39%	21.099	33%
gedrag en maatschappij	53	18%	98	16%	255	13%	353	14%	1.744	15%	10.729	17%
taal en cultuur	48	16%	60	10%	208	11%	268	10%	1.140	10%	2.495	4%
master	16		36		146		182		734		3.391	
taal en cultuur	12	75%	17	47%	74	51%	91	50%	394	54%	601	18%
2017/2018												
bachelor	320		634		2.003		2.637		11.587		65.026	
onderwijs	45	14%	74	12%	229	11%	303	11%	1.147	10%	8.182	13%
techniek	59	18%	102	16%	338	17%	440	17%	1.857	16%	12.155	19%
gezondheidszorg	24	8%	55	9%	197	10%	252	10%	1.209	10%	8.254	13%
economie	108	34%	253	40%	788	39%	1.041	39%	4.656	40%	22.774	35%
gedrag en maatschappij	54	17%	107	17%	206	10%	313	12%	1.501	13%	9.493	15%
taal en cultuur	30	9%	42	7%	239	12%	281	11%	1.144	10%	2.391	4%
master	19		34		157		191		761		3.433	
taal en cultuur	15	79%	19	56%	86	55%	105	55%	423	56%	698	20%
2018/2019												
bachelor	317		651		1.823		2.474		10.782		63.188	
onderwijs	54	17%	92	14%	240	13%	332	13%	1.140	11%	7.644	12%
techniek	62	20%	115	18%	303	17%	418	17%	1.876	17%	12.714	20%
gezondheidszorg	22	7%	53	8%	175	10%	228	9%	1.051	10%	8.066	13%
economie	95	30%	235	36%	723	40%	958	39%	4.244	39%	21.963	35%
gedrag en maatschappij	42	13%	95	15%	204	11%	299	12%	1.351	13%	8.626	14%
taal en cultuur	38	12%	54	8%	170	9%	224	9%	1.058	10%	2.416	4%
master	28		44		191		235		821		3.453	
taal en cultuur	18	64%	26	59%	91	48%	117	50%	462	56%	805	23%
2019/2020												
bachelor	368		704		1.790		2.494		10.321		62.779	
onderwijs	41	11%	77	11%	208	12%	285	11%	983	10%	7.748	12%
techniek	80	22%	140	20%	321	18%	461	18%	1.791	17%	12.592	20%
gezondheidszorg	26	7%	54	8%	180	10%	234	9%	966	9%	7.786	12%
economie	107	29%	262	37%	673	38%	935	37%	4.200	41%	22.326	36%
gedrag en maatschappij	53	14%	96	14%	185	10%	281	11%	1.199	12%	8.124	13%
taal en cultuur	59	16%	70	10%	212	12%	282	11%	1.105	11%	2.384	4%
master	39		60		210		270		945		3.674	
taal en cultuur	23	59%	31	52%	79	38%	110	41%	486	51%	826	22%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b6.4a Gediplomeerden in het wo naar onderwijssector en woongebied en studiejaar

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2012/2013												
bachelor	89		217		1.646		1.863		9.760		31.051	
gezondheidszorg	16	18%	29	13%	289	18%	318	17%	1.494	15%	4.265	14%
economie	27	30%	64	29%	674	41%	738	40%	1.480	15%	4.591	15%
recht	x	.	33	15%	176	11%	209	11%	1.084	11%	3.532	11%
gedrag en maatschappij	25	28%	46	21%	253	15%	299	16%	2.367	24%	6.948	22%
taal en cultuur	x	.	22	10%	133	8%	155	8%	1.577	16%	4.156	13%
master	98		230		1.780		2.010		9.603		29.125	
gezondheidszorg	x	.	13	6%	98	6%	111	6%	455	5%	1.500	5%
economie	29	30%	81	35%	907	51%	988	49%	2.305	24%	6.478	22%
recht	18	18%	42	18%	196	11%	238	12%	1.198	12%	3.539	12%
gedrag en maatschappij	23	23%	51	22%	273	15%	324	16%	2.873	30%	7.555	26%
taal en cultuur	10	10%	22	10%	131	7%	153	8%	1.315	14%	3.461	12%
postmaster/doctoraal	20		44		287		331		1.854		4.084	
gezondheidszorg	19	95%	40	91%	264	92%	304	92%	1.495	81%	3.017	74%
2013/2014												
bachelor	105		217		1.642		1.859		9.678		31.049	
gezondheidszorg	11	10%	34	16%	265	16%	299	16%	1.483	15%	4.285	14%
economie	27	26%	53	24%	690	42%	743	40%	1.571	16%	4.798	15%
recht	17	16%	37	17%	182	11%	219	12%	981	10%	3.225	10%
gedrag en maatschappij	27	26%	50	23%	286	17%	336	18%	2.445	25%	6.998	23%
taal en cultuur	10	10%	19	9%	104	6%	123	7%	1.451	15%	3.908	13%
master	102		250		2.027		2.277		10.238		29.901	
gezondheidszorg	x	.	12	5%	73	4%	85	4%	487	5%	1.474	5%
economie	45	44%	109	44%	1.159	57%	1.268	56%	2.844	28%	6.949	23%
recht	15	15%	44	18%	202	10%	246	11%	1.296	13%	3.686	12%
gedrag en maatschappij	17	17%	43	17%	275	14%	318	14%	2.818	28%	7.461	25%
taal en cultuur	x	.	18	7%	140	7%	158	7%	1.337	13%	3.349	11%
postmaster/doctoraal	14		40		244		284		1.674		3.893	
gezondheidszorg	13	93%	36	90%	216	89%	252	89%	1.284	77%	2.754	71%
2014/2015												
bachelor	103		236		1.775		2.011		10.581		32.896	
gezondheidszorg	18	17%	33	14%	283	16%	316	16%	1.639	15%	4.437	13%
economie	26	25%	60	25%	752	42%	812	40%	1.715	16%	5.014	15%
recht	22	21%	41	17%	194	11%	235	12%	1.084	10%	3.384	10%
gedrag en maatschappij	14	14%	46	19%	315	18%	361	18%	2.542	24%	6.996	21%
taal en cultuur	x	.	23	10%	117	7%	140	7%	1.509	14%	4.003	12%
master	93		248		1.865		2.113		10.810		30.841	
gezondheidszorg	x	.	11	4%	94	5%	105	5%	549	5%	1.675	5%
economie	28	30%	83	33%	922	49%	1.005	48%	2.652	25%	6.506	21%
recht	14	15%	42	17%	228	12%	270	13%	1.508	14%	3.996	13%
gedrag en maatschappij	26	28%	51	21%	266	14%	317	15%	2.893	27%	7.562	25%
taal en cultuur	x	.	19	8%	158	8%	177	8%	1.548	14%	3.662	12%
postmaster/doctoraal	17		31		213		244		1.569		3.792	
gezondheidszorg	x	.	21	68%	182	85%	203	83%	1.203	77%	2.689	71%

Tabel b6.4a Gediplomeerden in het wo naar onderwijssector en woongebied en studiejaar, vervolg

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2015/2016												
bachelor	83		212		1.908		2.120		10.698		32.261	
gezondheidszorg	11	13%	25	12%	290	15%	315	15%	1.505	14%	4.423	14%
economie	12	14%	52	25%	871	46%	923	44%	1.828	17%	4.840	15%
recht	x	.	36	17%	188	10%	224	11%	1.068	10%	3.281	10%
gedrag en maatschappij	30	36%	58	27%	336	18%	394	19%	2.495	23%	6.684	21%
taal en cultuur	12	14%	16	8%	88	5%	104	5%	1.421	13%	3.832	12%
master	107		246		1.972		2.218		10.948		31.037	
gezondheidszorg	x	.	14	6%	107	5%	121	5%	571	5%	1.708	6%
economie	41	38%	92	37%	995	50%	1.087	49%	2.722	25%	6.458	21%
recht	11	10%	40	16%	218	11%	258	12%	1.463	13%	3.902	13%
gedrag en maatschappij	30	28%	50	20%	291	15%	341	15%	3.019	28%	7.594	24%
taal en cultuur	13	12%	23	9%	135	7%	158	7%	1.376	13%	3.430	11%
postmaster/doctoraal	10		34		247		281		1.528		3.749	
gezondheidszorg	x	.	23	68%	212	86%	235	84%	1.183	77%	2.646	71%
2016/2017												
bachelor	118		256		1.846		2.102		10.715		32.439	
gezondheidszorg	25	21%	46	18%	287	16%	333	16%	1.599	15%	4.612	14%
economie	27	23%	61	24%	708	38%	769	37%	1.700	16%	4.693	14%
recht	17	14%	44	17%	192	10%	236	11%	1.060	10%	3.148	10%
gedrag en maatschappij	33	28%	58	23%	352	19%	410	20%	2.526	24%	6.455	20%
taal en cultuur	x	.	15	6%	110	6%	125	6%	1.424	13%	3.746	12%
master	104		264		2.121		2.385		10.965		31.548	
gezondheidszorg	x	.	17	6%	89	4%	106	4%	579	5%	1.706	5%
economie	38	37%	90	34%	1.029	49%	1.119	47%	2.759	25%	6.688	21%
recht	17	16%	45	17%	247	12%	292	12%	1.429	13%	3.741	12%
gedrag en maatschappij	22	21%	60	23%	295	14%	355	15%	2.971	27%	7.356	23%
taal en cultuur	x	.	19	7%	156	7%	175	7%	1.355	12%	3.550	11%
postmaster/doctoraal	18		37		247		284		1.484		3.713	
gezondheidszorg	15	83%	28	76%	213	86%	241	85%	1.156	78%	2.710	73%
2017/2018												
bachelor	113		205		1.692		1.897		9.611		31.285	
gezondheidszorg	14	12%	31	15%	224	13%	255	13%	1.269	13%	4.088	13%
economie	18	16%	41	20%	634	37%	675	36%	1.485	15%	4.335	14%
recht	15	13%	27	13%	218	13%	245	13%	1.085	11%	3.262	10%
gedrag en maatschappij	33	29%	49	24%	317	19%	366	19%	2.117	22%	6.038	19%
taal en cultuur	18	16%	27	13%	112	7%	139	7%	1.226	13%	3.432	11%
master	127		271		2.218		2.489		11.334		31.827	
gezondheidszorg	11	9%	15	6%	116	5%	131	5%	563	5%	1.736	5%
economie	36	28%	97	36%	1.142	51%	1.239	50%	2.859	25%	6.639	21%
recht	19	15%	43	16%	190	9%	233	9%	1.368	12%	3.475	11%
gedrag en maatschappij	38	30%	60	22%	313	14%	373	15%	3.035	27%	7.357	23%
taal en cultuur	15	12%	33	12%	149	7%	182	7%	1.407	12%	3.479	11%
postmaster/doctoraal	17		34		249		283		1.599		3.697	
gezondheidszorg	13	76%	26	76%	222	89%	248	88%	1.261	79%	2.749	74%

Tabel b6.4a Gediplomeerden in het wo naar onderwijssector en woongebied en studiejaar, vervolg

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2018/2019												
bachelor	105		215		1.929		2.144		9.591		32.832	
gezondheidszorg	16	15%	31	14%	245	13%	276	13%	1.317	14%	4.248	13%
economie	29	28%	57	27%	779	40%	836	39%	1.635	17%	4.681	14%
recht	15	14%	30	14%	170	9%	200	9%	901	9%	3.253	10%
gedrag en maatschappij	22	21%	46	21%	370	19%	416	19%	2.034	21%	6.337	19%
taal en cultuur	10	10%	21	10%	106	5%	127	6%	1.154	12%	3.467	11%
master	149		279		2.415		2.694		12.415		35.080	
gezondheidszorg	x	.	17	6%	128	5%	145	5%	624	5%	1.860	5%
economie	39	26%	87	31%	1.163	48%	1.250	46%	3.118	25%	7.529	21%
recht	23	15%	46	16%	230	10%	276	10%	1.523	12%	3.981	11%
gedrag en maatschappij	28	19%	48	17%	339	14%	387	14%	3.247	26%	7.840	22%
taal en cultuur	27	18%	40	14%	188	8%	228	8%	1.560	13%	3.810	11%
postmaster/doctoraal	20		36		259		295		1.461		3.579	
gezondheidszorg	15	75%	27	75%	235	91%	262	89%	1.188	81%	2.679	75%
2019/2020	n %		n %		n %		n %		n %		n %	
bachelor	106		226		2.067		2.293		10.037		34.660	
gezondheidszorg	18	17%	36	16%	250	12%	286	12%	1.140	11%	3.854	11%
economie	28	26%	51	23%	810	39%	861	38%	1.736	17%	5.295	15%
recht	10	9%	21	9%	162	8%	183	8%	856	9%	3.305	10%
gedrag en maatschappij	23	22%	47	21%	406	20%	453	20%	2.255	22%	6.812	20%
taal en cultuur	x	.	24	11%	133	6%	157	7%	1.212	12%	3.652	11%
master	152		325		2.643		2.968		12.577		36.244	
gezondheidszorg	x	.	13	4%	95	4%	108	4%	582	5%	1.855	5%
economie	41	27%	97	30%	1.247	47%	1.344	45%	3.188	25%	7.838	22%
recht	18	12%	41	13%	278	11%	319	11%	1.664	13%	4.345	12%
gedrag en maatschappij	43	28%	86	26%	371	14%	457	15%	3.135	25%	7.955	22%
taal en cultuur	23	15%	44	14%	233	9%	277	9%	1.508	12%	3.868	11%
postmaster/doctoraal	24		44		245		289		1.404		3.364	
gezondheidszorg	20	83%	34	77%	220	90%	254	88%	1.125	80%	2.569	76%

Bijlage 7 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 7

Tabel b7.1 Uitstroom uit mbo naar niveau en richting schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar aandeel werkenden met een baan van 12 uur of meer op resp. 1 oktober 2018, 2019 en 2020*

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo niveau 1												
zorg	x	x	x	x	x	x	85	63%	30	81%	44	80%
techniek	18	50%	43	61%	42	64%	188	39%	317	64%	1.933	70%
economie	44	46%	91	39%	97	38%	43	51%	708	44%	3.885	50%
vervoer, transp., logist.	12	44%	23	49%	20	53%			84	51%	793	70%
welzijn, verzorging	.	.	.	.	.	.						
overig	x	x	26	39%	x	x	70	43%	64	57%	655	68%
mbo niveau 2												
zorg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
techniek	50	77%	126	80%	168	80%	294	80%	877	78%	11.513	87%
economie	79	70%	180	67%	265	60%	445	63%	1.326	60%	10.183	73%
vervoer, transp., logist.	59	82%	132	77%	158	73%	290	75%	442	75%	4.745	87%
welzijn, verzorging	78	63%	186	63%	202	66%	388	65%	1.060	63%	7.913	75%
overig	45	87%	110	82%	201	85%	311	84%	1.053	82%	10.033	84%
mbo niveau 3												
zorg	99	83%	257	86%	311	86%	568	86%	1.324	87%	16.347	94%
techniek	91	81%	211	86%	360	86%	571	86%	1.442	85%	21.736	92%
economie	86	75%	183	74%	279	77%	462	76%	1.506	74%	14.551	83%
vervoer, transp., logist.	42	72%	92	74%	164	81%	256	79%	372	81%	3.256	90%
welzijn, verzorging	67	74%	165	77%	250	76%	415	77%	1.233	78%	13.037	86%
overig	22	73%	65	79%	127	82%	192	81%	466	83%	8.700	89%
mbo niveau 4												
zorg	110	85%	254	88%	376	87%	630	87%	1.612	88%	19.555	94%
techniek	125	86%	305	85%	633	84%	938	84%	2.366	84%	29.392	89%
economie	141	77%	337	80%	578	79%	915	79%	2.996	79%	28.352	85%
vervoer, transp., logist.	56	85%	136	83%	281	87%	417	86%	675	86%	4.556	89%
welzijn, verzorging	119	78%	275	79%	423	79%	698	79%	1.872	82%	21.912	88%
overig	x	x	31	78%	101	83%	132	82%	447	79%	7.460	84%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI). * Aandeel van de gediplomeerden die het geen vervolgonderwijs het schooljaar erop doen.

Tabel b7.2 Uitstroom uit mbo naar niveau en richting schooljaren 2016/2017, 2017/2018 en 2018/2019 naar aandeel economische zelfstandigen op resp. 1 oktober 2018, 2019 en 2020

	focuswijken		Rotterdam Zuid		overig Rotterdam		Rotterdam		vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo niveau 1												
zorg	x	x	x	x	x	x	x	x	13	35%	20	36%
techniek	12	35%	25	38%	29	45%	54	41%	211	44%	1.302	48%
economie	10	11%	33	15%	39	16%	72	16%	278	18%	1.448	20%
vervoer, transp., logist.	x	x	8	18%	9	26%	17	22%	44	28%	515	47%
welzijn, verzorging	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
groen	x	x	x	x	x	x	x	x	39	83%	322	57%
overig	x	x	x	x	x	x	x	x	6	12%	93	29%
mbo niveau 2												
zorg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
techniek	44	68%	108	69%	138	66%	246	67%	722	65%	10.375	79%
economie	46	41%	102	39%	144	34%	246	35%	715	33%	5.930	43%
vervoer, transp., logist.	47	65%	110	64%	141	66%	251	65%	385	66%	4.384	81%
welzijn, verzorging	51	42%	132	46%	147	49%	279	47%	706	42%	4.845	47%
groen	x	x	10	71%	11	52%	21	60%	77	56%	1.689	59%
overig	37	80%	92	77%	166	78%	258	78%	865	77%	6.862	76%
mbo niveau 3												
zorg	100	85%	265	90%	317	88%	582	89%	1.360	90%	16.409	95%
techniek	80	71%	193	79%	325	78%	518	78%	1.310	78%	20.823	89%
economie	62	54%	139	57%	214	59%	353	58%	1.073	53%	11.357	65%
vervoer, transp., logist.	38	66%	82	66%	145	72%	227	70%	334	73%	3.180	89%
welzijn, verzorging	48	53%	119	56%	174	53%	293	54%	929	59%	9.398	62%
groen	x	x	11	58%	25	58%	36	58%	112	63%	3.166	73%
overig	17	77%	42	67%	89	79%	131	75%	288	75%	4.403	82%
mbo niveau 4												
zorg	108	83%	252	87%	374	87%	626	87%	1.624	89%	19.738	95%
techniek	113	78%	266	75%	520	69%	786	71%	1.974	70%	26.356	80%
economie	113	62%	266	63%	421	57%	687	60%	2.373	63%	23.887	72%
vervoer, transp., logist.	48	73%	120	74%	269	84%	389	80%	632	81%	4.415	87%
welzijn, verzorging	105	69%	235	67%	393	74%	628	71%	1.627	72%	19.117	77%
groen	x	x	x	x	x	x	34	69%	86	70%	4.085	72%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI). * Aandeel van de gediplomeerden die het geen vervolgonderwijs het schooljaar erop doen.

Bijlage 8 Sectorindeling in het MBO

In deze rapportage zijn in het mbo zeven sectoren onderscheiden. De indeling sluit voor een deel aan op de indeling die het CBS hanteert, voor aantal opleiding wijkt de indeling af.

Uitgangspunt is de opleidingsvariabele van het CBS *RICHTINGMBO2*. Hierin worden 56 categorieën onderscheiden. Van deze categorieën zijn er 51 waarvan alle daaronder vallende CREBO-codes in één van de zeven sectoren vallen. Voor 5 categorieën is een nadere uitsplitsing gemaakt. In het schema hieronder is de gekozen indeling opgenomen.

Cat nr	Indeling voor rapportage en categorienaam
	Zorg
7a	Verpleging
7b	Verzorging
7d	Medische ondersteuning
	Techniek
2b	Grafische vormgeving
2c	Audiovisuele productie
2z	OnderwijsVormgeving en audiovisuele productie; ongedeeld
4a	ICT
4z	ICT; ongedeeld
5a	Werktuigbouwkunde
5b	Productietechniek
5c	Metaalproductie
5d	Elektrotechniek
5e	Installatietechniek
5f	Proces- en chemische laboratoriumtechniek
5g	Auto-, vliegtuig- en scheepvaartindustrie
5j	Hout- en meubelindustrie
5k	Bouw
5l	Grond-, weg-, en waterbouw
5z	Techniek, industrie en bouw; ongedeeld
7e	Medische techniek
	Economie
3a	Groothandel
3b	Detailhandel
3c	Marketing en communicatie
3d	Financiële dienstverlening
3e	Boekhouding en bedrijfsadministratie
3f	Managementondersteuning
3g	Secretarieel werk en informatiedienstverlening
3h	Juridische ondersteuning
3z	Handel, administratie en juridische ondersteuning; ongedeeld
8a	Horeca: management en bediening
8b	Horeca: bereiding van maaltijden
8c	Toerisme
8d	Recreatie
8f	Facilitaire dienstverlening
	Vervoer, Transport en Logistiek
8i	Vervoer
8j	Logistiek
	Welzijn, Verzorging
1a	Ondersteuning in het onderwijs
1z	Onderwijs; ongedeeld
7f	Sociaal-pedagogisch werk
7g	Maatschappelijke en sociaal-juridische dienstverlening
7h	Sociaal-cultureel werk
8e	Sport en bewegen
8g	Haarverzorging
8h	Schoonheidsverzorging
	Groen
6a	Landbouw en natuurlijke omgeving
6b	Dierhouderij en dierverzorging
6z	Landbouw en dieren; ongedeeld
	Overig
8k	Veiligheid en milieu
8z	Persoonlijke dienstverlening, vervoer en veiligheid; ongedeeld

- 9a Algemeen
9z Combinatie van opleidingsrichtingen

Voor vijf categorieën vallen de opleidingen in verschillende sectoren. Daarvoor is de volgende indeling gemaakt naar crebocode:

2a * Kunst, ruimtelijke presentatie en communicatie

De volgende Crebo codes vallen onder **Techniek**

23098 ruimtelijke vormgeving niv 4
25158 interieuradviseur
25212 ruimtelijk vormgever
25265 technicus human technology
90940 interieuradviseur
91143 technicus middenkader wei (human technology)
91144 technicus middenkader wei (industriële design)
91530 vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie (medewerker productpresentatie)
91540 vormgever/medewerker ruimtelijke presentatie en communicatie
91541 vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie (stand-, winkel- en decorvormgever)
91542 vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie (vormgever productpresentatie)
91543 vormgeving ruimtelijke presentatie en communicatie (winkelpubliciteitvormgever)
92682 middenkaderfunctionaris afbouw en onderhoud (kleur- en interieuradviseur)
92870 pianotechnicus
92871 pianotechniek (pianotechnicus)
92872 pianotechniek (pianotechnicus/ondernemer)
94524 middenkaderfunctionaris afbouw en onderhoud (kleur- en interieuradviseur)
94790 human technology
95700 applicatie- en mediaontwikkeling (game-developer)

De volgende Crebo codes vallen onder **Overig**

23179 artiesten niv 4
25472 acteur
25495 danser
25496 musicalperformer
25497 muzikant
90030 artiest
90031 artiest (dans)
90032 artiest (drama)
90033 artiest (musical)
90034 artiest (muziek)
90035 artiest (sounddesign)
90036 artiest (muziek sounddesign)
90037 artiest (muziek uitvoerend)
90038 artiest(muziek)

5h* Brood- en banketbakkerij en overige voedingsindustrie

De volgende Crebo codes vallen onder **Techniek**

90014 allround operator (allround operator voedingsindustrie)
90313 operator (operator voedingsindustrie)
97340 allround operator (allround voedingsoperator aequor)
97380 operator (voedingsoperator aequor)

De volgende Crebo codes vallen onder **Overig**

10493 specialist banketbakker; l1st brood banketb bedr
10495 specialist broodbakker; l1st brood banketb bedr
10496 all-round banketbakker; l1st brood banketb bedr
10497 all-round brood- en banketbakker; l1st brood banketb bedr
10498 all-round broodbakker; l1st brood banketb bedr
10499 banketbakker; l1st brood banketb bedr
10500 brood- en banketbakker; l1st brood banketb bedr
10501 broodbakker; l1st brood banketb bedr
10504 assistent bakker; l1st brood banketb bedr
10767 productie-assistent versindustrie; svo (vleessector)
10769 productiemedewerker versindustrie; svo (vleessector)
10771 productievakkracht versindustrie; svo (vleessector)
10773 leidinggevende versindustrie; svo (vleessector)
10815 broodbakker grootwinkelbedrijf bb
10818 leidinggevende bakkerij grootwinkelbedrijf mk
10819 ondernemer bakkersbedrijf mk
10820 banketbakker grootwinkelbedrijf bb
10826 leidinggevende ambachtelijke bakkerij mk
11023 vakbekwaam medewerker levensmiddelentechnoloog 3 vk
11032 middenkaderfunctionaris levensmiddelentechnoloog 4 mk
11049 medewerker levensmiddelentechnoloog 2 bb
12002 assistent medewerker voedsel en groen (voedingsindustrie) as
23082 brood en banket niv 4

25172 leidinggevende bakkerij
 25173 uitvoerend bakker
 25174 zelfstandig werkend bakker
 25183 patissier
 25460 medewerker voeding en technologie
 25461 vakbekwaam medewerker voeding en technologie
 25462 vakexpert voeding en kwaliteit
 25463 vakexpert voeding en technologie
 25464 vakexpert voeding en voorlichting
 90304 ondernemer horeca/bakkerij (ondernemer bakkerij)
 90640 assistent bakker
 90690 banketbakker
 90700 banketbakker (allround banketbakker)
 90720 brood- en banketbakker
 90730 brood- en banketbakker
 90731 brood- en banketbakker (allround brood- en banketbakker)
 91631 vakbekwaam medewerker versdetailhandel (slager-traiteur)
 91632 vakbekwaam medewerker versdetailhandel (worstmaker)
 91651 medewerker versdetailhandel (productiemedewerker versdetailhandel)
 91660 meewerkend voorman vlees- en gemaksv voedingsindustrie
 92950 productiemedewerker vleesindustrie
 92960 productieleider vlees- en gemaksv voedingsindustrie (productieleider vlees- en gemaksv voedingsindustrie)
 93690 productievakkracht versindustrie
 93700 productiemedewerker versindustrie
 93760 assistent medewerker voedsel en leefomgeving (assistent voeding/voedingsindustrie svo)
 94220 brood en banket
 94221 brood en banket (brood- en banketbakker)
 94222 brood en banket (banketbakker)
 94230 brood en banket
 94231 brood en banket (allround broodbakker)
 94232 brood en banket (allround banketbakker)
 94233 brood en banket (allround brood- en banketbakker)
 94240 brood en banket
 94241 brood en banket (patissier)
 94242 brood en banket (leidinggevende bakkerij)
 94730 productievakkracht versindustrie
 95747 brood en banket (uitvoerend bakker)
 95748 brood en banket (zelfstandig werkend banketbakker)
 95749 brood en banket (zelfstandig werkend broodbakker)
 97210 technoloog voedingsindustrie
 97211 technoloog voedingsindustrie (specialist product en proces)
 97212 technoloog voedingsindustrie (teamleider/ coordinator)
 97213 technoloog voedingsindustrie (kwaliteitsmedewerker)
 97475 assistent medewerker voedsel en leefomgeving (assistent voeding/voedingsindustrie aequor)
 97520 kwaliteitsmanagement voeding (kwaliteitscoördinator)
 97540 food manager
 97541 voedingsmanagement (voedingsspecialist)
 97542 voedingsmanagement (manager voeding)

5i*

Kleding- en schoenenindustrie

De volgende Crebo codes vallen onder **Techniek**

10915 schoenhersteller bb
 92830 leestenmaker (leestenmaker)
 92840 onderwerkmaker
 92880 schachtenmaker
 92900 schoenhersteller (schoenhersteller)
 93610 schoenhersteller
 93683 creatief vakmanschap (ambachtelijk schoenmaker)
 93684 creatief vakmanschap (hoedenmaker)
 93685 creatief vakmanschap (lederwarenmaker)
 95590 schoenhersteller (schoenhersteller/ondernemer)
 95694 orthopedische technieken (leestenmaker)
 De volgende Crebo codes vallen onder **Overig**
 10360 middenkader medewerker productie; voc/betex
 10361 middenkader medewerker ontwikkeling; voc/betex
 10362 middenkader medewerker commercie; voc/betex
 10363 medewerker grootvak maatkleding; voc/betex
 10364 eerste medewerker naai-/perszaal; voc/betex
 10366 ondernemer/middenkader medewerker breedvak maatkleding; voc/betex
 10369 specialist mechanische verwerking; voc/betex
 10370 uitvoerend medewerker kleinvak maatkleding; voc/betex
 10371 uitvoerend medewerker naai-/perszaal; voc/betex
 10374 operator veredeling; voc/betex
 10375 operator garenverwerking; voc/betex
 10377 operator vezelverwerking; voc/betex

10378 assistent medewerker naaizaal; voc/betex
 10379 assistent operator veredeling; voc/betex
 10380 assistent operator garenverwerking; voc/betex
 25051 ontwerpend leer- en textielverwerker
 90013 allround operator (specialist textiel)
 90015 allround operator (specialist textiel)
 90314 operator (operator textiel)
 91220 medewerker design (allround medewerker design)
 91230 medewerker design (specialist design)
 91240 medewerker mode/maatkleding (basisedewerker mode/maatkleding)
 91250 medewerker mode/maatkleding (allround medewerker mode/maatkleding)
 91260 medewerker mode/maatkleding (specialist mode/maatkleding)
 91280 productiecoördinator
 91291 operator textiel (operator textiel chemisch)
 91292 operator textiel (operator textiel mechanisch)
 92520 assistent medewerker mode/maatkleding/interieur
 92530 commercieel medewerker textiel (commercieel medewerker textiel)
 93780 productiecoördinator
 93781 productiecoördinator fashion (commercieel medewerker fashion)
 93782 productiecoördinator fashion (productiebegeleider fashion)
 94450 commercieel medewerker textiel (commercieel medewerker binnendienst textiel)
 94460 commercieel medewerker buitendienst textiel
 94470 medewerker design
 94471 medewerker design (medewerker styling)
 94472 medewerker design (cad-stylist)
 95740 medewerker mode/maatkleding (specialist mode/maatkleding)

7c *

Hulp bij zorg en welzijn

De volgende Crebo codes vallen onder **Zorg**

10795 zorghulp; ovdb l o b

91420 zorghulp

De volgende Crebo codes vallen onder **Welzijn, verzorging**

10428 helpende; ovdb l o b

10745 helpende welzijn (hw); ovdb l o b

25475 begeleider gehandicaptenzorg

25476 begeleider specifieke doelgroepen

25498 helpende zorg en welzijn

91340 helpende breed

91351 helpende (zorg)

92640 helpende zorg & welzijn

7z *

Gezondheidszorg en welzijn; ongedeeld

De volgende Crebo codes vallen onder **Zorg**

22188 zorghulp (zorg en welzijn) niv 1

22190 verzorgende-ig (zorg en welzijn) niv 3

22191 mbo-verpleegkundige (zorg en welzijn) niv 4

De volgende Crebo codes vallen onder **Welzijn, verzorging**

22076 optiek (ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek) niv 4

22189 helpende zorg & welzijn (zorg en welzijn) niv 2

22195 maatschappelijke zorg (zorg en welzijn) niv 4

22197 pedagogisch werk (zorg en welzijn) niv 4

22200 sociaal-cultureel werker (zorg en welzijn) niv 4

25047 audicien

25054 allround medewerker optiek

25055 opticien

25056 verkoopmedewerker optiek

25136 intercedent

25479 thuisbegeleider

79140 zorg en welzijn niv 4

80030 experimentele leergang vmbo-mbo niveau 2 in de sector zorg en welzijn

Bijlage 9 Overzicht van de gebruikte SSB-bestanden

Persoongegevens

SSB Gbapersoontab: Demografische achtergronden van personen in de GBA

SSB Gbabergerlijkestaatbus: Burgerlijke staat van personen in de GBA

Gbaadresobjectbus: Adreskenmerken van personen in de GBA.

Vslgwbtab: Rinobjectnummer met gemeente, wijk en buurtcode.

Onderwijsgegevens

SSB Inschrwpotab: Inschrijvingen in het basisonderwijs

SSB Inschrwectab: Inschrijvingen in het speciaal onderwijs

SSB Citotab: Studenten aan de Centrale Eindtoets Basisonderwijs

SSB Onderwijsstudententab: Studenten in het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs

SSB Onderwijsinschrtab: Inschrijvingen in het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs

SSB Examvotab: Examenuitslagen in het voortgezet onderwijs

SSB Diplomambotab: Diploma's in het middelbaar beroepsonderwijs

SSB Vsvtab: Voortijdig schoolverlater

SSB Brintab: Vestigingen van onderwijsinstellingen (2003 t/m 2012)

Arbeidmarktgegevens

SSB Baanprsjaarbedragtab: Banen van personen

SSB Baankenmerkenbus: Kenmerken van banen

SSB polisikobus1: Kwantitatieve gegevens van banen

SSB Poliskibus: Kwalitatieve gegevens van banen

SSB zelfstandigentab: Personen met winst uit onderneming

SSB Vrlwusuitkering1atab: Uitkeringen aan personen op grond van de Werkloosheidswet

SSB wwuitkeringint: Werkloosheidswet uitkeringen

SSB Vrlwuspersoonbus: Personen met een werkloosheidsuitkering

SSB Vrlbijstanduitkeringtab: Bijstandsuitkeringen

SSB aototjaarbedragtab: Arbeidsongeschiktheidsuitkering

SSB aototpersoonbus: Arbeidsongeschiktheidsuitkering

SSB Ovuitkpersoonbus: Overige uitkeringen

SSB Cwitab: Personen die staan ingeschreven bij het Centrum voor Werk en Inkomen

Definities en afkortingen

NPRZ	Nationaal Programma Rotterdam Zuid; langjarig programma voor de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde ("Rotterdam Zuid") dat zich richt op het wegwerken van achterstanden op het gebied van wonen, werk en scholing
Rotterdam Zuid	de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde
focuswijken	de CBS-buurtten Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek; onderdeel van het CBS dat onder voorwaarden databestanden voor onderzoek beschikbaar stelt
SSB	Sociaal Statistisch Bestand; een collectie gegevensbestanden van het CBS
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs; vorm van hoger onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
po	praktijkonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vsv'ers	(nieuwe) voortijdig schoolverlaters; alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma

	van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
wo	wetenschappelijk onderwijs; vorm van hoger onderwijs
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs; Agentschap van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die verschillende onderwijswetten en regelingen uitvoert
Cito(eindtoets)	(toets voor leerlingen van het basisonderwijs in groep 8 voor het best passende vervolgonderwijs die wordt georganiseerd door het) Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
IEP eindtoets	Eindtoets in groep 8 van het basisonderwijs van Bureau ICE

N.B.: Namen van onderwijsvormen die uit méér dan twee woorden bestaan ('voortgezet speciaal onderwijs'), zijn in dit rapport afgekort ('vso'); namen die uit één of twee woorden bestaan zijn voluit geschreven ('basisonderwijs'; 'speciaal onderwijs'. Uitzondering: in hoofdstuk 5 worden omwille van de leesbaarheid de woorden 'mbo', 'hbo' en 'wo' eveneens meestal afgekort.